

09-06-2014	(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)	A
SJB/		11:00
09-06-2014	(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)	A-1
SJB/ D/ ST/		11:00

(सभापतीस्थानी माननीय सभापती)

पृ.शी./मु.शी. : सदस्यांचा परिचय व शपथविधी

प्रधान सचिव : संविधानाच्या अनुच्छेद 171 (3)(ड:) नुसार लोक प्रतिनिधित्व अधिनियम 1951 च्या कलम 74 अन्वये माननीय राज्यपालांनी महाराष्ट्र विधानपरिषदेवर नामनियुक्त केलेल्या सदस्यांची नावे जाहीर करणारी अधिसूचना क्रमांक CCY.2014/C.R.906/14/XXXIII, दिनांक 7 जून, 2014 रोजी राजपत्रात प्रसिध्द झाली आहे.

आता संविधानाच्या अनुच्छेद 188 अन्वये माननीय सभापती महोदय या नामनियुक्त सदस्यांना शपथ देतील.

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, माननीय राज्यपालांनी नामनियुक्त केलेल्या प्रा.जनार्दन चंद्रप्पा चांदूरकर यांचा आपणांस व आपल्यामार्फत सभागृहास परिचय करून देताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

प्रा.जनार्दन चंद्रप्पा चांदूरकर यांनी शपथ घेतली.

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, माननीय राज्यपालांनी नामनियुक्त केलेल्या श्रीमती विद्या अजित चव्हाण यांचा आपणांस व आपल्यामार्फत सभागृहास परिचय करून देताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

श्रीमती विद्या अजित चव्हाण यांनी शपथ घेतली.

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, माननीय राज्यपालांनी नामनियुक्त केलेल्या श्रीमती हुस्नबानो निझाममुद्दीन खलिफे यांचा आपणांस व आपल्यामार्फत सभागृहास परिचय करून देताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

श्रीमती हुस्नबानो निझाममुद्दीन खलिफे यांनी शपथ घेतली.

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, माननीय राज्यपालांनी नामनियुक्त केलेल्या श्री.प्रकाश सुर्यभान गजभिये यांचा आपणांस व आपल्यामार्फत सभागृहास परिचय करून देताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

श्री.प्रकाश सुर्यभान गजभिये यांनी शपथ घेतली.

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

A-2

SJB/ D/ ST/

11:00

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, माननीय राज्यपालांनी नामनियुक्त केलेल्या अॅड.राहुल एस.नार्वेकर यांचा आपणांस व आपल्यामार्फत सभागृहास परिचय करून देताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

अॅड.राहुल एस.नार्वेकर यांनी शपथ घेतली.

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, माननीय राज्यपालांनी नामनियुक्त केलेल्या श्री.आनंदराव राघोजी पाटील यांचा आपणांस व आपल्यामार्फत सभागृहास परिचय करून देताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

श्री.आनंदराव राघोजी पाटील यांनी शपथ घेतली.

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, माननीय राज्यपालांनी नामनियुक्त केलेल्या श्री.ख्वाजा बेग मस्तान बेग यांचा आपणांस व आपल्यामार्फत सभागृहास परिचय करून देताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

श्री.ख्वाजा बेग मस्तान बेग यांनी शपथ घेतली.

नंतर श्री.कांबळे....

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, माननीय राज्यपालांनी नामनियुक्त केलेल्या श्री. रामहरी गोविंदराव स्पनवर यांचा आपणास व आपल्यामार्फत सभागृहास परिचय करून देताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

श्री. रामहरी गोविंदराव स्पनवर यांनी शपथ घेतली.

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, माननीय राज्यपालांनी नामनियुक्त केलेल्या श्री. रामराव सखाराम वडकुते यांचा आपणास व आपल्यामार्फत सभागृहास परिचय करून देताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

श्री. रामराव सखाराम वडकुते यांनी शपथ घेतली.

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, माननीय राज्यपालांनी नामनियुक्त केलेल्या श्री. जगन्नाथ सखाराम शिंदे यांचा आपणास व आपल्यामार्फत सभागृहास परिचय करून देताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

श्री. जगन्नाथ सखाराम शिंदे यांनी शपथ घेतली.

राज्यपाल नामनियुक्त सदस्यांबाबत

श्री. जयंत प्र. पाटील : सभापती महोदय, प्रत्येक वेळी राज्यपाल नामनियुक्त सदस्य एकूण 12 असतात. राज्यपाल नामनियुक्त 2 सदस्य का कमी झाले हे आम्हाला समजले पाहिजे.

सभापती : मी सन्माननीय सदस्यांना सांगू इच्छितो की, आता राज्यपाल नामनियुक्त 10 सदस्य झाले आहेत. दरम्यानच्या काळात राज्यपाल नामनियुक्त 2 सदस्य येण्याची शक्यता आहे.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, राज्यपाल नामनियुक्त 2 सदस्यांचा काय प्रश्न आहे ?

पृ.शी./मु.शी.: तोंडी उत्तरे

राज्यातील किडनी प्रत्यारोपणास असलेल्या जाचक अटी व शर्ती शिथिल करणेबाबत

(१) * ५००२० श्री.अनिल भोसले, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.चंद्रकांत पाटील, श्री.भगवान साळुंखे, श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.संजय दत्त, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यामध्ये दरवर्षी किडनी प्रत्यारोपणाचे ४ लाख रुग्ण नोंदविले जातात असे दिनांक १४ मार्च, २०१४ रोजी एका सर्वेक्षणामध्ये निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यात सध्या २९८३ रुग्ण मुत्रपिंड प्रत्यारोपणाच्या प्रतिक्षेत असून दिवसेंदिवस मूत्रपिंडाच्या रुग्णांची संख्या वाढतच असल्याचे माहे मार्च, २०१३ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रत्यारोपण करण्यासाठी शासनाने अनेक प्रकारच्या जाचक अटी घातलेल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, काही सामाजिक संस्था याबाबत दाद मागत आहे, हे खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, शासनाच्या जाचक अटीमुळे विलंब होत असल्यामुळे अनेकांना आपले प्राण गमवावे लागत आहेत, हे खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, किडनी प्रत्यारोपणास असलेल्या जाचक अटी, शर्ती शिथिल करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (७) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. फौजिया खान, श्री. सुरेश शेटी यांच्याकरिता : (१) नाही. राज्यामध्ये आजपर्यंत एकूण ३२६० रुग्ण किडनी प्रत्यारोपणासाठी नोंदणीकृत असून याबाबतची माहिती विभागीय प्रत्यारोपण समन्वय समिती मुंबई, पुणे, नागपूर व औरंगाबाद यांच्याकडे ठेवली जाते.

(२) होय.

(३) अवयव प्रत्यारोपणासाठीच्या अटी या केंद्र शासनाच्या मानवी अवयव प्रत्यारोपण कायदा, १९९४ व मानवी अवयव प्रत्यारोपण नियमावली, १९९५ नुसार आहेत.

(४) अंशतः खरे आहे.

(५) नाही.

ता.प्र.क्र.50020....

(६) जनहित याचिका ०५/२०१३ प्रकरणी मुंबई उच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयानुसार राज्याबाहेरील रिलेटेड केसेसच्या प्रत्यारोपणासंबंधात त्या राज्याच्या स्टेट ऑथरायझेशन कमिटीकडील ना- हरकत प्रमाणपत्र आणण्याबाबतची अट २०१३ पासून शिथिल करण्यात आली आहे. तसेच मा. लोकप्रतिनिधी यांनी मानवी अवयव प्रत्यारोपण शस्त्रक्रियेच्या प्रक्रियेमध्ये सुलभता आणण्यासाठी केलेल्या काही सुचनांबाबत तज्ज्ञ समितीची बैठक घेवून ऑथरायझेशन कमिटीकडून अवयव प्रत्यारोपणासाठी देण्यात येणा-या परवानगी कालावधीची वैधता तीन महिन्यांवरून सहा महिन्यांपर्यंत वाढविण्यात आली आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री. अनिल भोसले : सभापती महोदय, किडनी प्रत्यारोपणास होत असलेल्या विलंबामुळे एखाद्या रुग्णाचा मृत्यू होत आहे. शासनाने या संदर्भात नवीन नियमावली तयार केली आहे का ?

प्रा. फौजिया खान : सभापती महोदय, सन 1995 मध्ये अवयव प्रत्यारोपणाची शस्त्रक्रिया सुलभ व्हावी यासाठी

श्री. रामदास कदम : सभापती महोदय, माझा पॉईंट ऑफ ऑर्डर आहे. माननीय राज्यमंत्री प्रा. फौजिया खान यांनी पुन्हा शपथ घेतल्याशिवाय त्यांना सभागृहात बोलता येणार नाही, उत्तर देता येणार नाही, असा शिवसेनेचे गटनेते सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते यांनी हरकतीचा मुद्दा मांडला होता. आपण सभागृहात त्या संदर्भात सांगितले होते.

सभापती : मी सन्माननीय सदस्यांना सांगू इच्छितो की, मी या बाबतीतील निर्णय राखून ठेवला आहे. मी यथायोग्य वेळी या संदर्भातील निर्णय देणार आहे तोपर्यंत माननीय राज्यमंत्री प्रा. फौजिया खान उत्तर देतील.

प्रा. फौजिया खान : सभापती महोदय, केंद्र शासनाचा मानवी अवयव प्रत्यारोपण कायदा, 1994 व मानवी अवयव प्रत्यारोपण नियमावली, 1995 नुसार राज्यामध्ये नियमावली दिनांक 4 फेब्रुवारी, 1994 पासून लागू करण्यात आली आहे.

श्री. अनिल भोसले : सभापती महोदय, दरवर्षी 4 लाख रुग्णांची नोंदणी होत आहे. परंतु, फक्त 1 टक्का रुग्णांचा किडनी प्रत्यारोपणाच्या संदर्भात मदत होते.

ता.प्र.क्र.50020....

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, आम्ही ॲकॅडेमिकली या विषयावरील निर्णय घेण्यास उत्सुक आहोत. सन्माननीय सदस्य सर्वश्री रामदास कदम व दिवाकर रावते यांनी हा मुद्दा मांडला. आपण हा विषय स्थगित ठेवला. आम्ही आपला निर्णय मान्य केला. सदर विषयाच्या संदर्भात नियमानुसार कायदेशीर जो काही असेल तो निर्णय कधीपर्यंत येईल एवढेच आम्हाला जाणून घ्यायचे आहे.

सभापती : मी सन्माननीय विरोधी पक्षनेत्यांना सांगू इच्छितो की, मी त्या संदर्भातील निर्णय तातडीने 1-2 दिवसात घेण्याच्या दृष्टीने पाहतो.

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्षनेते व सन्माननीय गटनेत्यांनी हा मुद्दा उपस्थित केला आहे. तसेच, सन्माननीय सदस्य श्री. रामदास कदम यांनीही हा तांत्रिक मुद्दा उपस्थित केला आहे. सदर विषयाला घटनेचा आधार आहे हे आपण पाहिले आहे. परंतु, माननीय सभापतींनी निर्णय दिल्यानंतर वारंवार असे करणे कितपत योग्य आहे, त्यामुळे प्रश्नोत्तराच्या तासातील 15-20 मिनिटे वाया जातात. आपण सुस्त्रातील सांगितले की, मी या बाबतीत निर्णय 2 दिवसांत देणार आहे. सर्व घटनांचा अभ्यास करून मी या संदर्भात सांगेन असे सांगितल्यावर विरोधी पक्षाने सभागृहाचा वेळ घेणे योग्य नाही. आम्हाला तुमचा निर्णय मान्य आहे असे म्हणायचे आणि नंतर वाद करायचे हे योग्य नाही. प्रश्नोत्तराचा तास महत्त्वाचा आहे. आम्ही 3 महिने अगोदर प्रश्न विचारतो. त्यामुळे प्रश्नोत्तराच्या तासात असे होणे योग्य नाही. आपण समज द्यावी.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, आमची एवढीच इच्छा आहे की, आपल्याकडून नकळत एखादी घटनाबाह्य गोष्ट होऊ नये. आम्ही एवढ्याच प्रामाणिक भावनेतून बोलत आहोत. मुद्द्यामध्ये किती तथ्य आहे हे पाहून निर्णय देतो असे म्हणणे याचा अर्थ त्या गोष्टीला आपण स्थगिती दिली आहे. आपण निर्णय देईपर्यंत माननीय राज्यमंत्री सभागृहात काम करू शकत नाहीत. सद्नात बेकायदेशीर काम करण्यास परवानगी नाही.

श्री. अजित पवार : सभापती महोदय, माननीय राज्यमंत्री प्रा. फौजिया खान यांच्या संदर्भात सातत्याने विरोधी पक्षाच्या वतीने प्रश्न उपस्थित केला जात आहे. प्रश्नोत्तराचा तास सुरू असताना

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

B.5

MSK/ ST/ D/

पूर्वी श्री. बोर्डे

11:10

ता.प्र.क्र.50020....

श्री. अजित पवार

त्यांनी उत्तर देण्यास सुस्त्रात केल्यानंतर पुन्हा आक्षेप घेण्यात आला. आपण सभापती म्हणून सांगितले की, मी हा निर्णय राखून ठेवला आहे आणि निर्णय देईपर्यंत त्या सभागृहात उत्तर देऊ शकतात. आपण असा निर्णय दिल्यानंतर पुन्हा त्यावर चर्चा करून सभागृहाचा वेळ घेणे बरोबर नाही. आपण सभापती आहात आणि आपला निर्णय अंतिम असतो हे सर्व सन्माननीय सदस्यांनी लक्षात घेतले पाहिजे.

(नंतर श्री. रोझेकर

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

ता.प्र.क्र.50020.....

सभापती : मी कोणालाही ताकीद देणार नाही. कारण, तशी ती द्यायचीच असेल तर सर्वानाच द्यावी लागेल.

पीठासीन अधिकाऱ्यांनी एखादा निर्णय राखून ठेवला तर तो सत्वर द्यावा, अशा पध्दतीच्या बंधनाची आपण अपेक्षा धरू नये. तथापि, हा अतिशय महत्त्वाचा निर्णय असल्यामुळे तो लवकरात लवकर कसा दिला जाईल, या दृष्टीने मी जरूर बघीन.

...2.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

ता.प्र.क्र.50020.....

प्रा.फौजिया खान : राज्यात मुंबई, पुणे, औरंगाबाद आणि नागपूर अशा 4 झोनल ट्रान्सप्लांट कमिट्या आहेत. आजच्या तारखेला या समित्यांकडे एकूण 3260 रुग्णांची प्रतिक्षा यादी आहे.

श्री.किरण पावसकर : सभापती महोदय, 10-15 वर्षापूर्वीचा काळ असा होता की, गल्फ केंद्रीमधील काही रुग्ण आपल्या राज्यात येऊन किडनी ट्रान्सप्लांट शस्त्रक्रिया करीत असत. या संबंधी एक रॅकेट आहे, अशा पध्दतीच्या बातम्या आल्यामुळे राज्य शासनाने त्या संदर्भातील कायदा केला आहे. राज्य शासनाच्या या निर्णयामुळे आपल्या राज्यात शस्त्रक्रियेच्या प्रतिक्षेत असलेल्या रुग्णांची संख्या 4 लाखापेक्षा जास्त झाली आहे. रुग्णांना गुजरात, राजस्थान किंवा अगदी श्रीलंकेत जाऊन शस्त्रक्रिया करून घ्यावी लागत आहे. त्यामुळे राज्य शासन या निर्णयाबाबत गांभीर्यपूर्वक विचार करणार आहे का ?

सभापती महोदय, वाहनांची चोरी होते म्हणून लोकांनी वाहनेच घ्यायची नाहीत का ? त्यामुळे रॅकेट किंवा अनैतिक व्यवहारांना प्रतिबंध घालण्याबाबत शासन कोणती उपाययोजना करणार आहे ?

सभापती महोदय, अनेक रुग्णांवर तातडीने शस्त्रक्रिया करण्याची गरज असल्यामुळे या संदर्भातील निर्णय तातडीने घेण्याची आवश्यकता आहे. तशा प्रकारे शासन तातडीने निर्णय घेणार आहे का ?

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, या ठिकाणी 4 लाख रुग्णांचा आकडा कोठून काढण्यात आला, याची मला कल्पना नाही. आपल्या ज्या कमिट्या आहेत, त्यांच्याकडेच अधिकृत आकडेवारी असू शकते. कारण, रुग्ण त्यांच्याकडेच जात असतात व तेथे त्यांची नोंदणी होत असते.

ता.प्र.क्र.50020.....

प्रा.फौजिया खान.....

शासनाने जी कार्यपध्दती अवलंबिली आहे, त्यामुळे निश्चितपणे या सर्व व्यवहारामध्ये पारदर्शकता आली आहे. प्रतीक्षा यादीवर केवळ 3260 नोंदणीकृत रुग्ण आहेत. सन्माननीय सदस्यांनी 4 लाख रुग्णांची जी माहिती दिलेली आहे, ती चुकीची आहे.

श्री.किरण पावसकर : सभापती महोदय, राज्यात अनेक डायलेसिस सेंटर्स आहेत त्यामधील रुग्णांची आकडेवारी मी सभागृहाला सांगितली आहे.

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, आपल्या सर्वाना माहित आहे की, राज्यात डायलेसिसवरील रुग्णांचे प्रमाण किती वाढले आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.किरण पावसकर यांनी दिलेल्या आकडेवारीमध्ये थोडाफार फरक असू शकतो. पण रुग्णांची आकडेवारी त्यांनी सांगितलेल्या आकडेवारीच्या जवळपासच आहे.

सभापती महोदय, एखाद्या पेशंटवर तातडीने शस्त्रक्रिया करण्याची गरज असेल आणि ही शस्त्रक्रिया केली नाही तर तो डेथ बेडवर जाईल, अशा परिस्थितीत असलेल्या रुग्णांच्या बाबतीत आपल्या समित्या काहीही करीत नाहीत. त्यामुळे अशा पेशंटच्या बाबतीत समित्यांना विशेषाधिकार देणार आहात का ?

सभापती महोदय, या समित्यांच्या बैठकाच होत नाहीत, त्यामुळे निर्णय घेण्यास असमर्थ आहोत, असे सांगितले जाते. हा माझा वैयक्तिक अनुभव आहे. त्यामुळे तातडीच्या पेशंटच्या बाबतीत बैठका आयोजित करण्याबाबतचे आदेश संबंधितांना देण्यात येतील का ?

सभापती महोदय, शासनाकडे असलेल्या 3260 प्रतीक्षा यादीवरील रुग्णांपेक्षा खाजगी रुग्णांची संख्या फार मोठी आहे. त्यामुळे जे.जे.रुग्णालयात गेल्या वर्षभरात किडनीच्या किती रुग्णांवर शस्त्रक्रिया झाल्या, याची माहिती राज्यमंत्री महोदय सभागृहाला देतील का ?

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, डायलेसिसचे रुग्ण आणि किडनी ट्रान्सप्लांट शस्त्रक्रिया करण्यासाठी शिफारशीत केलेले रुग्ण यांच्यामध्ये फरक आहे. त्यामुळे डायलेसिसचे

...4....

ता.प्र.क्र.50020.....

प्रा.फौजिया खान.....

सर्व पेशंट शस्त्रक्रियेसाठी प्रतिक्षा यादीवर आहेत किंवा शस्त्रक्रियेची वाट बघत आहेत, असे नाही. अधिकृत ट्रान्सप्लांट केंद्रांमध्ये रुग्णांची नोंदणी होत असते व त्यांच्याकडून अधिकृत रुग्णांची संख्या शासनाला उपलब्ध होत असते. संचालक, आरोग्य सेवा यांच्या अध्यक्षतेखाली दर मंगळवारी बैठक घेण्यात येत असते. तातडीने शस्त्रक्रिया होणे गरजेचे आहे, असा रुग्ण असेल तर तातडीने बैठक घेण्याचेही अधिकार त्यांना आहेत आणि तशा बैठकाही घेतल्या जातात. मला अधिकाऱ्यांकडून जी माहिती प्राप्त झाली आहे, त्यानुसार प्रत्येक आठवड्याला बैठक होत असते.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी जे.जे.रुग्णालयाची माहिती मागितली आहे. ही माहिती मी पटलावर ठेवीन.

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य सभागृहात जी माहिती देत असतात, ती सत्य मानून मंत्री महोदयांनी उत्तर दिले पाहिजे, असे संकेत आहेत. काही तातडीच्या केसेस लवकर घ्याव्यात, अशा प्रकारचे दूरध्वनी आम्हीही बोर्दाला करीत असतो. ट्रान्सप्लांटची शिफारस केलेला रुग्ण असला तरी त्याला किडनी मिळण्यास विलंब होतो. त्यानंतर समितीकडे अर्ज केला की, त्यांच्या बैठका होण्यास विलंब होतो. याचा अनुभव सन्माननीय सदस्य डॉ.दीपक सावंत आणि सन्माननीय सदस्य श्री.किरण पावसकर यांनाही आहे. त्यामुळे या समितीच्या किती बैठका आतापर्यंत आयोजित करण्यात आल्या, या बैठकांमध्ये कोणते निर्णय घेण्यात आले, याबाबतची माहिती मंत्री महोदय सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील का ?

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, या समित्यांच्या बैठका नियमितपणे होत असतात. तथापि, बैठकांची इतिवृत्ते मागवून ती सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येतील.

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, माझा पॉईंट ऑफ इन्फॉर्मेशन आहे. रिलेटिव्हची किडनी मॅच झाली तर त्याबाबतीत बैठका होत असतात. परंतु, नातेवाईकांची किडनी मॅच झाली नाही आणि बाहेरच्या व्यक्तीची किडनी घ्यायची वेळ आली तर त्याबाबतीतील निर्णय होण्यास विलंब होतो. अशी बरीच प्रकरणे प्रलंबित आहेत. त्यामुळे याबाबतीत शासनाची काय भूमिका आहे ?

....5....

ता.प्र.क्र.50020.....

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी दिलेली माहिती तपासून घेण्यात येईल आणि त्याबाबत सभागृहाला अवगत करण्यात येईल.

श्री.संजय दत्त : सभापती महोदय, या विषयावरील सभागृहाच्या भावना आणि विशेष करून आम्ही ज्यांचे प्रतिनिधित्व करतो, त्या जनतेच्या भावना अतिशय तीव्र आहेत. शासनाच्या अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या माहितीपेक्षा वस्तुस्थितीच्या आधारावर आणि माणुसकीच्या दृष्टीने या विषयाकडे बघण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, अनेक केसेसमध्ये किडनी शस्त्रक्रियेच्या प्रतिक्षेत असलेला रुग्ण दगावतो. कारण, त्याला समितीकडून परवानगी मिळत नाही. या पार्श्वभूमीवर या संदर्भातील काही अटी शिथिल करण्याची गरज आहे, हे सर्वमान्य आहे. याबाबतीत काय अडचण आहे आणि कालबद्ध कार्यक्रम निश्चित करणार का ?

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, डीएमईआरकडून मला सांगण्यात आले आहे की, त्यांच्याकडे एकही प्रकरण प्रलंबित नाही, सर्व प्रकरणे निकाली काढण्यात आली आहेत. परंतु, सभागृहाच्या ज्या भावना आहेत, त्याबाबतीत मला असे सांगावयाचे आहे की, रिलेटेड आणि अनरिलेटेड केसेस आहेत, त्या लाईव्ह लोक असतात, त्यांच्याबाबतीतील आहेत. यामध्ये लाईव्ह असतात, त्यांच्या बाबतीत हा प्रश्न आहे. यामध्ये दुसरी कॅटेगरी कॅडेव्हरची आहे. सर्व प्रतिक्षा यादी कॅडेव्हर केसेसची आहे. ब्रेन स्टेम डेथ झाल्यानंतर आपण ट्रान्सप्लांटसाठी घेतो. त्या प्रकरणांची वेटिंग लिस्ट आहे. या प्रतीक्षा यादीचा निपटारा करण्यासाठी खूप प्रचार आणि प्रसार करण्याची गरज आहे, डोनेशन मिळविण्याची गरज आहे आणि त्यादृष्टीने शासनाने पावले उचलली आहेत.

यानंतर श्री.खंदारे.....

श्री.भाई जगताप : एक अतिशय गंभीर विषयावर चर्चा सुरु आहे. मंत्री महोदयांनी दिलेल्या दोन उत्तरामुळे थोडासा संभ्रम निर्माण झालेला आहे. त्यांनी मघाशी असे म्हटले की, मला अशी माहिती देण्यात आली आहे. अधिकाऱ्यांनी त्यांना दिलेली माहिती तपासून पाहिली पाहिजे. अधिकाऱ्यांनी चुकीची माहिती दिली असेल तर त्यांच्यावर कारवाई केली पाहिजे. कारण हा प्रश्न पेशंटच्या आयुष्याशी निगडित असल्यामुळे त्यांना असे उत्तर देता येणार नाही. लेखी उत्तरामध्ये हायकोर्टाच्या निर्णयाचा उल्लेख आहे. उत्तर क्रमांक 6 मध्ये असा स्पष्ट उल्लेख केला आहे की, "मुंबई उच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयानुसार राज्याबाहेरील रिलेटेड केसेसच्या प्रत्यारोपणासंबंधात त्या राज्याच्या स्टेट ऑथोरायझेशन कमिटीकडील ना-हरकत प्रमाणपत्र आणण्याबाबतची अट 2013 पासून शिथिल करण्यात आली आहे." ही अट शिथिल केल्यामुळे सरकारला एक संधी प्राप्त झाली आहे. आपल्या राज्यामध्ये वेटिंग लिस्टवर असलेल्या पेशंटपैकी इमर्जन्सी असलेल्या केसबाबत आपल्याला नियम बदलता येतील. कारण मुंबई उच्च न्यायालयाने या संदर्भातील नियम शिथिल केलेले आहेत. तशा प्रकारचे पाऊल उचलून सरकार या पेशंटस्ना न्याय देणार आहे काय ?

प्रा.फौजिया खान : मुंबई उच्च न्यायालयाने राज्याबाहेरील रिलेटेड केसेसच्या बाबतीत ती अट शिथिल केली आहे. तसेच राज्याच्या स्टेट ऑथोरायझेशन कमिटीनेही 3 महिन्याऐवजी 6 महिन्याची मुदत केलेली आहे. या अटी शिथिल केलेल्या आहेत. मला या संदर्भात दोन गोष्टी स्पष्ट करावयाच्या आहेत. प्रत्येक डायलिसिसची केस ही ट्रान्सप्लान्टची केस नसते. डायलिसिस मोठ्या प्रमाणावर होऊ शकते. परंतु तो पेशंट ट्रान्सप्लान्टसाठी रेफर झाला आहे किंवा नाही ते पहावे लागते. मी मघाशी सांगितल्या प्रमाणे प्रत्येक मंगळवारी संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन यांच्याकडे बैठक होत असते. त्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार आज एकही लाईव्ह केस प्रलंबित नाही. कॅडेवर केसच्या बाबतीत वेटिंग लिस्ट आहे. एखाद्या केसमध्ये किडणी मॅच होत नाही किंवा एखाद्या अपघातामध्ये किंवा ब्रेन स्टेम डेथ झाल्यानंतर किडणीची गरज असते त्याबाबतीतील गती कमी आहे. त्या संदर्भात शासनाने एकूण 4 जी.आर.इश्यू केले आहेत. त्यामुळे हा प्रश्न सोडविण्याची गती वाढलेली आहे. ब्रेन स्टेम डेथ हे प्रत्येक रुग्णालयाला बंधनकारक

2...

केलेले आहे. तेथे आता फिजिशियनला परवानगी दिलेली आहे. फक्त न्युरोलॉजिस्टची गरज नाही. जेथे जेथे आयसीयू व ओ.टी.ची सुविधा आहे तेथे नॉन ट्रान्सप्लान्ट ऑर्गन रिट्रीव्हल सेंटरमध्ये रजिस्टर केलेले आहे. शासनाने याबाबत अनेक निर्णय घेतले आहेत. त्यामुळे ही गती वाढलेली आहे, पण ही गती आणखी वाढण्याची गरज आहे व त्यासाठी प्रचार व प्रसार करण्याची आवश्यकता आहे.

श्री.हेमंत टकले : सभापती महोदय, हा विषय सभागृहात अनेकदा चर्चेला आलेला आहे. किडनी सारख्या दुर्घर आजाराने व्यथित असलेल्या लोकांबद्दलचा हा प्रश्न आहे. ज्या अर्थी या क्षेत्रातील शासन जो परफॉर्मन्स सांगत आहे तो केवळ अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या माहितीवर आधारित आहे. प्रत्यक्षात आज या राज्यामध्ये अशी अवस्था आहे की, कित्येक जण आपल्या राज्यातील प्रक्रियेला लागणाऱ्या विलंबामुळे राज्याबाहेर जाऊन ही शस्त्रक्रिया करून घेतात. तेथील अनुभव ते सांगतात, तो सगळा अनुभव आपल्या राज्यापेक्षा गुणवत्तेच्या बाबतीत अधिक चांगला आहे. म्हणून आपली जी यंत्रणा आहे, त्याची जी नियमावली आहे त्यायोगे आपण या समस्यांकडे गंभीरपणे पाहण्याची आवश्यकता आहे. मंत्री महोदयांनी सुखातीला असे सांगितले की, डायलिसिसचा प्रत्येक रुग्ण ट्रान्सप्लान्टपर्यंत जातोच असे नाही. ही वास्तवता जरी असली तरी योग्य वेळी संपूर्ण राज्यभर डायलिसिसची उपलब्ध असलेली व्यवस्था आजही अपुरी आहे. म्हणून वेगवेगळ्या ठिकाणी डायलिसिसची व्यवस्था उपलब्ध न झाल्यामुळे रुग्णांवर ट्रान्सप्लान्टची वेळ येते. म्हणून त्या संख्येत वाढ होते. म्हणून तांत्रिक आकडेवारीमध्ये न जाता आपल्या राज्यातील प्रत्येक रुग्णाला ट्रान्सप्लान्टची व्यवस्था करून देऊन वाचविणे ही सार्वजनिक आरोग्य विभागाची प्राथमिक जबाबदारी आहे. हा दर कसा वाढविता येईल यादृष्टीने वेगळे नियोजन खात्यातर्फे केले जाईल काय ? केवळ शासकीय यंत्रणेवर अवलंबून न राहता नियमाच्या चौकटीत बसेल अशा पध्दतीच्या सुविधा वेगळ्या हॉस्पिटल्समध्ये शासन उपलब्ध करून देणार आहे काय ?

प्रा.फौजिया खान : या सभागृहाने व सन्माननीय सदस्यांनी मुद्दे उपस्थित केले आहेत. या संदर्भात अॅप्रोप्रिएट अॅथोरिटी संचालक आहेत. त्यांच्या स्तरावरून ज्यांनी ही माहिती दिली आहे

3...

की, जे रूण वेगवेगळ्या राज्यामध्ये जातात त्या राज्यांमध्ये काय परिस्थिती आहे, त्यांची नियमावली कशी आहे, किती रूण आहेत, वेटिंग लिस्टवर किती पेशंटस् आहेत, या सर्व मुद्द्यांचा अभ्यास करण्याच्या सूचना ऑप्रोप्रिएशन ऑथोरिटीच्या संचालकांना दिल्या जातात. जर आपल्या राज्यामध्ये सुधारणा करण्याची आवश्यकता असेल तर अवश्य सुधारणा करण्यात येतील.

डॉ.नीलम गोन्हे : सभापती महोदय, अवयव दाता व पेशंट हे ज्या ठिकाणी वास्तव्याला असतील तेथील स्थानिक पोलिसांनी दोघांची माहिती गोळा करून पोलीस समन्वय अधिकारी या कमिटीला देतात. त्यानुसार प्रत्येक ठिकाणी विभागाकडून पडताळणी केली जाते काय, बऱ्याच वेळा दाता खोटा दाखवून वेगळ्या मार्गाने फक्त किडनी चोरली जाते. अनेक सन्माननीय सदस्यांनी त्यांना आलेले अनुभव सांगितले आहेत त्यामध्ये सुधारणा व्हावी अशी सर्वांची इच्छा आहे. म्हणून याबाबत संबंधित अधिकाऱ्यांना बोलवून पुढील 15 दिवसामध्ये बैठक घेतली जाईल काय ?

प्रा.फौजिया खान : होय. सध्याच्या प्रक्रियेमध्ये अधिक सुधारणा होण्याची गरज असेल तर माझ्या स्तरावर बैठक घेण्यात येईल. त्या बैठकीमध्ये आज चर्चेच्या अनुषंगाने ज्या सूचना करण्यात आल्या आहेत त्याबाबत विचार करण्यात येईल.

सभापती : मंत्री महोदया, मी स्वतः डायलिसीस पेशंट आहे. या प्रश्नाच्या निमित्ताने अनेक सन्माननीय सदस्यांनी पेशंटची संख्या सांगितली आहे. ही संख्या 4 लाख असेल किंवा 3.75 लाख असेल. परंतु डायलिसीस पेशंटची संख्या दिवसेंदिवस वाढत चालली आहे. अनेक पेशंटना आठवड्यतून तीन वेळा डायलिसीस करावे लागते. त्याचा रिकरिंग खर्च जास्त आहे. एखादा कामगार किंवा गरीब शेतकरी असेल त्याला प्रत्येक वेळचा 800 रुपये किंवा 1000 रुपये खर्च येतो त्याशिवाय इंजेक्शन्स घ्यावी लागतात. जी इंजेक्शन्स मीही घेतो. एका इंजेक्शनची किंमत 500 रुपये आहे. अशी दोन इंजेक्शन्स मी घेतो. या इंजेक्शनचे चार्जेसही जास्त आहेत. त्यादृष्टीने आपण या प्रश्नाकडे बघणे गरजेचे आहे. आपण 15 दिवसामध्ये बैठक घेण्यात येईल असे सांगितले आहे. माझ्या सुध्दा याबाबतीत काही शंका आहेत. या विषयावर आता जी चर्चा झाली आहे त्या अनुषंगाने माझ्या दालनामध्ये मी एक बैठक बोलवितो. त्यावेळी मंत्री महोदय, या प्रश्नामध्ये सहभागी झालेले सन्माननीय सदस्य, संबंधित अधिकारी यांना बोलविण्यात येईल. त्या बैठकीत

4...

ता.प्र.क्र.50020...

सभापती.....

सविस्तर चर्चा करता येईल. त्यावेळी सन्माननीय सदस्यांच्या मनात असलेल्या शंका व सध्याच्या पध्दतीमध्ये सुधारणा करण्याबाबत विचार करण्यात येईल.

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, आपण जो निर्णय घेतला आहे तो मला मान्य आहे. परंतु आपण आताच सांगितले आहे की, डायलिसिसच्या पेशंटची संख्या वाढलेली आहे. याबाबत मी सभागृहाला माहिती देऊ इच्छिते की, राज्यातील 29 शासकीय रुग्णालयांमध्ये 106 ठिकाणी डायलिसिस मशिन उपलब्ध करून दिलेल्या आहेत. कारण या गोष्टीची शासनाला जाणीव असल्यामुळे शासनाने हे पाऊल उचललेले आहे.

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी आपण ही बैठक बोलवावी.

सभापती : हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी बैठक कशी घेता येईल ते मी पाहतो.

5.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धासोपाने

**निम्न वेणा प्रकल्पांतर्गत बाधसूर लघुकालव्याच्या सिमेंट अस्तरीकरण
कामामध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(२) * ५००६७ श्रीमती शोभा फडणवीस : सन्माननीय जलसंपदा (कृष्णा खोरे पाटबंधारे महामंडळ वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सन २००९ ते २०१२ या कालावधीत निम्न वेणा प्रकल्पांतर्गत करण्यांत आलेल्या उजवा कालव्याच्या बाधसूर लघु कालव्याच्या अस्तरीकरणाची निविदा काढण्यांत येवून १८ लाखाचे काम कागदोपत्री दाखवून कामे न करताच १६ लाख रूपयाच्या वर देयके दाखविण्याचा प्रकार दिनांक १७ डिसेंबर, २०१३ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, संबंधीत प्रकरणातील दोषी अधिकारी व कंत्राटदारांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यांत येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. सुनिल तटकरे : (१) नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

यानंतर श्री.शिगम....

श्रीमती शोभा फडणवीस : विदर्भातील कोणताही प्रश्न विचारला की त्या प्रश्नाला "प्रश्न उद्भवत नाही" अशा प्रकारचे उत्तर दिले जाते आणि याच गोष्टीचे नेहमी दुःख होते. या कालव्याच्या अस्तरीकरणाचे रु 18 लाखाचे काम कागदोपत्री दाखवून कामे न करताच 16 लाख सप्या पेक्षा अधिक रकमेची देयके देण्यात आलेली आहेत काय असा प्रश्न विचारलेला आहे. हे काम पूर्ण होण्याच्या कालावधीमध्ये कच्च्या मालाच्या किंमतीमध्ये वाढ झाली होती काय, या कामाचा कालावधी किती होता आणि किती दिवसामध्ये हे काम पूर्ण झाले, निधी उशिरा प्राप्त झाल्यामुळे कामास विलंब झाला असे अधिका-यांनी सांगितले ते खरे आहे काय ?

श्री. राजेंद्र मुळक : या कालव्याचे काम 3 वर्षांमध्ये पूर्ण झाले. कालव्याच्या कामाची किंमत 18 लाख सप्ये होती. त्यामध्ये 5 टक्के वाढ झालेली आहे. एकूण 92 हजार सप्यांची वाढ झालेली आहे. मी या कामाबाबत अधिकाऱ्यांकडून ब्रिफिंग घेतलेले आहे. या कालव्याच्या अस्तरीकरणाचे सर्व काम पूर्ण झालेले आहे. या कामाची कार्यकारी अभियंत्यांनी पाहणी केलेली आहे. काम पूर्ण झाल्याची खात्री करून घेतलेली आहे. हे काम तीन वर्षांच्या आत पूर्ण झालेले आहे. 5 टक्के वाढीमुळे 92 हजार सप्ये जास्त खर्च झालेला आहे.

श्रीमती शोभा फडणवीस : 10-10 कोटी सप्याची कामे वर्षभरात पूर्ण केली जातात आणि 18 लाख सप्याच्या कामासाठी 3 वर्षे कशी काय लागतात ? या कामासाठी शासनाने निधी उपलब्ध करून न दिल्यामुळे काम वेळेत पूर्ण होऊ शकले नाही की ठेकेदाराने काम विलंबाने केले ?

श्री. राजेंद्र मुळक : या कालव्यातून सिंचनासाठी सातत्याने विसर्ग होत असतो. त्यामुळे कामासाठी अडीच ते तीन महिन्यांचा कालावधी मिळतो आणि या कालावधीमध्येच काम करावयाचे असते. रब्बी पिकासाठी कालव्यातून पाणी सोडले जाते. या दोन महिन्यांच्या कालावधीमध्ये हे काम करावे लागले. त्यामुळे हे काम पूर्ण होण्यास तीन वर्षांचा कालावधी लागला. कामामध्ये 5 टक्के वाढ अपेक्षित असते.

श्री. विनोद तावडे : प्रत्येक प्रश्नाला "प्रश्न उद्भवत नाही" अशा प्रकारचे उत्तर देण्यात येते. मुळात भ्रष्टाचार झाल्याचे शासन मान्यच करत नाही. विरोधी पक्षाने एखादा प्रश्न खूपच लावून धरला तर त्याबाबतीत चौकशी समिती नेमली जाते, पुन्हा रेटा लावला तर त्या समितीचा

अहवाल येतो. वडनेरे समितीने दिलेल्या अहवालामध्ये 45 अधिकारी दोषी असल्याचे म्हटलेले आहे. या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्यात येणार आहे की या प्रश्नाच्या बाबतीत देखील "प्रश्न उद्भवत नाही" असे उत्तर देण्यात येणार आहे ?

श्री. राजेंद्र मुळक : सभापती महोदय, मूळ प्रश्न मी वाचून दाखवतो. "सन 2009 ते 2012 या कालावधीत निम्न वेणा प्रकल्पांतर्गत करण्यात आलेल्या उजव्या कालव्याच्या बांधसूर लघु कालव्याच्या अस्तरीकरणाची निविदा काढण्यात येऊन 18 लाखाचे काम कागदोपत्री दाखवून कामे न करताच 16 लाख सय्याच्या वर देयके दाखविण्याचा प्रकार दिनांक 17 डिसेंबर 2013 रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आला आहे हे खरे आहे काय " असा प्रश्न विचारण्यात आलेला आहे. हे काम पूर्ण झालेले असून त्याची खातरजमा मी केलेली आहे. विचारलेल्या मूळ प्रश्नाला मी उत्तर दिलेले आहे. हे काम 2 वर्षे 4 महिन्यांमध्ये पूर्ण झाले. कालव्यातून नियमितपणे सिंचन सुरु होते. सिंचन सुरु असताना काम कसे करणार ? जेव्हा सिंचन होत नाही त्यावेळी काम केले जाते. कामामध्ये 5 टक्के वाढ अभिप्रेत आहे.

श्री. भाई गिरकर : करारानुसार या कामाची मुदत किती होती ? वडनेरे समितीच्या अहवालाप्रमाणे 45 दोषी अधिकाऱ्यांवर केव्हा कारवाई करण्यात येणार आहे ?

श्री. राजेंद्र मुळक : या कामाची मुदत 2 वर्षांची होती. हे काम 2 वर्षे 4 महिन्यांमध्ये पूर्ण झाले. वडनेरे समितीच्या अहवालाबाबत माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी माहिती मागितली आहे. त्याबाबतीत योग्य ती कारवाई केली जाईल.

निम्न पेढी (ता.भातुकली, जि.अमरावती) या सिंचन प्रकल्पास निधी उपलब्ध करुन देणेबाबत

(३) * ५०१८२ श्री.प्रवीण पोटे-पाटील, डॉ.रणजित पाटील, श्री.चंद्रकांत पाटील, श्री.भगवान साळुंखे : सन्माननीय जलसंपदा (कृष्णा खोरे पाटबंधारे महामंडळ वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) निम्न पेढी (ता.भातुकली, जि.अमरावती) या सिंचन प्रकल्पास राज्य शासनाकडून दिनांक १२ ऑगस्ट, २००४ मध्ये प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झाली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकल्पाला आठ वर्षापूर्वी मान्यता मिळाली, मात्र त्या प्रकल्पाचे काम अत्यंत संथगतीने सुरु असून शासनाकडून अतिरिक्त निधी प्राप्त न झाल्याने हा प्रकल्प प्रलंबित असल्याचे दिनांक २४ डिसेंबर, २०१३ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आवश्यक निधी प्राप्त करून देण्यात येणार आहे काय,

(४) असल्यास, सदर सिंचन प्रकल्पास तातडीने निधी प्राप्त करून दिल्यास प्रकल्पग्रस्तांना पाणी पाणी मिळेल या संदर्भात शासनाने भूतिमका घेतली वा घेण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेंद्र मुळक श्री. सुनील तटकरे यांच्याकरिता (१) होय.

(२) नाही.

(३) सन २०१४ -१५ मध्ये प्रकल्पासाठी मागील शिल्लकेसह रु 66.98 कोटी निधी उपलब्ध आहे.

(४) प्रकल्प पूर्णत्वाचे नियोजन करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री. प्रवीण पोटे-पाटील : प्रकल्पासाठी 66.98 कोटी स्मये निधी उपलब्ध असून प्रकल्पाच्या पूर्णत्वाचे नियोजन करण्यात आलेले आहे असे उत्तर देण्यात आलेले आहे. या प्रकल्पास 2004मध्ये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली असून मागील 14 वर्षांपासून हा प्रकल्प प्रलंबित राहिलेला आहे. हा प्रकल्प केव्हा पूर्ण होणार आहे ?

श्री. राजेंद्र मुळक : या कामासाठी सन 2014-15मध्ये रु 68.98 कोटीची तरतूद उपलब्ध करून ठेवलेली आहे. सद्यःस्थितीमध्ये या धरणाचे 70 टक्के काम करण्यात आलेले आहे. भूसंपादनाचे काम करण्यात आलेले आहे. कामाचे नियोजन केलेले आहे. 2015-2016 या वर्षामध्ये या कामासाठी 150 कोटी स्मयाचा निधी देण्यात येणार आहे. या धरणामध्ये 75.25 द.ल.घ.मी. जलसाठा निर्माण होणार आहे. 3571 हे. सिंचन क्षमता निर्माण होणार आहे. या आर्थिक वर्षात या प्रकल्पासाठी निधी उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. या प्रकल्पाचे काम वेळेत होणार आहे.

..4..

ता.प्र.क्र. 50182....

श्री. दिवाकर रावते : संपूर्ण महाराष्ट्रामध्ये अमरावती हा जास्त अनुशेषग्रस्त भाग असून त्यामध्ये भातुकली हा जास्त अनुशेषग्रस्त भाग आहे. घटनेच्या अनुच्छेद 371(2) नुसार अनुशेष पूर्ण करण्याबाबत सरकारमध्ये जागृती असली पाहिजे. या प्रकल्पाला 12 ऑगस्ट 2004मध्ये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली. आता या प्रकल्पाचे काम वेळेत होणार आहे असे मंत्री महोदयांनी सांगितले. म्हणजे याही कामाबद्दल त्यांना खात्री नाही. 8 वर्षापूर्वी प्रशासकीय मान्यता मिळालेल्या प्रकल्पाचे काम प्रलंबित राहिलेले आहे काय या प्रश्नाला "नाही" असे उत्तर देण्यात आलेले आहे. मग हा प्रकल्प केव्हा पूर्ण होणार आहे ? या प्रकल्पासाठी सन 2014-15 या वर्षात उपलब्ध करून देण्यात आलेला रु 66.98 कोटीचा निधी पुरेसा आहे काय, हा प्रकल्प पूर्ण होण्यासाठी किती कालावधी लागणार आहे ?

श्री. सुनील तटकरे : सन्माननीय ज्येष्ठ सदस्य श्री. दिवाकर रावते यांनी जो प्रश्न विचारला ती वस्तुस्थिती आहे. या प्रकल्पाला 2004मध्ये प्रशासकीय मान्यता मिळाली. अमरावती जिल्ह्यातील खारपाण पट्ट्यातील हा प्रकल्प आहे. या प्रकल्पाचे काम हाती घेतले त्यावेळी प्रकल्पग्रस्तांची संघर्ष समिती स्थापन झाली. त्या समितीने या प्रकल्पाच्या कामाला विरोध केला. त्यामुळे प्रकल्प पुनर्वसन अधिनियम 11(1)ची प्रक्रिया रद्द करावी लागली. त्यावेळी बैलबंडी मोर्चे, उपाषणे अशी विविध प्रकारची आंदोलने करण्यात आली.

...नंतर श्री. भोगले...

ता.प्र.क्र.50182.....

श्री.सुनील तटकरे....

या सगळ्याचा परिणाम असा झाला की, खारपाण पट्ट्यातील प्रकल्प असल्यामुळे या प्रकल्पातून योग्यरित्या सिंचन होणार की नाही याबद्दल मूलभूत शंका त्या काळात उपस्थित करण्यात आली. त्या संदर्भात शासनाने एक समिती नेमली होती. त्या काळात सभागृहातील तत्कालीन ज्येष्ठ सदस्य प्रा.बी.टी.देशमुख, माननीय विरोधी पक्षनेते श्री.विनोद तावडे यांनी या विषयाबाबत प्रश्न उपस्थित केले होते. हा प्रकल्प रद्द झाला पाहिजे, यातून होणारे पुनर्वसन किंवा इतर बाबी या संदर्भात मूलभूत प्रश्न उपस्थित करण्यात आले होते. यामुळे प्रत्यक्षात या कामाला सुखात होण्याऐवजी विलंब झाला ही वस्तुस्थिती आहे.

सभापती महोदय, त्यानंतर शासनाने समिती नेमली. त्या समितीने सर्व संबंधितांबरोबर चर्चा करून 9 ते 10 महिन्यांनंतर शासनाला अहवाल सादर केला. त्यानुसार निम्न पेढी प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रात सिंचन शक्य आहे अशी शासनाला सूचना केली ती शासनाने मान्य केली आणि कामाला सुखात केली. तरी देखील या प्रकल्पाबाबतचा विरोध कमी झाला नाही. विलंबाच्या कारणातील हे एक कारण होते. त्यानंतर विदर्भ सिंचन विकास महामंडळाने एक पाऊल पुढे टाकून शेतकऱ्यांना मिळणारा मोबदला कमी असेल तर सरळ खरेदीने जमीन घेण्याचा निर्णय त्या काळात घेण्यात आला. त्यातून प्रत्यक्षात प्रकल्पाचे काम सुरु झाले. मार्च, 2014 पर्यंत या प्रकल्पावर एकूण 399.62 म्हणजे जवळपास 400 कोटी रुपयांच्या आसपास खर्च झालेला आहे. या वर्षाचे जे नियोजन आहे त्यात 68.98 म्हणजे 69 कोटी रुपयांचा नियतव्यय उपलब्ध होईल. या प्रकल्पाच्या कालव्याचे 25 टक्के काम पूर्ण झाले असून वितरण प्रणालीची कामे आणि 5 गावांचे पूर्णतः, 2 गावांचे अंशतः पुनर्वसन या बाबी महत्वाच्या आहेत. री सुध्दा उर्वरित दोन कामांसाठी जागा निश्चित केली आहे. प्रत्यक्षात हे काम 2017-18 पर्यंत पूर्ण करण्याची तजवीज निश्चितपणे केली आहे.

श्रीमती शोभा फडणवीस : सभापती महोदय, 68 कोटी रुपये उपलब्ध करून दिले आहेत आणि 2017-18 पर्यंत काम पूर्ण करण्याचे नियोजन केले आहे असे मंत्री महोदयांनी म्हटले आहे. 2004 पासून 2018 पर्यंत या प्रकल्पाचे काम पूर्ण होणार असेल तर एकूण 14 वर्षांचा कालावधी लागणार आहे. अद्याप पुनर्वसन झालेले नाही. त्यामुळे प्रकल्पाचे काम एका वर्षात पूर्ण करण्यात येऊन शेतकऱ्यांना पाणी उपलब्ध करून देऊन त्यांचे पुनर्वसन ताबडतोब होईल काय?

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, यामध्ये पुनर्वसनाच्या कामाचा भाग महत्वाचा आहे. पुनर्वसनाच्या कामासाठी जागा निश्चित करावयाची होती. सरकारने वेगवेगळ्या ठिकाणची जागा शेतकऱ्यांना दाखविली होती, मात्र त्या संदर्भात त्यांच्याकडून होकार मिळत नव्हता. आता होकार मिळाला आहे. मी मघाशी सविस्तरपणे उत्तर देत असताना सांगितल्याप्रमाणे प्रकल्पग्रस्तांचा विरोध हे प्रकल्पाच्या कामासाठी झालेल्या विलंबाचे एक कारण आहे. तीन वर्षात अनुशेषग्रस्त जिल्ह्यातील प्रकल्प पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने निश्चितपणे प्रयत्न केले जातील.

श्री.प्रवीण पोटे-पाटील : सभापती महोदय, विदर्भातील सिंचनाच्या विषयाला महत्त्व आहे. एखादा प्रकल्प करावयाचा झाला तर त्याकरिता ज्या अधिकाऱ्याची नियुक्ती केली जाईल त्या अधिकाऱ्यांची प्रकल्पाचे काम पूर्ण होईपर्यंत बदली होणार नाही अशी तरतूद केली गेली तर महाराष्ट्रातील बहुतांश प्रकल्प वेळेत पूर्ण होतील असे मला वाटते. अधिकाऱ्यांच्या वारंवार बदल्या होत असल्यामुळे कामाची गती कमी होते आणि त्यातून ठेकेदारांची पिळवणूक होते.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, मोठ्या आणि मध्यम प्रकल्पांचा कालावधी दीर्घ असू शकतो. बदलीच्या कायद्यांतर्गत तीन वर्षांचा कालावधी निश्चित केलेला आहे. शासन ही ऑन गोईंग प्रोसेस आहे. विशिष्ट कालावधीत काम पूर्ण करण्याच्या दृष्टीकोनातून अधिकाऱ्यांनी नियोजन केले पाहिजे, त्या दृष्टीने दक्षता घेतली जाईल.

...3...

अकोला जिल्ह्यातील निधी अभावी प्रलंबित सिंचन प्रकल्पांची कामे पूर्ण करण्याबाबत

(४) * ४८९३३ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय जलसंपदा (कृष्णा खोरे पाटबंधारे महामंडळ वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अकोला जिल्ह्यातील १४ सिंचन प्रकल्पाचे काम निधीअभावी प्रलंबित आहे हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सिंचन प्रकल्पाचे काम मंदावल्याने ६७ हजार ५६२ हेक्टर क्षेत्र सिंचनापासून वंचित आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अकोला जिल्ह्यातील खारपाणपट्ट्यासाठी वरदान ठरणा-या नेरधामना प्रकल्पाला राज्यपालांनी भेट दिल्यानंतरही या प्रकल्पाचे काम सुरु झालेले नाही, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, नेरधामणा प्रकल्पाला विलंब झाल्यामुळे त्यावरील खर्च रु.६३८.३५ कोटींवर गेला आहे, हे खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, अकोला जिल्ह्यातील सिंचन प्रकल्प तातडीने पूर्ण व्हावे यासाठी शासकीय स्तरावरून काय कार्यवाही करण्यात येत आहे ?

श्री. सुनिल तटकरे : (१) नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) पूर्णा बॅरेंज-२ (नेरधामणा) प्रकल्पाच्या कामास दि.१.७.२०१३ पासून पुनःश्च सुरुवात झाली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) निधीच्या उपलब्धतेनुसार प्रकल्पांची कामे पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, 14 सिंचन प्रकल्पांची कामे विविध स्तरावर प्रलंबित आहेत हे खरे आहे काय, या प्रश्नाला नाही असे उत्तर दिले आहे. 14 प्रकल्पांची कामे प्रलंबित नसली तरी दोन चार प्रकल्पांची कामे प्रलंबित असावीत. या सदनामध्ये त्या त्या भागातील सदस्य आपल्या व्यथा प्रश्नाच्या माध्यमातून मांडण्याचा प्रयत्न करतात त्यावेळी शासनाकडून मार्गदर्शन मिळण्याची अपेक्षा असते. आम्हाला मिळालेली माहिती चुकीची असू शकते. परंतु 14 पैकी काही प्रकल्पांची कामे प्रलंबित असावीत. काम प्रलंबित नाही असे उत्तर दिले आहे ते अयोग्य आहे.

...4...

ता.प्र.क्र.48933.....

श्री.दिवाकर रावते....

त्याबाबत मंत्री महोदयांनी खुलासा केला पाहिजे. अकोला हा खारपाण पट्ट्यातील जिल्हा असल्यामुळे या प्रकल्पांना महत्व आहे. 14 पैकी किती प्रकल्पांची कामे प्रलंबित आहेत?

सभापती महोदय, अकोला जिल्हयातील खारपाण पट्ट्यासाठी वरदान ठरणान्या नेरधामणा प्रकल्पाला माननीय राज्यपालांनी भेट दिल्यानंतरही या प्रकल्पाचे काम सुरु झालेले नाही. अनुशेष असलेल्या भागाची जबाबदारी घटनेच्या कलम 371(2) प्रमाणे माननीय राज्यपालांकडे असल्यामुळे ते शासनाला निदेश देतात, त्यानुसार काम करणे भाग आहे. माननीय राज्यपालांनी भेट देऊनही शासनाने दखल घेतलेली नाही. या प्रकल्पाच्या कामाला अद्याप सुखात झालेली नाही. नेरधामणा प्रकल्पाला विलंब झाल्याने त्यावरील खर्च रु638.35 कोटीवर गेला आहे हे खरे आहे काय? या प्रश्नाला "प्रश्न उद्भवत नाही" असे उत्तर देण्यात आले आहे. अनुशेषग्रस्त भागाबाबत असे उत्तर देणे योग्य आहे काय? माननीय राज्यपालांनी या प्रकल्पाच्या कामाला भेट दिली की नाही? दिली असेल तर अंशतः काम सुरु झाले आहे असे उत्तर दिले पाहिजे होते. या संदर्भात शासनाकडून मार्गदर्शन मिळणे अपेक्षित आहे.

सभापती महोदय, माननीय राज्यपालांनी प्रकल्पाच्या कामाला भेट दिल्यानंतर काम सुरु का झाले नाही? निधीच्या उपलब्धतेनुसार प्रकल्पांची कामे पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे असे उत्तरामध्ये म्हटले आहे. याचा अर्थ काय होतो हे कळून येत नाही. माननीय राज्यपालांनी निदेश दिल्यानंतर निधी उपलब्ध करून दिला जातो. या प्रकल्पासाठी किती निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत माननीय राज्यपालांनी निदेश दिले होते?

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते यांनी विचारलेल्या प्रश्नाबाबत मी खुलासा करू इच्छितो की, अनुक्रमांक-1 मध्ये अकोला जिल्हयातील 14 सिंचन प्रकल्पांचे काम निधीअभावी प्रलंबित आहे हे खरे आहे काय असा प्रश्न विचारला होता. त्या प्रश्नाला "नाही" असे उत्तर दिले आहे. प्रकल्पांची संख्या किती ही बाब गौण असून निधीअभावी प्रकल्पांचे काम प्रलंबित नाही ही वस्तुस्थिती आहे. अनुक्रमांक 4 वर "असल्यास, नेरधामणा प्रकल्पाला विलंब झाल्यामुळे त्यावरील खर्च रु838.35 कोटीवर गेला हे खरे आहे काय, विलंब झाल्यामुळे खर्च वाढला का? या प्रश्नाला "प्रश्न उद्भवत नाही" असे उत्तर दिले आहे.

...5...

त्यांनी प्रश्न विचारला त्याचे नेमके उत्तर देण्याचा संदर्भात ते प्रयोजन होते. पूरक प्रश्नाच्या अनुषंगाने अपेक्षित असलेली माहिती देता येऊ शकते. अकोला जिल्हयात एकूण 16 कामे प्रस्तावित आहेत, त्यापैकी 14 मध्ये मध्यम प्रकल्प उमा बॅरेज, पूर्णा बॅरेज, नेरधामणा, लघु प्रकल्प दगड पारवा,हिवरा शहापूर,शहापूर ल.पा.,वायूर,नया अंदूरा,सुकळी,कवठा बॅरेज,कंचनपूर बृहत...

नंतर श्री.भारवि...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

ता.प्र.क्र.48933...

श्री.सुनील तटकरे...

काटीपाटी, पोपटखेड, ल.पा. आणि कवठा शेलू या सर्व प्रकल्पाचा एकंदरीत पाणीसाठा 121.655 दशलक्ष घनमीटर आहे. या प्रकल्पांची क्षमता 24958 हेक्टर आहे. या प्रकल्पाची एकत्रित किंमत रू. 1765.00 कोटी इतकी आहे. आता पर्यंत या प्रकल्पावर रू. 926.00 कोटी इतका निधी खर्च झाला आहे. यावर्षी आपण रू. 377.64 कोटी इतका नियतव्यय उपलब्ध करून दिलेला आहे. त्यामुळे निधी अभावी कामे रखडली ही वस्तुस्थिती नाही. हे प्रकल्प रखडण्याची कारणे वेगवेगळी आहेत. यातील काही प्रकल्प हे खारपाणपट्ट्यातील आहेत. अकोला जिल्ह्यातील खारपाणपट्ट्यातील कामे पूर्ण करणे ही शासनाची जबाबदारी आहे. ती कामे पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने आपण नियोजन करित आहोत. प्रकल्पनिहाय ज्या ज्या अडचणी आलेल्या आहेत त्याची सर्व माहिती माझ्याकडे आहे. ती माहिती मी पटलावर ठेवण्यास देखील तयार आहे.

सभापती : ती माहिती आपण पटलावर ठेवावी.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, या संबंधातील जी काही माहिती आहे ती मी आपल्या समोर नमूद केली आहे.

सभापती : आजच्या प्रश्नोत्तराच्या तासाची वेळ संपलेली असली तरी आजचा प्रश्नोत्तराचा तास सकाळी 11.14 वाजता सुरू झाला. त्यामुळे मी प्रश्नोत्तराच्या तासासाठी 14 मिनिटे वाढवून देत आहे.

श्री.पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकरजी रावते यांनी सुस्त्रातील जो प्रश्न विचारला आहे त्यास उत्तर आलेले नाही. तारांकित प्रश्नोत्तराच्या यादीतील अनुक्रमांक 4 वर नेरधमणा प्रकल्पाला विलंब झाल्यामुळे त्यावरील खर्च रू. 638.35 कोटींवर गेला आहे हे खरे आहे काय, असा प्रश्न विचारला असता त्यास प्रश्न उद्भवत नाही अशा प्रकारचे उत्तर देण्यात आले आहे. माझा स्पेसिफिक प्रश्न आहे की, या प्रकल्पाची मूळ किंमत किती होती, सदर प्रकल्पाच्या कामाला सुस्त्रात करून किती दिवस झाले आहेत, सदर प्रकल्प कोणत्या कारणांमुळे किती वर्षे प्रलंबित होता, सदर प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी कंत्राटदाराला किती अॅडव्हान्स देण्यात आला आहे ?

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, पूर्णा बॅरेज, नेरधामणा मध्यम प्रकल्प अकोला जिल्ह्यातील तेल्हारा तालुक्यातील नेमधरणा गावातील तापी खोऱ्यातील पूर्णा नदीवर आहे. यास दिनांक 24.10.2008 अन्वये 181.99 कोटी स्त्रयाला प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली. सदर प्रकल्प खारपाणपट्ट्यातील असून या भागामध्ये 50 मीटर पर्यंत बांधकामाकरिता कठीण भूस्तर उपलब्ध होत नाही. अशा प्रकारच्या संकल्पनाचा अनुभव आपल्या मध्यवर्ती संकल्पचित्र संघटनेला नाही. त्यामुळे बॅरेजच्या स्थैर्याच्या दृष्टीकोनातून बॅरेजचे संकल्पन केंद्रीय जल आयोग, वॅष्कॉस, नवी दिल्ली किंवा अन्य मान्यताप्राप्त संस्था, आंतरराष्ट्रीय सल्लागार ज्यांना अशा कामांचा अनुभव आहे त्यांच्याकडून घेणे योग्य राहिल असे त्यावेळी सुचविण्यात आले. त्यामुळे या बॅरेजचे संकल्पन वॅष्कॉस, नवी दिल्ली यांच्याकडून करण्यात आले व त्यांनी दिलेल्या संकल्पनेमुळे प्रकल्पाच्या किंमतीत वाढ झालेली आहे. वॅष्कॉस ही भारत सरकारची अंगीकृत असलेली संस्था आहे. प्रकल्पास दि.31.3.2000 अन्वये 638.35 कोटी स्त्रयास सुधारित मान्यता देण्यात आली. केंद्रीय जल आयोगाच्या तांत्रिक सल्लागार समितीची मान्यता दिनांक 12.1.2012 रोजी मिळाली. 113 व्या बैठकीमध्ये 617.46 कोटी स्त्रयास ही मान्यता प्रदान करण्यात आली. तसेच, नियोजन आयोगाची सुद्धा स्त्रये 617.46 कोटी इतकी एकूण गुंतवणूक प्राप्त झाली आहे. प्रकल्पाचा एकंदरीत पाणीसाठा 8.19 द.ल.घ.मीटर असून 1.22 द.ल.घ.मीटर पाणीसाठा पिण्यासाठी आरक्षित असून लाभक्षेत्रातील गावांना त्याचा फायदा होणार आहे. एकंदरीत प्रकल्पाचा पाणी वापर 27.59.द.ल.घ.मीटर आहे. या प्रकल्पामुळे 6954 हेक्टर क्षमता निर्माण होणार असून प्रकल्पाच्या परिसरातील 32 गावांना त्याचा फायदा होणार आहे. यातील 966.16 घन मीटर भौतिक म्हणजे मातीकाम झालेले आहे. त्यापैकी 432 घन मीटरचे काम झालेले आहे. 638 पैकी 432 कोटी स्त्रयांचे काम आता पर्यंत झालेले आहे. या प्रकल्पास राज्यपाल महोदयांनी 14.12.2012 रोजी भेट देऊन पाहणी केली होती. त्यानंतर संघर्ष समितीने देखील राज्यपाल महोदयांची भेट घेतली होती. यावर्षी देखील आपण या प्रकल्पाचे काम सुरू केलेले आहे. यावर्षी या कामासाठी स्त्रये 84.00 कोटी स्त्रयांची तरतूद उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

श्री.पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, माझ्या प्रश्नाचे उत्तर अर्धवट आलेले आहे. प्रकल्प सुरू करताना कंत्राटदाराला किती अॅडव्हान्स दिला होता, त्याला अॅडव्हान्स दिल्यानंतर तो प्रकल्प किती दिवस बंद होता ?

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, त्याला किती अॅडव्हान्स दिला यासंबंधातील माहिती आता माझ्याकडे उपलब्ध नाही. ती माहिती पटलावर ठेवण्यात येईल.

डॉ.रणजीत पाटील : सभापती महोदय, पश्चिम विदर्भाच्या उत्तरेकडील तीन जिल्ह्यांचा हा प्रश्न आहे. पूर्णा नदीवर परतीच्या पावसाचे पाणी अडवून त्यावर साखळी पद्धतीने बॅरेज करून पाणी अडविण्याचे आपण प्रस्तावित केले आहे. सन 2008-2010 मध्ये आपण या प्रकल्पाच्या कामाला प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे. या नदीवर पाच-सहा बॅरेजेस आहेत. 50 मीटर पर्यंत भूस्तर मऊ होता. त्याची आम्हाला कल्पना नव्हती. त्यामुळे दुसऱ्या पद्धतीने वेगळे संकल्पचित्र तयार केल्यामुळे कामाचे अंदाजपत्रक वाढले, असे आपले म्हणणे आहे. आपण बोअर्स घेतो, पिटस घेतो. संकल्पचित्र करण्याच्या आधी आपण आपली यंत्रणा तेथे नेऊन भूस्तर मऊ आहे किंवा नाही याची माहिती घेतो. त्यानंतर संकल्पचित्र तयार करतो. तेथे जे अभियंता होते त्यांनी निधी उपलब्ध झाल्यानंतर देखील या प्रकल्पाच्या कामासाठी काही काळ परवानगी रोखली होती काय ?

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, या प्रकल्पाची कुठलीही परवानगी थांबविण्यात आली नव्हती. आताच येथे सन्माननीय सदस्य श्री.पांडुरंग फुंडकर यांनी प्रश्न विचारला होता. त्यासंबंधी मी असे उत्तर देऊ इच्छितो की, संबंधित ठेकेदारांना कलम 19 अन्वये रकमे 28.00 कोटी इतका मोबलायझेशन अॅडव्हान्स देण्यात आला होता. तो अॅडव्हान्स व्याजासहीत वसूल करण्यात आलेला आहे.

श्री.जयंत प्र. पाटील : सभापती महोदय, सदर काम ज्या ठेकेदाराला दिले आहे त्याचे नाव काय आहे ? वॅक्ॉस एन्व्हायर्नमेंट क्लिअरन्सचे काम करते. माझ्या माहिती प्रमाणे ती संस्था एस्टीमेंट करण्याचे काम करीत नाही. या संस्थेकडून एस्टीमेंट करून घेण्याचे धोरण शासनाने कधी ठरविलेले आहे. यासाठी वॅक्ॉसला किती निधी देण्यात आलेला आहे ? ..4

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, हे काम जॉईंट व्हेचर अंतर्गत एसएमएस इन्फ्रास्ट्रक्चर प्रा. लि., डी.ठक्कर प्रा.लि., यांना करारनामा 49/डीएल/8-9 दिनांक 2.3.2009 अन्वये देण्यात आलेले आहे. कंपनीच्या नावाने जे.व्ही.झालेले आहे. त्यांची नावे मी येथे सादर केलेली आहेत. व्यक्तिगत नावे काय आहेत हे मला माहित असण्याचे कारण नाही. वॅफॉस ही भारत सरकारची संस्था आहे. या संस्थेकडे बॅरेजचे संकल्पन करण्याचे तंत्रज्ञान उपलब्ध आहे. त्यांच्याकडे हे काम देण्यात आले होते. भारत सरकारची या क्षेत्रातील खूप माहिती असलेली संस्था आहे. त्यामुळे आपण त्या संस्थेची निवड करून त्यांच्याकडून अंदाजपत्रक तयार करून घेतलेले आहे.

श्री.संदीप बाजोरिया : सभापती महोदय, या प्रकल्पाची किंमत 180 कोटी झाली होती. काही ठराविक अधिकाऱ्यांना हाताशी धरून या प्रकल्पाची किंमत झाली 638.00 कोटी करण्यात आलेली आहे काय ?

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, वॅफॉस या संस्थेने संकल्पचित्र तयार केल्यामुळे प्रकल्पाचे अंदाजपत्रक वाढलेले आहे. वॅफॉस या संस्थेला संकल्पचित्र तयार करण्याचे अधिकार आहेत. या संस्थेने संकल्पचित्र दिल्यानंतर नियोजन आयोगाने देखील गुंतवणूक करण्यास मान्यता दिली. त्यामुळे कोणाच्याही दडपणाखाली या प्रकल्पाची किंमत वाढलेली नाही.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, माननीय सदस्य श्री.पांडुरंग फुंडकर यांच्या प्रश्नाला उत्तर देताना माननीय मंत्र्यांनी सांगितले की, आम्ही झाले 28.00 कोटी इतका अॅडव्हान्स दिला होता व तो व्याजासहित वसूल केला आहे.

यानंतर श्री.जुन्नरे....

ता.प्र.क्र. :48933....

श्री. दिवाकर रावते

याचा अर्थ निविदा रद्द झाल्या होत्या असा होतो.

श्री. सुनील तटकरे : सभापती महोदय, महामंडळाने कलमांचा आधार घेत अॅडव्हान्स दिलेला आहे. जसजशी बिले होत जातात तसतशी ती रक्कम त्या बिलातून वसूल केली जात असते. एका ठरावीक रकमेपर्यंत जी काही कामे झाली होती व त्यांना जी रक्कम अॅडव्हान्स म्हणून देण्यात आली होती ती व्याजासहीत पूर्णपणे वसूल करण्यात आलेली आहे.

...2..

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

राज्यात वैद्यकीय शिक्षण घेणा-या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल

विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती अदा करणेबाबत

(५) * ४९०६७ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.नागो गाणार, श्री.भगवान साळुंखे, श्री.रामनाथ मोते, श्री.मितेश भांगडिया : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात वैद्यकीय शिक्षण घेणा-या ई.बी.सी. प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती मागील तीन वर्षांपासून शासनाकडे प्रलंबीत असल्याबाबतची बाब दिनांक १७ एप्रिल, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,(२) असल्यास, १ लाख रुपयांपेक्षा कमी उत्पन्न असलेल्या आर्थिकदृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांना एकूण शुल्कापैकी पन्नास टक्के रक्कम शिष्यवृत्तीच्या स्वरूपात देण्यात येते, हे ही खरे आहे काय, (३) असल्यास, सदर शिष्यवृत्तीचा लाभ अभिमत विद्यापीठांतर्गत येणारी वैद्यकीय महाविद्यालये वगळून इतर सर्व वैद्यकीय महाविद्यालयात शिक्षण घेणा-या ई.बी.सी. प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना मिळतो, हे ही खरे आहे काय,(४) असल्यास, एकूण ७९२९ विद्यार्थी ई.बी.सी.प्रवर्गातील शिष्यवृत्तीस पात्र ठरलेले असून वर्षे २०११-१२, २०१२-१३ व २०१३-१४ या तीन वर्षांची एकूण ४५ कोटी रुपये रक्कम देय असून याकरीता केवळ ६ कोटी रुपये मंजूर करण्यात आलेले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, शिष्यवृत्तीची तीन वर्षांपासून रक्कम अप्राप्त असल्यामुळे या योजनेतील विद्यार्थ्यांना लागणा-या शुल्कासाठी कर्ज काढून शिक्षण करावे लागत आहे, हे ही खरे काय आहे,(६) असल्यास, सर्व ई.बी.सी. प्रवर्गातील शिष्यवृत्ती पात्र विद्यार्थ्यांना तीनही वर्षांची शिष्यवृत्तीसह शुल्का करीता काढलेल्या कर्जाचे व्याज त्वरीत देण्यात येणार आहे काय,

(७) नसल्यास, न देण्याची सर्वसाधारण कारणे काय ?

श्री. जितेंद्र आव्हाड : (१) हे अंशतः खरे आहे. आर्थिक दृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्ती करीता मंजूर अनुदान अपुरे पडत असल्यामुळे काही विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीची रक्कम अदा करण्यात आलेली नाही.

(२) होय.

(३) होय.

(४) होय.

(५) व (६) आर्थिक दृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीकरीता लागणारे अतिरिक्त अनुदान, पुरवणी मागणीद्वारे मंजूर करून घेण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री. सतीश चव्हाण : सभापती महोदय, राज्यातील इबीसी प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांची फी बऱ्याच दिवसापासून प्रलंबित आहे. इबीसीच्या फी संदर्भात विद्यार्थी मागणी करित आहेत. परंतु अद्यापी शासनाने इबीसीची फी दिलेली नसल्यामुळे विद्यार्थ्यांचे मोठया प्रमाणात नुकसान होत आहे ही वस्तुस्थिती आहे काय ?

श्री. जितेंद्र आव्हाड : सभापती महोदय, होय. ही बाब अंशतः खरी आहे. सन 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014 या तीन वर्षात इबीसीचे पैसे देण्यामध्ये थोडा विलंब झालेला आहे. परंतु या प्रश्नाच्या अनुषंगाने मी सांगू इच्छितो की, आताच्या पुरवणी मागण्यांमध्ये जवळ जवळ सर्वच विद्यार्थ्यांची सर्व थकबाकीसह रक्कम देण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे.

डॉ. रणजित पाटील : सभापती महोदय, गेल्या अधिवेशनात सुध्दा इबीसी फीच्या संदर्भातील प्रश्न आम्ही उपस्थित केला होता, त्यावेळी माननीय मंत्री महोदयांनी उत्तर देतांना सांगितले होते की, इबीसी फीच्या संदर्भात सामाजिक न्याय विभागाकडून जो जीआर निघत असतो त्या जीआरमध्ये अनवधानाने वैद्यकीय शिक्षणाचा उल्लेख करण्याचे राहून गेले होते. या राज्यातील खाजगी वैद्यकीय महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती दिली गेली असून फक्त शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांचीच शिष्यवृत्ती देण्याचे राहिलेले आहे. एका दुरुस्तीसाठी या शासनाला अजून किती विलंब लागणार आहे ?

श्री. जितेंद्र आव्हाड : सभापती महोदय, इबीसीच्या सर्व विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती देण्याचा आता निर्णय घेण्यात आलेला आहे. जो गरीब विद्यार्थी शिक्षण घेत आहे त्याच्या शिष्यवृत्तीचा एक पैसा देखील शासन बाकी ठेवणार नाही. गरीब विद्यार्थ्यांच्या पाठीमागे हे शासन पूर्णपणे राहिल एवढे मी या निमित्ताने सांगू इच्छितो.

श्री. प्रकाश बिनसाळे : सभापती महोदय, इबीसीच्या शिष्यवृत्तीच्या पैशांची बजेटमध्ये अपुरी तरतूद केल्यामुळे या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीचे पैसे मिळू शकले नाहीत. बजेटपूर्वी आपल्याला एकंदर किती विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती द्यावी लागणार आहे याची माहिती काढली जात नाही काय ? त्यामुळे किती विद्यार्थ्यांना किती शिष्यवृत्ती दिली जाईल यासंदर्भात असेसमेंट करून माहिती काढली जाईल काय, इबीसीच्या शिष्यवृत्तीची रक्कम देण्याच्या संदर्भात अर्थविभागाची मंजूरी घ्यावी लागत असते त्यासंदर्भातील पूर्तता पुढील काळात कोणतीही चूक न होता केली जाणार आहे काय ?

श्री. अजित पवार : सभापती महोदय, आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती देण्याच्या संदर्भात या ठिकाणी प्रश्न उपस्थित झालेला आहे. या प्रश्नाच्या संदर्भात मी सभागृहाला सांगू इच्छितो की, दि. 12 जून, 2014 रोजी सभागृहापुढे पुरवणी मागण्या येणार असून त्या निमित्ताने मंत्रिमंडळाने इबीसी, ओबीसी, एस.सी.,एस.टी. या सर्व घटकातील विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्ती जेवढ्या देणे बाकी आहे त्या सर्व शिष्यवृत्त्या 12 जूनच्या पुरवणी मागण्यांमध्ये दिल्या जाणार आहेत.

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, सर्व घटकातील विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्त्या दिल्या जातील अशी माहिती आताच माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी दिलेली आहे. राज्यातील वैद्यकीय शिक्षण घेणाऱ्या इबीसी प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती देणे 3 वर्षांपासून प्रलंबित आहे. त्यामुळे माझा प्रश्न असा आहे की, अशा एकंदर किती विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती देणे बाकी आहे व एकंदर किती शिष्यवृत्ती द्यावयाची आहे ?

श्री. जितेंद्र आव्हाड : सभापती महोदय, एकंदर 4379 विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती देण्याचे बाकी असून एकंदर 30.50 कोटी खर्चाचे शिष्यवृत्तीचे द्यावयाचे बाकी आहे.

श्री. रामदास कदम : सभापती महोदय, शिष्यवृत्तीच्या संदर्भात मागील 3 वर्षांपासून या सभागृहात आम्ही प्रश्न उपस्थित करीत आहोत. ज्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे उत्पन्न एक लाख खर्चापेक्षा कमी आहे अशा विद्यार्थ्यांना इबीसीची शिष्यवृत्ती दिली जात असते. या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीचे पैसे दिले जातील असे आश्वासन या सभागृहात किती तरी वेळा माननीय मंत्री महोदयांनी दिले होते. त्यामुळे उद्याच्या पुरवणी मागण्यांमध्ये शिष्यवृत्तीच्या संदर्भात किती कोटी खर्चाचे नियोजन करण्यात आले असून किती कालावधीत महाविद्यालयांमध्ये हे पैसे जमा केले जाणार आहेत ?

श्री. अजित पवार : सभापती महोदय, शिष्यवृत्तीच्या संदर्भातील एकंदर रकमा किती लागणार आहेत याची माहिती सर्व सचिवांकडून मागविण्यात आली असून वैद्यकीय शिक्षण विभागाने शिष्यवृत्तीच्या संदर्भात 30.50 कोटी खर्चाची माहिती दिली. यामध्ये सर्व विभागांची माहिती घेण्यात आली असून येत्या 12 तारखेच्या पुरवणी मागण्यांमध्ये शिष्यवृत्तीच्या संदर्भातील सर्व रक्कम मंजूर केली जाईल व माननीय राज्यपाल महोदयांची यासंदर्भात सही झाल्यानंतर शिष्यवृत्ती ताबडतोब वितरित केली जाईल एवढे मी या निमित्ताने सांगू इच्छितो. ...5...

सभापती :या प्रश्नावर माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी जे उत्तर दिलेले आहे ते परिपूर्ण आहे असे मला वाटते. शिष्यवृत्तीच्या संदर्भात विद्यार्थ्यांचा हा अतिशय महत्वाचा प्रश्न आहे. खरे म्हणजे आता प्रश्नात्तराची वेळ संपलेली असतांना देखील या प्रश्नावर मी दोन तीन सन्माननीय सदस्यांना प्रश्न विचारण्याची संधी देणार आहे.

श्री. हेमंत टकले : या प्रश्नाच्या संदर्भात एका सन्माननीय सदस्यांनी सांगितले आहे की, शिष्यवृत्ती देण्याच्या संदर्भात केवळ शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती द्यावयाची राहिलेली आहे. खाजगी वैद्यकीय महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना ही शिष्यवृत्ती देण्यात आलेली आहे. खाजगी वैद्यकीय महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची फी कमी असते तसेच गरजू विद्यार्थ्यांना खाजगी वैद्यकीय महाविद्यालयातच प्रवेश मिळत असतो. वैद्यकीय शिक्षणाला फार महत्त्व असते. गरीब वैद्यकीय विद्यार्थ्यांची मनःस्थिती बरोबर नसते. ते आर्थिक विवंचनेत राहतात. या क्षेत्रात आपल्याला सक्षम मनुष्यबळ उभे करावयाचे आहे. त्यामुळे शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील शिष्यवृत्तीचा राहिलेला अनुशेष प्राधान्याने भरला जाऊन नंतर राहिलेला अनुशेष भरला जाणार काय ?

श्री. जितेंद्र आव्हाड : सभापती महोदय, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील इबीसीच्या विद्यार्थ्यांची जी काही थकबाकी राहिली आहे ती सर्व थकबाकी त्वरित अदा करण्याची व्यवस्था करण्यात आली असून पुरवणी मागण्यांमध्ये शिष्यवृत्तीसाठी 30.50 कोटी स्पर्धांची मागणी तरतूद करण्यात आली आहे. हा प्रश्न 12 तारखेला निकाली काढला जाईल एवढे मी या निमित्ताने सांगू इच्छितो.

अॅड. आशिष शेलार : सभापती महोदय, शिष्यवृत्तीच्या संदर्भात 30.50 कोटी स्पर्धांची पुरवणी मागण्यामध्ये तरतूद केली असून इबीसीच्या सर्व विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती दिली जाईल अशी माहिती आताच माननीय मंत्री महोदयांनी दिलेली आहे. माझा स्पेसिफिक प्रश्न असा आहे की, शिष्यवृत्ती देण्यामध्ये एकंदर 3 वर्षांची दिरंगाई झालेली आहे. अनवधानाने राहून गेलेला शब्द पुन्हा घालण्यासाठी एक वर्षाचा कालावधी लागलेला आहे. त्यामुळे ज्यांच्यामुळे विद्यार्थ्यांना 3

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

H-6

SGJ/ ST/ D/

प्रथम श्री.भारवि.....

12:10

ता.प्र.क्र. : 49067.....

अॅड. आशिष शेलार.....

वर्षापासून शिष्यवृत्ती मिळली नाही त्या अधिकाऱ्यावर शासन कोणती कारवाई करणार आहे ?

या 3 वर्षांमध्ये ज्या विद्यार्थ्यांना अडचणी निर्माण झाल्या त्यासंदर्भात चौकशी समिती नेमली जाणार आहे काय ?

यानंतर श्री. अजित.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

ता.प्र.क्र.49067.....

श्री.जितेंद्र आव्हाड : सभापती महोदय, यामध्ये चौकशी समिती नेमण्याची गरज आहे असे मला वाटत नाही. परंतु कोणाकडून अनवधानाने किंवा कोणाच्या वैयक्तिक कारणावरून असे काही झाले असेल तर ते तपासण्यात येईल आणि ती माहिती पटलावर ठेवण्यात येईल.

श्री.कपिल पाटील : सभापती महोदय, माननीय उप मुख्यमंत्री महोदयांनी पुरवणी मागण्यांमध्ये मागील सर्व थकबाकी देण्याचे मान्य केलेले आहे त्याबद्दल मी त्यांना धन्यवाद देतो. ईबीसी, बी.सी.व अन्य विद्यार्थ्यांना प्रवेश घेताना अडचण येते. अशा पात्र विद्यार्थ्यांची फी न घेता त्यांना प्रवेश देण्याची शासन हमी देणार काय ? कारण यामध्ये गारपीटग्रस्त विद्यार्थ्यांची मुले देखील असल्यामुळे ते प्रवेश सुध्दा घेऊ शकणार नाहीत. तेव्हा याबाबत शासन विचार करील काय ?

श्री.अजित पवार : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.कपिल पाटील यांनी जो मुद्दा उपस्थित केलेला आहे त्याबाबत सांगू इच्छितो की, दरवर्षी हा मुद्दा उपस्थित होतो. दरवर्षी विभागातर्फे संस्थाचालकांना कळविण्यात येते की, विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात यावा. त्यांची फी शासनामार्फत देण्यात येईल. फीसाठी त्यांनी आडमुठेपणाचे किंवा प्रवेश थांबविण्याचे धोरण घेऊ नये. यावर्षी देखील तशा सूचना देण्यात येतील.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, माननीय उप मुख्यमंत्री महोदयांनी येथे सांगितले की, केवळ वैद्यकीय शिक्षण घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती अदा केली जाईल तसेच अन्य विभागात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची देखील शिष्यवृत्ती देण्यात येईल. त्याबद्दल मी त्यांना धन्यवाद देतो. मी मागील तीन अधिवेशनापासून हा विषय मांडत आहे की, मराठवाडा कृषी विद्यापीठा अंतर्गत खाजगी महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना फी मिळते. परंतु जे विद्यापीठाचे विद्यार्थी आहेत त्यांना मागील चार-पाच वर्षांपासून फी मिळालेली नाही. मला सांगण्यात आले होते की, पुढच्या वर्षी कार्यवाही करण्यात येईल. परंतु कोणतीही कार्यवाही झालेली नाही. आजही तीच परिस्थिती आहे. मराठवाडा कृषी विद्यापीठा अंतर्गत असलेल्या महाविद्यालयामध्ये शिकणाऱ्या एस.सी.,एस.टी., ओबीसी या विद्यार्थ्यांच्या फीचा देखील पुरवणी मागण्यांमध्ये समावेश करण्यात येईल काय ?

..2..

ता.प्र.क्र.49067.....

श्री.अजित पवार : सभापती महोदय, आपण एक गोष्ट लक्षात घेणे आवश्यक आहे की, खाजगी महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांना शिक्षणापासून वंचित ठेवू नये म्हणून आपण खाजगी महाविद्यालये, खाजगी कृषी महाविद्यालयामध्ये ताबडतोब फी देतो. जी शासकीय महाविद्यालये आहेत तेथे शासन फी देणार आहे. शासकीय महाविद्यालयातील प्राचार्यांना फी का भरली नाही असे विद्यार्थ्यांना विचारण्याचे धाडस होणार नाही. तेव्हा त्या बाबतीत काळजी करण्याचे काही कारण नाही. तरी देखील त्यांची फी वेळेवर मिळेल याची खबरदारी शासनामार्फत घेण्यात येईल.

हरिसिंग राठोड : सभापती महोदय, महाराष्ट्र हे पुरोगामी राज्य आहे. परंतु मागासवर्गीयांच्या बाबतीत आणि जेथे शिक्षणाचा प्रश्न आहे, शिष्यवृत्तीचा प्रश्न आहे त्या बाबतीत बजेटमध्ये तीन-तीन वर्षे तरतूद करण्यात येत नाही. केंद्र सरकारने क्रिमिलेअरची मर्यादा 6 लाख रुपये केली आहे. आपण देखील तेवढी मर्यादा करू असे आश्वासन देण्यात आले होते, परंतु त्याची पूर्तता झालेली नाही. माझा प्रश्न आहे की, ईबीसीसाठीची मर्यादा चार लाख रुपयांवरून सहा लाख रुपये करणार काय ?

श्री.जितेंद्र आव्हाड : सभापती महोदय, सजेशन फॉर ॲक्शन. ही बाब तपासून पाहण्यात येईल.

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, लेखी प्रश्नामध्ये 1 लाख रुपयांपेक्षा कमी उत्पन्न असलेल्या आर्थिकदृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांना एकूण शुल्कापैकी पन्नास टक्के रक्कम शिष्यवृत्तीच्या स्वस्मात देण्यात येते हे खरे आहे काय या प्रश्नाचे उत्तर "होय" असे दिलेले आहे. सदर शिष्यवृत्तीचा लाभ अभिमत विद्यापीठांतर्गत येणारी वैद्यकीय महाविद्यालये वगळून इतर सर्व वैद्यकीय महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या ईबीसी प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना मिळतो हे खरे आहे काय या प्रश्नाचे उत्तर देखील "होय" असे दिलेले आहे. माननीय मंत्री महोदयांनी अगोदर उत्तर देताना सांगितले की, अभिमत विद्यापीठामध्ये फी दिलेली आहे आणि शासकीय महाविद्यालयामध्ये ती दिलेली नाही. त्यावर माननीय सदस्य श्री.हेमंत टकले यांनी प्रश्न विचारला की, शासकीय महाविद्यालयात शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या फीसाठी प्राधान्य देणार काय ? माझा प्रश्न आहे की, अभिमत विद्यापीठात

ता.प्र.क्र.49067.....

डॉ.दीपक सावंत...

वैद्यकीय शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांस मेरीटमध्ये आले तरी दोन ते सव्वादोन लाख रुपये फी भरावी लागते. मग त्यांचे उत्पन्न एक लाख रुपयांपेक्षा कमी असेल काय ? आपण ईबीसीची शिष्यवृत्ती देतो. माननीय मंत्री महोदयांनी अभिमत विद्यापीठामध्ये शिष्यवृत्ती दिली जाते....

श्री.जितेंद्र आव्हाड : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य जे सांगत आहेत तसा मी कोणताही शब्द उच्चारलेला नाही.

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, आपण रेकॉर्ड तपासावे. सन्माननीय सदस्य श्री.हेमंत टकले यांनी प्रश्न विचारला होता की, शासकीय महाविद्यालयांना प्राधान्य देणार काय म्हणून माझ या मनात हा प्रश्न आला.

सभापती : प्रश्नोत्तराचा तास संपला आहे.

पृ.शी.: लेखी उत्तरे

मु.शी.: तारांकित प्रश्नोत्तराची यादी सभागृहासमोर ठेवणे

अतिरिक्त सचिव : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने दिनांक 3 व 4 जून 2014 रोजीच्या प्रश्नोत्तराच्या याद्या सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : दिनांक 3 व 4 जून 2014 रोजीच्या तारांकित प्रश्नोत्तराच्या याद्या सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आल्या आहेत.

(प्रेस : येथे सोबत जोडलेल्या याद्या छपाव्या.)

पृ.शी.: लेखी उत्तरे

मु.शी.: अतारांकित प्रश्नोत्तरांची पहिली, दुसरी, तिसरी, चौथी, पाचवी, सहावी, सातवी आणि आठवी यादी सभागृहासमोर ठेवणे

अतिरिक्त सचिव : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने अतारांकित प्रश्नोत्तराची पहिली, दुसरी, तिसरी, चौथी, पाचवी, सहावी, सातवी आणि आठवी यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : अतारांकित प्रश्नोत्तराची पहिली, दुसरी, तिसरी, चौथी, पाचवी, सहावी, सातवी आणि आठवी यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आली आहे.

(प्रेस : येथे सोबत जोडलेली यादी छपावी.)

पृ.शी.: लेखी उत्तरे

मु.शी.: तारांकित प्रश्नासंबंधीची अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवणे

श्री.राजेंद्र मुळक (ऊर्जा राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने "बीड जिल्ह्यातील राज्य विद्युत वितरण कंपनीच्या कार्यकारी अभियंत्यांनी केलेला गैरव्यवहार" या विषयावरील श्री.एस.क्यू.जमा, माजी वि.प.स., श्री.संजय दत्त, वि.प.स., प्रा.सुरेश नवले, माजी वि.प.स., श्री.मोहन जोशी, माजी वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक 4885 वरील दिनांक 19 एप्रिल, 2010 रोजी अनुपूरक प्रश्नोत्तराच्या वेळी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आली आहे.

(प्रेस : येथे सोबत अधिकची माहिती छापवी.)

..7...

पृ.शी.: लेखी उत्तरे

मु.शी.: तारांकित प्रश्नासंबंधीची अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवणे

प्रा.फौजिया खान (सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने "जिल्हा शासकीय रुग्णालय (जि.बीड) येथील वॉर्मर मशीन्स सुरु करण्याबाबत" या विषयावरील सर्वश्री विनायकराव मेटे, धनंजय मुंडे, विक्रम काळे, वि.प.स., श्री.एम.एम.शेख, माजी वि.प.स. श्री.सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक 38254 ला दिनांक 2 एप्रिल, 2013 रोजी अनुपूरक प्रश्नोत्तराच्या वेळी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवते.

सभापती : अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आली आहे.

(प्रेस : येथे सोबत अधिकची माहिती छापवी.)

पु.शी.: शोक प्रस्ताव

मु.शी.:श्री.विलास अवचट यांच्या निधनाबद्दल शोक प्रस्ताव

श्री.अजित पवार (उप मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. विलास अवचट, माजी विधानपरिषद सदस्य यांच्या निधनाबद्दल मी खालील शोक प्रस्ताव मांडतो.

"श्री.विलास अवचट यांच्या दुःखद निधनाबद्दल हे सभागृह अतीव दुःख व्यक्त करते. "

कै.विलास विनायक अवचट यांचा जन्म दिनांक 4 डिसेंबर, 1943 रोजी मुंबई येथे झाला. त्यांचे शिक्षण बी.कॉम.पर्यंत झाले होते.

कै.विलास अवचट यांनी गिरगाव येथील ब्राम्हण सभेच्या व्यवस्थापक मंडळाचे सदस्य व उत्सव शाखेचे सरचिटणीस तसेच महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणाचे अध्यक्ष, शिवसेनेचे शाखाप्रमुख व उप नेते म्हणूनही कार्य केले होते. ते शिवसेना पक्षाचे निष्ठावंत कार्यकर्ते होते. गिरगाव येथील अनेक शैक्षणिक व सामाजिक संस्थांशी त्यांचा निकटचा संबंध होता.

कै.विलास अवचट यांनी सन 1985-1997 मुंबई महानगर पालिकेचे सदस्य, 1987-1988 सुधार समितीचे अध्यक्ष, 1995-96 विरोधी पक्ष नेते तसेच 1996-97 मध्ये सभागृह नेता म्हणूनही कार्य केले होते. महानगरपालिकेतील त्यांच्या कार्याची दखल घेऊन सन 1992 मध्ये "सुंदर माझी मुंबई" या संस्थेने त्यांना "उत्कृष्ट नगरसेवक" पुरस्कार देऊन त्यांच्या कार्याचा गौरव केला होता.

कै.विलास अवचट सन 2000 मध्ये महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा महाराष्ट्र विधानपरिषदेवर निर्वाचित झाले होते. त्यांनी मुंबई शहराच्या विकासासंबंधीचे अनेक प्रश्न हिरिरीने मांडले. एक अभ्यासू लोकप्रतिनिधी अशीच त्यांची प्रतिमा होती. सन 2004-2005 मध्ये त्यांना राष्ट्रकुल संसदीय मंडळाच्या महाराष्ट्र शाखेतर्फे "उत्कृष्ट भाषण" पुरस्कार देऊन त्यांचा सन्मान केला होता.

अशा या समाजसेवकाचे शुक्रवार, दिनांक 6 जून, 2014 रोजी दुःखद निधन झाले.

यानंतर श्री.बोर्डे...

श्री.विनोद तावडे (विरोधी पक्ष नेते) : सभापती महोदय, सभागृहाचे नेते आणि माननीय उप मुख्यमंत्री श्री.अजित पवार यांनी माजी विधानपरिषद सदस्य कै.विलास अवचट यांच्या दुःखद निधनाबद्दल शोक प्रस्ताव मांडलेला आहे. त्या प्रस्तावाला अनुमोदन देण्यासाठी मी उभा आहे.

महोदय, कै.विलास अवचट हे सच्चे शिवसैनिक होते. म्हणूनच त्यांची माननीय शिवसेना प्रमुखांचा 'सैनिक' अशीच सर्व शिवसैनिकांमध्ये ओळख होती. पक्ष आणि पक्षाच्या विचारांशी त्यांची निष्ठा होती. त्यानुसार आपली प्रत्येक कृती करीत राहणे यात विलास अवचट यांची हातोटी होती.

महोदय, गिरगावसारख्या मध्यमवर्गीय मराठी आणि गुजराती वस्तीमध्ये त्यांचे अतिशय चांगले सामाजिक आणि राजकीय काम होते. त्यांना जितकी चांगली मराठी भाषा बोलता येत होती तितकीच चांगली ते गुजराती भाषा सुध्दा बोलत होते. त्यामुळे गिरगावातील गुजराती कुटुंबांमध्ये विलास अवचट हे आपले मानले जात होते. कै.विलास अवचट यांची मानसिक जडणघडण पाहिली तर शिवसैनिकांची जशी आक्रमक वृत्ती डोळ्यासमोर आणतो तशी त्यांची ओळख नव्हती. परंतु कोणताही विषय हाती घेतल्यानंतर त्यांनी आपल्या शैलीतून अनेक प्रश्न सोडविले. अशा अनेक प्रश्नांची जंत्री आपणा सर्वांना आठवत असेल.

महोदय, गिरगावमध्ये त्यांनी स्व.प्रमोदजी नवलकर यांच्यासोबत काम केले होते. नवलकर साहेबांसोबत रात्रीच्या वेळी मुंबईची सतत भ्रमती करणारे सहकारी अशी विलास अवचट यांची ओळख होती. प्रमोदजी नवलकर साहेबांनी जेव्हा मुंबई मराठी ग्रंथ संग्रहालयाचे अध्यक्ष पद सोडले त्यानंतर विलास अवचट हे त्या ग्रंथ संग्रहालयाचे 31-32 वर्षे अध्यक्ष होते. त्यावेळी गिरगावला साहित्यिक व सांस्कृतिक भूक होती. त्या काळात त्यांनी गिरगावमध्ये मान्यवर साहित्यिक आणून चर्चासत्रे व प्रश्नोत्तरे आयोजित केली. त्या माध्यमातून ते अनेक प्रश्न सोडवायचे. उद्यान व्याख्यान माला, टोपीवाला व्याख्यान माला या गोष्टी त्यांनी सातत्याने केल्या. गिरगावकरांना साहित्य क्षेत्राची जी भूक होती किंवा साहित्य विषयाची सामान्य माणसांची जी आवड होती, नाट्य, कला, संस्कृतीशी गिरगावातील लोकांचे जे नाते होते, त्यात सहजपणे कार्यरत असणारे व्यक्तिमत्त्व म्हणून विलास अवचट हे परिचित होते. एकप्रकारे सामान्यांशी त्यांची नाळ जुळली होती. त्यांनी राजकीय नेते, नगरसेवक, सभागृह नेते, सुधार समिती अध्यक्ष,

..2..

श्री.विनोद तावडे....

आमदार अशी कामगिरी बजावली होती.

महोदय, कै.विलास अवचट हे एका बाजूला देना बँकेत नोकरी करीत असताना दुसऱ्या बाजूला राजकारण करीत होते. हल्ली राजकारण हे फुलटाईम वर्क मानले जाते. असे असताना सुध्दा विलास अवचट हे नियमितपणे शाखेत जाऊन काम करीत होते. या निमित्ताने मी निदर्शनास आणून देतो की, विलास अवचट हे म्हाडाचे अध्यक्ष होईपर्यंत त्यांच्याकडे स्वतःच्या मालकीचे चारचाकी वाहन नव्हते. त्यांचे सर्व काम स्कूटरवरून चालत होते. महोदय, मुंबई सुधार समिती अशी आहे की, जी एखाद्या राजकीय कार्यकर्त्याला खऱ्या अर्थाने चांगले प्रशिक्षण आणि चांगली मॅन्युअर्ड लीडरशीप विकसित करण्यास मदत करते. कै.विलास अवचट हे त्यातील एक होते. मुंबई डी.सी. रूलचा अभ्यास करून व त्यामध्ये सामान्य माणसाला सवलती देऊन त्याला कसे पुढे आणता येईल हा त्यांचा उद्देश होता. हे सर्व करीत असताना आतापर्यंत जेवढे मुंबई सुधार समितीचे अध्यक्ष झाले त्यामध्ये मुंबईतील डी.सी. रूल पाठ असणाऱ्यांमध्ये कै.विलास अवचट यांचे नाव घेता येईल. कै.विलास अवचट हे म्हाडाचे अध्यक्ष असताना त्यांनी म्हाडा वसाहतीतील गरीब माणसाला कसा रिलीफ देता येईल यासाठी सातत्याने प्रयत्न केले.

महोदय, विधानपरिषदेमध्ये असताना विलास अवचट यांच्या प्रश्नांमध्ये विविधता असायची. मुंबईतील चाळीतील जनतेचे प्रश्न विलास अवचट प्राधान्याने मांडत. त्यांनी त्या काळात उपस्थित केलेले प्रश्न, लक्षवेधी सूचना वा इतर आयुधांच्या माध्यमातून उपस्थित केलेल्या प्रश्नांवरून ही बाब आपल्या प्रकर्षाने निदर्शनास येईल. कोल्हापूर, सातारा, सांगली, धुळे जिल्ह्याचे संपर्क नेते म्हणून त्यांनी केलेले काम उल्लेखनीय होते. पक्षाने दिलेली जबाबदारी शेवटपर्यंत सांभाळणे आणि ती सांभाळत असताना आपल्या डोक्यात राजकीय हवा जाऊ न देता त्यांनी सामान्यांशी शेवटपर्यंत नाळ जुळवून ठेवली. जे जे कार्यकर्ते आहेत, मग ते आपल्या पक्षाचे असोत किंवा नसोत, निवडणुका संपल्या की सामाजिक, राजकीय कार्यकर्त्यांच्या पाठीशी उभे राहून त्या भागाच्या विकासासाठी त्यांना मदत करीत राहणे हा विलास अवचट यांचा भाव राहिला आहे. गिरगावच्या सांस्कृतिक चळवळीमध्ये जे जे कोणी आले त्यांच्या पाठीशी उभी राहणारी कोणी व्यक्ती असेल त्यामध्ये प्रमोदजी नवलकर साहेबांप्रमाणेच विलास अवचट यांचे नाव नेहमीच घेतले जायचे.

..3..

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

J-3

SJB/ D/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

12:30

श्री.विनोद तावडे....

मी कै.विलास अवचट यांना राज्यातील सर्व विरोधी पक्षाच्या वतीने भावपूर्ण आदरांजली अर्पण करतो.

..4..

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.दिवाकर रावते (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, सभागृहाचे नेते आणि माननीय उप मुख्यमंत्री श्री.अजितदादा पवार यांनी माजी विधानपरिषद सदस्य कै.विलास अवचट यांच्या निधनाबद्दल शोक प्रस्ताव मांडला आहे. त्या प्रस्तावावर माझ्या भावना व्यक्त करण्यासाठी मी उभा आहे.

महोदय, कै.विलास अवचट हे माझे सहकारी होते. महानगरपालिकेमध्ये आम्ही दोघांनीही एकत्र काम केले. त्यामुळे सातत्याने महानगरपालिकेच्या सर्व कामकाजामध्ये मुंबईच्या प्रश्नांच्या बाबतीत टीम वर्क म्हणून आम्ही बसायचो. मी दादर आणि ते गिरगांव अशा मध्यमवर्गीय भागाचे प्रतिनिधित्व करीत होतो. हा भाग जुन्या चार्जीचा होता. त्या काळात मध्यमवर्गीय लोकांना सुखसोयी आणि सुविधा निर्माण करण्याकरिता महानगरपालिकेला कार्यान्वित करण्यासाठी वेगळ्या प्रकारचे काम करावे लागत होते. गिरगावमध्ये सर्वात महत्त्वाचा आणि सतत भेडसावणारा गंभीर प्रश्न हा हाऊस गल्ल्यांचा होता. हाऊस गल्ल्या स्वच्छ करण्याची कायद्यात कोणतीही तरतूद नाही. आजही काही भागात दोन इमारतींमध्ये एक-एक माळ्यापर्यंत कचरा साचलेला दिसतो. त्या काळात महापालिकेमध्ये आमचे पडवळ साहेब हे सुध्दा सदस्य होते. त्यांनी सुध्दा या प्रश्नातून मार्ग काढण्यासाठी प्रयत्न केला. त्यानंतर विलास अवचट हे नगरसेवक झाले. त्या काळात नगरसेवकांना चाळीतील हाऊस गल्ल्यांचा सकाळपासून संध्याकाळपर्यंत त्रास होत होता. गिरगावमध्ये दुर्गंधी वातावरणात जीवन जगणाऱ्या मध्यमवर्गीय चाळवासीयांना त्या दुःखातून बाहेर काढण्याचा प्रयत्न शिवसेना पक्ष सत्तेत आल्यानंतर धोरणात्मक निर्णय घेऊन केला. परंतु तोपर्यंत सरकारला कायदेशीर तरतूद करता आली नाही. आम्ही घेतलेल्या निर्णयामुळे केवळ गिरगावातील गल्ल्या स्वच्छ झाल्या नाहीत तर त्या ठिकाणी लाद्या बसल्या. मला आठवते की, गिरगावच्या आमदाराचा संपूर्ण निधी त्या भागात लाद्या बसविण्यासाठी जातो. आज आपण विलास अवचट यांच्या गिरगाव कार्यक्षेत्रात गेला तर त्या भागात गल्ल्या त्याच आहेत, परंतु तेथे लाद्या लागलेल्या दिसतील. सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांना सुध्दा हे माहित आहे. पूर्वी गिरगावसारख्या भागात गल्ल्या स्वच्छ ठेवणे आणि टाईल्स लावणे एवढेच आमदाराचे काम होते.

महोदय, गिरगावात सर्वात गंभीर प्रश्न हा पाणी आणि मलनिस्सारणाचा होता. ब्रिटिश काळापासूनचा तो प्रश्न होता. त्या भागात वस्ती वाढल्यानंतर निचरा होणे गंभीर होऊन बसले होते.

नंतर श्री.कांबळे....

श्री. दिवाकर रावते

गिरगावमध्ये नगरसेवकाला यासाठी गॅंग ठेवावी लागायची. सकाळी उठल्यावर त्यांचे हेच काम की, ही गल्ली तुंबली की ती गल्ली तुंबली हे पहायचे आणि फोन करायचा. त्यावेळी मोबाईल नव्हते. आम्हा नगरसेवकांना सकाळी साडे सातला ती गॅंग घेऊन वॉर्ड ऑफिसच्या चौकीवर जावे लागायचे. वॉर्ड ऑफिस नंतर उघडायचे. त्यावेळी नगरसेवकांना चार चाकी गाड्या नव्हत्या. आम्ही नगरसेवक पुढे आणि मागे कामठ्या घेऊन गॅंग यायची. त्यांनी ते काम करायचे. सभापती महोदय, असे न करणाऱ्या नगरसेवकाला पुढील निवडणुकीमध्ये मते मिळायची नाही. एवढी ती गंभीर समस्या होती. विलास अवचट, चंद्रकांत पडवळ हे सर्व गिरगावचे नगरसेवक, आमदार होते. मी स्थायी समिती अध्यक्ष झालो. तिनईकर त्यावेळी आयुक्त होते. हे सर्व त्यांच्या लक्षात आले आणि त्यांना वाटले की, हे बदलले पाहिजे. मग त्यानंतर मलःनिस्सारणाचा खास प्रकल्प आला. पाण्याच्या जलवाहिन्या तेथे टाकताच येत नव्हत्या आणि नाहीत. पाण्याच्या जलवाहिन्या नुसत्या साफ करायच्या. त्यावेळी एका कंपनीने जागतिक प्रकल्प आणला होता. ते म्हणाले की, हे नको. तेथे जलवाहिन्या टाकणे, रस्ता रुंदीकरण करणे कठीण आहे. नगरसेवक अशा परिस्थितीत मेहनत, श्रम करायचे. आपण आता त्याची कल्पनाच करू शकत नाही. आता सर्व बदलले आहे. त्यावेळी खूप श्रम असायचे. सकाळी उठल्यानंतर गटाराचे उघडलेले झाकण बघणे नगरसेवकाच्या नशिबी होते. स्थायी समितीत खैरनार म्हणाले होते की, नगरसेवक होण्यास भाग्य लागते आणि तुमचे असे आहे. मी म्हणालो खैरनार साहेब नगरसेवक होण्यास भाग्य लागत नाही. गटारामध्ये उठल्याबरोबर झोकायला लागते, दर्शन घ्यावे लागते आणि तरच गिरगाव व जुन्या मुंबईत नगरसेवक होता येते.

सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी त्यांच्या सांस्कृतिक कामाबाबत सांगितले. परंतु, एवढे काम करूनही जनतेचे समाधान होत नाही. तेथील कार्यकर्ता तिकडची सांस्कृतिक प्रणाली जपणारा व वाढवणारा असला पाहिजे मग त्यामध्ये वसंत व्याख्यानमाला असो, विविध स्पर्धा असो, साहित्य संघमंदिर असो, त्यांच्याशी नाते जोडलेले आहे. विविध प्रकारच्या व्यक्ती आणून त्यांच्या माध्यमातून प्रवचन करावे लागायचे आणि यासाठी प्रमोद नवलकर यांचे आगळेवेगळे व्यक्तिमत्व गिरगावकरांना लाभले. प्रमोद नवलकर सकाळी 5 वाजता कार्यालयात बसायचे.

श्री. दिवाकर रावते

गिरगावकर दूध आणण्यासाठी गेले की आपली तक्रार घेऊन कार्यालयात जायचे आणि मग दूध घेण्यासाठी जायचे. आम्हा सर्व कार्यकर्त्यांनाही प्रमोद नवलकरांचीच सवय लागली. विलास अवचट नगरसेवक म्हणून निवृत्त झाले आणि नंतर आमदार झाले तरी ते सकाळी कार्यालयात बसायचे. शाखा प्रमुख असो किंवा कोणीही असो त्यांना तेथे जावेच लागायचे. पहाटेपासून जनसेवेची सुस्त्रात होत असे. अशा संस्काराचे विलास अवचट होते. सुधार समितीचे अध्यक्ष असताना मुंबई विकास आराखड्याच्या पुनर्रचनेच्या संदर्भात समिती नेमली. ते 10 वर्षांनी मंजूर झाले. दीड वर्षांनी ते पूर्ण केले. त्या काळात ते सुधार समितीचे अध्यक्ष होते. मुंबईच्या आरक्षित जागांच्या संदर्भातील धोरणाचा गंभीर विषय होता. सुधार समिती व मनपाने आरक्षित जागांच्या संदर्भात निर्णय घेतला. मनपाकडे पैसे नव्हते. आरक्षित जागा ताब्यात घेता येत नाहीत. आरक्षित जागा वेळेत ताब्यात घेतल्या नाहीत तर मालकाला परत जातात. आरक्षित जागा ताब्यात घेतल्या नाहीत तर मुंबईचा श्वास गुदमरेल. आरक्षित जागा बगीच्याची असो, मैदानाची असो, समाजमंदिरांची असो किंवा केंद्राची असो, आरक्षित जागा उपलब्ध करण्याकरिता उपनगरात टीडीआर म्हणजे चटई क्षेत्रफळ उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय झाला. शासनाने तो निर्णय नंतर घेतला. सन 1988 मध्ये या संदर्भातील निर्णय घेण्यात आला. विलास अवचट यांच्या कारकिर्दीमध्ये हा महत्त्वाचा निर्णय झाला. मुंबईतील अनेक जागा मोकळ्या झाल्या आणि ते हस्तांतरण उपनगरांमध्ये अनेक विकासकांकडे गेले.

सभापती महोदय, ते आमदार म्हणून देखील आपल्या सभागृहात होते. संघटनात्मक कामांमध्ये ते आमच्या बरोबर असायचे. त्यांच्याकडे संभाजीनगरची जबाबदारी होती. तिकडे त्यांनी उत्कृष्टपणे संघटनात्मक काम केले. नंदुरबार हा फार कठीण भाग आहे. परंतु, तरीही तेथे जाऊन संघटनात्मक काम केले. धुळे म्हणजे जळता निखारा. राज्यात 10 वर्षांत ज्या दंगली झाल्या त्यापैकी धुळे येथेच 2-4 दंगली झाल्या. एका दंगलीच्या वेळी मी, सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गोऱ्हे, सन्माननीय सदस्य श्री. रामदास कदम गेलो होतो. विलास अवचटही आले होते. मला त्या वेळी आर.आर. आबांनी खास मदत केली. विलास अवचट त्यावेळी प्रमुख म्हणून काम करीत होते. विविध जिल्ह्यांमध्ये त्यांनी काम केले. आमचे सहकारी एका प्रदीर्घ आजाराने गेले.

श्री. दिवाकर रावते

सभापती महोदय, सभागृहाच्या बैठकीचे संदेश इंग्रजी भाषेत येत असून ते मराठी भाषेत यावेत असे मी काल सांगितले होते. एका दिवसात ते संदेश मराठी भाषेतून पाठविण्यास सुस्त्रात झाली आहे. विधानमंडळ सचिवालयाचे प्रधान सचिव डॉ. अनंत कळसे साहेबांचे नाव इंग्रजी भाषेमध्ये का लिहावे लागते, त्यांचे नाव मराठी भाषेत होऊ शकत नाही का ? विधानसभा व विधानपरिषद असे लिहून मराठी भाषेत संदेश दिला तर सचिवांना कमीपणा वाटतो का ?

सभापती : मी सन्माननीय सदस्यांना सांगू इच्छितो की, ते व्यवस्थित होईल अशी काळजी घेतली जाईल.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, ते तत्पर आहेत. मला तत्परतेचा विषय मांडायचा आहे. सामन्याचे पत्रकार योगेश त्रिवेदी यांनी या संदर्भात सामनामध्येही बातमी लिहिली. विधिमंडळातील उद्वाहनांमध्ये इंग्रजी भाषेत माहिती दिली जात होती. आता ती माहिती मराठी भाषेत दिली जाते. विधानमंडळ सचिवालयाच्या 22027399 या क्रमांकावर दूरध्वनी केला की, 'वेलकम विधानभवन' असे असायचे. विलास अवचट साहेबांनी या संदर्भात सांगितले. त्यावेळी प्रा. ना.स.फरांदे सर हे माननीय सभापती होते. विलास अवचट यांनी त्यांच्या निदर्शनास आणले की, आपली राज्यभाषा मराठी आहे. सभापती महोदय, आपल्या आसनावरून त्या संदर्भात आदेश दिल्यानंतर काही तासांत बदल झाला. 'वेलकम विधान भवन' असे बदलून 'नमस्कार विधान भवन' असे आले. आम्ही सरकारला जागे करून थकलो आहोत. आता विधिमंडळाला जागे करण्याकरिता सुध्दा सभागृहात सतत सांगावे लागते.

सभापती महोदय, राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाचे मुंबईचे अध्यक्ष प्रा. जनार्दन चांदूरकर यांचा म्हाडा हा विषय आवडीचा आहे. म्हाडाच्या संदर्भात कोणताही प्रश्न सभागृहात आला की ठोसपणे सांगण्याचे सामर्थ्य असलेले विलास अवचट होते. मधु चव्हाणही तसेच आहेत. नुसते पद, गाडी मिळाली म्हणून फिरतात असे नाही. गाडीचा उपयोग कार्यालयात जाण्याकरिता करायचा आणि तिकडे जास्त काळ अभ्यास करायचा असे त्यांचे काम होते. अशाप्रकारे आमदार होतात त्यावेळी सभागृहात त्यांच्या अभ्यासाचा अविष्कार ऐकायला मिळतो. आम्हाला त्यांच्याकडून बारकाव्यांचे

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

K.4

MSK/ ST/ D/

पूर्वी श्री. बोर्डे

12:40

श्री. दिवाकर रावते

मार्गदर्शन व्हायचे. ते मार्गदर्शन करणारे विलास अवचट मला आठवतात. आमचा असा सवंगडी, सहकारी प्रदीर्घ आजाराने गेला. ते आजारी पडेपर्यंत कार्य करीत होते. मी माझ्या वतीने, माझ्या पक्षाच्या, सहकाऱ्यांच्या वतीने त्यांना भावपूर्ण श्रध्दांजली अर्पण करतो.

(नंतर श्री. रोझेकर

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.कपिल पाटील (मुंबई विभाग शिक्षक) : सभापती महोदय, या सभागृहाचे नेते, उप मुख्यमंत्री श्री.अजित दादा पवार यांनी कै.विलास अवचट यांच्या दुःखद निधनाबद्दल जो शोक प्रस्ताव मांडला आहे, त्याला पाठिंबा देण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, गिरगावकर चाळकरी संस्कृतीत वाढलेले, साहित्य, कला, संस्कृतीचा ध्यास घेणारे विलास अवचट होते. मी या सभागृहात आल्यानंतर एकेदिवशी ते मला आवर्जून येऊन भेटले होते. या सभागृहाचे कामकाज कसे चालते, कोणते प्रश्न, कसे मांडले पाहिजेत, हे देखील त्यांनी मला आवर्जून सांगितले होते. हा त्यांचा स्वभाव होता आणि त्या स्वभावामुळे त्यांनी असंख्य माणसे जोडली होती. पक्षाच्या पलीकडे जाऊन त्यांनी ही माणसे जोडली होती. त्यांची आठवण सदैव मनात राहिल. अशा दिवंगत विलास अवचट यांना मी विनम्रपणे श्रध्दांजली अर्पण करतो आणि थांबतो.

...2....

श्री.रामदास कदम (मुंबई स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदय, या सभागृहाचे नेते, उप मुख्यमंत्री श्री.अजित दादा पवार यांनी कै.विलास अवचट यांच्या दुःखद निधनाबद्दल जो शोक प्रस्ताव मांडला आहे, त्याला पाठिंबा देण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, सन 1966 मध्ये आदरणीय शिवसेना प्रमुख श्री.बाळासाहेब ठाकरे यांनी "मराठी माणसाच्या न्याय हक्कासाठी शिवसेना", या घोषवाक्याने शिवसेनेला जन्म दिला. शिवसेनेच्या स्थापनेपासून शिवसेनेमध्ये काम करताना आपण आदरणीय विलास अवचट यांना पाहिले आहे. संबंध राज्यातील शिवसैनिकांनी आदर्श घ्यावा, असे काम कै.विलास अवचट यांनी केले आहे. शाखा प्रमुख, नगरसेवक, आमदार, म्हाडाचे अध्यक्ष, शिवसेनेचे उपनेते, अशी त्यांची वाटचाल होती आणि या माध्यमातून आपल्या कामाची छाप त्यांनी संबंध महाराष्ट्राभर उमटविली आहे, शिवसैनिकांमध्ये उमटविली आहे.

सभापती महोदय, सन्माननीय गटनेते श्री.दिवाकर रावते यांनी सांगितले, ते खरे आहे. विलास अवचट हे सकाळी 6 ते 7 वाजेपासून गिरगावात आपले काम सुरु करायचे. अशा पध्दतीने एक वेगळा आदर्श त्यांनी निर्माण केला आहे. नगरसेवक म्हणून कशा पध्दतीने काम केले पाहिजे, आमदार म्हणून कसे काम केले पाहिजे आणि पक्षाचा नेता म्हणून कसे काम केले पाहिजे, हे त्यांच्याकडून शिकण्यासारखे आहे.

सभापती महोदय, कै.अवचट यांच्या संदर्भातील एका गोष्टीचा या ठिकाणी निचितपणे उल्लेख केला पाहिजे. आदरणीय शिवसेना प्रमुखांच्या महाराष्ट्रभर जेवढ्या सभा झाल्या, त्या सर्व सभांना विलास अवचट यांची उपस्थिती होती. अपवाद म्हणून एकही अशी सभा नाही की, ज्या सभेला विलास अवचट शिवसेना प्रमुखांच्या सभेला उपस्थित नाहीत. मात्र, शिवसेनेचे आदरणीय पक्ष प्रमुख श्री.उध्दवजी ठाकरे यांच्या कोणत्याही सभेला त्यांना जाता आले नाही. तरी सुध्दा ते प्रत्येक सभेची माहिती घ्यायचे. व्यासपीठावर कोण बसले होते, भाषण कसे झाले, किती लोक आले होते, सभेला कसा प्रतिसाद मिळाला, काय केले पाहिजे, अशी सर्व माहिती ते घ्यायचे आणि मातोश्रीला जायचे, तेथे बसायचे आणि चर्चा करायचे. एवढा कडवट, शिवसेना प्रमुखांचा मावळा,

...3....

श्री.रामदास कदम.....

भगव्या ध्वजाचा शिपाई, आदर्श लोकप्रतिनिधी आमच्यातून निघून गेला आहे. मी शिवसेनेच्या वतीने, माझ्या कुटुंबीयांच्या वतीने त्यांच्या निधनाबद्दल दुःख व्यक्त करतो आणि त्यांना आदरपूर्वक मानवंदना देतो.

धन्यवाद.

...4....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.प्रकाश बिनसाळे (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, या सभागृहाचे नेते, उप मुख्यमंत्री श्री.अजित दादा पवार यांनी कै.विलास अवचट यांच्या दुःखद निधनाबद्दल जो शोक प्रस्ताव मांडला आहे, त्याला पाठिंबा देण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, मला आठवते, सन 1980 मध्ये मी माझ्या राजकीय जीवनाची किंवा सामाजिक जीवनाची सुरुवात केली, त्यावेळी मुंबई महानगरपालिकेच्या 'ड' विभाग कार्यालयात आम्ही अनेक सामाजिक कार्यकर्ते लोकांचे विविध प्रश्न घेऊन जात असू. विलास अवचटही त्या ठिकाणी येत असत. वेगवेगळ्या पक्षात असलो तरी कार्यालयाच्या एका कोपऱ्यात उभे राहून अनेक वेळा एकत्र बसून वेगवेगळ्या प्रश्नांवर आम्ही चर्चा करायचो. त्यातून कसा मार्ग काढता येईल, नियम काय आहेत, त्या नियमामध्ये कशी सुधारणा करता येईल, कोणत्या सुधारणा करून घेता येतील, अशा पध्दतीने कोणताही पक्षभेद न ठेवता एक ध्यास म्हणून दक्षिण मुंबईतील गिरगाव, ताडदेव आणि त्या परिसरातील सामान्य नागरिकांचे, मध्यमवर्गीयांचे प्रश्न, त्यांच्या समस्या सोडविण्याच्या बाबतीत आम्ही काम करीत असू.

सभापती महोदय, मला आठवते व त्याचा उल्लेख सन्माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी केला आहे. मला म्हाडामध्ये सभापती म्हणून काम करण्याची संधी मिळाली होती व त्याचा अनुभव माझ याकडे होता. ज्यावेळी युतीचे शासन आले, त्यावेळी विलास अवचटांना म्हाडामध्ये काम करण्याची संधी प्राप्त झाली. ज्या दिवशी त्यांनी अध्यक्ष म्हणून चार्ज घेतला, त्या दिवशी चार्ज घेतल्यानंतर लगेच 15 मिनिटात त्यांनी मला फोन केला आणि ते म्हणाले की, "प्रकाश तू कोठे आहेस ?" मी त्यांना सांगितले की, "मी ताडदेवला घरी आहे." त्यावर ते म्हणाले की, "तुला भेटायचा आहे. मी म्हाडाचा अध्यक्ष झालो आहे. तुला म्हाडाचा अनुभव आहे. मला नवीन काय करता येईल, यासाठी तू माहिती दिली तर त्याबाबत आपण चर्चा करू. मला माझ्या पक्षाच्या माध्यमातून हे पद मिळाले आहे. या पदाचा सदुपयोग करून आपल्याला अनेक प्रश्न सोडवायचे आहेत. विशेषतः गिरगावातील जुन्या इमारतीची मला चिंता आहे. तुला सभापती, सदस्य, प्राधिकरणाचा सदस्य अशा अनेक पदांवर काम करण्याची संधी मिळाली आहे. हे प्रश्न आपल्याला सोडविता आले पाहिजेत. कारण, ते अनेक वर्षांपासून प्रलंबित आहेत. इमारतींचा दर्जा चांगला

...5....

श्री.प्रकाश बिनसाळे.....

नाही. जुन्या इमारतींची पुनर्बांधणी होत असली तरी त्यांचा दर्जा कसा सुधारता येईल, यासाठी आपल्याला चर्चा करायची आहे." सभापती महोदय, त्यांना याचा कमीपणा वाटला नाही की, आपण एका दुसऱ्या पक्षाच्या कार्यकर्त्यांकडून माहिती घेत आहोत, त्याच्याशी या सर्व कामांची अंमलबजावणी कशी करायची, याबाबतची चर्चा करित आहोत.

सभापती महोदय, मी देखील मफतलाल स्विमिंग क्लबचा सदस्य आहे. गेल्या 30 वर्षांमध्ये मी खूप कमी वेळा स्विमिंगसाठी गेलो आहे. पण मला आठवते की, विलास अवचट यांचा एकही दिवस असा गेला नाही की, त्यांनी स्विमिंग केले नाही. सकाळी 7 वाजता गिरगावच्या फुटपाथवर ते वॉकिंग करायचे, त्यानंतर स्विमिंगसाठी मफतलालमध्ये जायचे आणि आंधोळ वगैरे आटोपून सकाळी 9 वाजता तेथून बाहेर पडायचे. त्यानंतर त्यांचा दिवसभराचा सामाजिक कामाचा कार्यक्रम सुरु व्हायचा. या त्यांच्या कार्यक्रमांमध्ये त्यांनी कधी खंड पडू दिला नाही.

सभापती महोदय, ज्याचा उल्लेख सन्माननीय विरोधी पक्षाच्या नेत्यांनी केला, त्याबाबतीत सांगायचे झाले तर विलास अवचटांचा स्वभाव, त्यांच्या कामाची पध्दत किंवा बोलण्याची पध्दत वेगळी होती. ती बघितली तर ते कधी शिवसैनिक म्हणून शोभले नाहीत. ते अत्यंत शांत स्वभावाचे होते. अत्यंत प्रेमाने ते सर्वांशी बोलत असत. कोणत्याही पक्षाचा कार्यकर्ता त्यांच्याकडे गेला तरी त्याच्या प्रश्नाची सोडवणूक करण्यासाठी त्यांनी कधी आढेवेढे घेतले नाहीत. त्यांची अशी भूमिका राहिली आहे की, एखादा व्यक्ती आपल्याकडे कोणत्या कामासाठी आला तर तो गरजवंत असतो आणि गरजवंताला मदत करणे हा मानवधर्म आहे. अशा अनेक गोष्टी विलास अवचटांबद्दल सांगण्यासारख्या आहेत.

सभापती महोदय, मला आश्चर्य वाटले की, निधनाच्या वेळी विलास अवचटांचे वय 71 वर्षे होते. मला कधीही असे वाटले नाही की, त्यांचे एवढे वय असेल. सडपातळ बांधा, आपल्या आरोग्याची सतत काळजी घेणारे, अत्यंत हसतमुख अशी त्यांची छबी होती. अलीकडच्या काळात ते वाहनाने प्रवास करायचे. पण मी त्यांना नेहमी स्कुटरवर पाहिले आहे. अत्यंत शांत स्वभावाचे, मनमिळाऊ व्यक्तिमत्त्व असलेले विलास अवचट हे आपल्यातून निघून गेले आहेत, हे आज देखील

...6.....

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

L-6

श्री.प्रकाश बिनसाळे.....

मनाला पटत नाही. त्यांनी आपल्या कामातून अनेक गोष्टींचा पायंडा पाडला आहे. मी माझ्या वतीने, पक्षाच्या वतीने आणि कुटुंबीयांच्या वतीने त्यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करतो आणि थांबतो.

यानंतर श्री.खंदारे.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

प्रा.जनार्दन चांदूरकर (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, सभागृहाचे नेते व माननीय उप मुख्यमंत्री श्री.अजित पवार यांनी श्री.विलास अवचट यांच्या निधनाबद्दल शोक प्रस्ताव मांडलेला आहे. त्या प्रस्तावाला काँग्रेस पक्षाच्यावतीने पाठिंबा देण्यासाठी मी या ठिकाणी उभा आहे. श्री.विलास अवचट हे मुंबई शहरामध्ये एक अतिशय नावाजलेले, गोरगरिबांच्या सेवेमध्ये मग्न असलेले व्यक्तिमत्व होते. त्यांचे कार्यक्षेत्र जरी गिरगावापुरते मर्यादित असले तरी श्री.विलास अवचट हे नाव मुंबई व संपूर्ण महाराष्ट्रामध्ये प्रसिद्ध होते. नेतृत्वाचे गुण व संघटनेला वाहून घेणाऱ्या माणसांमध्ये ज्यांची गणना होते त्यापैकी श्री.विलास अवचट हे एक नेते होते.

सभापती महोदय, खरे म्हणजे मला आज या सभागृहात श्री.विलास अवचट यांच्या निधनाबद्दल पहिलेच भाषण शोक प्रस्तावावर करावे लागत आहे याचे मला दुःख होत आहे. श्री.विलास अवचट यांच्या जाण्यामुळे शिवसेनेची व समाजाची जी हानी झालेली आहे ती कधीही न भरून निघणारी आहे असे मी या ठिकाणी नमूद करू इच्छितो. मी काल एक इंग्रजी पुस्तक वाचत होतो. त्यामध्ये "ग्रेट मेन" व "मेन ऑफ एमिनन्स" असे शब्द वाचण्यात आले होते. "मेन ऑफ एमिनन्स" हे ठराविक क्षेत्रासाठी प्रसिद्ध असतात व "ग्रेट मेन" म्हणजे सामाजिक सेवेमध्ये ज्यांनी स्वतःला वाहून घेतलेले असते असे नेते त्यात असतात. श्री.विलास अवचट यांनी जी सामाजिक सेवा केली आहे, गोरगरीब जनतेची सेवा केली आहे, मुंबईला स्वच्छ व हरित करण्यासाठी त्यांनी जे काम केले आहे त्या कामासमोर संपूर्ण मुंबई व त्यांना ओळखणारे लोक नतमस्तक झालेले आहेत. या सभागृहामध्ये काँग्रेस पक्षातर्फे श्री.विलास विनायक अवचट यांना मी श्रद्धांजली अर्पण करतो, माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी मांडलेल्या प्रस्तावाला पाठिंबा देतो आणि माझे भाषण पूर्ण करतो. जय हिंद, जय महाराष्ट्र.

NTK/ ST/ D

अॅड.आशिष शेलार (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, या सदनाचे नेते व माननीय उप मुख्यमंत्री श्री.अजित पवार यांनी जो शोक प्रस्ताव मांडलेला आहे त्याला समर्थन देण्यासाठी मी या ठिकाणी उभा आहे.

सभापती महोदय, श्री.विलास अवचट यांच्याबद्दल अनेक सन्माननीय सदस्यांनी आपली मते मांडली आहेत. माझ्या मनामध्ये असा विचार आला की, त्यांचा परिचय एका शब्दात किंवा एका वाक्यात करावयाचा झाला तर तो कसा करता येईल. माझे मन असे सांगते की, ते मूळ मुंबईचे म्हणजे मुंबईकर होते. ते गिरगावचे होते. गिरगावची संस्कृती म्हणजे मुंबईची संस्कृती. मुंबईतील जुन्या चाळी म्हणजे एक वेगळी संस्कृती. मुंबईतील साहित्याचा वसा जपणारे खरे श्री.विलास अवचट होते. मुंबई महानगरपालिका म्हणजे मुंबईची खरी आश्रयदाता. सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी या मुंबईतील विकास आराखड्याचा उल्लेख केला आहे. अशा सर्व गोष्टींची जाण असलेले ते खरे मुंबईकर होते असा त्यांचा परिचय करून देता येईल.

श्री.विलास अवचट हे सुधार समितीचे अध्यक्ष होते. त्यानंतर ते विधानपरिषदेत आले. मी सुद्धा सुधार समितीचा अध्यक्ष होतो, त्यामुळे त्या काळात मला त्यांचा फोन येत होता. त्यांच्या जाण्यामुळे कोणती हानी झाली असा प्रश्न मला व्यक्तिगतरीत्या विचारण्यात आला तेव्हा असे लक्षात आले की, मार्गदर्शन करणारा फोन यापुढे येणार नाही. मी ज्या ज्यावेळी सुधार समितीमध्ये मुद्दे मांडले त्याच्या दुसऱ्या दिवशी बातमी वर्तमानपत्रात छापून आल्यावर श्री.विलास अवचट यांचा मला फोन निश्चित येत असे. मुंबई महानगरपालिकेच्या सभागृहात विकास आराखडा, एमआरटीपी बदल बोलल्यानंतर किंवा त्यात सुधारणा करण्यासाठी किंवा अभिनंदन करण्यासाठी त्यांचा नक्की फोन येत असे. तेव्हा यापुढे व्यक्तिगतरीत्या मार्गदर्शनाचा फोन येणार नाही. माझी व्यक्तिगत हानी झाली आहे.

सभापती महोदय, ज्यांच्याकडून मी शिकलो, राजकारणात काम करीत असताना सर्वजण वेगवेगळ्या नेत्यांकडे बघून, कधी बोलून, कधी त्यांच्याबद्दल वाचून आपण शिकत असतो. स्वतःच्या व्यक्तिगत मैत्रीपेक्षा पक्षाचा निर्णय परमोच्च स्तरावर असतो. श्री.विलास अवचट यांच्याकडून अशा पध्दतीने वागण्याची कट्टर कार्यपध्दती शिकण्याची संधी मला एका प्रसंगातून मिळाली. प्रसंग विधानपरिषदेच्या निवडणुकीचा होता. आमच्या पक्षाचे श्री.मधु चव्हाण यांच्या निवडणुकीची वेळ होती. त्यावेळी मी महापालिकेत गट नेता होतो. शिवसेनेकडे जास्तीची मते होती. भाजपला

3...

अॅड.आशिष शेलार....

अधिकची मते पाहिजे होती. तो देण्याचा निर्णयही झाला होता. पण ती मते किती असतील ते ऐनवेळी ठरणार होते. श्री.विलास अवचट साहेब महापालिकेच्या इमारतीमध्ये होते. मी गट नेता म्हणून सकाळी 7 वाजता त्यांच्यासमोर उभा राहिलो. मी त्यांना विचारले होते की, आपण अधिकची किती मते देणार आहात ? त्यांचे व माझे संबंध उत्तम होते. मी त्यांना मानणारा व त्यांचे माझ्यावर प्रेम होते. सकाळी 7 ते 5 वाजेपर्यंत मतदान होते. पण दुपारी अडीच वाजेपर्यंत त्यांनी अधिक मतांबाबत थांगपत्ता लागू दिला नाही. मी सातत्याने त्यांच्या पाठीमागे फिरत होतो, पण ते माझ्यावर चिडले नाहीत. मी त्यांना अधिक मतांबाबत सतत विचारत होतो, ते सांगतो असे मला म्हणायचे. अडीच वाजता 12 अधिक मते देण्याचा निर्णय त्यांना कळल्यावर त्यांनी मला तो सांगितला. पण त्या पाच साडेपाच तासात त्यांनी मला चहा, जेवण दिले असेल, शिरा खायला दिला असेल. पण निर्णयाचा थांगपत्ता लागू दिला नाही. वैयक्तिक मैत्रीपेक्षा पक्षाच्या निर्णयाची कट्टरता कशी असावी हे शिकण्याची संधी मला त्यांच्याकडून मिळाली. मी माझ्यातर्फे, माझ्या पक्षातर्फे व माझ्या परिवारातर्फे त्यांना श्रध्दांजली वाहतो आणि येथेच थांबतो.

NTK/ ST/ D

डॉ.दीपक सावंत (मुंबई विभाग पदवीधर) : सभापती महोदय, या सद्नाचे नेते व माननीय उप मुख्यमंत्री श्री.अजित पवार यांनी जो शोक प्रस्ताव मांडला आहे त्यावर माझ्या सहवेदना व्यक्त करण्यासाठी मी या ठिकाणी उभा आहे.

सभापती महोदय, मी शोक प्रस्तावावर बोलण्याचे नेहमी टाळत असतो, पण काही वेळा बोलतो त्यापैकी ही एक वेळ आहे. श्री.विलास विनायक अवचट आणि मी 2000 साली या सभागृहात एकत्र आलो. तोपर्यंत श्री.विलास अवचट यांच्याशी माझा परिचय नव्हता. श्री.विलास अवचट हे गिरगावात काम करतात, नगरसेवक आहेत एवढी त्यांच्याबद्दलची माहिती होती. माननीय शिवसेनाप्रमुखांनी आम्हाला बोलविले होते. त्यांनी दोघांना असे सांगितले की, तुम्हाला विधानसभेच्या सदस्यांमधून विधानपरिषदेवर पाठवित आहे. त्यावेळी त्यांची खरी ओळख झाली. ते माझ्यापेक्षा वयाने मोठे असले तरी त्यांनी मला नेहमी मित्रत्वाच्या नात्याने वागविले. नागपूरच्या अधिवेशन काळात आमदार निवासमध्ये ते खोली क्र.50 मध्ये आणि मी 51 क्रमांकाच्या खोलीत राहत असू. सकाळी 8 वाजता माझ्यासाठी चहा घेऊन येणारे श्री.विलास अवचट यानंतर मला कधी फोन करणार नाहीत. डॉक्टर उठलात का, असा त्यांचा शब्द आजही माझ्या कानामध्ये घुमत आहे. त्यांनी अतिशय चांगले काम केले आहे. ते अतिशय कडक शिस्तीचे होते असे म्हटले तर ते चुकीचे होणार नाही. पण माननीय शिवसेनाप्रमुखांचे सच्चे शिवसैनिक व मैत्री कशी निभावयाची याचे उत्तम उदाहरण म्हणजे श्री.विलास अवचट हे होते. त्यांना ब्लड कॅन्सर म्हणजे अॅक्यूट मायलाड ल्युकेमिया झाल्यानंतर त्यांना मला रिपोर्ट दाखवावयाचे असल्याने भेटता का हे विचारण्यासाठी फोन केला होता. मी म्हटले की, फोनवर मला सांगा. मला वाटले होते की, साधे रिपोर्ट असतील. पण आपण भेटू असे ते मला म्हणाले, त्यानुसार आम्ही विधान भवनातील पक्ष कार्यालयात दोघे भेटलो. रिपोर्ट दाखविल्यानंतर मला हा आजार असल्याचे सध्या कोठे बोलू नका असे सांगितले. त्यानंतर त्यांच्यावर किमोथेरेपी सुरु झाली होती. त्यापूर्वी त्यांना श्वसनाचा त्रास होता. त्यावेळी एकदा मी त्यांना बॉम्बे हॉस्पिटलमध्ये अॅडमिट केले होते. त्यामुळे त्यांची सर्व हिस्ट्री मला माहित होती.

यानंतर श्री.शिगम....

डॉ. दीपक सावंत ...

सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री. विनोद तावडे यांनी सांगितल्याप्रमाणे त्यांनी आता नुकतीच गाडी घेतली होती. ते तीन टर्म नगरसेवक होते. विलास अवचट यांनी माननीय उद्धवजी ठाकरे साहेबांना सांगितले की, "साहेब माझ्या नगरसेवकाच्या 3 टर्म झालेल्या आहेत आता मला नगरसेवक पद नको. मी थांबतो दुसऱ्याला संधी द्या." असे सांगणाऱ्यांपैकी ते होते. दुर्दैवाची गोष्ट अशी की, जेव्हा त्यांना नानावटी हॉस्पिटलमध्ये अॅडमिट करण्यात आले त्यावेळी त्यांच्या मुलाने आणि श्री. उद्धवजी ठाकरे साहेबांनी मला फोन करून सांगितले की, विलास अवचटांच्या बिलाचे बघा. मी या निमित्ताने माननीय उप मुख्यमंत्री श्री. अजितदादा पवार यांना सांगू इच्छितो की, एखादा आमदार किंवा माजी आमदार आजारी पडला तर त्याच्या वैद्यकीय बिलाच्या प्रतिपूर्तीसाठी फार क्लिष्ट कार्यपध्दतीतून जावे लागते. या क्लिष्ट कार्यपध्दतीमुळे वैद्यकीय बिलाचे पैसे नकोत असे वाटते. विलास अवचट यांच्या वैद्यकीय बिलाचे पैसे केव्हा मिळाले ? तर जेव्हा दोन दिवसापूर्वी गोपीनाथराव मुंडे साहेबांचे शव सरणावर ठेवले होते त्यावेळी विलास अवचट साहेबांच्या वैद्यकीय बिलाचे पैसे विधिमंडळाकडून मिळाल्याचा त्यांच्या मुलाचा एमएमएस मला आला. ही बिलाची प्रक्रिया एक दीड वर्षापासून सुरु होती. आम्ही अनेकांना भेटलो. वित्त विभागाचे सचिव श्री. छत्रपती यांच्याशी मी बोललो. त्यावेळी आमच्या दोघांमध्ये जे काही संभाषण झाले ते या सभागृहामध्ये सांगण्यासारखे नाही. एखाद्या आमदाराला किंवा माजी आमदाराला इतक्या वाईट पध्दतीने का वागविले जाते. आरोग्य खात्याची परवानगी असेल तर आम्ही पैसे देणार असे सांगितले गेले. एक आमदार जे कॅन्सरचे रूग्ण आहेत आणि हॉस्पिटलचे तसे पत्र देखील आहे, असे असताना बिलाच्या प्रतिपूर्तीसाठी का विलंब लावला जातो ? जेव्हा ते पहिल्या स्टेजमध्ये नानावटी हॉस्पिटलमध्ये अॅडमिट होते त्यावेळी त्यांचा डिस्चार्ज 4 महिन्यांनी वाढवला होता. ही 6 महिन्यापूर्वीची गोष्ट आहे. आम्ही असे सांगितले होते की, जर नानावटी हॉस्पिटलच्या नावाने चेक दिला असता तर पैसे थेट हॉस्पिटलला गेले असते. जोपर्यंत ते नानावटी हॉस्पिटलमध्ये उपचार घेत आहेत तेथेपर्यंतचा चेक नानावटी हॉस्पिटलच्या नावाने दिला जाईल, डिस्चार्ज दिल्यानंतर तो चेक त्या हॉस्पिटलच्या नावे जाईल. या सर्व प्रक्रियेतून आमदार किंवा माजी आमदाराला जावे लागते त्यावेळी खूप वेदना होतात. आपणा सर्वांना यातून जायचे आहे. आरोग्य खात्याची परवानगी

..2..

डॉ. दीपक सावंत...

कशासाठी पाहिजे ? जेव्हा श्री. बेंजामीन हे आरोग्य खात्याचे सचिव झाले त्यावेळी त्यांनी सांगितले होते की, "डॉक्टरसाहेब तुमचे म्हणणे बरोबर आहे, मी ताबडतोब सही करून देतो." त्यांनी ताबडतोब सही करून दिली. परंतु ती फाईल आरोग्य खात्याकडून अर्थ खात्याकडे येण्यास अडीच महिने लागले. विलास अवचट यांच्या या उदाहरणावरून शासनाने आमदार आणि माजी आमदारांच्या वैद्यकीय बिलांच्या प्रतिपूर्तीच्या संदर्भात गंभीर दखल घेतली पाहिजे. माझे म्हणणे एवढेच आहे की, आमदारांना वैद्यकीय बिलांच्या प्रतिपूर्तीसाठी खेटे घालावे लागता कामा नये ? आमदारांना मिळणाऱ्या वैद्यकीय बिलांच्या प्रतिपूर्तीसाठी सिंगल विंडो सिस्टिम केली तर ती विलास अवचट यांना खरी श्रद्धांजली ठरू शकेल एवढे बोलून मी माझे दोन शब्द पूर्ण करतो. धन्यवाद.

..3..

डॉ. नीलम गोन्हे (विधानसभेने निवडलेल्या) : सभापती महेदय, माननीय उप मुख्यमंत्री श्री. अजित पवार, विरोधी पक्ष नेते श्री. विनोद तावडे, शिवसेनेचे गट नेते सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते, शिवसेना नेते सन्माननीय सदस्य श्री. रामदास कदम आणि अन्य सन्माननीय सदस्यांनी विलास अवचट यांना श्रद्धांजली अर्पण केलेली आहे.

मी आमदार होण्याच्या आधी पासून विलास अवचट आणि माझा परिचय होता. ते शिवसेना पक्षाचे उपनेते होते. म्हाडाच्या इमारतीमध्ये ते कामासाठी येत होते. मी महिला आर्थिक विकास महामंडळाची अध्यक्ष होते त्यावेळी आमचे कार्यालय म्हाडाच्या इमारतीमध्ये होते. त्यावेळी विलास अवचट हे म्हाडाच्या इमारतीमध्ये कामासाठी येत होते. मविमची बरीच मोठी थकबाकी म्हाडाने काढली होती आणि मविमला सारख्या नोटीसा येत होत्या. त्यावेळी विलास अवचट यांनी सांगितले की, "ताई तुम्ही काही टेन्शन घेऊ नका, काही तरी मार्ग काढू." त्यावेळी सरकारी यंत्रणामध्ये देखील सहृदयतेने आणि सुसंस्कृतपणे अधिकारी कसे काम करतात यावर आमचे बोलणे झाले आणि त्यावेळेपासून त्यांचा आणि माझा चांगला परिचय झाला. त्यांनी गिरगावमध्ये आयोजित केलेल्या व्याख्यानमालेला देखील मला बोलावले होते. पुणे जिल्ह्यातील ओतूर हे त्यांचे मूळ गाव. ओतूर या ठिकाणी विकासाची कामे व्हावीत यादृष्टीने त्यांनी माझ्यावर काही जबाबदारी टाकली होती आणि ती जबाबदारी मी पूर्ण करू शकले. जे जे विशेष लेख ते वाचत असत त्या त्या लेखांचा उल्लेख ते त्यांच्या भाषणामध्ये करीत असत. सन्माननीय सदस्य डॉ. दीपक सावंत यांनी त्यांच्या आजाराचा उल्लेख या ठिकाणी केला. निवृत्त आमदारांना जो प्रवास करावा लागतो त्यासंबंधीच्या अडचणी संबंधी ते खूप अस्वस्थ असत. ते मला सांगत असत की, आमदार म्हणून निवृत्त झाल्यानंतर त्याचे कोणी ऐकून घेत नाही, कोणी विचारत नाही. आत्मप्रतिष्ठा, चिरडलेल्या माणसाच्या चेहऱ्यावर जसा भाव असतो तशा प्रकारचा भाव त्यांच्या चेहऱ्यावर असे. आजारपणामध्ये त्यांना खूप वेदना झाल्या. त्यांच्या कुटुंबीयांची आम्ही काल भेट घेतली. त्यांच्या पत्नीला भेटलो. त्यांचा मुलगा सुविद्य आहे. प्रत्येकाच्या चेहऱ्यावर हा भाव होता की, विलास अवचट हे आजारी असताना देखील त्यांच्या स्वभावात कधी कुरकुर किंवा कडवटपणा नव्हता, जे आहे ते स्वीकारून पुढे जावे अशी त्यांची विचारधारा होती. काही वेळा शिवसेना प्रमुख म्हणत असत की, महिला आरक्षणामुळे ज्यांच्यावर अन्याय झाला त्यामध्ये विलास अवचट होते. महानगरपालिकेच्या

..4..

डॉ. नीलम गोन्हे...

निवडणुकांमध्ये महिला आरक्षण मोठ्या प्रमाणावर लागले. त्यावेळी विलास अवचट यांची गुणवत्ता आणि त्यांचा अभ्यास पाहून त्यांच्यावर विधानपरिषदेची जबाबदारी टाकण्यात आली. विलास अवचट यांच्या निधनामुळे आपण एका अभ्यासू आदाराला मुकलो आहोत. पुणे जिल्हयातील एक सभासद आणि विधानपरिषदेतील त्यांची सहकारी, शिवसेनेची कार्यकर्ती म्हणून मी त्यांना आदरांजली अर्पण करते आणि माझे दोन शब्द संपविते.

...5...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

N-5

MSS/ D/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

13:10

सभापती : सभागृहाचे नेते आणि राज्याचे उप मुख्यमंत्री श्री. अजितदादा पवार यांनी विलास विनायक अवचट माजी विधान परिषद यांच्या दुःखद निधनाबद्दल मांडलेल्या शोक प्रस्तावावर माननीय विरोधी पक्ष नेते आणि अन्य सन्माननीय सदस्यांनी आपल्या भावना व्यक्त केलेल्या आहेत.

स्वर्गीय विलास अवचट यांनी गिरगाव येथील सांस्कृतिक चळवळ व स.का.पाटील उद्यानातील व्याख्यानमाला तसेच टोपीवाला व्याख्यानमालेचे अनेक वर्षे आयोजन केले होते. स्व. विलास अवचट यांनी म्हाडाचे अध्यक्ष म्हणूनही काम केले होते. मोडकळीस आलेल्या इमारती व जुन्या चाळींचे प्रश्न त्यांनी सोडविण्याचा सातत्याने प्रयत्न केला. मुंबई शहरातील मध्यम वर्गीय समाजातील एक अत्यंत कणखर नेता या दृष्टीने त्यांचा आदरपूर्वक उल्लेख करणे हे आपणा सर्वांचे काम आहे. नगरपालिकेचे सन्माननीय सदस्य असताना सकाळी 6-7 वाजता उठून वॉर्डच्या ऑफिस जवळ जाऊन थांबणे, आपल्या विभागातील योजनांचा आढावा घेणे, विभागातील साफसफाई, स्वच्छता पहाणे, मतदारांच्या भेटी घेणे अशा प्रकारचे अत्यंत क्लिष्ट काम ते सातत्याने अनेक वर्षे करित होते. विलास अवचट साहेब हे 1985 ते 97 पर्यंत मुंबई महानगरपालिकेचे सदस्य, 1987-88मध्ये सुधार समितीचे अध्यक्ष, 1995-96मध्ये विरोधी पक्ष नेते तसेच 1996-97मध्ये सभागृह नेता म्हणून त्यांनी मुंबई महानगरपालिकेची आणि त्या माध्यमातून मुंबईतील सर्व समाजाची सेवा केलेली आहे. महापालिकेमध्ये त्यांनी केलेल्या उत्कृष्ट कामाकरिता "सुंदर माझी मुंबई" या संस्थेने त्यांना उत्कृष्ट नगरसेवक पुरस्कार देऊन गौरविलेले आहे. विलास अवचट हे सन 200 मध्ये महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा विधानपरिषदेवर निर्वाचित झाले होते. त्यांनी मुंबईच्या विकासासंबंधीचे अनेक प्रश्न हिरिरीने मांडले. एक अभ्यासू, ध्येयवादी लोकप्रतिनिधी म्हणून त्यांचे नाव आपणा सर्वांना परिचित होते. ते माझे व्यक्तिगत सहकारी आणि मित्र होते. दुर्दैवाने विलास अवचट यांचे 6 जून 2014 रोजी दुःखद निधन झाले. त्यांच्या स्मृतीला मी अभिवादन करतो.

...नंतर श्री. भोगले...

सभापती.....

भावपूर्ण श्रद्धांजली वाहतो. सन्माननीय सदस्यांनी दोन मिनिटे उभे राहून शोक प्रस्ताव संमत करावा, अशी माझी त्यांना विनंती आहे.

(सदस्य उभे राहतात)

सदस्यांनी खाली बसावे.

शोक प्रस्ताव संमत करण्यात आला आहे. प्रस्तावाची एक प्रत शोकाकुल कुटुंबीयांकडे पाठविण्यात येईल.

सभापती : सभागृहाची बैठक मी 15 मिनिटांकरिता तहकूब करित आहे.

अनेक सन्माननीय सदस्य : सभापती महोदय, दुपारी 2.00 वाजेपर्यंत सभागृहाची बैठक स्थगित करावी.

सभापती : अशी प्रथा होती आणि सुरु आहे. सभागृहामध्ये एखाद्या माननीय सदस्यांच्या निधनाबद्दल शोक प्रस्ताव संमत झाल्यानंतर 15 मिनिटांकरिता सभागृहाची बैठक स्थगित केली जाते. त्या प्रथेनुसार मी सभागृहाची बैठक दुपारी 1.35 वाजेपर्यंत स्थगित करित आहे.

(सभागृहाची बैठक दुपारी 1.22 ते 1.35 वाजेपर्यंत स्थगित झाली.)

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

P 1

BGO/ ST/ D/

भोगले..

13:30

(स्थागिती नंतर)

(सभापतीस्थानी माननीय तालिका सभापती डॉ.नीलम गोन्हे)

तालिका सभापती (डॉ.नीलम गोन्हे) : आता सभागृहाची बैठक मध्यंतरासाठी स्थगित होईल आणि दुपारी 2.00 वाजता पुन्हा भरेल.

(दुपारी 1.35 ते 2.00 वाजेपर्यंत मध्यंतर)

.....

यानंतर श्री.अजित...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

(स्थगितीनंतर)

(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)

नवी मुंबईतील ग्रामस्थांचा व माथाडी कामगारांच्या घरा संदर्भात

पॉइन्ट ऑफ इन्फर्मेशन

श्री.नरेंद्र पाटील : सभापती महोदय, माझा पॉइन्ट ऑफ इन्फर्मेशन आहे.

सभापती महोदय, नवी मुंबईत राहणाऱ्या ग्रामस्थांचा आणि माथाडी कामगारांचा घरांचा किंवा सिडकोच्या मोडकळीस आलेल्या इमारतींच्या पुनर्वसनाचा विषय असेल या प्रश्नांच्या संदर्भात दोन वेळा बंद पुकारण्यात आला होता. दिनांक 2 जून रोजी आम्ही मोर्चा देखील काढला होता. या ठिकाणी सभागृहाचे नेते माननीय उपमुख्यमंत्री येथे उपस्थित आहेत. त्यांनी पुढाकार घेऊन सिडकोचे प्रलंबित प्रश्न मग ते प्रश्न स्थानिकांचे असो वा माथाडी कामगारांचे असो ते कायम स्वरूपात निकाली काढावेत अशी विनंती आहे.

पृ.शी./मु.शी.: औचित्याचे मुद्दे

उप सभापती : आता औचित्याचे मुद्दे घेण्यात येतील.

अॅड.आशिष शेलार : सभापती महोदय, माझा औचित्याचा मुद्दा आहे.

सभापती महोदय, बृहन्मुंबई महानगरपालिका हद्दीतील कॅम्पाकोला इमारतीतील रहिवाशांना आज घरे खाली करण्याची नोटीस देण्यात आली आहे. हा विषय सभागृहात वारंवार उपस्थित झालेला आहे याची मला कल्पना आहे. या इमारतीमध्ये राहणारे श्री.चक्रवर्ती चावला यांचे दिनांक 8 जून, 2014 रोजी दुःखद निधन झाले. मानवतावादी दृष्टीकोनातून त्यांना न्याय द्यावा अशी मागणी आम्ही वारंवार केलेली आहे. दिनांक 4 जून रोजी कॅम्पाकोला इमारतीची ऑर्डर फायनल झाली. सुप्रीम कोर्टाने माननीय मुख्यमंत्री महोदयांनी दिलेली ऑर्डर फायनल केली आहे. माननीय मुख्यमंत्री महोदयांनी ऑर्डर फायनल केल्यामुळे माननीय मुख्यमंत्री महोदयांना अजून एक संधी मिळू शकते अशी परिस्थिती आहे. माननीय मुख्यमंत्री महोदयांच्या ऑर्डरवर कॅम्पाकोला इमारतीतील रहिवाशी सुप्रीम कोर्टात गेले होते. 1 हजार 774 स्वे.मी.एवढेच बांधकाम अनधिकृत आहे अशी माननीय मुख्यमंत्री महोदयांची ऑर्डर होती. परंतु आता प्रत्यक्षात 8 हजार स्वे.मीटरच्यावर बांधकाम तोडण्याचा घाट घातला जात आहे. माननीय मुख्यमंत्री महोदयांच्या ऑर्डरचे पालन केल्यास अन्य लोकांची घरे वाचू शकतील. सुप्रीम कोर्टाचा निकाल 1 हजार 774 स्वे.मीटरची घरे तोडावीत असा आहे. त्याचप्रमाणे डीसीआर 1967 प्रमाणे एमसीजीएमकडे एफएसआयसाठीचे सुधारित प्रपोजल जाऊ शकते. माझी आपणास विनंती आहे की, सुप्रीम कोर्टाने माननीय मुख्यमंत्र्यांची ऑर्डर फायनल केल्यामुळे 1 हजार 744 स्वे.मीटर वरील बांधकाम तोडणे योग्य होणार नाही. एका रहिवाशाचे प्राण गेले आहेत. आपण अजूनही मानवतावादी दृष्टीकोनातून कायदेशीररित्या सभागृहासमोर माननीय मुख्यमंत्री किंवा माननीय उप मुख्यमंत्री महोदयांनी निवेदन करावे. त्यांची मुदत उद्या संपत आहे. तेव्हा आपण आजच त्यांना विनंती करावी अशी मी या औचित्याच्या मुद्द्याद्वारे विनंती आहे. .

श्री.किरण पावसकर : सभापती महोदय, माझा औचित्याचा मुद्दा आहे.

सभापती महोदय, दिनांक 26 फेब्रुवारी, 2014 रोजी मंजूर झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या प्रस्तावानुसार महाराष्ट्र वैद्यकीय व्यवसाय अधिनियम 1961 यामधील कलम 25 (4) व (5) या उप कलमांचा समावेश करून आयुर्वेद व युनानी पदवी व पदव्युत्तर व्यावसायिकांना आधुनिक चिकित्सा वापरण्या विषयाचे विधेयक विधी व न्याय विभागाकडे पाठविण्यात आले होते. आता महालेखाकार (अं.जी.) यांच्याकडे मागील एक महिन्यापासून हे विधेयक प्रलंबित आहे. सदर विधेयकाबाबत सर्व अपेक्षांची पूर्तता केलेली असताना विधेयक अजूनही प्रलंबित आहे. तेव्हा या विधेयकावर त्वरित कार्यवाही व्हावी अशी विनंती मी या औचित्याच्या मुद्द्याद्वारे शासनास करीत आहे.

उप सभापती : हे विधेयक राज्य शासनाने मंजूर केल्यानंतर विधी व न्याय विभागाने ते अभिप्रायासाठी महालेखाकार यांचेकडे पाठविले आहे. या ठिकाणी माननीय संसदीय कार्य मंत्री उपस्थित आहेत. मी त्यांना सांगू इच्छितो की, हा महत्वाचा प्रश्न आहे. या संदर्भात विद्यार्थ्यांचे एक शिष्टमंडळ मला येऊन भेटले आहे. त्यावेळी मी माननीय आरोग्य विभागाच्या मंत्र्यांना बोलाविले होते. आरोग्य विभागाच्या सचिवांशी चर्चा केलेली आहे. त्यांनी मला सांगितले की, विधी व न्याय विभागाने काही कारण नसताना हे विधेयक महालेखाकार यांचेकडे पाठविले आहे. त्यांच्याकडे पाठविण्याची काही गरज नव्हती. त्यास मंत्रिमंडळाची मंजूरी आहे. मागील तीन वर्षे हे विधेयक प्रलंबित आहे. महालेखाकार यांचेकडे अभिप्रायासाठी पाठविलेले विधेयक मागे घेण्याच्या सूचना द्याव्यात. याच अधिवेशनात ते विधेयक येणार होते. तेव्हा ते विधेयक आणावे अशी विनंती आहे.

श्री.हर्षवर्धन पाटील : सभापती महोदय, महालेखाकार यांच्याकडे कोणत्या मुद्द्यावर अभिप्राय घेण्यासाठी पाठविले आहे याची माहिती घ्यावी लागेल. मला देखील विद्यार्थ्यांचे शिष्टमंडळ भेटले होते. माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी देखील मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत हा विषय उपस्थित केला होता. आपण सूचित केल्याप्रमाणे संबंधित विभागाचे मंत्री आणि सचिवांशी चर्चा करून पुढील मार्ग काढण्यात येईल.

डॉ.नीलम गोन्हे : सभापती महोदय, माझा औचित्याचा मुद्दा आहे.

सभापती महोदय, मी गेल्या आठवड्यात औचित्याच्या मुद्याद्वारे फेसबुकवर महापुरुषांची विटंबना होत असल्याचा मुद्दा उपस्थित केला होता. त्यावर माननीय उप मुख्यमंत्री श्री.अजित पवार यांनी सांगितले होते की, आम्ही केंद्र सरकारशी बोलून असे प्रकार थांबविण्याचा प्रयत्न करीत आहोत. फेसबुकवर अशी माहिती येते, त्यांनी सुद्धा अशी माहिती बंद करण्यासाठी काय करावे या संदर्भात भरपूर सूचना प्रसृत झाल्या आहेत.

सभापती महोदय, एका बाजूला छत्रपती शिवाजी महाराज, संभाजी महाराज, बाळासाहेब ठाकरे यांच्या अवमानासंबंधातील विषय थांबतो न थांबतो तोच मागील दोन दिवसांपासून गौतम बुध्द आणि डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या अवमानासंबंधीची माहिती फेसबुकवर आल्यामुळे अनेक ठिकाणी तणावाचे वातावरण निर्माण झालेले आहे.

सभापती महोदय, काल मला काही महिला पोलीस अधिकारी भेटल्या होत्या. मागील दहा-अकरा दिवसांपासून त्यांना पोलीस स्टेशनमध्येच थांबावे लागत आहे इतकी तणावाची परिस्थिती अनेक ठिकाणी आहे.

सभापती महोदय, आपण गणपती उत्सवाच्या वेळी बैठका घेतो त्याप्रमाणे प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये, प्रत्येक शहरामध्ये सर्वपक्षीय कार्यकर्त्यांच्या बैठका घ्याव्यात व अशा अफवांचे ताबडतोब निराकरण करण्याच्या दृष्टीने काही तातडीची उपाययोजना करणे गरजेचे आहे असे मला वाटते. दुर्दैवाने काही ठिकाणी असा गैरसमज पसरविण्यात येत आहे की, केंद्रातील सरकार बदलल्यामुळे हे सर्व झालेले आहे. केंद्रातील सरकार बदलल्यामुळे असे प्रकार होतात अशाप्रकारचा संभ्रम लोकांमध्ये निर्माण होणे योग्य नाही. यामागे कोण सूत्रधार आहेत हे समजल्याशिवाय आपण कोणत्याही निष्कर्षाप्रत जाऊ शकत नाही. गौतम बुध्द आणि डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या संदर्भात अवमानकारक माहिती आल्यामुळे कोल्हापूर व सांगली जिल्हा अशांत आहे. तेव्हा शासनाने युध्द पातळीवर जनतेला शांत करण्यासाठी, त्यांना समजाविण्यासाठी पावले उचलावीत अशी विनंती मी या औचित्याच्या मुद्याद्वारे शासनास करीत आहे.

पृ.शी./मु.शी.: कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे

श्री.सुरेश धस (रोजगार हमी योजना राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने "महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना- महाराष्ट्र व राज्य रोजगार हमी योजना यांचा सन 2013-2014 या वर्षाचा एकत्रित वार्षिक अहवाल सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती : वार्षिक अहवाल सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आला आहे.

..6..

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

पृ.शी./मु.शी.: लक्षवेधी सूचनेच्या निवेदनाबाबत अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे

श्री.उदय सामंत (नगरविकास राज्यमंत्री) : मी आपल्या अनुमतीने "चंद्रपूर व गडचिरोली जिल्ह्यात विविध साथीच्या आजारांची झालेली लागण" या विषयावरील सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभा फडणवीस व इतर वि.प.स. यांनी उपस्थित केलेल्या नियम 101 अन्वये लक्षवेधी सूचनेच्या चर्चेच्या वेळी दिनांक 11 जुलै, 2012 रोजी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती : अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आली आहे.

(प्रेस : कृपया येथे सोबत जोडलेली माहिती अधिक माहिती छापवी.)

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Q-7

AJIT/ ST/ D/ ST/ D/

पूर्वी श्री.जुन्नरे...

14:00

सभागृहाच्या कामकाजासंबंधी

श्री.अजित पवार : सभापती महोदय, आपण पुढील कामकाज पुकारण्यापूर्वी माझी आपणास आणि सभागृहाला विनंती आहे की, विधानसभेमध्ये सन 2014 चे वि.स.वि.क्रमांक 17- महाराष्ट्र नगरपालिका आणि नगरपरिषदा (राज्य विधानसभेच्या आगामी सार्वत्रिक निवडणुका यांच्यामुळे विवक्षित महानगरपालिकांचे महापौर व उप महापौर आणि नगरपरिषदांचे अध्यक्ष पदासाठीच्या) निवडणुका तात्पुरत्या पुढे ढकलणे विधेयक, 2014" मंजूर झालेले आहे. हे अतिशय छोटे विधेयक आहे. आपण हे विधेयक प्रथम मंजूर करून घ्यावे अशी विनंती आहे.

उप सभापती : ठीक आहे.

यानंतर श्री.बोर्डे...

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

R-1

SJB/ ST/ D/

पूर्वी श्री.अजित....

14:10

पृ. शी.: महानगरपालिका आणि नगरपरिषदा (राज्य विधानसभेच्या आगामी सार्वत्रिक निवडणुका यांच्यामुळे विवक्षित महानगरपालिकांचे महापौर व उप महापौर आणि नगरपरिषदांचे अध्यक्ष पदासाठीच्या) निवडणुका तात्पुरत्या पुढे ढकलणे विधेयक.

L.A.BILL No.XVII OF 2014

(A BILL TO PROVIDE FOR TEMPORARY POSTPONEMENT OF ELECTIONS OF THE MAYOR AND DEPUTY MAYOR OF CERTAIN MUNICIPAL CORPORATIONS AND OF PRESIDENTS OF CERTAIN MUNICIPAL COUNCILS ON ACCOUNT OF ENSUING GENERAL ELECTIONS TO THE STATE LEGISLATIVE ASSEMBLY.)

श्री.उदय सामंत (नगर विकास राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे, सन 2014 चे वि.स.वि. क्रमांक-17, राज्य विधानसभेच्या आगामी सार्वत्रिक निवडणुकांमुळे विवक्षित महानगरपालिकांच्या महापौर व उप महापौर आणि नगर परिषदांचे अध्यक्ष या पदांसाठीच्या निवडणुका तात्पुरत्या पुढे ढकलण्याची तरतूद करण्याकरिता विधेयक मांडतो.

उप सभापती : विधेयक मांडण्यात आले आहे.

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2014 चे वि.स.वि. क्रमांक-17, राज्य विधानसभेच्या आगामी सार्वत्रिक निवडणुकांमुळे विवक्षित महानगरपालिकांच्या महापौर व उप महापौर आणि नगर परिषदांचे अध्यक्ष या पदांसाठीच्या निवडणुका तात्पुरत्या पुढे ढकलण्याची तरतूद करण्याकरिता विधेयक विचारात घेण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडतो.

..2..

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

R-2

SJB/ ST/ D/

पूर्वी श्री.अजित....

14:10

श्री.उदय सामंत.....

महोदय, विधानसभेच्या निवडणुका आणि विधानसभेच्या निवडणुकीनिमित्त लागणारी आचारसंहिता या गोष्टीचा विचार करून 2009 मध्ये सुध्दा महापौर आणि उप महापौर यांच्या निवडणुका पुढे ढकलल्या होत्या. त्याच धर्तीवर आता होणाऱ्या महापालिकांच्या महापौर, उप महापौर आणि नगर परिषदांचे अध्यक्ष व उपाध्यक्ष यांच्या निवडणुका पुढे ढकलण्यासंबंधीचे हे विधेयक आहे.

प्रश्न प्रस्तुत झाला.

श्री.विनोद तावडे : महोदय, नगर परिषदांच्या अध्यक्षांचा जसा प्रश्न आहे तसाच जिल्हा परिषदांच्या अध्यक्षांचा सुध्दा प्रश्न आहे. माझी विनंती आहे की, या संदर्भातील विधेयक हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी सभागृहात मांडले तर बरे होईल.

श्री.अजित पवार : सभापती महोदय, सरकार या संदर्भातील अध्यादेश आणत आहे.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला

उप सभापती : विधेयक विचारात घेण्यात आले आहे. आता विधेयक खंडशः विचारात घेण्यात येईल.

खंड 2 ते 7 (दोन्ही सम्मिलित) विधेयकाचे भाग झाले.

खंड 1, संपूर्ण शीर्षक व हेतुवाक्य विधेयकाचे भाग झाले.

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2014 चे वि.स.वि.क्रमांक-17 संमत करण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

उप सभापती : सन 2014 चे वि.स.वि.क्रमांक-17 संमत झाले आहे.

पु.शी.: अतिरिक्त अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा

मु.शी.: सन 2014-15 च्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा

उप सभापती : मी सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देतो की, आता अतिरिक्त अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेस प्रारंभ होईल. ही चर्चा आणि उत्तर आजच पूर्ण करावयाचे आहे. चर्चेसाठी एकूण जो वेळ उपलब्ध होईल त्यापैकी माननीय वित्त मंत्र्यांच्या उत्तरासाठी असलेला एक तास जमेस धरून उर्वरित निम्मा वेळ सत्ताधारी आणि विरोधी पक्षांच्या तसेच स्वतंत्र पक्षांच्या सदस्यांसाठी देण्यात येईल. या चर्चेत भाग घ्यावयाचा असेल त्यांनी आपली नावे आपापल्या पक्षांच्या प्रतोदामार्फत माझ्याकडे पाठवावीत.

आता दुपारचे 2 वाजून 15 मिनिटे झालेली आहेत. सभागृहाचे कामकाज सायंकाळी 6.00 वाजेपर्यंत संपवू या. त्यानंतर वेळ वाढवावयाची झाल्यास नंतर बघू या.

आता माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी भाषणास सुरुवात करावी.

श्री.विनोद तावडे (विरोधी पक्ष नेते) : सभापती महोदय, सन 2014-15 च्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेवर बोलण्यासाठी मी उभा आहे.

महोदय, हा अर्थसंकल्प मांडताना अशी अपेक्षा होती की, राज्य सरकार विधानसभेच्या निवडणुकांना सामोरे जात असल्यामुळे काही तरी दिलासा देणारा अर्थसंकल्प मांडण्यात येईल. परंतु तसे झाले नाही. माननीय मंत्री श्री.शिवाजीराव मोघे साहेब, या सरकारने लोकसभा निवडणुकीत सपाटून मार खाल्ला आहे. या सरकारने ज्या मुद्यांवर मार खाल्ला त्या मुद्यांसाठी सवलती घोषित केल्या जातील अशी अपेक्षा होती.

महोदय, या वर्षीच्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पात महसुली तूट 8 हजार 6 कोटी रुपयांपर्यंत वाढविण्यात आली आहे, पण राजकोषीय तूट 26,156 कोटी रुपये एवढी वाढलेली आहे. गेल्या 5 वर्षांत राज्य सरकारने सकारात्मक निर्णय न घेतल्यामुळे हे सर्व झाले आहे. हे सरकार कागदांवर काही तरी घोषणा करून जनतेसमोर हिमतीने जाईल असे वाटले होते. परंतु ज्यावेळी अतिरिक्त अर्थसंकल्प मांडला त्यावेळी हा अर्थसंकल्प पराभूत मानसिकतेतून गळपटलेल्या सरकारचा

..4..

श्री.विनोद तावडे....

अर्थसंकल्प आहे असेच वाटले. या सरकारला आता नव्या उभारीने उभे राहता येणार नाही. या सरकारचे आदरणीय नेते तासन तास बैठका घेऊन, चार-पाच सल्लागारांच्या मदतीने मुद्दे लिहित आहेत, निवडणुकीत यश प्राप्त करण्यासाठी काय करावे यासाठी प्रयत्न करीत आहेत. परंतु ज्यांच्या हातात सगळ्या नाड्या आहेत, जे खऱ्या अर्थाने काही तरी करू शकतात अशा मंडळींनी मात्र पूर्ण शस्त्रे खाली टाकून आता आपल्याला झेपणार नाही या मानसिकतेतून हा अतिरिक्त अर्थसंकल्प मांडलेला आहे.

महोदय, या वर्षीचा अंतरिम अर्थसंकल्प मांडताना जे मुद्दे मांडले होते तेच मुद्दे अतिरिक्त अर्थसंकल्पात मांडले आहेत. विविध शहरात मेट्रो आणि वीज दरात 20 टक्के कपात करू, टोल धोरणाविषयीचा पुनर्विचार करू अशा वेगवेगळ्या घोषणा अंतरिम अर्थसंकल्पात केल्या होत्या. त्यानंतर हे सरकार लोकसभा निवडणुकीला सामोरे गेले. वास्तविक पाहता त्याच त्याच घोषणा ऐकून जनता कंटाळली होती. या सरकारकडून केवळ घोषणा केल्या जातात, परंतु त्या अनुषंगाने काहीच कार्यवाही केली जात नाही. त्यामुळेच जनतेने लोकसभेच्या निवडणुकीत महायुतीच्या 42 खासदारांना निवडून पाठविले. वारंवार फसव्या घोषणा करून राज्यातील जनतेला फसवायचे हे आता चालणार नाही.

महोदय, छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या स्मारकासाठी या वर्षी 100 कोटी रुपये तरतूद करणे, इंदू मिलच्या जागेवर डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे भव्य स्मारक उभारणे या घोषणा गेल्या अर्थसंकल्पात होत्या आणि याही अर्थसंकल्पात पुन्हा करण्यात आल्या आहेत. निवडणुकीच्या काळात "राष्ट्रपुरुषांचे स्मारक निर्माण", "सामाजिक सलोख्यातून भारत निर्माण, हेच लोकशाही आघाडीचे सर्वसमावेशक धोरण" अशा जाहिराती करण्यात आल्या.

नंतर श्री.कांबळे....

श्री. विनोद तावडे

लोक चौपाटीवर महाराजांचे स्मारक पाहण्यासाठी गेले तर स्मारक दिसतच नाही. स्मारक सध्या ड्रॉईंगवरच आहे. 10 वर्षे चित्र काढण्यातच चालली आहेत. हे जनतेला माहित आहे. परमपूज्य डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या राष्ट्रीय स्मारकाचा विषय आहे. संसदेच्या अधिवेशनात या संदर्भातील बिल आले पण ते पारितच झाले नाही. आता आम्ही ते बिल पारित करू. शासनाची विश्वासाहता कमी होत चालली आहे. छत्रपती शिवरायांच्या स्मारकाच्या बाबतीत निविदा मागविल्या. परंतु, फक्त 1 निविदा आली. मी बाकीच्या मोठ्या कंपन्यांकडे सहज चौकशी केली आणि म्हटले की, तुम्ही टेंडर का भरले नाही ? त्यावेळी ते म्हणाले की, हे पूर्ण करणार आहेत का, फक्त घोषणा करतील, टेंडर मागवतील. आम्ही टेंडरचे पैसे खर्च करणार पण यांच्याकडून काही होणार नाही. साडे तीन हजार कोटी स्मर्ये खर्च येणार आहे. हे 100 कोटी स्मर्ये देखील देत नाहीत. मग आम्ही टेंडर कशाला भरू? सभापती महोदय, लोकांचा यावर विश्वासच बसत नाही. शासनाची पत पूर्णतः गेली असल्यामुळे टेंडरला सुध्दा एकानेच प्रतिसाद दिला.

सभापती महोदय, परमपूज्य डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या स्मारकाचा विषय आहे. सन 2002 ला सुकाणू समितीची स्थापना केली होती. 8 वर्षे झाली. परंतु, या स्मारकाच्या विषयात कोणतीच प्रगती नाही. आपण विधानपरिषदेत ठराव केल्यानंतर त्यास थोडी गती आली. या बाबतीतील आराखडा दिनांक 17 एप्रिल, 2012 ला केंद्र शासनाकडे राज्य शासनाने पाठविला. पत्र देऊन सुध्दा 26 महिने शासनाने याबाबत काहीही केले नाही हे लोकांना माहित आहे. सन 2013 मध्ये एमएमआरडीएची स्मारकाच्या संदर्भातील नियोजन व अंमलबजावणी करण्यासाठी नेमणूक झाली होती. आता परवाच्या अर्थसंकल्पात एक वाक्य आहे की, शासनाने इंडिया युनायटेड मिलमध्ये 4.84 हेक्टर जागेवर भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या भव्य स्मारकाच्या विकासासाठी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाची विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून नियुक्ती केली आहे. ही नवीन घोषणा कुठली आहे ? सन 2013 मध्ये हेच म्हटले होते. त्यामुळे या संदर्भातील नियोजन व अंमलबजावणी यासाठी एमएमआरडीएची नेमणूक सन 2013 ला केली होती. पुन्हा का घोषणा केली आहे ? निवडणुका डोळ्यांसमोर ठेवून सर्व घोषणा केल्या आहेत

श्री. विनोद तावडे

आणि सांगत आहेत की, आम्ही असे म्हटले आहे. शाहू महाराजांच्या स्मारकाचे तेच आहे. कोल्हापूर येथील शाहू मिलच्या जागेवर राजर्षी शाहू महाराजांचे स्मारक बांधण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे आणि त्याचे काम सुरु करण्यासाठी या आर्थिक वर्षात 3 कोटी 50 लाख स्मरणांची तरतूद करण्यात आली आहे. पण या विषयाला कृतीची जोड आहे का, त्याची माहिती आहे का ? लोक माहिती घेत आहेत. पण काहीच नाही. सदर स्मारकाचे काम प्राथमिक स्थितीत असून अद्याप कामकाजास सुरुवात देखील झालेली नाही. या स्मारकासाठी मिलची जागा एकूण 27 एकर एवढी असून त्याच्या बाजूला असलेले कोटीतीर्थ हे तळ त्यामध्ये समाविष्ट आहे की नाही याची स्पष्टता नाही. दिलेला निधी पाहिला तर त्यावरून स्मारक पूर्ण करण्याची प्रामाणिक मानसिकता आहे हे जाणवत नाही. माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी मागे एका वर्तमानपत्राला सांगितले की, मोदींची लाट ओसरलेल. सभापती महोदय, ती लाट थोपविण्याचा प्रयत्न या बजेटमध्ये होईल असे दाखविण्यात आले आहे. तो तुटपुंजा प्रयत्न केला आहे. करमाफी देऊन जनतेला खूप काही फायदा होईल असे भासविण्याचा प्रयत्न केला आहे. कर सुधारणा करून जनतेला राहत मिळेल असे माननीय अर्थमंत्र्यांनी भाषणातील 1/4 वेळ घालवून दाखविण्याचा प्रयत्न केला आहे. 138853 कोटी स्मरणांचा महसूल गोळा होण्याचा अंदाज अर्थसंकल्पात व्यक्त केला आहे. या रकमेच्या 25 टक्के म्हणजे 34713 कोटी स्मरणांच्या करमाफीचे प्रस्ताव सुचविण्यात येतील असे वाटले होते. पण सर्व आकडे पाहिले तर असे दिसते की, 962 कोटी स्मरणांचीच करमाफी सुचविली आहे. आभाळ फाटले आहे असे असताना टिगळ लावण्याचे काम सुरु आहे.

सभापती महोदय, खरी गरज एलबीटी रद्द करण्याची आहे. एलबीटी रद्द करण्याची घोषणा बजेटमध्ये केली तर दादांना क्रेडिट जाईल आणि नंतर नगरविकास खात्याने एलबीटी रद्द करण्याची घोषणा केली तर बाबांना क्रेडिट जाईल. दादांचा भरोसा नाही. कारण ते निवडणुकीत एकत्र येतील किंवा वेगळे जातील. त्यामुळे आपल्या पदरात आपले क्रेडिट पाडून घ्या, राज्याचे नुकसान व्हायचे ते होऊ द्या या मानसिकतेतून बजेट आल्याचे जाणवत आहे. एलबीटी रद्द होईल

श्री. विनोद तावडे

याची व्यापारी वाट पाहत होते. माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी या संदर्भात उत्तरात सांगावे. बाबांना काहीही वाटो, दादा एलबीटी रद्द करणार आहेत. सभापती महोदय, मी म्हणतो एलबीटी नाही तर टोल तरी आहे. टोल संदर्भातील विषय यांच्याकडे आहे तर किमान याची तरी घोषणा झाली पाहिजे होती. 10 कोटी स्त्रयांपर्यंतचे टोल बजेटमधून पैसे देऊन बंद करू असे सांगितले पाहिजे. सी.पी.जोशींनी सुध्दा तेच सुचविले होते. ते यामध्ये आणता आले असते. अर्थसंकल्प दिशा देणारे, ध्येय, धोरण सांगणारे डॉक्युमेंटेशन आहे. सी.पी.जोशी समितीच्या बहुतांश शिफारशी मान्य करू असे सभागृहात सांगितले होते. अपेक्षा ही होती की, टोलमुक्त धोरण अवलंबिले जाईल. लोकांना टोल अन्यायकारक वाटतात. 10 कोटी स्त्रयांच्या आतील टोलच्या संदर्भातील आढावा विविध संघटनांनी, पक्षांनी, माध्यमांनी, लोकप्रतिनिधींनी मांडला आहे. आपणही मान्य केला आहे. सार्वजनिक बांधकाम विभागाला सध्या खडे बुजविण्यासच पैसे मिळत आहेत. हे तुमच्या आर्थिक सर्वेक्षणात आले आहे. मार्च, 2012 ते मार्च, 2013 या काळात 8595 कोटी स्त्रये खर्च करून 1 कि.मी. सुध्दा नवीन रस्ता तयार झाला नाही असे आर्थिक सर्वेक्षण अहवाल सांगत आहे. सन 2012-13 या वर्षी 8995 कोटी स्त्रये रस्त्यासाठी खर्च केले. सन 2012 अखेर साबांवि, जिल्हा परिषद देखभालीच्या रस्त्यांची लांबी 2.43 लाख कि.मी. होती. आता सुध्दा तेवढीच आहे. रस्त्यातील खडे बुजविण्यास पैसे देऊ शकत नाही, रस्ते वाढविण्यास पैसे देऊ शकत नाही. मग राजकीय खडे कसे बुजणार, राजकीय लांबी कशी वाढणार ? जनतेची कामे केल्यानंतरच हे होणार आहे. त्यामुळे 1 कि.मी. सुध्दा नवीन रस्ता तयार झालेला नाही. माननीय मंत्री श्री. छगन भुजबळांचे प्रेम आहे की नाही मला माहित नाही. माध्यम काय म्हणते ते माहित नाही. आपले ग्रामीण रस्त्यावर प्रेम आहे, हे रस्ते वाढले पाहिजेत अशी स्वाभाविक अपेक्षा आहे. नियोजन खात्याने दिलेला आर्थिक सर्वेक्षण अहवाल सांगतो की, 1 कि.मी. रस्ताही वाढलेला नाही. मी विद्यार्थी म्हणून बजेटचा अभ्यास करण्याचा प्रयत्न करित असतो.

(नंतर श्री. रोझेकर

श्री.विनोद तावडे.....

प्रायमरी, सेकंडरी, टर्शरी, वस्तू निर्माण क्षेत्र, सेवा क्षेत्र त्यामध्ये किती ॲलॉकेशन आहे, किती ग्रॉस इन्कम आहे, तो कसा जमा होतो, कसा जातो, याचा आढावा घेण्याचा प्रयत्न मी केला. गेल्या 10 वर्षांच्या काळातील अर्थसंकल्पात योग्य धोरणात्मक निर्णय न घेतले गेल्यामुळे, लालफीतशाही, धोरण लकवा आणि भ्रष्टाचारामुळे रोजगार बुडालेला आहे. मी ज्यावेळी बजेटचा अभ्यास करित होतो, त्यावेळी 'किरण' 1 कोटी रोजगार आपल्या धोरण लकव्यामुळे राज्यातील तरुणांचा बुडालेला आहे, असे माझ्या लक्षात आले.

सभापती महोदय, महाराष्ट्रातील कृषी क्षेत्राचा विकास केवळ सिंचनाच्या सुविधा उपलब्ध नसल्यामुळे रखडला आहे.

श्री.अजित पवार : सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्षनेते या ठिकाणी भाषण करित आहेत व आम्ही ऐकतो आहोत. कितीही मित्रत्वाचे नाते असले तरी या सभागृहातील एखाद्या सदस्याचे नाव आपल्या भाषणात घ्यायचे असेल तर सदस्यांच्या नावापुढे 'सन्माननीय सदस्य' असा उल्लेख करणे, ही या सभागृहाची परंपरा आहे. त्याच प्रमाणे कोणत्याही सदस्यांचा उल्लेख आपण एकेरी करित नाही. सन्माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी त्यांच्या भाषणात केवळ "किरण", असा उल्लेख केला आहे. हे किरण कोण आहेत ?

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, 'आशेचा किरण', या अर्थाने मी 'किरण' हा शब्द वापरला आहे. जनतेला आपल्या भाषणातून एक आशेचा किरण दिसत होता. परंतु, भाषण ऐकल्यानंतर त्यांना निराशेचा किरण दिसू लागला आहे.

श्री.हरिसिंग राठोड : सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी आपल्या भाषणात "लकवा", असा शब्द वापरला आहे. हा शब्द कामकाजातून काढून टाकला पाहिजे, अशी माझी विनंती आहे.

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, खुद्द राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे आदरणीय अध्यक्ष श्री.शरद पवार साहेब यांनी हा शब्द वापरला होता. हा आमचा शब्द नाही. तरी देखील या सभागृहाचे नेते, उप मुख्यमंत्री श्री.अजित पवार यांनी जर हे मान्य केले की, हा शब्द चुकीचा आहे, कामकाजातून तो काढून टाकला पाहिजे तर तो काढून टाकण्यास माझी काही हरकत नाही.

..2....

उप सभापती : तुमचे भाषण ऐकून मला लकवा येण्याची वेळ आली आहे.

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, आदरणीय सदस्य श्री.किरण पावसकर यांच्या नावाचा उल्लेख मी यासाठी केला की, ते कामगार क्षेत्राशी संबंधित आहेत आणि त्यांना रोजगाराविषयी चिंता असते.

सभापती महोदय, धोरण लकव्यामुळे, चुकीच्या धोरणामुळे सुमारे 1 कोटी रोजगार बुडाला आहे.

सभापती महोदय, सन 2011 नंतर जलसंपदा विभागातील भ्रष्टाचार उघडकीस आला. आता सरकार चितळे समितीचा अहवाल सभागृहाला सादर करणार आहे. आपण त्यावर चर्चाही करणार आहोत. सिंचन निर्मितीसाठी महाराष्ट्रात साधारणपणे अडीच ते तीन पट खर्च जास्त होतो. परंतु, त्याबाबत कोणताही प्रयत्न न करता आर्थिक पहाणी अहवालामध्ये प्रत्यक्ष सिंचन क्षेत्राची आकडेवारी लपविण्याचा यावेळीही प्रयत्न या सरकारने केला आहे. ही आकडेवारी त्यामध्ये का देण्यात आली नाही ? वाढीव प्रशासकीय मान्यतेमुळे घोळ निर्माण झाला होता. परंतु, प्रकल्पांच्या वाढीव प्रशासकीय मान्यता देण्याचे काम सरकारने सुरु ठेवले आहे. त्यामुळे भ्रष्टाचार थोडाही कमी झालेला नाही आणि मागासलेल्या भागाचा मागासलेपणा दूर झाला नाही. चितळे समितीच्या अहवालावर आपण चर्चा करणारच आहोत. परंतु, केंद्र शासनाने नेमलेल्या टास्क फोर्सने प्रति हेक्टरी सिंचन निर्मितीचा खर्च 1 लाख 70 हजार रुपये सांगितला असताना आपल्याकडे तो प्रति हेक्टरी 5 लाख 35 हजार 171 रुपये एवढा होत आहे. शासनाने या संदर्भात जी श्वेतपत्रिका काढली आहे, त्यामध्ये सिंचन किती झाले, कसे झाले, त्यासाठी किती खर्च आला, यावरून ही आकडेवारी काढली आहे. जलसंपदा विभागाला प्रति हेक्टरी सिंचन निर्मितीचा खर्च 5 लाख 35 हजार 171 रुपये एवढा प्रचंड आला आहे. 3 लाख 65 हजार कोटी रुपये जास्त खर्च झाले असले तरी श्वेतपत्रिकेनुसार गेल्या 12 वर्षांत 11.19 लाख हेक्टर जमीन सिंचनाखाली आली आहे. जर केंद्रीय टास्क फोर्सप्रमाणे खर्च झाला असता, हा पैसा योग्य पध्दतीने वापरला असता तर 24 लाख हेक्टर एवढी अतिरिक्त जमीन सिंचनाखाली आली असती, तेवढे प्रकल्प या महाराष्ट्रात झाले असते. भ्रष्टाचारामुळे ही जमीन सिंचनाखाली येऊ शकली नाही.

...3....

श्री.विनोद तावडे.....

सभापती महोदय, एक हेक्टर क्षेत्रावर लागवड करावयाची असेल तर जमीन नांगरण्यापासून तर त्या शेतातील माल विकेपर्यंत किमान 2 व्यक्ती या प्रमाणे रोजगाराची निर्मिती होत असते, असे रोजगारामधील आकडेवारीनुसार मानले जाते. नांगरणी, डवरणी, पेरणी कापणी, शेतमालाची वाहतूक वगैरेसाठी 2 व्यक्तींना रोजगार मिळतो. 24 लाख हेक्टर एवढी अतिरिक्त सिंचन क्षमता आपण निर्माण केली असती तर 48 लाख व्यक्तींना रोजगार मिळू शकला असता, जो या भ्रष्टाचारामुळे मिळू शकलेला नाही.

सभापती महोदय, प्रत्यक्ष रोजगाराची ही परिस्थिती असताना अप्रत्यक्ष रोजगारामध्ये बी-बियाणे लागतात, खते लागतात, ते उद्योग वाढतात, वाहतूक वाढते. हा अप्रत्यक्ष रोजगारही त्या माध्यमातून वाढू शकला असता आणि त्या अर्थाने तोही रोजगार तराणांना मिळू शकला असता. कृषी क्षेत्राच्या माध्यमातून एकूण रोजगाराच्या 64 टक्के रोजगार प्राप्त होत असताना त्याचे अर्थव्यवस्थेतील योगदान 10.9 टक्के एवढे आहे. आज जी आकडेवारी उपलब्ध आहे, त्यामध्ये उपलब्ध रोजगाराच्या एकूण 64 टक्के रोजगार कृषी क्षेत्रात निर्माण होतो, असे आर्थिक सर्वेक्षणातून दिसून येते. गेल्या 15 वर्षात केलेल्या दुर्लक्षामुळे कृषी क्षेत्रात काम करणाऱ्या 64 टक्के कामगारांचा जीडीपी मधील वाटा केवळ 10.9 टक्के आहे. त्याचवेळी कृषी क्षेत्रात काम करणाऱ्या शेतकऱ्याचे दरडोई उत्पन्न खूपच कमी आहे. मुंबईतील सर्व मोठमोठ्या कंपन्यांचे उत्पन्न बाजूला केले तर कृषी क्षेत्रात काम करणाऱ्या शेतकऱ्याचे दरडोई उत्पन्न किती होईल, याचा विचार केला तर ते निम्म्यापेक्षाही कमी आहे.

सभापती महोदय, वस्तू निर्मिती क्षेत्रामधून देखील मोठ्या प्रमाणावर रोजगाराची निर्मिती होते. वस्तू निर्मिती क्षेत्रातील उद्योजकांना विस्तारासाठी पायाभूत सुविधा आणि वीज या दोन मूलभूत गोष्टींची आवश्यकता असते. परंतु, या शासनाने या दोन्ही गोष्टींकडे दुर्लक्ष केले. पुणे-नाशिक रस्ता चौपदरीकरण, नाशिक-औरंगाबाद रस्ता चौपदरीकरण, औरंगाबाद-अकोला रस्ता चौपदरीकरण, दिल्ली-मुंबई कॉरिडॉर, दिघी बंदर यांची कामे झाली असती तर या उद्योगाला निश्चितपणे मदत झाली असती. उद्योजकांना स्वस्त वीज उपलब्ध करून देण्यासाठी महानिर्मिती कंपनीने जास्तीत जास्त वीज निर्मिती करणे गरजेचे होते. महानिर्मिती प्रकल्पाचा पीएलएफ

...4....

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

T-4

SRR/ ST/ D/

प्रथम श्री.मंगेश.....

14:30

श्री.विनोद तावडे.....

वाढविण्यासाठी कोणत्याही उपाययोजना यापूर्वीच्या अर्थसंकल्पात केलेल्या नाहीत. उलट माझा तर अनुभव असा आहे की, खाजगी वीज प्रकल्पांना प्रोत्साहन देणे आणि त्यांच्याकडून वीज विकत घेणे हेच हल्लीच्या काळात अधिक वाढले आहे.

सभापती महोदय, औषध उद्योग आणि ऑटोमोबाईल हे वस्तू निर्मिती क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणावर योगदान देणारे दोन उद्योग आहेत. या क्षेत्रातील जास्तीत जास्त गुंतवणूक वाढावी, यासाठी राज्य शासनाने प्रयत्न करणे गरजेचे आहे. येथे सुध्दा धोरण लकवा आणि लालफीतशाही आड आली. नागपूर येथील मिहान प्रकल्पातील गुंतवणूक आणि रोजगार याबाबत मुख्यमंत्री महोदयांनी आणि या सरकारने अनेक घोषणा केल्या. पण या सर्व घोषणा कागदावर राहिल्या.

सभापती महोदय, शासनाने धोरणांमध्ये काळानुस्य बदल केला नाही तर अर्थव्यवस्थेला किती मोठा फटका बसू शकतो, याचे उदाहरण म्हणून आपल्याला औषध निर्माण उद्योगाकडे बघता येईल. हे उद्योग आकर्षित करण्यासाठी वित्तीय सवलती देण्यात येतात. परंतु, त्यामध्ये अनेक अटी घालण्यात आल्या आहेत. एकूण गुंतवणुकीच्या 10 टक्के एवढी रक्कम रिसर्च अँड डेव्हलपमेंटवर खर्च केली पाहिजे, अशी एक अट आहे. आता विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाचा वाढता वापर होत असताना रिसर्च अँड डेव्हलपमेंटवर अधिकाधिक रक्कम खर्च करण्याची गरज आहे. असे असताना 10 टक्क्याची अट घालण्यात आली असेल तर उद्योग धोरणाचा आपल्याला पुन्हा एकदा नव्याने विचार करण्याची गरज नाही का ?

यानंतर श्री.खंदारे.....

श्री.विनोद तावडे....

असे असताना 10 टक्क्याचे बंधन असेल तर औद्योगिक धोरणात बदल करण्याची गरज आहे की नाही ? रिसर्च अँड डेव्हलपमेण्ट हा औषध उद्योगांचा कणा आहे. त्यावर शासनाने बंधने घातल्यामुळे आपल्या राज्यामध्ये आल्यास त्यांना वित्तीय सवलती मिळत नाहीत. या विषयीची निवेदने शिष्टमंडळांनी शासनाला भेटून दिलेली आहेत. या वित्तीय सवलती हिमाचल प्रदेश राज्यात किंवा इतर राज्यात अधिक मिळत असल्यामुळे हे उद्योग तेथे जात आहेत. बदलत्या काळाची चाहूल ओळखून लवचिक धोरण आखणे, 10 टक्क्यापेक्षा कमी खर्च करण्याचे बंधन न ठेवणे, अशा प्रकारचे बदल उद्योग धोरणात केले असे बजेटमध्ये मान्य केले आहे. याबाबत शासनाने ज्येष्ठ मंत्र्यांना कानपिचक्या दिल्या आहेत, त्या अर्धवट आहेत, त्या पूर्णपणे दिल्या पाहिजेत. महाराष्ट्र राज्यात औषध उद्योगाची वाढ धिम्या गतीने होत असताना इतर राज्यामध्ये ती 17 ते 18 टक्क्याने वाढत आहे. त्यामुळे 12 लाख रोजगार या क्षेत्रात निर्माण होऊ शकला असता तो आपण गमाविलेला आहे.

सभापती महोदय, ऑटोमोबाईल उद्योगातही असेच दुर्लक्ष आहे. नॅनो कारचा प्रकल्प दुसऱ्या राज्यात गेला, त्यामुळे 4 लाख रोजगार बुडाला आहे. पण संभाजीनगर व नाशिक परिसरात असलेल्या उद्योगांना वीज व पाण्याची समस्या भेडसावत आहे. यावर त्वरित मार्ग न काढल्यामुळे या परिसरातील वाहन उद्योगास सहाय्यभूत असणारे उद्योग गेल्या 10 वर्षात बंद पडले आहेत. जे अॅन्सिलरी युनिट्स असतात ते मोठ्या उद्योगांवर अवलंबून असतात. ते धडाधड बंद पडू लागले आहेत. हे युनिट्स बंद पडल्यामुळे 3 लाख रोजगार बुडाला ही सरकारची आकडेवारी सांगते. नॅनो सारखी फोर्ड मोटर सुध्दा गुजरात राज्यामध्ये गेली. राज्याबाहेर गेलेल्या उद्योगांना पाहून राज्यात नवीन उद्योग सुध्दा येत नाहीत. त्यामुळे या उद्योगांमुळे किमान 12 लाख इतका रोजगार बुडाला आहे.

मिहान प्रकल्पाबाबत शासनाने सातत्याने घोषणा केल्या आहेत. नागपूरच्या मिहान प्रकल्पात कार्गोहब उभारण्यात येईल. त्यामुळे बरेचसे उद्योग नागपूरला येतील. गुंतवणूक येईल, पण सर्व योजना केवळ कागदावरच आहेत, त्यामध्ये गेल्या 10-15 वर्षात काहीच प्रगती करू शकलो नाही. नागपूर विभागात मोठे प्रकल्प कार्यरत असून ते अपुऱ्या वीज पुरवठ्यामुळे बाहेर जात

2...

श्री.विनोद तावडे....

आहेत. त्यामुळे एकट्या नागपूरच्या मिहान प्रकल्पाबाबत त्वरित पावले न उचलल्यामुळे 4 लाख रोजगार निर्मिती होऊ शकली नाही. ही माहिती यापूर्वी एका प्रश्नाला उत्तर देताना सरकारनेच सांगितलेले आहे.

सामूहिक प्रोत्साहन योजनेबाबत मी सांगेन की, सरकारकडून उद्योगांना इन्सेन्टिव्ह दिले जाते. ते इन्सेन्टिव्ह फक्त मोठ्या उद्योगांना मिळाले आहे. मोठे उद्योग कमी रोजगार निर्माण करतात व मध्यम उद्योग हे जास्त रोजगार निर्माण करतात. रोजगाराला चालना द्यावयाची असेल तर या उद्योगांना जास्त इन्सेन्टिव्ह देण्याची गरज आहे. सरकार मात्र विशाल उद्योगांच्या प्रेमात पडल्यामुळे शासनाला सूक्ष्म व लघु उद्योगाला जास्त इन्सेन्टिव्ह देण्याची गोष्ट सुचली नाही. सामूहिक प्रोत्साहन योजनेसाठी अडीच हजार कोटी खर्च तरतूद केली त्यापैकी जास्तीत जास्त अनुदान मोठ्या उद्योगांनी उचलले आहे.

शासनाच्या वस्त्रोद्योग धोरणामुळे राज्यात 4,255 कोटी खर्चाची गुंतवणूक झाल्याचा दावा करण्यात आला आहे. या गुंतवणुकीपैकी कापूस उत्पादक व आत्महत्याग्रस्त असलेल्या जिल्ह्यात किती गुंतवणूक झाली आहे ते शासनाने सांगावे. जेथे कापूस पिकतो तेथे ही गुंतवणूक झाली नाही. उलट बारामती येथे टेक्सटाईल पार्क उभे केले जाते. विदर्भात कापूस उत्पादक क्षेत्र जास्त असतानाही त्या भागात टेक्सटाईल पार्क उभे राहणे आवश्यक असताना ते होत नाही. मेड इन मोरोक्को, मेड इन बांगला देश पहावयास मिळते, त्याप्रमाणे मेड इन इंडिया असे म्हणता येईल, यासाठी त्या भागात टेक्सटाईल पार्क पाहण्यास आपण उत्सुक असतो. 100 ग्रॅम रईपासून 1 मीटर कपडा तयार होतो. 1 मीटर कापडासाठी ग्राहकाला किमान 200 खर्च द्यावे लागतात. पण 100 ग्रॅम रईची किंमत 200 खर्च एवढी आहे. पण त्याच रईसाठी शेतकऱ्यांना फक्त 10 खर्च मिळत असतात. त्या रईपासून तयार केलेले कापड 200 खर्चे दराने विकले जाते. व्हॅल्यू अॅडिशनची किंमत वीसपट असेल तर शेतकऱ्यांच्या कापसाला मिळणारा भाव सुध्दा त्याच पटीत मिळणे आवश्यक होते. वस्त्रोद्योग विभागाच्या आकडेवारीनुसार सन 2007-08 ते सन 2011-12

3....

श्री.विनोद तावडे....

या 4 वर्षात 57,577 युनिटस् बंद पडले आहेत. त्यामुळे आशेचा किरण संपला व निराशेचा किरण सुरु झाला. त्यातून 1.36 लाख रोजगार बुडाला आहे. गेल्या 10 वर्षात 15.5 लक्ष रोजगार बुडाला आहे. काही जणांना राज्यपालांच्या कोट्यातून पुन्हा रोजगार मिळाला आहे. पण लोकांचा रोजगार बुडालेला आहे. सेवा क्षेत्रामध्ये....

श्री.किरण पावसकर : सभापती महोदय, माझा हरकतीचा मुद्दा आहे. काही राज्यांमध्ये विधानपरिषदांची सभागृहे आहेत. जे सर्व समाजाविषयी आपले विचार मांडू शकतील. त्यांना सन्मानित करून विधानपरिषदेमध्ये आणले जाते. ते बेरोजगार कसे असू शकतात, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांना सरकारच्या कामावर बोट ठेवण्याचा अधिकार आहे तेच जर अशा प्रकारचे वक्तव्य करीत असतील, सन्माननीय सदस्यांना बेरोजगार किंवा त्यांना रोजगार मिळाला आहे असे म्हणत असतील तर हा सदनाचा अपमान झाला आहे असे मला वाटते. हे वरिष्ठ सभागृह आहे. या सभागृहामध्ये महाराष्ट्रातील किंबहुना देशातील लोकांनी भाषणे एकावीत अशी दर्जेदार भाषणे झालेली आहेत. सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी अर्थसंकल्पावर बोलत असताना राज्यातील लोकांना या अर्थसंकल्पातील किती पैसा मिळाला आहे त्यावर बोलले पाहिजे.

श्री.विनोद तावडे : मी काय बोलत आहे ते सन्माननीय सदस्यांनी ऐकून घ्यावे.

श्री.किरण पावसकर : माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी सरकारने काय चुका केल्या आहेत, जनतेला काय मिळाले आहे त्यावर बोलले पाहिजे. पण त्यांच्या वक्तव्यातून बाहेर चुकीचा संदेश जाईल. मग त्यांनी केलेल्या वक्तव्यावर इतर लोकांनी आमच्यावर आरोप केले तर त्यात काय चुकीचे आहे ? हे वक्तव्य कामकाजातून काढून टाकले पाहिजे, एवढेच नाही तर त्यांनी त्याबाबत आपले मत मांडावे.

उप सभापती : मी हे सर्व तपासून पाहतो व त्यानंतर निर्णय घेतो.

श्री.किरण पावसकर : आम्ही आमच्या कानाने ऐकले असताना काय तपासायचे आहे ?

(सत्ताधारी पक्षातील अनेक सन्माननीय सदस्य उभे राहून बोलत असतात.)

4....

उप सभापती : सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते हे पुन्हा त्या वाक्याचा उल्लेख करतील. त्यानंतर सन्माननीय सदस्यांनी बोलावे. कृपया सर्व सन्माननीय सदस्यांनी खाली बसावे.

श्री.विनोद तावडे : मी पुन्हा माझे वाक्य उच्चारतो. या राज्यामध्ये बेरोजगारी वाढत असताना राज्यपालांच्या कोट्यातून काहीना रोजगार मिळतो याचा अर्थ असा आहे की, अनुशेष असलेल्या भागात पैसा खर्च केला गेला पाहिजे, त्यासाठी राज्यपालांनी कोटा दिलेला आहे त्यातून अनुशेषग्रस्त भागातील रोजगार मिळतो. पण समोरच्या सन्माननीय सदस्यांच्या डोक्यात भलतेच आहे.

(सत्ताधारी पक्षातील अनेक सन्माननीय सदस्य उभे राहून बोलत असतात.)

सभापती महोदय, मी असेच्या असे वाक्य बोललो आहे की नाही ? मला माझे भाषण करू दिले जात नसल्यामुळे आपण मला संरक्षण द्यावे. सन्माननीय सदस्यांच्या मनात काहीही असेल, पण माननीय राज्यपालांनी अनुशेषग्रस्त भागासाठी कोटा दिलेला आहे. त्यामुळे त्या भागामध्ये रोजगार दिला आहे असे मी म्हटले आहे. ते आम्ही म्हणायचे नाही का ? (अडथळा)

यानंतर श्री.शिगम....

(सत्ताधारी पक्षातील काही सन्माननीय सदस्य आपापल्या जागेवर उभे राहून बोलण्याचा प्रयत्न करीत असतात.)

उप सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी कृपा करून खाली बसावे.

श्री. हेमंत टकले : सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेमध्ये भाग घेत असताना राजकारणाशी संबंधित अनेक कंगोरे जोडून सरकारवर जी काही टीकाटिपणी करावयाची होती ती त्यांनी केली आणि ती आम्ही ऐकलेली आहे. माननीय मुख्यमंत्री आणि उप मुख्यमंत्री यांचा त्यांनी "दादा" आणि "आबा" असा उल्लेख केलेला आम्ही ऐकला आहे. परंतु बेरोजगारांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देण्याच्या संदर्भात त्यांनी माननीय राज्यपालांच्या नावाचा उल्लेख करून माननीय राज्यपालांनी काही लोकांची बेरोजगारी दूर केली आहे अशा प्रकारचा शब्द प्रयोग केलेला आहे. त्यामधून माननीय राज्यपालांनी नियुक्त केलेल्या नवीन सन्माननीय सदस्यांच्या बदल त्यांनी भावना व्यक्त केल्या, त्यांची बेरोजगारी संपविली अशा प्रकारचा अर्थ ध्वनित होतो. अशा प्रकारे विधान करणे अत्यंत चुकीचे आहे. हे सभागृहाच्या प्रथा आणि परंपरेला अनुसरून नाही. त्यांनी केलेली विधाने ही नव्याने नियुक्त झालेल्या सन्माननीय सदस्यांचा अवमान करणारी आहेत. जोपर्यंत ही विधाने मागे घेतली जात नाहीत किंवा कार्यवृत्तातून काढून टाकली जात नाही तोपर्यंत आमचे समाधान होणार नाही. आम्ही याबाबतीत कायम हरकत घेत राहू.

श्री. विनोद तावडे : मी काय विधान केले ते आपण कार्यवृत्त काढून तपासावे. माझ्या मनामध्ये काय आहे ते सन्माननीय सदस्य श्री. हेमंत टकले यांनी सांगू नये. जी काही टीकाटिपणी करावयाची आहे ती मी करीत आहे. सदनातील कोणत्याही सन्माननीय सदस्यांचा अवमान व्हावा अशी माझ्या मनामध्ये यत्किंचितही भावना नाही....(अडथळा)...

उप सभापती : सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री. विनोद तावडे यांनी माननीय राज्यपालांनी नियुक्त केलेल्या 10 सन्माननीय सदस्यांबद्दल जो वाक्यप्रयोग केलेला आहे तो कामकाजातून वगळण्यात येत आहे.

..2..

श्री. विनोद तावडे: सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांचा अवमान व्हावा अशी माझ्या मनामध्ये कोणतीही भावना नाही. आज सकाळी 10 सन्माननीय सदस्यांचे बाके वाजवून अभिनंदन केलेले आहे.

मी टर्शरी सेक्टरवर माझे विचार मांडत होतो. राज्याच्या अर्थव्यवस्थेमध्ये सर्वात जास्त योगदान करणारे क्षेत्र म्हणजे सेवा क्षेत्र होय.. जीडीपीतील 59 टक्के वाटा या सेवाक्षेत्रातून प्राप्त होतो. बँकिंग, लॉजिस्टिक, ट्रेडिंग, पर्यटन, आयटी या सर्व गोष्टींचा समावेश सेवा क्षेत्रामध्ये होतो. गेल्या 10 वर्षात पायाभूत सुविधा निर्मितीच्या शासनाने केवळ पोकळ घोषणा केल्या. त्या घोषणांची अंमलबजावणी झाली नाही. पायाभूत सुविधा निर्माण करणा-या मेट्रोसारख्या प्रकल्पासंबंधी तत्कालीन मुख्यमंत्री श्री. विलासराव देशमुख, श्री. अशोक चव्हाण यांनी घोषणा केल्यानंतर काल कशी बशी गाडी धक्क्याला लागून माननीय मुख्यमंत्री श्री. पृथ्वीराज चव्हाण यांच्या हस्ते मेट्रोरेल सेवेचे उद्घाटन झाले. ओव्हल मैदान, चर्चगेट-विरार एलिव्हेटेड कॉरिडॉर, मेट्रोरेल टप्पा-1, टप्पा-2, शिवडी-न्हावाशेवा या प्रकल्पासंबंधी सन 2006मध्ये शासनाने घोषणा केलेल्या होत्या. सर्व्हिस इंडस्ट्रीजचे हब होण्याची या मुंबईची क्षमता आहे. आशिया खंडातील सर्व्हिस सेक्टरचे मोठे हब या मुंबई शहरामध्ये होण्यासारखी परिस्थिती आहे. मुंबई शहर हे रिजनल फायनान्शियल हब होऊ शकते. भारतीय लोक हे सिंगापूर, बँकाक मधील बँकिंग, इन्शुरन्स सेक्टरचे प्रमुख आहेत. आशिया खंडातील सिंगापूर आणि बँकाक ही शहरे रिजनल फायनान्शियल हब म्हणून ओळखली जातात. आपण योग्य प्रकारे नियोजन केले असते तर ही फायनान्शियल हबची ओळख मुंबईला देखील मिळू शकली असती. भारत ही जगातील महत्वाची बाजारपेठ म्हणून उदयास येत असताना वित्तीय क्षेत्रातील सर्व कंपन्या भारताकडे लक्ष देऊन आहेत. मुंबईतील एक विशिष्ट भूभाग आरक्षित करून त्याठिकाणी आवश्यक त्या सुविधा पुरविण्यासंबंधीचे नियोजन केले असते, जागतिक दर्जाच्या सोयीसुविधा उपलब्ध करून दिल्या असत्या तर मुंबई शहराला आपण ट्रेडिंग आणि लॉजिस्ट हब बनवू शकलो असतो आणि लाखो लोकांना रोजगार देऊ शकलो असतो. परंतु याकडे या शासनाने दुर्लक्ष केलेले आहे. यामध्ये बॉलिवूड, टूरिझमसारखा विषय आणता आला असता. टूरिझमच्या माध्यमातून मोठ्या प्रमाणावर रोजगार निर्माण झाला असता. मेडिकल टूरिझमचा विषय अनेक वेळा या सदनमध्ये मी मांडलेला आहे. बायपास ऑपरेशनसाठी अमेरिकेमध्ये 70 हजार ते सव्वा लाख

..3..

श्री. विनोद तावडे...

डॉलर इतका खर्च येतो आणि मुंबईमध्ये 7 हजार डॉलर इतका खर्च येतो. सिंगापूर आणि थायलंड या ठिकाणी 6 ते 22 हजार डॉलर इतका खर्च येतो. नी रिप्लेसमेंटसाठी अमेरिकेमध्ये 30 हजार डॉलर खर्च येतो, भारतामध्ये 7.5 हजार डॉलर खर्च येतो आणि सिंगापूर, थायलंडमध्ये 9 ते 12 हजार डॉलर इतका खर्च येतो. भारतामध्ये ट्रीटमेंट घेण्यासाठी जगातील लोक उत्सुक असतात. परंतु आपल्याकडील सोयीसुविधा अशा आहेत की, परदेशी लोक नी रिप्लेसमेंटसाठी भारतात आले तर ते हॉस्पिटलमध्ये जाईपर्यंत त्यांना आणखी एक दोन ठिकाणी फ्रॅक्चर होऊ शकेल अशी स्थिती आहे. मेडिकल टुरिझमकडे जास्तीत जास्त परदेशी लोक आकर्षित होतील या दृष्टीने हेलिपॅड, एअर अॅम्ब्युलन्स सेवा उपलब्ध करून देण्याची गरज आहे. या सेवा उपलब्ध करून देण्याकडे शासनाने दुर्लक्ष केलेले आहे. या तीनही सेक्टरमधील त्रुटी मी या ठिकाणी मांडत होतो. बजेटची पुस्तके आम्हाला मिळाली. परंतु ग्रीनबुक आम्हाला उपलब्ध झाले नाही. मागील पुरवणी मागण्यांच्या वेळी माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी असे सांगितले होते की, पुरवणी मागण्यांच्या वेळी ग्रीन बुक देण्यात येणार नाही, ते बजेटच्या वेळी देण्यात येईल.

...यानंतर श्री. भोगले...

श्री.विनोद तावडे.....

आता बजेटच्या वेळी येईल हे आम्हाला मान्य आहे. गेल्या वर्षी जो काही खर्च झाला त्याची एकूण बेरीज व्हायची आहे म्हणून दिलेले नाही. परंतु घटनात्मक बंधन असताना वार्षिक विवरणपत्र माननीय राज्यपाल प्रत्येक वर्षी राज्याच्या एकूण जमा व खर्चाचे वार्षिक वित्तीय पत्र म्हणून राज्याच्या विधीमंडळासमोर ठेवावयास लावेल. घटनेमध्ये या सर्व गोष्टीचा उल्लेख असताना आपण ग्रीन बुक देण्याचे टाळले. माननीय उप मुख्यमंत्री श्री.अजित पवार यांनी स्वतःची टीटीएम म्हणून ओळख करून घेतली आहे. टीटीएम म्हणजे ठोक तरतूद मंत्री. 13225 कोटी स्रयांची ठोक तरतूद बजेटमध्ये केली गेली. मागील वर्षी 5000 कोटी स्रये ठोक तरतूद केली होती ती 13 हजार कोटी स्रयांवर गेली. पुन्हा त्यातील 80 टक्के रक्कम ग्रामविकास खात्यामध्ये टाकून ठेवली. कारण नंतर ती रक्कम कुठेही वळविता येईल. निवडणुकीच्या वर्षात नियोजन करावयाचे असते परंतु इतके केले जात नाही. ठोक तरतूद ही राज्यातील एकूण प्लॅनच्या 25 टक्के आहे. याच्या आधारे बजेट कसे होऊ शकते? 51 हजार कोटी स्रयांचे वार्षिक योजनेचे आकारमान असताना ठोक तरतूदीचा वाटा 25 टक्क्यापेक्षा अधिक आहे की नाही?

सभापती महोदय, 13225 कोटी स्रयांपर्यंत ठोक तरतूदीमध्ये वाढ झाली असेल तर दोन दिवसांनी सादर होणाऱ्या पुरवणी मागण्यांमध्ये याची विल्हेवाट योग्यरित्या लावली जाणार आहे. इतकी मोठी रक्कम कुठे खर्च झाली हे बजेटमध्ये दिसून येणार नसेल तर शासन बजेटच्या पावित्र्याला कशा पध्दतीने हाताळते हेच दिसून येते. या ठोक तरतूदीमधून कोणाकोणाचे कुठे कुठे कसे कल्याण करायचे याचे प्लॅन झालेले असावे. एकटे जाणार की दुकटे जाणार हेही आम्हाला माहिती आहे. त्यामुळे ठोक तरतूद कशी झाली याचे विश्लेषण करावयास नंतर अधिवेशन नसेल, परंतु जनतेचे अधिवेशन आमच्या हातात आहे. त्या अधिवेशनात एका एका ठोक तरतूदीचा कोणाकोणाच्या मतदारसंघात वापर झाला हे गावोगावी जाऊन नक्की सांगितले जाईल आणि जनतेसमोर चर्चेला ठेवले जाईल.

सभापती महोदय, राज्याची आर्थिक स्थिती ढासळली आहे. खरे म्हणजे बजेटमधील काही आकडेवारी सांगून मी माझे भाषण संपविणार आहे. या आकडेवारीवरून जुन्या श्रीमंतीच्या आधारे आपण आताचे दिवस कसे कंठत आहोत हे लक्षात येईल. महाराष्ट्राचे दरडोई उत्पन्न रु. 1.03 लाख असताना शेतकऱ्यांचे दरडोई उत्पन्न 20887 स्रये इतके आहे. राज्याच्या लोकसंख्येपैकी

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

W.2

SGB/ D/ ST/ D/ ST/

15:00

श्री.विनोद तावडे.....

64 टक्के लोक शेतीशी निगडित आहेत. याचा अर्थ 11.23 कोटी लोकांपैकी 7.18 कोटी जनता शेतीशी निगडित आहे. राज्याचे एकूण उत्पन्न 13,23,768 कोटी रुपये असून यापैकी शेतीपासून मिळणारे उत्पन्न 1,44,227 कोटी रुपये इतके आहे. याचा अर्थ 7.18 कोटी नागरिकांचे उत्पन्न 1,44,227 कोटी रुपये असेल तर दरडोई उत्पन्न 20087 रुपये एवढे येते. मागील बजेटच्या वेळी

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती श्री.दीपकराव साळुंखे)

मी म्हटले होते की, रिलायन्स, टाटा व इतर मोठमोठ्या कंपन्यांचे या ठिकाणी मर्जर झाले की पैसा बँकेत जमा होतो आणि खर्च करावयास तोच पैसा बाहेर जातो. पर कॅपिटल इन्कम त्यातून दिसून येतो. राज्याचे स्थूल उत्पन्न देशात सर्वाधिक आहे. राज्याचे स्थूल उत्पन्न जरी जास्त असले तरी महसुली उत्पन्न देखील वाढले पाहिजे. साहजिकच महसुली उत्पन्नातील जास्तीत जास्त पैसा वार्षिक योजनेच्या नियतव्ययासाठी राखून ठेवला पाहिजे. प्रत्यक्षात आकडेवारी पाहिली तर स्थूल उत्पन्न जास्त असतानाही महाराष्ट्रापेक्षा कितीतरी राज्यांची वार्षिक योजना मोठी आहे. महाराष्ट्राच्या वार्षिक योजनेच्या नियतव्ययाची टक्केवारी राज्यांतर्गत स्थूल उत्पन्नाच्या 3.4 टक्के आहे. स्थूल उत्पन्नाच्या 3.4 टक्के एवढी रक्कम वार्षिक योजनेमध्ये आपण वापरतो. छत्तीसगड राज्याचे हे प्रमाण 15.3 टक्के, गोवा राज्याचे प्रमाण 13 टक्के, गुजराथ राज्याचे देखील जास्त असून कर्नाटक राज्याचे प्रमाण 9.5 टक्के आहे. पुरोगामी महाराष्ट्र मात्र जनतेच्या हितासाठी पुरेसा निधी उपलब्ध करून देत नाही हे वास्तव आहे.

सभापती महोदय, जीडीपीच्या फायदा वाढीव कर्ज उभारणीसाठी होतो. कर्ज वाढत चालले आहे असे आम्ही म्हटले तर सरकारकडून सांगण्यात येईल की, आम्ही 25 टक्क्यापर्यंत कर्ज काढू शकतो. जीडीपीचे बुजगावणे राज्य शासनाने उभे केले आहे. प्रत्यक्षात राज्यशास्त्र आणि समाजशास्त्राचा अभ्यासक म्हणून मी त्याचे विश्लेषण मांडतो. जीडीपीचा दर गुजराथ राज्याचा 8 टक्के, हरियाणा राज्याचा 7.5 टक्के, केरळ राज्याचा 8 टक्के, पश्चिम बंगाल 7.5 टक्के आहे. त्यामुळे जीडीपी दर वाढल्यानंतर महसुली उत्पन्न देखील वाढले पाहिजे. जीडीपीचा केवळ फुगवटा असल्यामुळे महसुली उत्पन्नाचे प्रमाण सातत्याने घटत चालले आहे. आज राज्याचा जीडीपी देशात सर्वाधिक असतानाही महसुली जमेचे प्रमाण जीडीपीच्या तुलनेत 6 टक्क्यावरून 1.4 टक्के इतके खाली आले आहे. बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची कार्यालये मुंबईमध्ये असल्यामुळे हे सगळे

09-06-2014 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

W.3

SGB/ D/ ST/ D/ ST/

15:00

श्री.विनोद तावडे.....

दिसून येते. वस्तू निर्माण क्षेत्र, सेवा क्षेत्रातील गुंतवणूक, कन्स्ट्रक्शन इंडस्ट्री यामुळे ही वाढ दिसून येते.

सभापती महोदय, राज्य शासनाने 2006 मध्ये Fiscal Responsibility & Budgetary Management Act स्वीकारला. हा कायदा स्वीकारताना 2010 मध्ये महसुली तूट शून्यावर आणण्यात येईल असे राज्य शासनाने मान्य केले होते. 2010 नंतर राज्य शासनाचा दरवर्षी महसुली आधिक्य असलेला अर्थसंकल्प मांडला जाईल असे सांगण्यात आले होते. ते वर्ष संपल्यानंतर प्रत्येक वर्षी अर्थसंकल्पात तूटच असल्याचे निदर्शनास येते. आकडेवारीची कलाकारी केली जाईल. 2010-11 मध्ये महसुली आधिक्य दाखविले होते तेव्हा पक्षाचे प्रवक्ते ताबडतोब सभागृहातून बाहेर गेले आणि बोलायला लागले. वर्ष संपल्यानंतर त्या अर्थसंकल्पात 591 कोटी सप्यांची तूट आली. 2011-12 मध्ये 2268 कोटी सप्यांची तूट होती. 2012-13 मध्ये 4211 कोटी सप्यांची तूट आणि 2013-14 मध्ये 16938 कोटी सप्यांची तूट आली आहे. 2014-15 चा अर्थसंकल्प पाहिल्यानंतर उरलेले सर्व गुंडाळून ठेवले आहे. आता कशाला Fiscal Responsibility & Budgetary Management पाहिजे? अर्थसंकल्प मांडताना डायरेक्ट तूट घोषित केली. एफआरबीएमचा कायदा स्वीकारला गेला त्याची काही सॅक्टिटी आहे की नाही? 2013-14 मध्ये राज्य शासनाचे नियोजन एवढे बिघडले गेले की, 184 कोटी सप्यांचे महसुली आधिक्य दाखविलेले असताना प्रत्यक्षात महसुली तूट 16938 कोटी सप्यांवर जाऊन पोहोचली. यावर्षी सुखातीलाच 4103 कोटी सप्यांची तूट दाखविली गेली. वर्षाच्या शेवटी काय हालत होणार याकडे लक्ष द्या. प्रत्यक्षात तूट का आली याबाबत विश्लेषण करताना नैसर्गिक आपत्तीचा हवाला दिला जाईल. मी दोन दिवसापूर्वी गारपिटीच्या संदर्भातील प्रस्तावावर बोलताना जे मुद्दे मांडले होते ते पुनर्वसन मंत्री डॉ.पतंगराव कदम यांनी मान्य केले होते. एफआरबीएम कायद्याचे उल्लंघन केल्यामुळे राज्याचे क्रेडिट रेटिंग घटले आहे. सरकारचे काहीही होऊ द्या, आम्हाला राज्याची चिंता वाटते. राज्य सरकार आर्थिक शिस्त पाळत नाही. जे दुनियेला शिस्त शिकवितात ते राज्यात अर्थमंत्री असताना या राज्याची आर्थिक शिस्त बिघडत असेल तर ती चिंता करण्याची गोष्ट आहे.

नंतर श्री.भारवि...

श्री.विनोद तावडे...

सभापती महोदय, सन 2012-13 मध्ये देखील तीच अवस्था होती. महसुली तूट निर्माण होऊन देखील वार्षिक योजनेतील 21 टक्के रक्कम अखर्चित आहे. 4211 कोटी स्म्यांची महसुली तूट उद्भवली तरी किमान वार्षिक योजनेतून निधी खर्च केला जाईल असे वाटत होते पण 45 हजार कोटी पैकी फक्त 35837 कोटी स्मये खर्च केले. आपली तूट वाढल्यामुळे वार्षिक प्लॅन पूर्ण केला असे मला वाटले. पण तसे झालेले नाही. योजनांतर्गत टक्केवारी बघितली तर ती महाराष्ट्राचीच कमी आहे असे दिसते. अन्य राज्याची टक्केवारी देऊन मी येथे जास्त वेळ घेऊ इच्छित नाही.

मी येथे शेवटचाच मुद्दा मांडणार आहे. दरवर्षी कर्जाचा आकडा वाढत आहे आणि भांडवली खर्च मात्र कमी होत आहे. कर्ज काढण्यास कुणाचीच हरकत नाही. सोलापूर सारखी कर्तृत्ववान, क्षमतावान माणसे आपल्याकडे आहेत. ती कर्ज काढून शेती करतात. पैसे कमावतात आणि कर्ज फेडतात. कर्ज काढायचे आणि डान्सबारमध्ये जाऊन खर्च करायचा अशी प्रवृत्ती आहे असे या बजेटकडे बघितल्यानंतर जाणवते. भांडवली खर्च वाढेल म्हणून केव्हा तरी कर्ज काढणे ठीक आहे. शेवटी भांडवली गुंतवणूक झाली की, त्याचा फायदा या राज्याला नक्की होईल व त्यातून राज्य पुढे जाऊ शकेल. सन 2008-2009 मध्ये भांडवली खर्च 19523 कोटी स्मये असताना उभारलेले कर्ज 26201 कोटी इतके होते. यात फक्त 6678 कोटी स्मयांचा फरक आहे. सन 2009-10 मध्ये 17428 कोटी स्मये भांडवली खर्च असताना उभारलेले कर्ज 28362 कोटी स्मये आहे. सन 2010-11 मध्ये 17963 कोटी भांडवली कर्ज असताना 30757 कोटी स्मये कर्ज उभारलेले आहे. आपण भांडवली खर्चाच्या किती पट कर्ज काढतो आहोत याचे हे उदाहरण असल्यामुळे ही चिंतेची बाब आहे. जनतेच्या पैशावर शासन अशी उधळपट्टी अजून किती दिवस करणार आहे ? वाढती वित्तीय तुटीची चिंता पाहिजे. निर्विवाद असलेल्या कराची वसुली ही केली पाहिजे. आपल्याकडे 20 हजार कोटी स्मये नॉन डिस्प्युटेड कराची वसुली होत नाही. गेल्या दोन वर्षात बऱ्यापैकी कराची वसुली झाली असेल. पण ती वसुली चांगली झालेली नाही. त्यामुळे या वर्षी

श्री.विनोद तावडे...

वित्तीय तूट रू.30965 कोटीने वाढली आहे. कर्जाच्या वाढत्या प्रमाणात वित्तीय तुटीचे प्रमाण सतत वाढते आहे. असे असताना आपण आपलीच स्म्ये 20 हजार कोटी इतक्या रकमेची वसुली करण्यामध्ये अपयश मिळविले आहे. त्याच वेळी आपला भांडवली खर्च वाढतो आहे. एका स्म्या पैकी केवळ 12.1 पैसा एवढाच निधी भांडवली निर्मितीसाठी म्हणजेच पायाभूत सुविधांवर आपण खर्च करीत आहोत. अशीच स्थिती आपली राहिली तर राज्याची अवस्था काय होईल ? सन 2008 पासून झालेला भांडवली खर्च वाढत चालला आहे. सन 2008-2009 मधील किंमत आधारभूत म्हणून धरल्यास या वर्षामध्ये 19523 कोटी एवढी रक्कम भांडवली खर्चासाठी उपलब्ध केली असताना त्या तुलनेत सन 2014-15 मध्ये ती केवळ 15 हजार कोटी स्म्ये एवढी केलेली आहे. आपला 26 हजार कोटी स्म्ये हा आकडा वाढलेलाच आहे. त्यातील प्रत्यक्षात खर्च 15 हजार कोटी स्म्ये झालेले आहेत. मी बजेटच्या आकडेवारीचे विश्लेषण का करीत आहे ? आर्थिक बेशिस्त, ढिसाळपणा, मनमानी कारभार, या सगळ्या मानसिकतेमध्ये आपण असल्यामुळे मी बजेटचे विश्लेषण केले आहे. मी आपल्याला गेल्या काही वर्षातील आकडेवारी दाखवत आहे. आपण बजेटचे पावित्र्य कशा प्रकारे संपवून टाकले आहे हे देखील मी सांगणार आहे. पूर्वी लोक बजेटकडे उत्सुकतेने, आशेने बघायचे. नव्हे त्यांना तशी सवयच लागली होती. ती सवय आता राहिलेलीच नाही. राज्याच्या आर्थिक बेशिस्तीमुळे जनता मात्र पूर्णपणे होरपळून गेली आहे. असे जरी असले तरी राज्य कोणाचेही आले तरी ते पुन्हा उभारी घेईल असे मला वाटते. अडचणी, नैसर्गिक आपत्ती ह्या येतातच. त्यामुळे कमी अधिक प्रमाणात पैसा खर्च करावा लागतो. तो करीत असताना त्यातील शिस्त पाळली पाहिजे. ती जर पाळणार नसाल, लपवालपवी करणार असाल तर ते चुकीचे आहे. सिंचनाचा आकडा इकॉनॉमीमध्ये देणारच नाही, ग्रीन बुक देणारच नाही असे जर करणार असाल तर हे बजेट म्हणजे मनोदैर्य गमावून बसलेल्या शासनाचे आहे असे म्हटले तर ते चुकीचे होणार नाही. चार कागदे गोळा करून दिलेली आहेत हे बजेट बघा, तुम्ही तुमचे निस्तरा, तुमचे भले होवो एवढीच मानसिकता मला यात दिसते एवढेच या निमित्ताने मांडावेसे वाटते. धन्यवाद.

.....

(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)

उप सभापती : मी आधी ठरविल्याप्रमाणे दोन्ही बाजूकडील सन्माननीय सदस्यांना निम्मा वेळ वाटून दिलेला आहे. विरोधी पक्षाला जेवढा वेळ दिला होता त्यामध्ये जवळ जवळ एक तास माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी भाषण केले आहे, एवढे मी सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देतो. त्याप्रमाणे विरोधी पक्षाचा वेळ वाटला जाईल.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, कामकाज सल्लागार समितीमध्ये अर्थसंकल्पावर दोन दिवस चर्चा ठरली होती. सरकारला कामकाज वाढविण्याची इच्छा नाही. दिवस वाढविण्याची इच्छा नाही. आमचे अधिकार मर्यादित करण्याची आपली इच्छा आहे. त्यास देखील आम्ही संमती दिली. आम्ही आपल्याला सांगितले की, उशिरापर्यंत आपण अर्थसंकल्पावर चर्चा करू या. आपण पळापळ, धावपळ कशासाठी करीत आहात ? आपण एका दिवसात उत्तरासह अर्थसंकल्पाचे कामकाज का उरकत आहात ? आमच्यावर हा जो अन्याय होत आहे त्याला आपण न्याय दिला पाहिजे.

उप सभापती : मी जेव्हा परवा या चर्चेला सुरूवात केली तेव्हा सभागृहात माननीय वित्त राज्यमंत्री उपस्थित होते. तेव्हा सभागृहात कॅबिनेट मंत्री उपस्थित नव्हते. त्यावेळी 5-10 मिनिटांकरिता सभागृह तहकूब करता आले असते. तेव्हा माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी सर्वाना दुपारी 3.00 वाजता एक महत्त्वाची बैठक असल्याचे मला सांगितले.

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, खरे म्हणजे अधिवेशन काळात अशा प्रकारच्या महत्त्वाच्या बैठका लावूच नयेत.

उप सभापती : येथे वेळ कमी करण्याचा प्रयत्न कोणीही जाणूनबुजून केलेला नाही. मी आता या क्षणाला काय घडले ते सांगत आहे. मी मघाशीच असे सांगितले होते की, निम्मा वेळ दोन्ही बाजूच्या सन्माननीय सदस्यांना दिला जाईल. विरोधी पक्षाला जेवढा वेळ दिला होता त्यापैकी एक तास वेळ माननीय विरोधी पक्ष नेता यांनी घेतलेला आहे. एवढेच मी आपल्या लक्षात आणून दिलेले आहे. त्यापेक्षा मी जास्त काही बोललो नाही.

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती श्री.दीपकराव साळुंके)

अॅड.निरंजन डावखरे (कोकण विभाग पदवीधर) : सभापती महोदय, माननीय वित्त राज्यमंत्र्यांनी सन 2014-15 च्या सादर केलेल्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पावर बोलण्यासाठी मी उभा आहे.

माननीय उप मुख्यमंत्री तथा वित्त मंत्री श्री.अजित पवार व माननीय वित्त राज्यमंत्री श्री.राजेंद्र मुळक यांनी सादर केलेल्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पात आपल्या महाराष्ट्राचे आदर्श, प्रेरणास्थान छत्रपती शिवाजी महाराजांचे जागतिक कीर्तीचे अरबी समुद्रात उभारावयाचे स्मारक, त्याच बरोबर बहुजनांचे आधारस्तंभ महामानव डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचे आंतरराष्ट्रीय ख्यातीचे स्मारक उभारण्याचे काम व छत्रपती राजर्षी शाहू महाराज यांचे स्मारक याबाबत अत्यंत सकारात्मक दृष्टीकोन घेऊन या महापुस्कांची स्मारके तातडीने उभारण्याच्या घेतलेल्या निर्णयाबद्दल मी शासनाचे मनापासून अभिनंदन करतो. अशा स्मारकांमधून आमच्या सारखे जे युवक समाजकार्यात काम करीत आहेत त्यांना एक चांगली प्रेरणा मिळते.

महोदय, फॉरेन डायरेक्ट इन्व्हेस्टमेंट म्हणजे परकीय गुंतवणूक आकर्षित करण्यात शासनाने महत्त्वाची भूमिका बजावली आहे. त्यामुळे आपले राज्य परकीय गुंतवणूक करण्यात देशामध्ये प्रथम क्रमांकावर आहे हे निश्चितच आपणा सर्वांना अभिमानास्पद असून त्याबद्दल देखील शासनाचे अभिनंदन करतो.

वीज क्षेत्रात शासनाने ठोस पाऊल उचलून राज्याला वीज भारनियमनातून मुक्त करण्याचा संकल्प करून केलेल्या नियोजनामुळेच आज राज्यात मागणी येईल तेवढी वीज पुरविण्याची क्षमता शासनाने निर्माण केलेली आहे. त्यामुळे आवश्यकतेनुसार वीज पुरवठा करण्यास राज्य सक्षम झाले आहे. साहजिकच वीज पुरवठ्याबाबत शासनाने जनतेला दिलेल्या या विश्वासांमुळे मी पुनःश्च शासनाचे अभिनंदन करतो.

यानंतर श्री.जुन्नरे...

श्री.निरंजन डावखरे

त्याच बरोबर महावितरण कंपनीकडून विजेचे तांत्रिक व वाणिज्य हानी कमी करण्यासाठी कसोशीने प्रयत्न केलेले आहेत. नैसर्गिक हानीमुळे शेतकऱ्यांची जी हानी झाली त्यासाठी शासनाने शेतकऱ्यांसाठी कृषी संजीवनी योजना तयार केल्याबद्दल मी शासनाचे मनापासून अभिनंदन करतो.

सभापती महोदय, मुंबईची जी हवाई वाहतूक कोंडी होते ती दूर होण्यासाठी शासनाने नवी मुंबई येथे नवीन विमानतळ करण्याचे योजिले असून त्यासाठी केंद्र शासनाने तत्वतः मान्यता देखील दिलेली आहे. या विमानळासाठी 14,574 कोटी रुपये खर्च येणार असून हे विमानतळ लवकरात लवकर पूर्ण केले जाणार आहे. नवी मुंबईतील विमानतळामुळे संपूर्ण भारताला अभिमान वाटेल अशा प्रकारचे विमानतळ नवी मुंबई येथे निर्माण होणार असल्यामुळे मी शासनाने अभिनंदन करू इच्छितो. सामान्य माणसाला मागच्या केंद्र शासनाने विमानाचे दर सवलतीच्या दरामध्ये उपलब्ध करून दिल्यामुळे सामान्य घरातील माणूस आज विमानाने प्रवास करू शकत आहे.

सभापती महोदय, नागरी पायाभूत सुविधा व रेल्वेसंदर्भात शासन योग्य ती उपाययोजना करणार आहे. कोकणातील उद्योगाला आयात निर्यातीच्या धोरणामध्ये चालना देऊन औद्योगिक विकास जलद गतीने साधण्यासाठी खाजगीकरणाच्या माध्यमातून बंदराचा विकास राज्य शासन करित असून त्या माध्यमातून रेवस आवरे, दिघी, धामणखोल, जयगड, आंग्रे, विजयदुर्ग आणि रेडी अशा बंदरांचा विकास होत आहे. या बंदरामुळे राज्याचा फार मोठा विकास होणार आहे. परंतु ही सर्व कामे होत असतांना मी सांगू इच्छितो की, ज्या पध्दतीने बंदराचा विकास होतो आहे तसाच विकास रस्त्यांचाही होणे फार गरजेचे आहे. नॅशनल हायवे 17 वर वेगवेगळे अपघात सातत्याने घडत आहेत. या हायवेवर मृत्यूंचा सापळा रचला गेला आहे की, काय असे वाटत आहे. त्यामुळे चांगले रस्ते व सर्व्हीस रोड असणे फार गरजेचे आहे.

सभापती महोदय, त्याच बरोबर राज्य सुशिक्षित बेरोजगार उमेदवारांसाठी थेट भेट घडविण्याचे काम राज्य शासन करित असून ते अभिमानास्पद व अभिनंदनीय आहे. मार्च 2014 च्या अखेर रोजगार मेळयातून 1,02,814 उमेदवारांना नोकरीची संधी राज्य शासनाच्या माध्यमातून

श्री.निरंजन डावखरे

प्राप्त होऊ शकली. त्याच बरोबर आदिवासी उमेदवारांसाठी स्थापन केलेल्या 8 प्रशिक्षण केंद्राद्वारे मार्च 2014 अखेर राज्यात 13,407 उमेदवारांना प्रशिक्षित करण्यात आले. यामुळे हे शासन सर्वांना एकत्र घेऊन जाण्याचे काम करीत आहे हे स्पष्टपणे दिसून येते. या शिवाय राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या उमेदवारांना अखिल भारतीय नागरी सेवेत व राज्य शासनाच्या सेवेतील प्रमाण सुधारण्यासाठी स्पर्धा परीक्षांचे प्रशिक्षण कार्यक्रम घेत आहे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था पुणे तसेच यशदा व इतर 8 संस्थेच्या सहभागाने हा कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

सभापती महोदय, मराठी भाषा संशोधन व विकासाबाबत शासन निश्चितपणे अग्रेसर असून त्यासाठी देखील शासनाने आर्थिक तरतूद करून त्यामागील आपले गांभीर्य अबाधित राखले आहे.

महोदय, शासकीय अधिकारी व कर्मचारी हे शासनाचे महत्वपूर्ण घटक आहेत व त्यांचे हित जाणून शासनाने अधिकारी महासंघाच्या कल्याण केंद्रासाठी 10 कोटी रुपयांचे सहाय्य करण्याच्या घेतलेल्या निर्णयाबाबत मी शासनाचे मनापासून धन्यवाद व्यक्त करतो.

सभापती महोदय, मुंबईकरांसाठी कालच मेट्रो रेल्वे सुरु करण्यात आली असून त्यापूर्वी मोनो रेल्वे देखील सुरु करण्यात आली. मेट्रो व मोनो रेल्वे ठाणे शहरात सुरु करण्याबाबत शासनाने गेल्या हिवाळी अधिवेशनात जाहीर केले होते व त्यासाठी वेगवेळे सल्लागार नेमून अभ्यासही करण्यात आलेला आहे. तसेच या प्रकल्पाला अंदाजे किती खर्च येईल याचा उल्लेख या अतिरिक्त अर्थसंकल्पात करण्यात आलेला नाही त्यामुळे ठाणेकरांचे मेट्रो रेल्वेचे स्वप्न अघुरे राहिल असे वाटते. राज्य शासन येत्या काळात ठाणे मेट्रोसाठी सकारात्मक निर्णय घेईल असा मला विश्वास आहे.

सभापती महोदय, मुंबई विद्यापीठांतर्गत ठाणे व कल्याण या दोन्ही ठिकाणी उपकेंद्र सुरु करण्याचा निर्णय सन 2010 शासनाने घेतला व या उपकेंद्रासाठी 5 कोटी रुपयांची वेगवेगळी आर्थिक तरतूद उपलब्ध केलेली आहे. एवढेच नव्हे तर ठाणे येथील उपकेंद्र या शैक्षणिक वर्षापासून

श्री.निरंजन डावखरे

म्हणजेच जून, 2014 पासून सुरु करण्यात येईल व विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात येईल असे मुंबई विद्यापीठ प्रशासनाकडून जाहीर करण्यात आले होते. तथापि याही बाबीचा सदरहू अर्थसंकल्पात काहीही उल्लेख नसल्याने त्याबाबत देखील शासनाची भूमिका थोडीशी निराशाजनक वाटते परंतु येत्या काळात या उपकेंद्रासाठी चांगली तरतूद करण्यात येईल असा विश्वास या निमित्ताने व्यक्त करतो.

सभापती महोदय, राज्यात राष्ट्रीय रक्त धोरणाची अंमलबजावणी यशस्वी करण्यासाठी राज्यातील रक्त संक्रमणसेवा प्रभावी व बळकट करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने देशात प्रथमच जीवन अमृत सेवा सुरु केलेली आहे. या सेवेचा उपयोग सर्वच रुग्णांना होईल असा मला ठाम विश्वास आहे.

महोदय, आपण मला बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल मी आपला अत्यंत आभारी आहे. शासनाने चांगला अतिरिक्त अर्थसंकल्प सादर केल्याबद्दल मी पुन्हा एकदा शासनाचे अभिनंदन करतो. धन्यवाद

....4....

श्री. रामदास कदम (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, सन 2014-2015 या वर्षाचा अतिरिक्त अर्थसंकल्प सभागृहाचे नेते माननीय श्री. अजित पवार यांनी मांडला असून त्यावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, सन 2014 च्या अर्थसंकल्पात जवळ जवळ 8006 कोटी रुपयांची तूट दिसून येते व 26,156 कोटी रुपयांची राजकोषीय तूट दिसून येते. सन 2014-2015 च्या अर्थसंकल्पामध्ये 4,103 कोटी रुपयांची तूट दाखवली असली तरी तूट वाढण्याची शक्यता आहे.

सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री. विनोदजी तावडे यांनी या ठिकाणी आकडेवारीसह विचार व्यक्त केलेले आहेत. या ठिकाणी सन्माननीय सदस्य श्री. निरंजन डावखरे साहेबांनी अरबी समुद्रात छत्रपती शिवाजी महाराजांचे भव्य स्मारक उभारले जाणार असल्याबद्दल त्यांनी शासनाचे अभिनंदन केलेले आहे.

सभापती महोदय, माननीय अर्थमंत्र्यांनी मागील 8/10 वर्षांमध्ये सभागृहात केलेली भाषणे तसेच सन 2004 मध्ये माननीय राज्यपाल महोदयांनी केलेल्या अभिभाषणाची प्रत मी आणलेली आहे.

यानंतर श्री. अजित....

श्री.रामदास कदम...

सभापती महोदय, छत्रपती शिवाजी महाराजांचे स्मारक अरबी समुद्रात उभारणार असे सांगून हे शासन महाराष्ट्रातील जनतेला कशा पध्दतीने फसवित आहे ते सांगतो. तत्कालीन वित्तमंत्री श्री.जयंत पाटील यांनी दिनांक 21 मार्च, 2006 रोजी अर्थसंकल्प सादर करताना सांगितले होते की, "आम्ही छत्रपती शिवाजी महाराजांचे स्मारक अरबी समुद्रात उभे करित आहोत. शिवकालीन साम्राज्याने व्यापलेल्या तत्कालीन कला, संस्कृती व इतिहासातील विविध वस्तूंचे जतन करण्याच्या दृष्टीने तेथे संग्रहालय उभे करित आहोत."

सभापती महोदय, तत्कालीन वित्तमंत्री श्री.जयंत पाटील यांनी सन 2005 मध्ये मांडलेल्या अर्थसंकल्पामध्ये मुद्दा क्रमांक 92 वर छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पुतळ्याचा उल्लेख केलेला आहे तो वाचून दाखवितो. " मुंबई लगतच्या अरबी समुद्रात छत्रपती शिवाजी महाराजांचे भव्य स्मारक उभारण्याबाबतचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. प्रस्तुत स्मारक उभारणी संबंधात शासनाला शिफारशी व या कामाचे संनियंत्रण करण्याकरिता तांत्रिक समिती व मानसचित्रण समिती अशा दोन समित्या नेमण्यात आल्या आहेत."

सभापती महोदय, सन 2004 मध्ये तत्कालीन माननीय राज्यपाल श्री.महम्मद फझल आपल्या अभिभाषणात असे म्हणाले की, छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या स्मारकासह त्यांचा पूर्णाकृती पुतळा अरबी समुद्रात उभारण्यासाठी माझे शासन योजना करील आणि त्यासाठी केंद्र सरकारकडून आवश्यक ती परवानगी मिळवील. या गोष्टीस आता 10 वर्षे झाली आहेत.

सभापती महोदय, या सभागृहात दिनांक 23 एपिल, 2010 रोजी सन्माननीय सदस्य डॉ.वसंत पवार यांनी औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला होता. त्या संदर्भात दिनांक 15.7.2010 रोजी निवेदन करण्यात आले. ते मी वाचून दाखवितो."राज्य शासनाने शासन निर्णय दिनांक 4 जुलै, 2005 अन्वये माननीय मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली छत्रपती शिवाजी महाराजांचे अरबी समुद्रात भव्य दर्जाचे आंतरराष्ट्रीय स्मारक उभारण्याच्या दृष्टीने उच्चस्तरीय समिती नियुक्त केली आहे. सदर समितीने छत्रपती शिवाजी महाराजांचे अरबी समुद्रात स्मारक उभारण्याचा निर्णय घेतला आहे. स्मारकाची संकल्पना तयार करण्याच्या अनुषंगाने आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील

श्री.रामदास कदम...

वास्तुशास्त्रज्ञांकडून स्मारकाची संकल्पचित्रे मागविण्यात आली होती. त्या अनुषंगाने उच्च स्तरीय समितीसमोर 11 प्रस्ताव सादर करण्यात आले होते. त्यातून पिसबर्न आर्किटेक्ट इंडिया आणि बेन्सलेट इंडिया डिझाईन थायलंड या संस्थांनी एकत्रिपणे सादर केलेल्या स्मारकाची अंतिमतः निवड करण्यात आली आहे. पिसबर्न आर्किटेक्ट इंडिया यांच्याबरोबर एकत्रित संकल्पचित्र सादर करणाऱ्या बेन्सलेट इंडिया डिझाईन स्टुडिओ, थायलंड या संस्थेचे संचालक श्री. बेन्सन हे इंडियन सोसायटी ऑफ लॅन्डस्केप आर्किटेक्ट या संस्थेच्या गोवा येथे दिनांक 29 व 30 जानेवारी 2010 रोजी आयोजित केलेल्या परिषदेस उपस्थित होते. ही माहिती शासनाने दिनांक 15.6.2010 रोजी दिली."

सभापती महोदय, तत्कालीन वित्तमंत्री श्री.दिलीप वळसे-पाटील यांनी विधानसभेत दिनांक 4 जून, 2009 रोजी अर्थसंकल्प सादर केला त्यातील उतारा वाचून दाखवितो. "महाराष्ट्राचे स्फूर्तीस्थान छत्रपती शिवाजी महाराजांचे आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे स्मारक मुंबईत उभारण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला आहे. या स्मारक योजनेसाठी 2009-2010 या वर्षासाठी 50 कोटी रुपये नियतव्यय राखून ठेवला आहे."

सभापती महोदय, सन 2004 मध्ये माननीय राज्यपालांनी महाराष्ट्रातील जनेतला अरबी समुद्रात छत्रपती शिवाजी महाराजांचे स्मारक उभारत आहोत असे आश्वासन दिले होते. आज आपण 2014 मध्ये आहोत. परंतु त्या संदर्भात काहीही प्रगती झालेली नाही. सन 2007-2008-2009 या वर्षात दरवर्षी 50 कोटी रुपयांची तरतूद केली. माननीय उप मुख्यमंत्री महोदयांना माझा प्रश्न आहे की, हे 50 कोटी रुपये कुठे गेले ? मागील आठ-दहा वर्षात सलग हे 50 कोटी रुपये दाखविण्यात आले, ते कोणाच्या खिशात, घशात गेले ते सांगावे. आपण लोकांना का फसवित आहात ? आपण निवडणुकीच्या जाहीरनाम्यामध्ये देखील त्याचा उल्लेख केलेला आहे. आपणाकडून हे काम होत नसेल तर नाही म्हणून सांगावे. या ठिकाणी माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी आम्ही सर्व गोष्टींवर मात करून, पर्यावरणाच्या मुद्यावर मात करून, दिल्लीमध्ये बसून छत्रपती शिवाजी

श्री.रामदास कदम...

महाराजांचे भव्य स्मारक अरबी समुद्रात उभारणारच असे ठोसपणे सांगावे. या मुद्यावर आपण दहा वर्षे काढली आहेत. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या नावाने घोषणा द्यायच्या, त्यांच्या नावाने मते घ्यायची हेच उद्योग आपण केले. याच मुद्यावर आपल्या बाजूचे सदस्य आपले अभिनंदन करतात त्यावेळी दुःख होते.

सभापती महोदय, महाराष्ट्राच्या इतिहासात छत्रपती शिवाजी महाराजांचे एक वेगळे स्थान आहे. किमान त्यांच्या नावाने राजकीय पोळी भाजण्याचा प्रयत्न करू नये अशी माझी विनंती आहे.

सभापती महोदय, महाराष्ट्र राज्य हे पुरोगामी राज्य आहे असा आपण टेंभा मिरवितो. परंतु महाराष्ट्राच्या आर्थिक पाहणी अहवालामध्ये 23 टक्के शाळांमध्ये मुलींसाठी शौचालये नाहीत असा उल्लेख आहे. आजही 23 टक्के शाळांतील विद्यार्थीनींना शौचासाठी बाहेर जावे लागते. मग शासन इतकी वर्षे कोणासाठी अर्थसंकल्प मांडत होते याचा खुलासा होणे आवश्यक आहे. आम्ही किती चांगले काम करीत आहोत असे स्वतःची पाठ थोपटून जगाला सांगण्याचा प्रयत्न हे शासन करीत आहे.

सभापती महोदय, आजही 40 टक्के शाळांना संरक्षण भिंती नाहीत. शैक्षणिक विकास म्हणजेच सर्वांगीण विकास असे आपण म्हणत आहोत. असा आपला शैक्षणिक विकास चालू आहे काय ?

सभापती महोदय, राज्यामध्ये 1 लाख 2 हजार प्राथमिक शाळा आहेत तर 18 हजार 505 माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळा आहेत. आजही आदिवासी आश्रमशाळांची अवस्था अतिशय बिकट आहे. आजही सातवी, आठवी, नववी व दहावी पर्यंत 30 टक्के मुले देखील उत्तीर्ण होत नाहीत. स्वातंत्र्याच्या 65-66 वर्षांनंतर देखील आपण अजूनही आदिवासींना मुख्य प्रवाहात आणू शकलो नाही. असे असताना हे शासन अर्थसंकल्प कोणासाठी मांडत आहे याचा खुलासा होणे अत्यंत आवश्यक आहे.

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Z-4

AJIT/ ST/ D/

पूर्वी श्री.जुन्नरे..

15:30

श्री.रामदास कदम....

सभापती महोदय, राज्याचे सरासरी दरडोई उत्पन्न 1 लाख रुपयांच्यावर गेले आहे असा उल्लेख आर्थिक पाहणी अहवालात आहे म्हणून शासन स्वतःची पाठ थोपटून घेत आहे. मी आपणास मुद्दाम सांगू इच्छितो की, आपण मुंबई, ठाणे, पुणे या विभागांचे दरडोई उत्पन्न बाजूला काढावे. मग आपण राज्यातील ग्रामीण भागातील लोकांचे दरडोई उत्पन्न किती आहे ते सांगावे . आपण महाराष्ट्रातील जनतेला फसवित नाहीत तर स्वतःला फसवित आहात ?

यानंतर श्री.बोर्डे...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.रामदास कदम....

हे अजून किती वर्षे चालणार आहे ? आदिवासी भागातील, नंदुरबार जिल्ह्यातील, ठाणे जिल्ह्याच्या जव्हार, मोखाडा, वाडा या भागातील आदिवासींचे दरडोई उत्पन्न किती आहे हे आपण सांगितले पाहिजे. केवळ ठाणे, पुणे, मुंबई या मोठ्या शहरांना गृहीत धरून काढलेले दरडोई उत्पन्न सांगत असाल तर ते योग्य नाही. मी तर म्हणेन की, ही महाराष्ट्रातील जनतेची शुध्द फसवणूक आहे. या निमित्ताने मी विनंती करतो की, राज्यातील दुर्बल घटकांना बाहेर काढण्यासाठी शासन काय उपाययोजना करणार आहे हे माननीय वित्त मंत्र्यांनी आपल्या उत्तराच्या भाषणात सांगावे.

महोदय, आर्थिक पाहणी अहवालामध्ये राज्यात गेल्या 22 वर्षात 9.5 लाखांच्या आसपास बेरोजगार तरुणांच्या हाताला काम दिल्याचे नमूद केले आहे. या निमित्ताने मी विचारू इच्छितो की, उर्वरित 30 लाख बेरोजगारांच्या हाताला काम देण्यासाठी तुम्हाला अजून किती वर्षे लागणार आहेत ? मी तर म्हणेन की, या बेरोजगारांच्या जखमेवर मीठ चोळण्याचे काम या सरकारकडून सातत्याने चालत आले आहे. गेल्या 22 वर्षात 9.5 लाख बेरोजगारांना रोजगार मिळवून दिल्याबद्दल आपण स्वतःची पाठ थोपटून घेत आहात. परंतु मी तर म्हणेन की, असे करून आपण स्वतःचीच फसवणूक करीत आहात. या 30 लाख बेरोजगारांनी ग्रॅज्युएट करून, शिक्षण घेऊन वर्षानुवर्षे रोजगाराविना भटकायचे काय ? सभापती महोदय, 30 लाख बेरोजगारांमध्ये 7,36,842 महिला बेरोजगार आहेत. मी या ठिकाणी राजकीय भाषण करणार नाही. मी आर्थिक पाहणी अहवालाच्या बाहेर जाणार नाही.

महोदय, एका बाजूला शासनाकडून सांगितले जाते की, राज्यात सिंचनामध्ये 5.17 टक्के वाढ झाली आहे. परंतु माननीय मुख्यमंत्री ते म्हणत नाहीत. या निमित्ताने मी विचारू इच्छितो की, कृषी आणि सिंचन विभागामध्ये किती वाढ झाली आहे ? कृषी विभाग हा काँग्रेस पक्षाकडे आणि सिंचन विभाग हा राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाकडे आहे. मी पुन्हा एकदा सांगतो की, मी राजकीय भाषण करणार नाही. महोदय, या अहवालामध्ये राज्यातील सिंचन क्षेत्र किती वाढले हे शोधण्याचा मी प्रयत्न केला. परंतु त्या बाबतचा उल्लेख पुस्तकात कोठेच नाही. माननीय मुख्यमंत्री नेमके किती सिंचन वाढले हे सांगण्यास तयार नाहीत. 70 हजार कोटी रुपये खर्च होऊनही केवळ 0.1 टक्का सिंचन झाले असे सांगून माननीय मुख्यमंत्र्यांनी एक ठिणगी टाकली किंबहुना त्यांनी आग

..2..

श्री.रामदास कदम....

लावली. एकप्रकारे विरोधकांच्या हातात कोलीत देण्याचे काम माननीय मुख्यमंत्र्यांनी केले. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, राज्यात नेमके किती सिंचन झाले हे माननीय मुख्यमंत्री का लपवून ठेवीत आहेत, त्यांना या बाबतची वस्तुस्थिती सांगण्यास काय अडचण आहे ? आपण सांगत आहात की, राज्यात 5.17 टक्के सिंचन झाले आहे. असे असेल तर त्या बाबतचा उल्लेख अहवालात यावयास हवा होता. एकमेकांच्या पोट्यावर बसायचे, युती असल्याचे दाखवायचे, एकमेकाला संपवायचे असा प्रकार या सरकारकडून आपसात होत आहे. हे सर्व करून तुम्हीच संपणार आहात. परंतु राज्यातील जनतेला तुम्ही फसविता त्याचे काय ? मी तर म्हणेन की, सरकार राज्यातील संबंध जनतेची दिशाभूल करीत आहे. एकप्रकारे राज्यातील जनतेच्या भावनेशी आपण खेळत आहात. या निमित्ताने मी विनंती करतो की, माननीय वित्त मंत्र्यांनी उत्तराच्या भाषणात 70 हजार कोटी रुपये खर्चून नेमके किती सिंचन वाढले हे सांगितले पाहिजे. कृषी, सिंचन, पाटबंधारे, लघु पाटबंधारे या माध्यमातून प्रत्यक्षात किती सिंचन वाढले हे एकदाचे स्पष्ट होऊ द्या. किंबहुना ते कळण्याचा आमचा नैतिक अधिकार आहे. परंतु तो अधिकार हिरावून घेण्याचे काम आपण करीत आहात. मी विचारु इच्छितो की, आमचा अधिकार हिरावून घेण्याचा अधिकार आपल्याला कोणी दिला ?

महोदय, कोकणातील कोयनेचे 67 टी.एम.सी.पाणी वाहून समुद्रात जाऊन मिळते. हे पाणी अडविण्यासाठी आम्ही वारंवार मागणी करीत आहोत. माननीय श्री.अजितदादा, आता केवळ तुमचे पाय धरायचे बाकी आहेत. वाहून जाणारे पाणी अडविण्यासाठी मी माननीय वित्त मंत्री श्री.अजितदादांना अनेकदा विनंती केली. त्यांनी सुखातीला केवळ 1 कोटी रुपये दिले. माननीय श्री.अजितदादा पवार, तुमच्या विभागात 67 टी.एम.सी. पाणी वाहून समुद्राला मिळाले असते तर आपण ते वाहून जाऊ दिले असते काय ? नाही. पण आमचा भाग हा कोकण आहे. आमच्या कोकणातील नेते म्हणतात की, आम्ही प्रचंड कामे केली आणि तरीही जनतेने बेईमानी केली. मी तर म्हणेन की, तुम्हीच जनतेशी बेईमानी केली. माननीय श्री.अजितदादा पवार, आपण मंत्री आहात. सत्तेच्या चाव्या तुमच्याकडे आहेत. मग पैसे आणण्याची तुमची जबाबदारी नाही काय ?

..3..

श्री.रामदास कदम....

महोदय, शिवसेनेचे सरकार असताना 33 पाटबंधारे प्रकल्पांची कामे सुरु केली होती. मागील 14 वर्षांपासून तुमच्या पक्षाचे सरकार सत्तेवर आहे. या 33 प्रकल्पांपैकी किती प्रकल्प आपण पूर्ण केले, त्यासाठी किती पैसे दिले ? या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, कोकणाने तुमचे घोडे मारले आहे काय ? वित्त विभाग, अर्थसंकल्प, सरकार हे नक्की कोणासाठी आहे ? या अर्थसंकल्पातून कोकणवासीयांना धतुरा दिला, किंबहुना त्यांना वाटाण्याच्या अक्षता लावण्यात आल्या आहेत. जिसकी लाठी उसकी भैंस, ज्याच्या हाती ससा तो पारधी अशीच वृत्ती या सरकारकडून आम्हाला पहावयास मिळते. मी विचारु इच्छितो की, आम्ही कोकणवासीयांनी काय पाप केले आहे ?

महोदय, जलसंपदा मंत्री हे कोकणातील असले तरी सर्व अधिकार हे माननीय वित्त मंत्री म्हणून श्री.अजितदादा पवार यांच्याकडेच आहेत. त्यांना विचारल्याशिवाय पैसे देण्याची माननीय श्री.सुनील तटकरे साहेबांची हिंमत आहे काय ? जर त्यांची तशी हिंमत असती तर त्यांनी कोकणाला पैसे दिले नसते काय, ते आमचे दुश्मन आहेत काय ? कोकणवासीयांच्या मनातून तटकरेना साफ करण्याचा निर्णय आपण घेतला आहे. त्यांच्यासोबत गोड गोड बोलून त्यांचा काटा काढण्याचा प्रयत्न केला जात आहे. असे करून त्यांना तुम्ही संपवित आहात. कोकणातील माणूस असून कोकणाला पैसा देत नाही हे आपण दाखवून, कोकणातील एक चांगला माणूस आपण संपवित आहात. मी तर म्हणेन की, तुम्ही पश्चिम महाराष्ट्रातील लोक राजकारण करीत आहात. आमचा कोकणातील माणूस साधा भोळा आहे.

महोदय, कोकणाला वाटाण्याच्या अक्षता दाखविण्याचे काम या अर्थसंकल्पाच्या माध्यमातून करण्यात आले आहे. माननीय श्री.अजितदादा, आपण कोकणात गेलात, मासे खाल्ले आणि कोकणातील पाटबंधारे प्रकल्पांच्या कामासाठी 5 हजार कोटी रकमेचे पॅकेज जाहीर केले. कोटे आहेत ते पैसे ? आपण एकटे असे मंत्री आहात की, आपण प्रामाणिकपणे सांगितले की, हे पॅकेज नाही, प्रत्येक वर्षात अर्थसंकल्पातून जसा पैसा दिला जातो तसा हा पैसा आहे. त्यानुसार आम्ही

..4..

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

AA-4

SJB/ ST/ D/

पूर्वी श्री.अजित....

15:40

श्री.रामदास कदम....

पैसे देत आहोत. माननीय श्री.अजितदादा पवार आपण असे बोलल्याबद्दल धन्यवाद. आपण असे बोलल्यानंतर असे कळले की, राज्य सरकार आम्हाला गंडवते आहे, फसविते आहे. निवडणुका आल्या की, कोकणात येऊन आंबे, मासे किंवा काय काय खायचे आणि कोकणवासीयांना सांगायचे की, कोकणातील पाटबंधारे प्रकल्पांसाठी 5 हजार कोटी खर्च दिले.

नंतर श्री.कांबळे....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. रामदास कदम

आम्हाला एकही पैसा दिला नाही. काहीही दिले नाही. आम्हाला तेथेही फसविले.

माननीय मुख्यमंत्री श्री. पृथ्वीराज चव्हाण कोकण कृषी विद्यापीठात गेले. आंबा-काजू बोर्ड या संदर्भात माझी सतत मागणी होती. मी यासाठी विधानसभेत भांडलो. सर्व काही केले. आंबा-काजू बोर्डाची स्थापना केली आणि त्यासाठी 100 कोटी रूये देण्याची घोषणा केली. मी रोज हे पुस्तक चाळत आहे. माननीय मुख्यमंत्री श्री. पृथ्वीराज चव्हाण हे किती चांगले मुख्यमंत्री आहेत, खोटे बोलत नाहीत असे लोकांना अगोदर वाटत होते. खरे बोलतो अशी प्रतिमा त्यांनी उभी केली होती. आंबा-काजू बोर्डांमुळे कोकणाला चांगले दिवस येतील असे लोकांना वाटत होते. आमच्या आंबा काजूला चांगले दिवस येतील हे ऐकून आम्ही खूप झालो होतो. आम्हाला आंबा-काजूसाठी 100 कोटी रूये दिले, आता खूप चांगले झाले असे आम्हाला वाटू लागले. आता हे पुस्तक आले. मी पुस्तक चाळतोय पण मला 100 कोटी रूये कुठे आहेत हे दिसत नाही. एक छदाम किंवा एक दमडीही दिलेली नाही. माननीय मुख्यमंत्री कोकणात येऊन खोटे बोलू शकतात हे यातून दिसत आहे. कालपर्यंत तुम्ही सुडाच्या भावनेने वागविले हे समजू शकतो. परंतु, माननीय मुख्यमंत्री श्री. पृथ्वीराज चव्हाण पण असे वागतात हे खरे वाटत नाही. तुमच्यावर सूड उगविण्यासाठीच त्यांनी सिंचनाचा घोटाळा बाहेर काढला. मी समजू शकतो. तुमचे आणि त्यांचे एकमेकाला संपविण्याचे चालले आहे. पण तुम्ही कोकणाला कशाला संपवत आहात ? तुम्ही 100 कोटी रूये देण्याची घोषणा केली. आम्ही तुमचे काय घोडे मारले होते, अशा पध्दतीने कोकणाच्या संदर्भात सुडाचे राजकारण का करीत आहात ? फक्त घोषणा करायच्या हे बरोबर नाही. लोकसभेची निवडणूक डोळ्यांसमोर ठेवून 100 कोटी रूयांची घोषणा केली. लोकसभेची निवडणूक झाली. परंतु, छदाम दिला नाही. आता विधानसभेच्या निवडणुकीला आम्ही पाहतो. मला राजकीय भाषण करायचे नाही. पण अशा राजकीय घोषणा करणे योग्य नाही. राजकीय घोषणा का करता हे आम्हाला समजेना. लोकसभा निवडणूक संपली पण 100 कोटी रूये मिळाले नाहीत. सभापती महोदय, अशा पध्दतीने कोकणावर सातत्याने अन्याय करण्याचे काम शासन करीत आहे. आपले राज्य कालपर्यंत उद्योगात पहिल्या क्रमांकावर होते. आता पुस्तिकेमध्ये ते दोन क्रमांकावर दाखविले आहे. उद्योगाची फळे

श्री. रामदास कदम

मिळाली. कोकणवासीयांनी फळे दिली. आपण मनामध्ये खूष आहात हे मला माहित आहे. आपण देखील चांगली दखल घेतली याची मला कल्पना आहे. तेथील खासदार पडले त्यामध्ये आमचा सिंहाचा वाटा आहेच पण त्यामध्ये दादांचा आणि राष्ट्रवादीचा चांगला वाटा आहे. चांगले काम केले. आभारी आहे. धन्यवाद. जेथे ज्याला जायचे होते, बसवायचे होते तेथे बसविले. धन्यवाद.

सभापती महोदय, भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक अर्थात कॅंगच्या लेखापरीक्षणातून राज्य सरकारच्या कारभारातील अनेक घोट्याळे, अनेक भानगडी, अनियमितता, अपहार, गैरव्यवहार उजेडात येत असले तरी महाराष्ट्र सरकारला कॅंगचा अजिबात धाक नाही याची काही उदाहरणे माझ्याकडे आहेत. ठेच लागली तर शहाणे होतात. पण अनेक वेळा कॅंगने सांगितल्यानंतर देखील जसे काम झाले पाहिजे होते ते झाले नाही. महालेखापाल कार्यालयाकडून सखोल तपासणी झाली असता महालेखापालांनी सन 1973 ते सन 1994 पर्यंत 9 कोटी 93 लाख स्म्यांची वसुली झाली नाही किंवा त्या पैशाची चोरी झाली आहे असा अहवाल दिला आहे.

सभापती महोदय, आमदनी अठन्नी, खर्चा एक स्म्या अशी स्थिती आहे. सर्व नियम धाब्यावर बसवून एका दिवसात काही हजार कोटी स्म्यांच्या मागण्या कशा पध्दतीने मंजूर करून घेतल्या ते आपण पाहिले. राज्यावर 3 लाख कोटी स्म्यांचे कर्ज झाले आहे. सन 1995 मध्ये शिवशाहीच्या माध्यमातून आमच्याकडे राज्य आले त्यावेळी आम्ही फक्त 17 हजार कोटी स्म्याचे कर्ज काढले होते. आम्ही सत्ता हातात घेतली तेव्हा तुमचे कर्ज फक्त 17 हजार कोटी स्म्यांचे होते. आम्ही सत्ता सोडली त्यावेळी 36 हजार कोटी स्म्यांची कर्ज राज्यावर होते. त्यावेळी आपण तिजोरीत खडखडाट आहे असे ढोल वाजविले. आम्ही फक्त 16 हजार कोटी स्म्यांचे कर्ज काढले होते. त्यामध्ये मुंबई-पुणे रस्ता बनविला, मुंबईमध्ये 55 उड्डाणपूल बनविले. ते 55 उड्डाणपूल बनविले नसते तर शहराची अवस्था काय झाली असती ते लोकांना आता कळत आहे त्यावेळी ग्रामीण भागात गाव तेथे रस्ता यासाठी आम्ही कर्ज काढले ग्रामीण भागातील शेवटच्या माणसासाठी, भगिनीसाठी पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था पाहिजे म्हणून आम्ही अडीच हजार कोटी स्म्यांचे कर्ज

श्री. रामदास कदम

काढले. आम्ही कर्ज काढले म्हणतो, नाही म्हणत नाही. पण ते कर्ज राज्याला टँकरमुक्त करण्यासाठी काढले. आम्ही अनेक पाण्याच्या योजना हाती घेतल्या. आम्ही गाव तेथे रस्ता पोहचवला. आम्ही मोठ्या प्रमाणात शौचालये बांधली. संध्याकाळच्या वेळी भगिनी शौचास रस्त्यावर बसायच्या त्यावेळी आम्हाला लाज वाटायची. आम्ही शौचालये बांधली. ती सगळी कामे आम्ही केली. तुम्ही आज 3 लाख कोटी स्त्रयांचे कर्ज काढले आहे. आम्ही मागणी करतो की, आपण या संदर्भात श्वेतपत्रिका काढावी. तुम्ही श्वेतपत्रिका का काढत नाही, कुठे गेला सगळा पैसा ?

सभापती महोदय, आम्ही 17-18 हजार कोटी स्त्रयांचे कर्ज काढले त्यावेळी तुम्ही ढोल वाजवत होता. आता 3 लाख 21 हजार कोटी स्त्रयांचे नुसते व्याज भरावे लागत आहे. तुमच्याकडे पैसा कुठे आहे ? तिजोरीत ठणठणाट, खडखडाट आहे, पैसा नाही. काहीही नाही. विकास कामांना पैसा नाही. यापुढे कामगारांचा पगार देण्यासाठीही पैसा नसेल अशी अवस्था आहे. 21 हजार कोटी स्त्रयांचे नुसते व्याज जाणार आहे. हे निघून जातील, यांना माहीत आहे, हे आता थांबणार नाहीत, घरी जाणार आहेत. पुढे आमचे काय, लोक आमच्याकडे येतील. हे पाहिजे, ते पाहिजे म्हणतील. महाराष्ट्राला कर्जबाजारी यांनी केले आहे. आदर्शचे काय झाले ? आदर्शची चौकशी करण्यासाठी 7 कोटी स्त्रये खर्च केले आहेत. मात्र त्यातून निष्पन्न काहीच नाही. बेकायदेशीररित्या फ्लॅट घेतलेल्या, बेकायदेशीर कामांना लेखी परवानगी दिलेल्या सर्व अधिकाऱ्यांना कामावर परत घेतले. 7 कोटी स्त्रये कशासाठी खर्च केले ? हे 7 कोटी स्त्रये जनतेचे आहेत. तुमचे नाहीत. हा पैसा खर्च करण्याचा तुम्हाला नैतिक अधिकार कोणी दिला ?

सभापती महोदय, माननीय श्री. अशोक चव्हाण साहेब खासदार झाले, त्यांचे अभिनंदन. मोठ्या प्रमाणात पैसा खर्च करून खर्चाचा डोंगर उभा केला, राज्याला कर्जबाजारी केले. प्रत्येक आमदाराला 10 कोटी स्त्रये दिले. आपला आभारी आहे. पण ते फक्त सत्ताधारी पक्षाच्या आमदाराला दिले आणि सांगितले की, आपल्या मालकीचा पैसा आहे, पैसे खर्च करा आणि पुन्हा

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

BB.4

MSK/ ST/ D/ D/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्डे

15:50

श्री. रामदास कदम

निवडून या, पुन्हा सत्तेत बसू, विरोधी पक्षाच्या आमदाराला फक्त 2 कोटी खर्च दिले आहेत. मी माजी विरोधी पक्षनेता असताना, 25 वर्षे विधिमंडळात असताना मला 2 कोटी खर्च दिले आहेत. मी दिलेली कामे दुसऱ्या विधानपरिषदेच्या आमदाराच्या नावावर देऊन टाकली आहेत.

(नंतर श्री. रोझेकर

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.रामदास कदम.....

हे काय सुरु आहे ? अशा प्रकारे सत्ता आणण्यासाठी गरिबांचे पैसे वापरून, "हम करे सो कायदा", पध्दतीने कामकाज चालविणे लोकशाहीमध्ये बसत नाही.

सभापती महोदय, सत्ताधाऱ्यांनी या राज्याला भिकेला लावले, राज्यावर कर्जाचा डोंगर उभा केला, तिजोरीमध्ये खडखडाट निर्माण केला आहे. त्यामुळे त्यांना नैतिकदृष्ट्या सत्तेवर राहण्याचा अधिकार नाही. हिंमत असेल तर त्यांनी राजीनामा द्यावा आणि बाजूला व्हावे. महाराष्ट्राच्या जनतेने लोकसभेला जो कौल दिलेला आहे, त्याचा नैतिकदृष्ट्या स्वीकार करावा, सत्तेतून बाजूला व्हावे आणि पुन्हा निवडणुकीला सामोरे जावे, अशा प्रकारची मागणी करतो आणि थांबतो.

धन्यवाद.

...2....

श्री.हरिसिंग राठोड (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, सन 2014-2015 च्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेत भाग घेण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, राज्यासाठी अतिशय चांगला अर्थसंकल्प राज्याच्या उप मुख्यमंत्री महोदयांनी मांडला आहे. सर्व घटक, गोरगरीब समाज, शेतकरी या सर्वांसाठी हा अर्थसंकल्प आहे. हा अर्थसंकल्प सहा महिन्यांसाठी आहे, त्यामुळे पुढे तुम्हाला काय द्यायचे ते द्या. एक अत्यंत चांगला अर्थसंकल्प आदरणीय उप मुख्यमंत्र्यांनी सभागृहात मांडला आहे.

सभापती महोदय, या अर्थसंकल्पाची ठळक वैशिष्ट्ये बघितली तर 960 कोटी रुपयांची सूट देताना 4301 कोटी रुपयांचा तुटीचा अर्थसंकल्प मांडला गेला आहे. व्यवसाय करसाठी 5 हजार रुपयांची उत्पन्नाची मर्यादा 7 हजारापर्यंत वाढविण्यात आली आहे. 20 जिल्ह्यातील एकात्मिक प्रकल्पासाठी 362 कोटी रुपये, महिलांवरील अत्याचार रोखण्यासाठी, बलात्कार रोखण्यासाठी जलदगती न्यायालय, अशा अनेक योजना सरकारने सुरु केल्या आहेत. शिवाजी महाराजांच्या भव्य पुतळ्यासाठी 10 कोटी रुपयांची तरतूद सुचविली आहे. गेल्या वर्षी वसंतराव नाईक यांच्या जन्मशताब्दीसाठी 100 कोटी रुपये दिले होते. परंतु, आता आम्हाला छोटा मुलगाही असे बोलतो की, तुमचे काही खरे नाही. लोक वाट्टेल ते बोलतात. या सरकारने अनेक चांगली कामे केली आहेत. त्याचे कोठे तरी कौतुक केले पाहिजे. गोरगरिबांसाठी योजना आणल्या आहेत, निधी खर्च केला जात आहे, सहकार्य केले जात आहे. गेल्या 10 वर्षात दुबार पेरणी, लाल्या रोग, जास्तीचा पारुस, दुष्काळ, अशा अनेक कारणांसाठी सरकारने पैसे दिले आहेत. परवा सरकारने गारपीटग्रस्तांना 4 हजार कोटी रुपये दिले आहेत. आपण एकच बाजू बघतो. दुसरी बाजू बघितली तर सरकारने अनेक चांगली कामे केल्याचे आपल्याला दिसून येईल.

सभापती महोदय, काल माझा मुलगा मेट्रो रेल्वे बघण्यासाठी गेला होता. त्याने त्यामधून प्रवासही केला. परत आल्यानंतर तो असे म्हणाला की, आपण परदेशात आहोत, असे वाटत होते. मेट्रो रेल्वे, मोनो रेल्वे, स्कायवॉक, एक्सप्रेस-वे ही सर्व कामे बघितली तर आपण परदेशातच आहोत, असे वाटल्यावाचून राहाणार नाही. रोजगार हमी योजनेच्या माध्यमातून लोकांना दोन वेळचे अन्न मिळत आहे. बायको आणि नवरा दोघे मजुरीवर गेले तर ते दिवसाला 300 ते 325

श्री.हरिसिंग राठोड.....

स्वये मिळवतात. लोक सुखी आहेत. त्यामुळे विरोधकांनी हळदीने पिवळे होऊ नये. तुम्ही असे समजू नका की, मोदी नावाने लोकसभेत निवडून आला म्हणजे आता काही करण्याची गरज नाही. माझे मित्र, ज्यांचे मी नाव घेणार नाही, ते शिवसेनेचे मोठे नेते आहेत, त्यांनी आम्हाला सांगितले होते की, आमचे दोन उमेदवारही निवडून येणार नाहीत. परंतु, यांनी अशी काळी जादू केली की, सगळे वेडे झाले.

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, या राज्याने जादूटोना प्रतिबंधक विधेयक मंजूर केले आहे. हे पुरोगामी राज्य आहे. सन्माननीय सदस्य काळ्या जादुचा उल्लेख करीत आहेत. ते कामकाजातून काढून टाकावे, अशी माझी विनंती आहे.

तालिका सभापती : ठीक आहे.

श्री.हरिसिंग राठोड : सभापती महोदय, मी माझे शब्द मागे घेतो. परंतु, विरोधी पक्षाकडूनही अशी भाषा वापरली जाते. ते शब्द कोण कामकाजातून काढणार ? विरोधी पक्षाकडून नालायक, बेशरम, लाज नाही, असे शब्दप्रयोग केले जातात. विरोधी पक्षाचे ऐकून दूरदर्शनवालेही तेच शब्द वापरतात.

सभापती महोदय, मला हे सांगावयाचे आहे की, काँग्रेस-राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाने केलेली कामे लोकांसमोर आहेत. ही सर्व मंडळी तपस्या करून लोकांसमोर आलेली आहे. म्हणून तुम्हाला 10 वर्षे नेतृत्व, सत्ता दिलेली नाही. त्यामुळे या सरकारने जी कामे केली आहेत, त्याचे कोठे तरी कौतुक केले पाहिजे. या अर्थसंकल्पाच्या माध्यमातून अर्थ मंत्री महोदयांनी अतिशय चांगल्या गोष्टी केलेल्या आहेत. राज्यातील अनुसूचित जातीच्या 2035 उमेदवारांना प्रशिक्षण दिले जाणार आहे. दिल्ली-मुंबई कॉरिडोर प्रकल्प लवकरच होणार आहे. विजेच्या बाबतीत मागणीनुसार वीज पुरवठा, वसुली कमी असलेल्या ठिकाणी भारनियमन, औद्योगिक भागाला 24 तास वीज पुरवठा, ऑनलाईन वीज जोडणी योजना, लघुउद्योगांना चालना देण्यासाठी योजना, अशा किती तरी योजना सरकारने आणल्या आहेत. याचे कोठे तरी कौतुक झाले पाहिजे.

यानंतर श्री.खंदारे.....

श्री.हरिसिंग राठोड.....

या सर्व योजना गोरगरिबांसाठी आहेत. आमचे सरकार गोरगरिबांच्या पाठीशी उभे राहिलेले आहे.

सभापती महोदय, त्याचबरोबर या अर्थसंकल्पात काही कमतरता सुध्दा आहेत. अण्णाभाऊ साठेचे स्मारक उभे करण्यासाठी आम्ही जागेची मागणी केलेली आहे. त्यासाठी या अर्थसंकल्पात तरतूद करावयास पाहिजे होती. अण्णाभाऊ साठे स्कॉलरशीपसाठी अनेक वर्षे आम्ही झगडत आहोत, त्याचाही माननीय अर्थमंत्र्यांनी भाषणात उल्लेख केलेला नाही. या संदर्भात माननीय अर्थमंत्री उत्तराच्या भाषणात उल्लेख करतील अशी आशा व्यक्त करून मी माझे भाषण संपवितो. धन्यवाद.

2....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.जयंत प्र.पाटील (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, सन 2014-15 च्या अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेत भाग घेण्यासाठी मी या ठिकाणी उभा आहे.

सभापती महोदय, माझ्या अगोदरच्या अनेक सन्माननीय सदस्यांनी छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या स्मारकाचा उल्लेख केलेला आहे. मी सिनेमा कमी बघतो. परंतु "मी शिवाजीराजे भोसले बोलतो" हा मराठी सिनेमा पाहिला आहे. माझ्या स्वप्नामध्ये छत्रपती शिवाजी महाराज आले होते. मला ते असे म्हणाले की, माझे स्मारक करू नका. गेल्या 5 वर्षांमध्ये सातत्याने राज्याच्या बजेटमध्ये या स्मारकासाठी तरतूद केली जाते. त्याची चर्चा केली जाते. पण प्रत्यक्षात तेथे काहीच होत नाही. अर्थसंकल्पीय अधिवेशन सुरु होण्यापूर्वी माननीय राज्यपाल दोन्ही सदनातील सन्माननीय सदस्यांना संबोधित करतात. त्यांच्या भाषणाचा शेवट महाराष्ट्र कर्नाटक सीमा प्रश्नाच्या उल्लेखाने केला जातो. या मुद्याबाबत मी सतत दोन वर्षे या सभागृहामध्ये हरकत घेतल्यानंतर सन्माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी माझ्या मुद्याला पाठिंबा दिला व दुजोराही दिला आहे. तेव्हापासून माननीय राज्यपालांच्या अभिभाषणाचा शेवट या विषयाने होत नाही. त्याप्रमाणे छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या स्मारकाचे झालेले आहे. मागील 4 वर्षांच्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनामध्ये माननीय उप मुख्यमंत्री व अर्थमंत्र्यांनी या स्मारकासाठी 100 कोटी रुपयांची तरतूद केल्याचा उल्लेख केला आहे. अमेरिकेतील स्वातंत्र्य देवतेच्या पुतळ्यापेक्षा 1 मीटर उंच हे स्मारक करू अशी या ठिकाणी घोषणा करण्यात आली आहे. अभी अच्छे दिन आये है. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या आरमाराचे कान्होजी आंग्रे सरसेनापती होते. अलिबागमध्ये नेव्हीने त्यांचा पुतळा बसविला आहे. आम्ही नेव्हीकडे मागणी केल्यानंतर विशेष तरतूद करून त्यांनी सरसेनापती कान्होजी आंग्रे यांचा पुतळा अलिबागमध्ये बसविला आहे. जे छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या आरमाराचे प्रमुख होते. आम्ही त्यासाठी पत्रव्यवहार केला होता. राज्यात कोणाचेही सरकार आले तरी आम्हाला डावलले जात होते. त्यामुळे आम्ही आमच्या हिंमतीवर ते काम करून घेतले आहे. त्यामुळे माझी शासनाला अशी विनंती आहे की, छत्रपती शिवाजी महाराजांचे स्मारक उभे रहावे असे वाटत असेल तर त्यासाठी नेव्हीची परवानगी घ्यावी. आता केंद्रामध्ये नवीन सरकार आले आहे. त्यामुळे सन्माननीय सदस्य श्री.पांडुरंग फुंडकर हे केंद्रीय मंत्र्यांना विनंती करू शकतील.

NTK/ ST/ D/

श्री.जयंत प्र.पाटील.....

छत्रपती शिवाजी महाराजांनी या हिंदुस्थानामध्ये आरमार उभे करण्याचे काम केले. म्हणून केंद्र सरकारनेच स्मारकाचे काम करावे अशी मी प्रथम मागणी करतो. अलिबाग सारख्या छोट्या शहरामध्ये नेहमी सरसेनापतींचा पुतळा उभा करू शकते. आता केंद्र सरकारमध्ये अच्चे दिन आये हे, त्यामुळे स्मारक नक्कीच होणार आहे. सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते यांच्यासोबत आम्हीही माननीय पंतप्रधानांना भेटण्यासाठी येऊ. हे स्मारक उभे करण्यासाठी केंद्र सरकारच्या पर्यावरणाशी संबंधित परवानग्या लागतील. केंद्र सरकारने राज्याचा हिस्सा म्हणून मागितला तर तो देऊ. त्याबाबत चर्चा करण्यात यावी. माझ्या सूचनेबाबत माननीय उप मुख्यमंत्री उत्तराच्या भाषणात उल्लेख करतील अशी अपेक्षा व्यक्त करतो. या स्मारकासाठी महानगरपालिका निधी देऊ शकते. या राज्यात अनेक संस्था आहेत त्या छत्रपतींच्या स्मारकासाठी नाही म्हणणार नाहीत. मी माझ्या जिल्ह्याच्या बँकेकडून 5 कोटी रुपये देऊ शकतो. याप्रमाणे शासनाने निधी संकलित करावा. पण पैसे गोळा करण्यासाठी परवानगी मिळणे हा मोठा प्रश्न आहे. पण हा विषय एकदा संपविला पाहिजे. या प्रश्नाला मूर्त स्वप्न देऊन कामाला सुस्वात केली पाहिजे.

सभापती महोदय, मी केवळ 3-4 मुद्दे मांडणार आहे. राज्य सहकारी बँकेमध्ये मी 15 वर्षे संचालक म्हणून काम केलेले आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.पांडुरंग फुंडकर यांना 2-2 वर्षे मिळाली आहेत. पण मी संचालक म्हणून प्रभावीपणे 15 वर्षे काम केलेले आहे. त्या ठिकाणी विरोधी पक्षाची भूमिका मीच बजावलेली आहे. म्हणून मी माननीय उप मुख्यमंत्र्यांना विनंती केली होती की, माझ्या भाषणाच्या वेळी आपण सभागृहात थांबावे. त्यांच्याकडून मला उत्तराची अपेक्षा आहे. अनेक सहकारी साखर कारखान्यांचे लिलाव व विक्री अडविणारा मी एक संचालक आहे. विधानसभेचे सन्माननीय सदस्य श्री.विलासराव पाटील, या सदन्याचे सन्माननीय सदस्य श्री.दिलीप देशमुख आणि इतर 4-5 सदस्यांनी बँकेचा कारभार सुधारण्यासाठी व बँकेत वेगळ्या प्रकारचे काम करण्यासाठी सातत्याने जागृकतेने काम केलेले आहे. पण आज राज्य सहकारी बँकेबाबत वर्तमानपत्रात काय छापून येत आहे ? राज्य सहकारी बँकेचा एक प्रोटोकॉल आहे. सदस्य गैरहजर असतानाही उपस्थिती नोंदली जाते. एखाद्या विषयाला कोणी विरोध केला तर ते

4....

NTK/ ST/ D/

श्री.जयंत प्र.पाटील....

प्रोसिडिंगवर घेतले जात नाही. प्रोसिडिंगवर आम्ही कधीच चर्चा केली नाही. हे असे सर्व अलिखित आहे. जरंडेश्वर सहकारी साखर कारखान्याचा तीन वेळा लिलाव करण्यास मी भाग पाडले. पहिल्यांदा 13 कोटी सप्यांना, त्यानंतर 40 कोटी सप्यांना, शेवटी 60 कोटी सप्यांना त्यानंतर मी 67 कोटी सप्यांत तो कारखाना विकण्यास भाग पाडले. माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी मला विचारले होते की, जयंतराव किती सप्ये द्यावयाचे, मी म्हटले होते की, 67 कोटी सप्ये. त्यांनी तेवढी रक्कम मंजूर केली होती. 13 कोटी सप्यांचे 67 कोटी सप्ये करण्यामध्ये जयंत पाटलाचेच योगदान आहे आणि आम्ही आरोपी ?

यानंतर श्री.शिगम....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

श्री. जयंत प्र. पाटील...

या सहकार क्षेत्रामध्ये आम्ही प्रामाणिकपणे काम केले आहे. मी भरपूर कागदपत्रे बरोबर आणलेली आहेत. परंतु वेळेची मर्यादा असल्यामुळे त्यांचा संदर्भ मी देऊ इच्छित नाही. राज्य सरकारने सहकारी बँकाना आदेश दिले. डॉ. पतंगराव कदम हे सहकार मंत्री होते...(अडथळा)... मंत्री महोदय, डॉ. पतंगराव कदम हे या सदनातील सर्व सन्माननीय सदस्यांचा वीक पॉईंट आहेत. ते मला काही बोलले तर त्यांच्या पुढे मी काही बोलत नाही. मी नम्रपणे सांगू इच्छितो की, राज्य शासनाने एमएससी बँकांना आणि जिल्हा बँकांना वेळोवेळी आदेश दिले. ज्या चांगल्या बँका आहेत त्यांना मुद्दामहून बोलावून सांगितले की, तुम्हाला कांदा खरेदी करायला पैसे दिले पाहिजे. माझ्याकडे मुख्यमंत्र्यांचे पत्र आहे. तत्कालीन मुख्यमंत्री श्री. मनोहर जोशी यांचे देखील पत्र आहे. नाबार्ड बँका, जिल्हा बँका, एमएससी बँक या बँकांच्या प्रतिनिधींची बैठक घेऊन पैसे देण्यासंबंधी शासनाने आदेश दिले आणि सांगितले की, पैसे दिले नाहीत तर कारवाई करण्यात येईल. हे आदेश आम्हाला शासनाने खाजगीत दिले. लेखी आदेश दिले नाहीत. बँक गॅरन्टीचे 385 कोटी रुपये राज्य शासनाने एमएससी बँकेत भरले. आम्ही बँकर म्हणून काय करायचे ? बँके कर्ज देताना मालमत्ता गहाण ठेवते, गॅरन्टी घेतली जाते, दोन जामीनदार घेतले जातात. शासनाने 48 कारखान्यापैकी 27 कारखान्यांना गॅरन्टी दिली. राज्य सहकारी बँकेसहीत सर्व सहकारी बँका शासनाकडे गॅरन्टी मागण्यासाठी उच्च न्यायालयात गेल्या. उच्च न्यायालयाने मालमत्ता विकण्यास सांगितले. त्याप्रमाणे मालमत्ता विकल्यानंतर आम्हाला बँक गॅरन्टीचे पैसे मिळाले. आम्ही एकेक पैसा जमवून या संस्था उभ्या केल्या आहेत. आम्ही जेव्हा महाराष्ट्रामध्ये फिरतो त्यावेळी लोक देखील आमच्याकडे त्याच नजरेने पाहू लागले आहेत. सन्माननीय सदस्य श्री. भाऊसाहेब फुंडकर यांचा मला 8 वेळा फोन आला. काय करायचे, असे ते मला सारखे विचारत होते. त्यांचा काहीच संबंध नव्हता. या राज्यातील 11 कोटी जनतेपैकी 6 कोटी जनता ही सहकाराशी संबंधित आहे. हा सहकार आपणाला बुडवायचा आहे काय ? ज्यांनी पैसे खाल्ले, ज्यांनी लुटले त्यांच्यावर निश्चितपणे कारवाई करावी. सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभाताई फडणवीस या देखील त्या बँकेवर संचालक म्हणून आहेत. ज्या अधिका-यांनी पैसे द्यायला सांगितले तेच अधिकारी सांगतात की, 83 खाली चौकशी करून मालमत्ता जप्त करतो. आमच्याकडे कोणत्या मालमत्ता आहेत ?

श्री. जयंत प्र. पाटील...

ज्यांनी कारखाने विकत घेतलेले आहेत त्यांच्यावर कारवाई केली पाहिजे.राज्य सहकारी बँकेवर प्रशासक नेमलेला आहे. त्यांच्या कारकीर्दीमध्ये 5-6 कारखाने विकले गेले आहेत. ज्या चेअरमनने नांदेडमधील कारखाना बुडवला त्याच्यावर 200 कोटी रुपये कर्ज आहे. या प्रशासकाने त्या चेअरमनला 13 कोटी रुपयास कारखाना विकलेला आहे. त्याची चौकशी कोण करणार ? आम्ही पैसे घेतलेले आहेत काय ? आम्ही या सहकारामध्ये प्रामाणिकपणे काम करित असताना आम्हाला आता भीती वाटू लागली आहे की, हे लोक आमची मालमत्ता देखील घेऊन जातील. सहकार क्षेत्रात कोणी कामच करणार नाही. राज्य शासनाने 82ची नोटीस दिलेली आहे. ज्या आयुक्तांनी पैसे द्यायला सांगितले तोच आयुक्त आमची चौकशी करणार आहे काय ? हे कुठे तरी थांबले पाहिजे. यासंबंधी आम्हाला शासनाकडून उत्तर मिळाले पाहिजे. सन्माननीय सदस्य श्री. भाऊसाहेब फुंडकर यांनी कारखाना विकत घेतला असेल तर त्यांच्यावर कारवाई करा. आपल्या संस्थांना आम्ही पैसे दिले, त्याचे हप्ते कधी वेळेत भरले गेले आहेत काय ? मी परवा गोपीनाथ मुंडे साहेबांच्या शोक प्रस्तावावर बोलताना सांगितले की, मुंडे साहेबांच्या 4-5 कारखान्यांना आम्ही पैसे दिले. मुदत संपण्यापूर्वी त्यांनी पैसे फेडलेले आहेत. राज्य सहकारी बँकेची ताबडतोब निवडणूक झाली पाहिजे. ज्या मालमत्ता विकलेल्या आहेत त्याची चौकशी झाली पाहिजे. ज्यांनी मालमत्ता विकत घेतल्या असतील त्यांच्यावर कारवाई झाली पाहिजे. कांद्याची खरेदी करण्यासाठी ठाणे आणि रायगड सहकारी बँकेने 40 कोटी रुपये कर्ज दिले. राज्य सरकारने आम्हाला गॅरंटी दिली आणि 7 वर्षांनी पैसे दिले.

सभापती महोदय, सन 2008-09मध्ये महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी अहवालासंबंधी मी या सभागृहामध्ये बोललो आहे. या महाराष्ट्रामध्ये सिंचन किती वाढले याबाबत आपण चर्चा केली.आजही त्याबाबत चर्चा होत आहे. 2007-08मध्ये 17.8 टक्के, 2008-09मध्ये 17.7 टक्के, 2009-10मध्ये 17.3 टक्के सिंचन क्षमता होती. चितळे समितीने सर्व चौकशी केल्यानंतर 2010-11 मधील सिंचनाची आकडेवारी शासनाकडे उपलब्ध नाही. हे सरकार आम्हाला बजेटसंबंधी अपुरी माहिती देत असेल तर ते बजेट आम्ही कसे काय मंजूर करायचे ? गेल्यावर्षी

..3..

श्री. जयंत प्र. पाटील....

आम्हाला सांगण्यात आले की, सिंचनाबाबत आमच्याकडे माहिती नाही, ती कृषी खात्याकडे आहे. याच ठिकाणी सगळी गोम आहे. गेल्यावर्षी तुम्ही माहिती दिलीच नाही. माहिती उपलब्ध का होत नाही, ही माहिती तुम्ही का देत नाही ? कारण ही माहिती दिलीत तर तुम्ही अडचणीमध्ये याल.

...नंतर श्री. भोगले...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.जयंत प्र.पाटील....

महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी या पुस्तिकेमध्ये जी आकडेवारी नमूद केली आहे ही फसवणूक थांबली पाहिजे. चुकीच्या पध्दतीने लूट सुरु आहे. वेगळे पायंडे पडत आहेत.

सभापती महोदय, कोयना धरण बांधले गेले त्या प्रकल्पामुळे जे लोक विस्थापित झाले ते आमच्या रायगड जिल्हयामध्ये आले आहेत. त्यांच्या पुनर्वसनासाठी शासनाने दोन वर्षात एकाही पैशाची तरतूद केली नाही. आज रायगड जिल्हयातील पनवेल, खालापूर, रोहा तालुक्यात प्रकल्पग्रस्तांची चौथी पिढी रहात आहे. त्यांना जमीन दिलेली नाही, त्यांचे पुनर्वसन झालेले नाही किंवा कोणतीही योजना कार्यान्वित केलेली नाही. सभागृहाचे माननीय सभापती या राज्याचे पुनर्वसन मंत्री होते. त्यांनी त्यांच्या आयुष्यात पुनर्वसनाची अनेक कामे मार्गी लावलेली आहेत. ते पुनर्वसन मंत्री असताना मी अनेकदा माझ्या वडिलांबरोबर, काकांबरोबर त्यांच्याकडे चर्चेसाठी गेलो होतो. या सभागृहात पुनर्वसनासंबंधी प्रश्न उपस्थित केला असता त्यांनी तो प्रश्न सोडविण्याच्या दृष्टीने वेळ दिलेला आहे, त्या प्रश्नाला न्याय देण्याचा प्रयत्न केलेला आहे. या बजेटमध्ये पुनर्वसन चांगल्याप्रकारे होण्याकरिता तरतूद वाढविण्याचे आश्वासन अर्थमंत्र्यांनी दिले पाहिजे.

सभापती महोदय, महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी या पुस्तिकेमध्ये मुंबई शहरातील परिवहनाबाबतची माहिती दिलेली आहे. मुंबई शहरातील अनेक रस्त्यांचे रुंदीकरण करण्यात आले आहे, उड्डाणपूल बांधण्यात आले आहेत. या शहरात ज्या प्रवासी बसेस येतात त्या पी.डिमेलो मार्ग व क्रॉफर्ड मार्केट येथे उभ्या केल्या जात असल्यामुळे रहदारीला अडथळे निर्माण होतात. वडाळा येथे ट्रक टर्मिनल उभारण्यासाठी शासनाने जागा आरक्षित केलेली आहे. मी माननीय सदस्य अॅड.आशिष शेलार यांनाही विनंती करतो की, त्यांनी मुंबई महापालिकेमार्फत राज्य शासनाला लेखी स्वस्पात विनंती करावी. दक्षिण मुंबईत येत असताना आम्हाला पी.डिमेलो मार्गावर रहदारीमुळे अनेक ठिकाणी थांबावे लागते.

सभापती महोदय, महाराष्ट्र राज्यात मालवाहू वाहनांमध्ये क्षमतेपेक्षा अधिक माल वाहून नेण्यास बंदी आहे. ज्या ट्रकमध्ये क्षमतेपेक्षा जास्त माल भरला जातो त्या वाहन चालकांकडून फक्त दंड वसूल केला जातो. मी विदेशात अनेकदा जात असतो. दुबईमध्ये स्वतंत्र मोटार व्हेईकल अॅक्ट आहे. तेथे चार वेळा सिग्नल तोडल्यास लायसन्स रद्द केले जाते. ट्रकमध्ये क्षमतेपेक्षा जास्त माल भरलेला आढळून आल्यास वाहन मालकाला नवीन ट्रक विकत घेता येत

श्री.जयंत प्र.पाटील....

नाही. आपल्या राज्यात कायदा अस्तित्वात आहे, परंतु त्या कायद्याची अंमलबजावणी होत नाही. आरटीओ अधिकाऱ्यांचे म्हणणे आहे की, लोडेडची पध्दत सुरु करावी, कारण त्यांचे हप्ते बंद झाले आहेत ही वस्तुस्थिती आहे. कायद्याची 100 टक्के अंमलबजावणी झाली पाहिजे. ज्यांनी सिग्नल तोडला असेल त्यांचे लायसन्स जप्त करून त्यांच्यावर कारवाई केली पाहिजे. एखाद्या व्यक्तीने सहा वेळा सिग्नल तोडल्यास त्याला हयातभर पुन्हा लायसन्स मिळता कामा नये. याकरिता शहरांमध्ये सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्यासाठी आर्थिक तरतूद केली पाहिजे. त्या संदर्भात या बजेटमध्ये कुठेही भाष्य केलेले दिसत नाही.

सभापती महोदय, खार भूमीच्या दृष्टीने केलेली तरतूद अत्यंत अपुरी आहे. तांदूळ उत्पादनामध्ये अग्रेसर असल्याबद्दल केंद्र शासनाने राज्याचा सन्मान केला आहे. खार भूमी विभागासाठी स्वतंत्र मंत्रालय स्थापन केले पाहिजे. कोकणातील रत्नागिरी आणि सिंधुदुर्ग जिल्हयात खार भूमीचे प्रमाण कमी असून रायगड जिल्हयात किमान 20 हजार हेक्टर जमीन खार भूमी अंतर्गत येते. या विभागाकरिता स्वतंत्र मंत्रालय स्थापन करावे अशी मी या निमित्ताने मागणी करतो.

सभापती महोदय, उच्च शिक्षणाची सोय व्हावी म्हणून राज्यात एमबीए पदवीचे शिक्षण देणाऱ्या अनेक संस्था सुरु झाल्या आहेत. या संस्थांकडे जमा होणाऱ्या फी मधील 20 टक्के रक्कम विद्यापीठे घेत आहेत. विद्यापीठांकडून होणारी ही लूट तत्काळ थांबविली गेली पाहिजे. आयटीआय कोर्सेसचे नॉर्म्स बदलण्याची गरज निर्माण झाली आहे. तत्कालीन औद्योगिक कारखाने आणि आताचे औद्योगिक क्षेत्रातील आधुनिकीकरण यामध्ये खूप फरक पडला आहे. आयटीआय कोर्सेस यापुढे त्या विभागात व त्या जिल्हयात असलेल्या औद्योगिकरणाला पोषक असावेत. या कोर्सकरिता महिलांना 50 टक्के आरक्षण दिले पाहिजे. वर्षातून तीन वेळा मी चीनमधील फुशांग येथे जात असतो. तेथील पोर्टवर 50 टक्के महिला कर्मचारी काम करीत आहेत. हाँगकाँग येथे मोठे बंदर आहे. परंतु छोटी छोटी बंदरे बांधून त्या ठिकाणी बार्जच्या माध्यमातून माल आणला जातो, तेथील सर्व ऑपॅरेशन्स महिलांच्या माध्यमातून होतात. ट्रक, पोकलेन मशीन, ट्रेन महिला चालवितात. एका एका पोर्टवर अंदाजे 2000 महिला काम करीत असून त्या हॉस्टेलमध्ये राहतात व ओव्हरटार्झमची मागणी करीत असतात.

नंतर श्री.भारवि...

श्री.जयंत प्र.पाटील...

तेथे ग्रामीण भागातील महिला काम करीत असतात. चायनामध्ये घरातील सर्व व्यवहार ह्या महिला बघतात. त्या वयाच्या 25 ते 30 वर्षी विवाह करतात आणि सर्व कमाई करून आपला संसार करीत असतात. तेथे भाषेची अडचण आहे. त्यामुळे जास्त माहिती घेता येत नाही. भाषेचा विषय हा वेगळा आहे. तेव्हा आपल्या येथील जे बचत गट आहेत त्यांच्यासाठी अशा प्रकारची योजना राबविली गेली पाहिजे. आज राज्यातील आयटीआय मधील सर्व ट्रेड-विषय बदलणे आवश्यक आहे.

आज नागरीकरण झपाट्याने वाढत असून प्लंबर देखील मिळत नाही. टेलिफोन कनेक्शन तुटले तर त्या कामासाठी कोणीही मिळत नाही. एवढेच नव्हे तर हाऊसकिपिंगसाठी देखील कोणी मिळत नाही. मी माझ्या जिल्ह्यात 14 हजार बचत गट स्थापन केले. आज बचत गटा मार्फत अशा कोर्सेसद्वारे प्रशिक्षण देण्याचे काम मी करीत आहे. नुसते बोलून महिलांचा विकास होणार नाही. त्यासाठी धोरण ठरविणे आवश्यक आहे. महिलांना या सर्व यंत्रणेमध्ये आणले पाहिजे. मी येथे जे मुद्दे मांडले आहे त्याला माननीय अर्थमंत्र्यांनी उत्तर द्यावे अशी अपेक्षा व्यक्त करून मी माझे विचार संपवितो. धन्यवाद.

.....

...2

श्री.दिवाकर रावते (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, खरे म्हणजे एवढ्या वर्षामध्ये निरर्थक बाबीवर चर्चा करण्याकरिता बुद्धिमत्ता वापरण्याची पाळी आज आमच्यावर आलेली आहे. पूर्वी वादवादंग घालावा अशी परिस्थिती होती. पूर्वी शासन येथे चुकले असे सांगावेसे वाटत होते. मी हे जे बोलत आहे त्याला पुरावा म्हणजे आमचे आदरणीय सदस्य श्री.जयंतराव पाटील. त्यांनी शासनाला दुबई-चीन येथून फिरवून आणले आहे.

सभापती महोदय, या शासनाचा हा शेवटचा अर्थसंकल्प आहे. काल परवा पर्यंत हे सरकार जनतेने आम्हाला निवडून दिले आहे असे छाती फुगवून सांगत होते. गेल्या दहा वर्षात सरकार किती हळूहळू घसरत गेले हे सांगणारा हा अर्थसंकल्प आहे. आताच सन्माननीय सदस्य श्री.रामदास कदम यांनी सरकारने घेतलेल्या कर्जाची पुरती चिरफाड केलेली आहे. तत्कालीन अर्थमंत्री श्री.जयंत पाटील यांच्या बोलण्याची पद्धत, लकब मला अजूनही आठवते. ते बोलताना हेल देत असत. 40 हजार कोटींचे महाराष्ट्रावर कर्ज असून युती शासनाने महाराष्ट्र धुवून काढला असे ते ढोल वाजवत फिरत होते. जणू काही आम्हीच ते सर्व वाटोळे केले. मग आता आपणच बोलावे. आम्ही आपल्याला श्वेतपत्रिका काढावी असे सांगत आहोत. पण ते देखील काम आपण काही करित नाही. त्याच्या जास्त खोलात मी जाणार नाही. कारण त्यावर चर्चा झालेली आहे. आपण गेली दोन वर्षे फुशारकी मारली की, अर्थसंकल्प शिलकी आहे. तेव्हाच आम्ही सांगत होतो की, हा सर्व बेबनाव, बनवाबनवी आहे. तेव्हा आपल्याला बरे वाटत नव्हते. यंदाचा अर्थसंकल्प हा तुटीचा असून तो अजूनही पाच हजार कोटी स्त्रयांचा तुटीचा आहे असे देखील आताच आपण सांगितले आहे.

माझा विषय हा ग्रामीण भागातील आहे. आताच सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत प्र.पाटील यांनी शहरात प्लंबर मिळत नसल्याची चिंत व्यक्त केली. याचा अर्थ रोजगार निर्मिती मध्ये आपण क्षमता निर्माण करू शकलो नाही. हे आपले अपयश आहे, हे त्यांनी दाखवून दिले. गरज आहे. परंतु, माणसे नाहीत. माझ्याकडे सरकारचा वार्षिक अहवाल आलेला आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत प्र.पाटील यांनी पान क्र.92 वरील सिंचनाकडे सभागृहाचे लक्ष वेधले. यातील पान क्र.1वर आपण सन 2011-12 आणि 2012-13 चे स्थूल सिंचन क्षेत्र दाखविलेले नाही. त्यात आपण जे

श्री.दिवाकर रावते...

काही म्हटले आहे ते फार गंभीर आहे. सिंचन क्षमता व सिंचन क्षेत्र याचे अनुमान काढण्यासाठी डिसेंबर 2012 मध्ये विशेष तपासणी पथकाची नियुक्ती करण्यात आली आहे. ही आकडेवारी समितीच्या शिफारशी नुसार स्वीकृत होईल. म्हणजे ते देतील तेव्हा घ्यायची नाही तर मग आता सरकारी आकडेवारी देखील उपलब्ध होणार नाही असा अर्थ त्यातून निघतो. सिंचनाच्या पिकाखाली एकूण स्थूल क्षेत्राचे प्रमाण उपलब्ध नाही. गेल्या दोन वर्षांत महाराष्ट्रामध्ये 70 हजार कोटींचा घोटाळा करून जो वाद झाला त्यानुसार 0.1 टक्के सिंचन क्षेत्र वाढले तो हा प्रकार आहे. त्या वादाची ग्यानबाची मेख येथे आली. आता सरकार आकडे देण्यास असमर्थ झाले. या सदनाला हे आकडे मिळणार नसतील तर मग हे आकडे महाराष्ट्रातील जनतेने कोणाकडे मागायचे ? अर्थसंकल्प हा मर्जीने तयार होत नाही. ती एक घटनात्मक जबाबदारी आहे. घटनेच्या तरतुदीनुसार अर्थसंकल्प तयार करून तो सादर करावा लागतो. महाराष्ट्रातील प्रमुख पिकाखालील क्षेत्र वाढले आहे काय ? ग्रामीण भागातील सिंचन क्षमतेची कशी वाट लावली याचा पुरावा येथे आलेला आहे.

मघाशी येथे सांगण्यात आले की, 6 कोटी जनता ही ग्रामीण भागामध्ये राहते. आज ग्रामीण भागातील सर्वसामान्य जनतेने, कास्तकारांनी कसे जगायचे हा प्रश्न निर्माण करणारी ही आकडेवारी आहे. 2001 मध्ये गहू 754 हजार हेक्टरवर घेतला जात होता. 2010-11 मध्ये ते क्षेत्र 1300 हेक्टर वर आले आणि सन 2012-13 मध्ये ते क्षेत्र 785 हजार हेक्टरवर आले. ज्वारी आणि बाजरी देखील महत्त्वाचे पीक आहे. दुष्काळ पडला असताना जनावरांच्या चान्याच्या माध्यमातून करण्यात आलेली लूट या विषयावर मी आता काही बोलत नाही. सन 2001 मध्ये ज्वारीचे एकूण क्षेत्र 5095 हेक्टर होते ते 2010-11 मध्ये कमी झाले आणि ते 4060 हेक्टरवर आले. आता सन 2012-13 मध्ये 3290 हेक्टर वर आले आहे. याचा अर्थ ते 40 टक्क्यांनी घटले. सन 2001 मध्ये बाजरीचे क्षेत्र 1802 हेक्टर होते ते सन 2010-11 मध्ये 1035 हेक्टरवर आले. सन 2012-13 मध्ये हे क्षेत्र 788 हेक्टर पर्यंत आले आहे. हीच परिस्थिती तृणधान्य, कडधान्य, अन्नधान्यांची आहे. आता सिंचन क्षेत्र वाढत नसल्यामुळे लागवडी खालील क्षेत्र घटायला लागले आहे. प्रमुख पिकांच्या उत्पादनामध्ये घट होत असल्याचे हा अहवाल दुर्दैवाने सांगत आहे. गहू,

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

GG 4

BGO/ D/ ST/

भोगले..

16:40

श्री.दिवाकर रावते...

ज्वारी, बाजरी, कडधान्य, तृणधान्य, अन्नधान्य, ऊस या पिकांचे उत्पादन कमी होत चालले आहे. ज्या ऊसावर संपूर्ण राजकारण चालते ते ऊसाचे क्षेत्र देखील कमी झालेले आहे. कापसाचे क्षेत्र कमी झाले. खाद्यतेल, भुईमूग हा तर चिंतेचा विषय आहे. या देशाला 80 टक्के खाद्यतेल हे परदेशातून आणावे लागत आहे. एवढे आपण परदेशांवर अवलंबून असल्यामुळे आपली अर्थव्यवस्था बिघडलेली आहे. महाराष्ट्र हा शेंगदाण्यापासून तेल निर्मिती करीत होता. अकरा वर्षापूर्वी खरिपाच्या पिकामध्ये महाराष्ट्राला खूप फायदा झाला होता. एकट्या परभणी जिल्ह्यामध्ये तीन कोटी स्मयाचे भुईमुगाचे पीक आले होते. आज अशी परिस्थिती आहे की, सन 2001 च्या तुलनेमध्ये यंदा देखील त्या पिकाचे प्रमाण कमी झाले आहे. आज आम्ही भुईमुगाचे पीक देखील वाढवू शकलेलो नाही. ही दुर्दैवी बाब आहे. पशुधन देखील सर्वात महत्त्वाचा भाग आहे. 2001 मध्ये 39638 इतके महाराष्ट्रात पशुधन होते.

यानंतर श्री.जुन्नरे....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. दिवाकर रावते

ते कमी होऊन आता 35,955 झाले आहे. केंद्राचे पुरस्कृत जे खाटीकखाने आहेत त्यामध्ये दिवसाला 15-15, 20-20 हजार जनावरे कापली जातात. त्यामुळे या पुढे पशुधनाच्या चोऱ्या होतील अशी परिस्थिती निर्माण होणार आहे.

सभापती महोदय, ग्रामीण भागातील संपूर्ण अर्थव्यवस्थेची उतरंड या ठिकाणी मी मांडत असतांना या अर्थसंकल्पासंदर्भात.....

श्री. हेमंत टकले : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. रावते साहेबांनी पीक व पशुधनाची परिस्थिती याबाबतीत सविस्तर निवेदन केलेले आहे. प्रश्न असा निर्माण होतो की, केंद्राच्या ग्रामविकास खात्याची सर्व पारितोषिके महाराष्ट्र शासनाला मिळाली अशी वस्तुस्थिती असताना माननीय रावते साहेबांच्या म्हणण्यानुसार आपले राज्य पहिल्या क्रमांकावर कसे येऊ शकेल असा प्रश्न यातून निर्माण होतो. यासंदर्भात सन्माननीय सदस्य श्री. रावते साहेबांनी अधिकची माहिती दिली तर आमच्या ज्ञानात भर पडू शकेल.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, मी कोटून तरी जमा केलेली माहिती या ठिकाणी वाचली नाही. महाराष्ट्राच्या आर्थिक पाहणी अहवालातूनच ती सर्व माहिती वाचलेली आहे.

श्री. हेमंत टकले : सभापती महोदय, या ठिकाणी मी जी माहिती दिलेली आहे ती सुध्दा मी इकडून तिकडून आणली नव्हती. जे प्रत्यक्षात घडलेले आहे ते मी आपल्या नजरेस आणलेले आहे. जर आपल्या राज्याला केंद्राच्या ग्रामविकास विभागातर्फे पहिल्या क्रमांकाचे पारितोषिक मिळाले होते ते विनाकारण मिळाले होते का ? असा प्रश्न मला पडलेला आहे.

श्री. दिवाकर रावते : पारितोषिक देण्यामध्ये काही गडबड झाली काय, चौकशी करावी काय असा प्रश्न आपण उपस्थित केलेला आहे. या ठिकाणी मी ग्रामीण भागातील शेतकऱ्यांच्या व्यथा आणि विवेचना मांडत आहे. महाराष्ट्रात सिंचन झाले नाही असा आरोप करण्यापेक्षा यासंदर्भात जी सरकारी आकडेवारी आहे त्यानुसार मी मांडण्याचा प्रयत्न केलेला आहे. हा विषय दोषारोपाचा नसून हा सुधारणेचा विषय आहे. हे जर घडत असेल तर ते का घडते याचे चिंतन करण्याचा हा विषय आहे. खरे म्हणजे हा विषय सर्वांसाठी आहे. पारितोषिक हा वेगळा विषय आहे, त्यामध्ये अनेक कंगोरे असतील. परंतु ही सर्व माहिती महाराष्ट्राच्या आर्थिक पाहणीतून आली असेल व

श्री. दिवाकर रावते

संपूर्ण सिंचन क्षेत्र, लागवडीखालील क्षेत्र व पिकाचे क्षेत्र सातत्याने कमी होत असेल व यासंदर्भातील चार वर्षांची माहिती आर्थिक पाहणी अहवालात आली असेल तर ती बाब चिंतेची आहे. विदर्भामध्ये 13 हजाराच्यावर शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या का झाल्या याचे उत्तर शोधण्यासाठी या आकडेवारीचा संबंध आहे असे माझे मत आहे.

सभापती महोदय, महाराष्ट्राच्या आर्थिक पाहणी अहवालात महिला सुरक्षेच्या बळकटीकरणाची माहिती देण्यात आलेली आहे. निवडणुकीमध्ये घड्याळाच्या जाहिराती होत्या. एक महिला सांगते, मला सुंदर मुलगी झाली- शरद पवारांचे महिला धोरण. माझी मुलगी पोलीस अधिकारी झाली- शरद पवारांचे महिला धोरण, माझी मुलगी सैन्यात गेली- शरद पवारांचे महिला धोरण अशा प्रकारच्या अनेक जाहिराती त्यावेळी दिल्या जात होत्या. त्यामुळे मला असा प्रश्न पडला की, माननीय श्री. शरद पवार महाराष्ट्राचे मंत्री आहेत की, केंद्रीय मंत्री आहेत ?

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, निवडणुकीच्या काळात पक्ष म्हणून काम करित असताना पक्ष प्रमुख म्हणून काही भूमिका काँग्रेस पक्षाने घेतली असेल, राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाने घेतली असेल, शिवसेनेने घेतली असेल किंवा बीजेपीने घेतली असेल. प्रत्येक पक्षाचा आपला एक अजेंडा असतो. त्यामुळे या ठिकाणी जाहिरातीचा संबंध कसा काय येतो ? याचा खुलासा केला तर आमच्याही ज्ञानात भर पडेल. जाहिरातीच्या संदर्भात बोलायचे झाले तर "अच्छे दिन आर्येगे, आर्येगे नही" अशी अनेक चर्चा होऊ शकेल.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, या अर्थसंकल्पातील पृष्ठ क्रमांक 14 वर महिला धोरणाचा विषय मांडला असून त्यावर मी माझे विचार व्यक्त करित होतो. ते धोरण सरकारचे होते की, पवार साहेबांचे होते असा मला प्रश्न पडला होता.

श्री. हेमंत टकले : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. रावते साहेबांनी महिला धोरणाच्या संदर्भात उल्लेख केलेला आहे. माननीय पवार साहेब या राज्याचे मुख्यमंत्री होते तेव्हा पहिल्यांदा त्यांनी महिला धोरण आणले होते व त्यानंतर हेच धोरण केंद्र पातळीवर करण्यात आले व त्यानंतर इतर राज्यांनी महिला धोरणाचा अंगीकार केला. महिला धोरणामध्ये महिलांच्या

श्री. हेमंत टकले

सहभागासाठी माननीय पवार साहेबांनी जो प्रयत्न केला त्या प्रयत्नाची सुखात महाराष्ट्रामध्ये माननीय पवार साहेबांनी केली होती असा त्यामागचा हेतू आहे. हे महिला धोरण जसजसे पुढे जात राहिले, त्यामध्ये आणखी काय समाविष्ट करावे याचा राज्य शासनाने विचार केला व त्यामध्ये वेळोवेळी सुधारणा करून, अधिकची भर घालून महिला धोरण प्रत्यक्षात पुढे पुढे नेऊन त्यामध्ये समाजाचे अधिक चांगले संतुलन राहिले या दृष्टीने माननीय पवार साहेबांनी महिला धोरण केले होते व त्या प्रयत्नांचा उल्लेख या अर्थसंकल्पात महिला धोरण म्हणून करण्यात आलेला आहे.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. हेमंत टकले यांनी माझ्या इमानात भर टाकल्याबद्दल धन्यवाद. आपण कबूल केले आहे की, कधी काळी, 1993 साली आदरणीय श्री. शरद पवार साहेब या राज्याचे मुख्यमंत्री असतांना मुंबईमध्ये प्रचंड बॉम्ब स्फोट झाले त्या काळात त्यांनी मांडलेले महिला धोरण फळास येण्यासाठी 2014 साल उजाडावे लागले. त्यातील उणिवा हळूहळू कमी होऊन हे महिला धोरण 2014 साली आपल्या समोर आलेले आहे. या महिला धोरणाची जाहिरात करण्यासाठी आपल्याला इतके दिवस लागले एवढेच मला सांगावयाचे होते. यामध्ये मी माझ्या स्वतःची काहीही माहिती दिलेली नाही.

सभापती महोदय, मराठी राज्य भाषेच्या संदर्भात मी एक पुस्तक प्रकाशित करित आहे. मराठी राज्यभाषेत ज्या काही उणिवा आहेत त्या मी दाखवण्याचा प्रयत्न करित आहे. यामध्ये दोषारोप ठेवण्याचा कोणताही उद्देश नाही. आपणा सर्वांची भूमिका एकच आहे.

सभापती महोदय, मी ऊसाच्या संदर्भात माननीय पंतप्रधानांना भेटण्यासाठी ज्यावेळेस दिल्ली येथील महाराष्ट्र सदनमध्ये गेलो होतो तेव्हा महाराष्ट्र सदनात मला मराठी भाषेतून एक सुध्दा पाटी दिसून आली नाही. महाराष्ट्र सदनात केवळ हिंदी आणि इंग्रजीतूनच पाट्या होत्या. गुजरात, आंध्र सदनात पहिल्यांदा त्यांच्या भाषेतून व नंतर इंग्रजी भाषेतून पाट्या होत्या. त्यावेळेस "महाराष्ट्र सदनाच्या मराठी दालनाला कुलुप, महाराष्ट्र सदनातील भोंगळ कारभार" या मथळ्याखाली बातम्या आल्या होत्या. या ठिकाणी आपण फक्त धोरण मांडण्याचे काम करता परंतु प्रत्यक्षात काहीच करित नाही एवढेच मला सांगावयाचे आहे.

सभापती महोदय, या अर्थसंकल्पात ऊस खरेदी दराने माफी दिल्याबद्दल या शासनाचे स्वागत करतो. गेल्या 3/4 वर्षांपासून ऊस हा कळीचा मुद्दा होता.

यानंतर श्री. अजित....

श्री.दिवाकर रावते....

सभापती महोदय, व्यवसाय कराच्या मर्यादेत वाढ केलेली आहे आणि मतिमंदाकरिता जो विषय मांडलेला आहे त्याबद्दल मी शासनाचे अभिनंदन करतो.

सभापती महोदय, कापसाला करामध्ये सूट दिलेली आहे. ही सूट कोणाला मिळणार हा प्रश्न आहे. शासनाने सूट दिली त्याबद्दल अभिनंदन करित असताना शासनाला आता चणे-फुटाणेपर्यंत यावे लागले ही अतिशय गंभीर परिस्थिती आहे.

सभापती महोदय, अर्थसंकल्पामध्ये काही नोंद करावी, अर्थसंकल्पाबद्दल काही खास मांडावे, खास बोलावे असे काहीही नाही. पूर्वी अर्थसंकल्प वाचण्यास दीड तास लागत होता आता अर्थसंकल्पांचे वाचन वीस-पंचवीस मिनिटात होते.

सभापती महोदय, मी भाषणाची सुस्वात करताना सांगितले की, या सरकारचा हा शेवटचा अर्थसंकल्प आहे. मागील तीन टर्म या सरकारने सातत्याने अर्थसंकल्प मांडले आणि ते सातत्याने लुटले गेले, भ्रष्टाचारामध्ये बरबटले गेले. अर्थसंकल्पाचा काहीही परिणाम होत नव्हता त्याकडे दुर्लक्ष करण्यात आले याची उदाहरणे मी मांडणार आहे.

सभापती महोदय, सन 2001 मध्ये 1100 कोटी रुपयांचा पवन ऊर्जा घोटाळा झाला. मी शासनाचा लेखाजोखा मांडत आहे. आपणास बारा तेरा वर्षे अर्थसंकल्प मांडण्याचा सन्मान मिळाल्यानंतर त्या अर्थसंकल्पाकडे सरकारने बारकाईने पाहिले नाही. लोकांना अर्थसंकल्पाचा उपयोग होईल अशी कृतिशीलता निर्माण केली नाही. प्रशासनावर योग्य पकड नसल्यामुळे विविध घोटाळे झाले ते मी आपणासमोर मांडणार आहे.

सभापती महोदय, मी मागे पवन ऊर्जा घोटाळ्या संदर्भात पाऊण तास भाषण केले होते. पवन ऊर्जा प्रकल्प सुरु होण्यापूर्वी विक्रीकरामध्ये 100 टक्के सवलत दिली त्यामधून 326 कोटी रुपये शासनाच्या तिजोरीमध्ये येणे आवश्यक होते परंतु ते आलेले नाहीत. पुण्यातील मोठे उद्योजक बजाज उद्योगाला पवन ऊर्जेचे पंखे उभारले म्हणून 736 कोटी रुपयांची सबसिडी दिली. त्यानंतर बजाज उद्योगाने त्यांचा कारखाना बंद केला आणि कामगारांना सांगितले की, शेडखाली बसायचे, पगार घ्यायचा आणि निवृत्त व्हायचे.कारण सरकारने त्यांना एकरकमी 736 कोटी रुपये दिले होते.

..2..

श्री.दिवाकर रावते....

सभापती महोदय, सन 2009 मध्ये रेशन धान्य घोटाळा झाला. रेशन दुकानदारांनी 60 टक्के धान्य जनतेसाठी वाटले तर 40 टक्के धान्य खुल्या बाजारात चोरीने विकले गेले. हा घोटाळा काही हजारांमध्ये होता. त्यामध्ये रॉकेलचा समावेश आहे. त्यावेळी माननीय मंत्री महोदयांनी 30 लाख बोगस रेशनकार्ड रद्द करण्यात आली असे उत्तर देताना सांगितले होते. अजूनही 20 लाख बोगस रेशनकार्डस आहेत. जवळपास 50 लाख बोगस रेशनकार्डस आहेत. म्हणजे बोगस रेशनकार्डस काढून त्यावर हा सर्व व्यवहार सुरु होता.

सभापती महोदय, सन 2000 मध्ये 16 कोटी 50 लाख स्म्यांचा चणाडाळ घोटाळा झाला. त्यावेळी 2 हजार 7 स्मये किंवटल असा भाव बालाजी ऑईल मिलकडून आला होता. परंतु त्या निविदेमध्ये गोलमाल करून वाढीव किंमतीची निविदा मंजूर करून 16 कोटी 50 लाख स्म्यांचा घोटाळा करण्यात आला.

सभापती महोदय, या सभागृहात मोठी चर्चा झालेला घोटाळा म्हणजे महानंदा पॉलिथिन घोटाळा. या घोटाळ्याची येथे चर्चा झाली होती. पॉलिथिनचा दर 10 स्मये 50 पैसे होता. 3 हजार 600 टन पॉलिथिन बॅगज घेतल्या त्यामध्ये 16 कोटी 90 लाख स्म्यांचा घोटाळा झाला.

सभापती महोदय, जिल्हा सहकारी बँकेच्या घोटाळ्यासंबंधी आमचे सहकारी सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत प्र.पाटील बोलले. नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती बँकेच्या संदर्भात सर्वत्र माहिती आली आहे, काही ना काही छापून आले आहे. ते आपल्या सदनाचे सदस्य नसल्यामुळे त्यांच्याबाबत बोलणे मी उचित समजत नाही. खालच्या सभागृहात त्यासंबंधी आवाज उठविण्यास वाव आहे.

सभापती महोदय, सन 2002 मध्ये 40 कोटी स्म्यांचा साखर घोटाळा झाला. स्थानिक बाजारात साखरेचे पोते 1300 स्म्यांना विकले जात असताना निर्यातीची साखर 1 हजार 30 स्मये प्रती किंवटल दराने विकली जात होती. मात्र ही साखर निर्यात न करता स्थानिक बाजारात ती 1300 स्मये दराने विकण्यात आली. प्रत्येक पोत्यामागे 250 स्म्यांचा घोटाळा झाला. हा संपूर्णघोटाळा 40 कोटी स्म्यांचा होता.

..3..

श्री.दिवाकर रावते....

सभापती महोदय, सन 2003 मध्ये मुद्रांक घोटाळा झाला. या विषयावर आपल्याकडे चर्चा झाली. त्यावेळी श्री.छगन भुजबळ यांना मंत्री पदाचा राजीनामा द्यावा लागला होता. त्यानंतर तेलगी कारागृहात आणि श्री.छगन भुजबळ मंत्रिमंडळात असे चित्र आपण महाराष्ट्रात पाहिले.

सभापती महोदय, शेण घोटाळा झाला. दुष्काळामध्ये जनावरांसाठी छावण्या काढण्यात आल्या होत्या. दुष्काळी भागामध्ये मी सर्वत्र फिरलो होतो. त्यावेळी विरोधी पक्ष नेते श्री.नितीन गडकरी होते. मी त्यांच्याशी चर्चा केली. मी त्यांना सांगितले की, जनावरांचे शेण कुठे जाते ? शेणाचे गणित मला समजलेले नाही. त्यांनी त्या संदर्भातील सर्व आकडेवारी मिळविली. सन 2003 मध्ये दहा जिल्ह्यांमध्ये 72 तालुक्यांमध्ये दुष्काळ पडला होता. या नऊ महिन्यांच्या कालावधीत 400 चारा छावण्यांमध्ये एक हजार ते पंधराशे अशी मिळून 5 लाख जनावरे होती. नऊ महिन्यात प्रत्येक छावणीमध्ये 700 ते 1000 ट्रॉली शेण जमा झाले. प्रत्येक ट्रॉलीचा दर 500 रुपये धरला तर जवळपास 20 कोटी रुपयांचा शेणाचा घोटाळा झालेला आहे. हा घोटाळा आम्ही सदानामध्ये मांडला होता.

सभापती महोदय, सन 2003 मध्ये वैद्यकीय साहित्य खरेदी घोटाळा झाला होता. हा घोटाळा सन्माननीय सदस्य डॉ.दीपक सावंत यांनी बाहेर काढला होता.

सभापती महोदय, दानपेटी खरेदीमध्ये 55 लाख रुपयांचा घोटाळा झाला होता.

सभापती महोदय, पेट्रोल, डिझेलमध्ये भेसळ झाली ती केंद्रापासून झिरपत येथे आली. त्या संदर्भात केंद्राने निर्णय घेतला आणि आपल्या राज्यामध्ये 13 आयातदारांनी आयात केलेल्या केरोसीनची 113 कोटी रुपयांची, नाफत्याची 119 कोटी रुपयांची, पेट्रोल, डिझेल भेसळीसाठी आयात केलेल्या 3 हजार कोटी रुपयांची केरोसीनची करचोरी केली .

सभापती महोदय, सन 2004 मध्ये बीड कॉलेज घोटाळा झाला. राज्य सरकारने बीड कॉलेजचे एकूण 80 प्रस्ताव भोपाळ येथील नॅशनल कौन्सिल ऑफ रिसर्च एज्युकेशनकडे पाठविले. त्यापैकी 30 प्रस्ताव हे काँग्रेस पक्षाशी संबंधित मंत्री, आमदार, पदाधिकारी यांचे होते. 10 प्रस्ताव सरकारला पाठिंबा देणाऱ्या अपक्ष आमदारांचे होते अशी माहिती तत्कालीन मंत्री यांनी 1 जानेवारी, 2004 रोजी पत्रकार परिषद घेऊन दिली. यामध्ये 40 कोटी रुपयांचे वाटप झाले. लोकायुक्तांकडे

हे प्रकरण गेल्यानंतर ती यादी रद्द करण्यात येऊन घोटाळ्याचे नामोनिशाण मिटविण्यात आले.

सभापती महोदय, सन 2006 मध्ये पंतप्रधान पॅकेजमध्ये घोटाळा झाला. त्या संदर्भात येथे चर्चा झाली. जनावरांच्या वाटपामध्ये पैसे घेण्यात आले, कर्जमाफीमध्ये पैसे खाल्ले. त्या संदर्भात मी नंतर बोलणार आहे. नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती बँकेने पंतप्रधान पॅकेजमध्ये 50 कोटी रुपयांचा घोटाळा केला. नांदेड जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेने 255 कोटी रुपयांचा घोटाळा केला. उस्मानाबाद सहकारी बँकेने 275 कोटी रुपयांचा घोटाळा केला. कोल्हापूर सहकारी बँकेने 60 कोटी रुपयांचा घोटाळा केला. त्या संदर्भात सर्व संबंधितांची मालमत्ता जप्त करण्याबाबत माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने निर्णय दिलेला आहे. वर्धा जिल्हा बँकेने 50 कोटी रुपयांचा घोटाळा केलेला आहे. या सर्व बँकांमध्ये शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीचे 7/12 उतान्यावरील नोंदी कोऱ्या होण्याऐवजी त्या संदर्भात झालेले हे घोटाळे आहेत.

सभापती महोदय, सन 2009 मध्ये 300 कोटी रुपयांचा बालकाश्रम आणि बालसुधार गृहासंबंधी घोटाळा झाला. या घोटाळ्यासंबंधी आम्ही पायऱ्यांवर बसलो होतो. त्यावेळी श्री.मदन पाटील हे मंत्री होते. बालकाश्रम उघडण्याचे प्रस्ताव नसताना अनुदान वाटण्यात आले. दिनांक 13 जून 2009 रोजी विधानसभेत हे प्रकरण आले होते. विधानपरिषदेत देखील ते प्रकरण आले होते. महिला व बालविकास मंत्री श्री.मदन पाटील यांनी 200 संस्थांपैकी 14 संस्था बोगस असल्याचे आढळून आल्याने त्यांचे परवाने रद्द करण्यात आले अशी कबुली या सदनमध्ये दिली होती. यामध्ये 300 कोटी रुपयांचा घोटाळा झाला होता.

सभापती महोदय, पुणे येथील मेगासिटी रद्द करण्यासंदर्भातील प्रकरण आहे. मुंबई-पुणे या महामार्गाला भविष्यात मदत व्हावी म्हणून 600 कोटी रुपयांचा निधी जमा व्हावा म्हणून त्यासाठी

यानंतर श्री.बोर्डे...

श्री.दिवाकर रावते....

त्या ठिकाणी मेगासिटी काढण्याची व्यवस्था केली. परंतु ती निर्माण करता आली नाही म्हणून ती रद्द झाली. परिणामी त्या संस्थेला राज्य सरकारला आपल्या तिजोरीतून 600 कोटी रुपये द्यावे लागले. पुण्यातील या मेगासिटीच्या घोट्याच्या चर्चा आपल्या सभागृहात झाली असावी अशी माझी माहिती आहे.

महोदय, इंदापूर अर्बन को-ऑप.बँक मर्यादितचे पत्र माझ्याकडे आहे. माझ्यासमोर बँक क्षेत्रात काम करणारे काही सदस्य बसलेले आहेत. अर्बन बँक आणि शेती कर्जाचा काही संबंध येतो असे मला वाटत नाही. येत असेल तर आपण मला मार्गदर्शन करावे.

श्री.अमरसिंह पंडित : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते यांनी असा उल्लेख केला की, अर्बन बँक आणि शेतीचा काही संबंध नाही. माझ्या माहितीनुसार 3 वर्षांपूर्वी आर.बी.आय. ने अर्बन बँकांची यदाकदाचित कर्ज देण्याची परिस्थिती असेल तर शेतीचे कर्ज देण्यास परवानगी दिलेली आहे. मी स्वतः भवानी अर्बन बँकेचा संचालक आहे. ही बँक प्रत्येक वर्षी साधारणपणे 22 ते 25 टक्क्यांपर्यंत शेती कर्ज वितरित करते. त्यामुळे नागरी बँका शेती कर्ज देऊ शकत नाहीत अशी परिस्थिती नाही. पूर्वी तशी परिस्थिती होती. गेल्या दोन वर्षांपासून अशा प्रकारे कर्ज देण्यास आर.बी.आय. ने परवानगी दिलेली आहे.

श्री.दिवाकर रावते : महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.अमरसिंह पंडित यांनी मला मार्गदर्शन केल्याबद्दल मी त्यांचे धन्यवाद मानतो. परंतु मी त्यांच्या निदर्शनास आणून देतो की, दोन वर्षांपूर्वी अर्बन बँकांना शेतकऱ्यांना घर बांधणीसाठी कर्ज देण्याची परवानगी होती. इंदापूर अर्बन को-ऑप. बँकेने माहितीच्या अधिकारांतर्गत पुरविलेली प्रत माझ्याकडे आहे. मी सभागृहात अधिकृतरीत्या सांगतो की, पंतप्रधान पॅकेजमधील कर्जमाफीचे फक्त 7800 कोटी रुपये महाराष्ट्राला मिळाले होते. देशाची एकूण कर्जमाफीची रक्कम 72 हजार कोटी रुपये होती. परंतु त्यातील फक्त 52 हजार कोटी रुपये वितरित करण्यात आले आणि उर्वरित 20 हजार कोटी रुपये न वापरता केंद्र सरकारच्या तिजोरीत तसेच शिल्लक राहिले. महाराष्ट्राला मिळालेल्या 7800 कोटी रुपयांपैकी 1500 कोटी रुपयांचा वापर बेकायदेशीररित्या शेतकऱ्यांच्या नसलेल्या खळ खात्याचे कर्ज

..2..

श्री.दिवाकर रावते....

लाटण्यासाठी केला. याचाच अर्थ यामध्ये 1500 कोटी स्मयांचा घोटाळा केला गेला. शेतकऱ्यांच्या आत्महत्यानंतर देण्यात आलेल्या पॅकेजमधील हा पैसा लाटण्यात आला. माझ्याकडे अशी अनेक प्रकरणे आहेत. त्यातील एक प्रकरण मी सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देतो.

महोदय, माझ्याकडे 2011 सालचे पत्र आहे. त्यावेळी कोणत्याही अर्बन बँकांना शेती कर्ज देण्याची तरतूद नव्हती. पंतप्रधान कर्जमाफी पॅकेजअंतर्गत इंदापूर अर्बन को.ऑप बँकेने 7 कोटी 71 लाख 33 हजार 448 स्मयांची कर्जमाफी केली असे दाखवून ती रक्कम घेतली. ही बाब उघडकीस आल्यानंतर, अशा प्रकारे कर्जमाफी देणे चुकीचे आहे असे लक्षात आले. त्यामुळे त्या बँकेने एका दिवसात ते पैसे भरले.

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती अॅड.आशिष शेलार)

त्यामध्ये नमूद केले आहे की, सदर रक्कम ज्या संस्थांसाठी आली होती त्या संस्थांनी वारंवार मागणी करूनही आमच्याकडे रेकॉर्ड न दिल्यामुळे ती रक्कम आम्ही परत करित आहोत. मी केवळ एका संस्थेचे उदाहरण दिले आहे. महोदय, अशा प्रकारच्या अनेक संस्था आहेत. मी 1500 कोटी स्मयांसंदर्भातील केवळ एक प्रकरण निदर्शनास आणून दिले आहे. आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांसंदर्भात केंद्र सरकारने जे पॅकेज दिले त्यातील रकमा बेकायदेशीररित्या वाटण्यात आल्या. सन्माननीय सदस्य श्री.हेमंतजी टकले, आपल्या नावे घराचे कर्ज असेल तर त्याची वसुली सुरु होती. परंतु तेच कर्ज शेती कर्ज असल्याचे दाखवून त्या रकमेची कर्जमाफी घेतली. माहितीच्या अधिकारातून मिळविलेल्या माहितीतून ही सर्व माहिती उघड झाली आहे.

महोदय, सन 2010 ते 2013 या कालावधीत एकूण 57 घोटाळे झाल्याची कागदपत्रे माझ्याकडे आहेत. दिनांक 24 नोव्हेंबर, 2010 मध्ये लवासाचा महाकर्ज घोटाळा, 29 नोव्हेंबर, 2010 रोजी माननीय मंत्री श्री.मनोहर नाईक यांच्या स्वीय सहायकाचा 200 एकर जमिनीचा घोटाळा, दिनांक 4 डिसेंबर, 2010 रोजी मुंबई बँकेचा घोटाळा, दिनांक 11 डिसेंबर, 2010 रोजी वनश्री घोटाळा, दिनांक 3 डिसेंबर 2011 रोजी 200 एकरचा झोपडपट्टी पुनर्वसन घोटाळा असे अनेक घोटाळे आहेत. परंतु ते सर्व वाचून मी अन्य सन्माननीय सदस्यांचा या चर्चेवर बोलण्याचा हक्क हिरावून घेऊ इच्छित नाही. महोदय, हे सर्व घोटाळे करोडो स्मयांचे आहेत. आपल्याला हे

..3..

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

JJ-3

श्री.दिवाकर रावते....

सर्व घोटाळे क्षुल्लक वाटत असले तरी ते शेतकऱ्यांच्या काळजावर डाग देणारे आहेत.

महोदय, कृषीभूषण पदक घोटाळा हा अनेक घोटाळ्यांपैकी एक आहे. या पुरस्काराचे पदक सोन्याचे होते. परंतु ज्यावेळी शेतकरी आनंदाने घरी गेला त्यावेळी लक्षात आले की, जे पदक मिळाले आहे ते सोन्याचे नसून सोन्याचा मुलामा दिलेले आहे. महोदय, ही तुमच्या- माझ्यासाठी छोटी गोष्ट वाटते. परंतु हीच गोष्ट शेतकऱ्यांसाठी मोठी आहे. शेतकऱ्यांनी चांगली शेती केली म्हणून त्यांना गौरवपर कृषीभूषण पदक देण्यात आले होते. परंतु त्यात सुध्दा शेतकऱ्यांची फसवणूक झाली हे दुर्दैवी आहे. कोट्यवधी रूपांच्या घोटाळ्यांपेक्षा हा घोटाळा अतिशय दुर्दैवी आहे.

श्री.भाई जगताप : महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते हे सभागृहातील ज्येष्ठ सदस्य आहेत. कोणतेही अवॉर्ड मग ते पद्मभूषण असेल, पद्मविभूषण असेल वा अन्य कोणतेही सर्वोच्च अवॉर्ड असेल, त्या अवॉर्डची किंमत होऊ शकत नाही. मग ते अवॉर्ड सोन्याचे असेल, हिऱ्याचे असेल, त्याची किंमत होऊ शकत नाही. कारण त्या अवॉर्डच्या मागे देशातील जनतेच्या भावना जुळलेल्या असतात. परमवीर चक्र पुरस्कार मिळाल्यानंतर तो छातीवर धारण केल्यानंतर त्या पुरस्काराचे महात्म्य कायम राहते. कृषीभूषण पुरस्कार किंवा अन्य तत्सम पुरस्कार असतील तर त्या बाबत भावना व्यक्त करताना त्याचे मूल्यांकन कमी होता कामा नये, याची आपण काळजी घेतली पाहिजे. जो पुरस्कार मिळाला त्याला सोन्याचा मुलामा दिला असला तरी त्या पुरस्काराचे मूल्यांकन कमी होता कामा नये अशी माझी सूचना आहे.

श्री.दिवाकर रावते : महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांच्या विचारांच्या प्रामाणिकपणाबद्दल मी त्यांचा आदर करतो. शिवाय त्यांच्या भावनेचाही आदर करतो. कोणतेही पदक असो त्या पदकाचे महत्त्व आहे. या ठिकाणी सोने-चांदी हा विषय नाही. सन्माननीय सदस्यांनी मला चाळवले आहे. मी त्यांना सांगू इच्छितो की, नंदुरबारमधील आदिवासी महिलांना सोन्याचे मंगळसूत्र देण्यात आले. परंतु नंतर लक्षात आले की, ते पितळेचे होते. कोणत्याही स्त्रीच्या सौभाग्याचा एवढा अवमान होऊ शकत नाही. नंतर या बाबतीत चौकशी झाली आणि त्यांना सोन्याची मंगळसूत्रे दिली गेली हा भाग निराळा. परंतु...

..4..

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

JJ-1

SJB/ D/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

17:10

श्री.भाई जगताप : महोदय, मी पुन्हा सांगू इच्छितो की, या बाबतीत आपण डिबेट करीत नाही. या पवित्र सभागृहात तुम्ही-आम्ही जे निर्णय घेतो तो खाली जाईपर्यंत वेळ लागतो. त्यानंतर त्याची अंमलबजावणी होते. आपण सांगितले की, ज्यावेळी हा प्रकार घडला त्यावेळी चौकशी करण्यात आली आणि संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून त्या महिलांना ती मंगळसूत्रे बदलून देण्यात आली. मला वाटते या ठिकाणी दोन्ही बाबींची गल्लत होऊ नये.

श्री.दिवाकर रावते : महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांच्यासारखे राज्यकर्ते का व्हावेत किंवा त्यांना मंत्री का करावे याचे कारण असे की, आपले जे विचार आहेत ते जर संबंधितांना वेळीच कोणी तरी सांगितले असते तर ही चूक झाली नसती. कोणताही पुरस्कार हा गौरवास्पद असतो. परंतु हे सर्व प्रकरण उजेडात आल्यानंतर सर्वांकडून पदक परत मागवून सोन्याची पदके दिली गेली. सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांच्यासारखा नेता सल्ला द्यावयास हवा होता. सोन्याऐवजी पितळेचे दिलेले मंगळसूत्र परत घेऊन नंतर सोन्याचे दिले. तसाच प्रकार कृषीभूषण पुरस्काराच्या बाबतीत केला.

नंतर श्री.कांबळे....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धास तयार

श्री. दिवाकर रावते

योग्य असताना देखील शासनाने पुन्हा ते अयोग्य कसे आहे, हे आपल्या कृतीतून दाखविले. त्यामुळे तुम्ही लवकर मंत्री व्हा. घोटाळेबाज शासनाचा हा शेवटचा अर्थसंकल्प आहे. 10 वर्षांत या सद्नात अनेक घोटाळे मांडले. अनेक घोटाळ्यांमध्ये कोणालाही कसलीही शिक्षा झाली नाही. मग याचा गौरव कसला करायचा, अभिमान कसला करायचा ? माननीय श्री. अशोक चव्हाण हे आदर्शमध्ये आहेत की नाही हे सीबीआयने ठरवायचे. ते तसे असतील तर अडकावेत, नसतील तर अजिबात अडकू नयेत ही सरळ भूमिका आहे. आम्ही कधी त्याचे राजकारण केले नाही. सीबीआयने सांगितले की, ते दोषी आहेत. मग त्यांना अटक का नाही करायची ? भ्रष्टाचाराने माखलेले हे सरकार आहे. तोंड लपवावे अशा पध्दतीचा हा अर्थसंकल्प आहे. आमच्याकडे प्रश्न निर्माण झाले आहेत, ते तुमचेही प्रश्न आहेत असे मी म्हणतो. अर्थसंकल्प येण्यापूर्वी आदरणीय श्री. शरद पवार यांनी एलबीटीच्या संदर्भात वक्तव्य केले. आदरणीय श्री. शरद पवार हे राज्यातील अत्यंत अनुभवी, राजकीयदृष्ट्या परिपक्व आणि राज्यातील लोकांच्या नसानसाची माहिती असलेले नेतृत्व आहे. मी काल त्यांचे एका शिबिरातील वक्तव्य ऐकत होतो. ते असे म्हणाले की, व्यापाऱ्यांना आपण दुखावले. आपण यावेळी व्यापाऱ्यांना समाधान देऊ शकलो नाही. व्यापाऱ्यांमुळे आपला पराभव झाला. आपल्या पराभवामध्ये व्यापाऱ्यांचा हात मोठा आहे. व्यापारी कसा असतो त्याचेच त्यांनी वर्णन केले. गरीब लोक त्यांच्याकडे येतात आणि पुढ्या बांधता बांधता तो जे काय सांगायचे ते सांगतो. व्यापाऱ्यांचा एलबीटीचा प्रश्न तेव्हापासून गाजत आहे. एलबीटी या विषयाच्या संदर्भात माननीय श्री. शरद पवार माननीय मुख्यमंत्र्यांना स्वतः भेटले असे आम्ही वर्तमानपत्रात वाचले. आम्हाला अर्थसंकल्पात एलबीटीच्या संदर्भात काहीही ऐकायले मिळाले नाही. व्यापारी दुखावले यापेक्षा तुमचा निर्धार अर्थसंकल्पात कमी पडला आहे असे मला वाटते. त्यामुळे व्यापाऱ्यांना दोष देण्यापेक्षा राज्यकर्ते म्हणून एलबीटीचा विषय हाताळा. सभागृहात एलबीटीच्या विषयाच्या संदर्भात गेली 2 वर्षे चर्चा होत आहे. मग हा विषय आपण का लावून धरला नाही ?

सभापती महोदय, टोलचा विषय देखील तसाच आहे. टोलचे धोरण कोणत्याही परिस्थितीत आचारसंहितेच्या अगोदर आम्ही जाहीर करू असे सांगितले होते. आचारसंहिता संपली, निवडणुका झाल्या, सर्व सुपडा साफ झाला, आता काय करायचे असे म्हणत सर्वजण हवालदिल झाले. आता

श्री. दिवाकर रावते

सर्व पक्ष धावपळ करीत आहेत, बैठका घेत आहेत. टोलच्या विषयाच्या संदर्भात आतापर्यंत काहीही झाले नाही. अधिवेशन सुरु झाल्यानंतर या संदर्भात आमच्या वाचण्यात आले. विधानसभेत सांगितले असेल तर येथेही सांगणे भाग होते. परंतु, माननीय मुख्यमंत्र्यांनी आतापर्यंत येथे काहीही सांगितलेले नाही. ते म्हणत आहेत की, अधिवेशन संपेपर्यंत सांगण्यात येईल.

सभापती महोदय, आज कोल्हापूरमध्ये टोलच्या संदर्भात लाखो लोकांचा निग्रही मोर्चा निघाला आहे. तो निर्धाराचा मोर्चा आहे. कोल्हापूर टोल हा अतिशय वादातीत विषय निर्माण झाला आहे. त्यावर मी येथे भाष्य केले होते. त्यामध्ये त्यांना एकही स्त्रया देण्याची गरज नाही. 350 कोटी स्त्रयांचे होते ते वाढवून आता 420 कोटी स्त्रयांचे झाले आहे. भूखंड व्यापारी तत्वावर देऊन 4 चा एफएसआय दिल्यामुळे आणि ते ताज समूहाला दिल्यामुळे 350 कोटी स्त्रये यापूर्वीच त्यांना मिळाले आहेत. एमएमआरडीएच्या दस्तऐवजात म्हटले आहे की, मत्तपाने फक्त मदत करायची आहे. रस्ते करण्याच्या संदर्भातील संपूर्ण संबंध एमएमआरडीएचा आहे. राहिलेले 100 कोटी एमएमआरडीएने द्यावे असा विषय होता. परंतु, तरी आजही कोल्हापूरमध्ये लोकांना सतत 3 वर्षे टोलच्या संदर्भात संघर्ष करावा लागत आहे. राज्यात टोलचे धोरण आलेले नाही.

सभापती महोदय, छत्रपती शिवाजी महाराजांचे स्मारक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे स्मारक, शाहू महाराजांचे स्मारक यांचा विषय आहे. आता हे सर्व कधी होणार आहे माहीत नाही. आपण या संदर्भात बोलावे. अजून कालची गारपिटीची चर्चा बाकी राहिली आहे. राज्यातील शेतकऱ्यांना सरसकट विम्याचे संरक्षण द्यावे या संदर्भातील कोणतीही स्पष्ट भूमिका अर्थसंकल्पात नाही. भविष्यात राज्यात आलेल्या कोणत्याही नैसर्गिक संकटात शेतकरी उद्ध्वस्त झाला तर त्याला पूर्ण संरक्षण मिळेल अशी भूमिका अर्थसंकल्पात मला जाणवली नाही. आपण या संदर्भात उत्तरात सांगितले तर माझे समाधान होईल. आपण शेतकऱ्यांना आश्वासित करू शकत नाही. आपण त्यांना पैसे देऊ शकत नाही. आपल्या तिजोरीत खडखडाट असेल. विम्याच्या संरक्षणातून शेतकऱ्याला काही ना काही आधार असतो. मात्र तोही आधार मिळाला नाही तर काही योग्य नाही.

श्री. दिवाकर रावते

सभापती महोदय, माजी मुख्यमंत्री श्री. शिवाजीराव पाटील-निलंगेकर महसूल मंत्री झाले त्यावेळी इंग्रजांच्या काळातील आणेवारी पध्दत आम्ही बदलणार आहोत आणि नवीन कायदा आणणार आहोत असे त्यांनी सांगितले. सभागृहाच्या कामकाजात याची नोंद आहे. परंतु, आजपर्यंत या संदर्भातील निर्णय होत नाही. शेतकऱ्यांची आणेवारीतून होणारी फसवणूक आपल्याला सतत जाणवत आहेत. आम्ही ही फसवणूक विविध माध्यमातून पाहत आहोत. गारपिटीचा विषय गंभीर आहे. आणेवारीच्या संदर्भात खोटे पंचनामे होतात. आतापर्यंत त्या संदर्भात कोणतीही बाजू मांडली नाही. हा शेतकऱ्यांचा विषय आहे. सावकारी कायदा मंजूर केला. कायदा मंजूर करण्यास थोडा उशीर झाला वगैरे सर्व ठीक आहे. सन 2009 ला माननीय राष्ट्रपतींची त्यावर सही झाली. माननीय सहकार मंत्री मागच्या अधिवेशनात तसेच कामकाज सल्लागार समितीच्या बैठकीतही म्हणाले की, आम्ही या अधिवेशनात सुधारित विधेयक आणतो आणि सन 2000 पासूनचे संरक्षण देण्याचे ठरवित आहोत. आम्हाला यादीमध्ये ते दिसलेले नाही. शेतकऱ्यांची फसवणूक होत आहे असे आम्हाला वाटत आहे. ऊस उत्पादकांचे आंदोलन पेटले होते. त्यामुळे स्वामीनाथन समितीच्या शिफारशी स्वीकारण्याची घोषणा झाली होती. त्या बैठकीत माननीय मुंडे साहेब होते, माननीय दादा होते, माननीय कृषी मंत्री होते, माननीय सहकार मंत्री होते. संबंधितांनाही बैठकीसाठी बोलाविले होते.

सभापती महोदय, स्वामीनाथन समितीच्या अहवालाच्या संदर्भात आजही ठोस भूमिका मांडली असल्याचे वाचण्यात आलेले नाही. माझा वाचण्यात गैरसमज झाला असेल तर मला या संदर्भात मार्गदर्शन केल्यास आनंद होईल. माझ्या चुका निघून शेतकऱ्यांचे भले होणार असेल तर तो आनंदाचा क्षण असेल. स्वामीनाथन समितीच्या संदर्भात उत्पादक शेतकऱ्यांना उत्पादनाच्या भावासंदर्भात दिलेल्या शब्दाप्रमाणे भाव मिळाला नाही.

सभापती महोदय, कांदा हा विषय कळीचा आहे. कांदा या विषयाने गडबड होते. कांदा उत्पादक शेतकरी नेहमी हैराण असतो. त्यांच्या संदर्भात निश्चित स्वस्वाचे धोरण असावे. कांद्याचा भाव कधी 2 रुपये तर कधी 200 रुपये होत असल्यामुळे कांदा उत्पादक शेतकरी भरडला जातो. शेतकरी मेळाव्यात आदरणीय श्री. शरद पवार कांदा उत्पादकांना म्हणाले होते की, तुम्ही अडचणीत

श्री. दिवाकर रावते

असताना मी येतो आणि तुम्हाला न्याय मिळवून देतो. मात्र नंतर तुम्ही विसरता. त्यांनी अशी कानउघडणी केली होती. कांदा विषयाच्या संदर्भात कायमस्वस्त्री धोरण असले पाहिजे. कांद्याला कोणत्याही सिझनमध्ये किमान भाव मिळेल अशी हमी देणारे धोरण असले पाहिजे. अर्थसंकल्पात तसे धोरण दिसत नाही. विदर्भात 13 हजार आत्महत्या झाल्या. वस्त्रोद्योग धोरण जाहीर केले त्यावेळी माननीय मुख्यमंत्र्यांनी छातीवर हात ठेवून आश्वासन दिले होते की, आता वस्त्रोद्योग धोरण आले आहे. कापूस पिकतो तेथे गिरण्या निघतील, आम्ही धोरणानुसार निधीची उपलब्धता करू. परंतु, विदर्भात एकही गिरणी उभी राहिली नाही. त्यामुळे हे शासनाचे अपयश आहे. कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांचा भ्रमनिरास झाला आहे. हा अर्थसंकल्प सर्वांचाच भ्रमनिरास करणारा आहे. आम्ही उद्या पडणार आहोत, जाता जाता तुमच्या गळ्यात लोढणे घ्या आणि निस्तरा अशी भूमिका घेणारा हा अर्थसंकल्प मांडला आहे. हा अर्थसंकल्प निर्जीव आहे. मी त्याची निर्भर्त्सना करतो. जय हिंद ! जय महाराष्ट्र ! धन्यवाद !

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

KK.5

MSK/ D/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्डे

17:20

श्री. किरण पावसकर (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, सन 2014-15 या वर्षाचा अतिरिक्त अर्थसंकल्प विधानसभेत माननीय उप मुख्यमंत्री श्री. अजित पवार यांनी व विधानपरिषदेत माननीय राज्यमंत्री श्री. राजेंद्र मुळक यांनी सादर केला. सादर केलेल्या अर्थसंकल्पाचे मी अभिनंदन करतो. राज्यातील लहान मुलापासून वयोवृद्ध माणसापर्यंत समाजातील वेगवेगळ्या घटकांची काळजी यामध्ये घेण्यात आली असल्यामुळे तो परिपूर्ण अर्थसंकल्प आहे असे म्हटले तर ते चुकीचे ठरणार नाही.

(नंतर श्री. रोझेकर

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.किरण पावसकर.....

परकीय थेट गुंतवणूक आणली नाही तर राज्याचा विकास होऊ शकत नाही. ही गोष्ट अर्थ मंत्री महोदयांच्या व्यवस्थित लक्षात आल्यामुळे आणि त्यांनी त्यादृष्टीने प्रयत्न केल्यामुळे परकीय थेट गुंतवणूक आकर्षित करण्यामध्ये आपले राज्य देशात सर्वप्रथम ठरले आहे, हे विरोधकांनाही मान्य करावे लागेल. केवळ तिजोरीत खडखडाट आहे, असे म्हणणे चुकीचे ठरेल. देशाच्या एकूण परकीय गुंतवणुकीतील 18 टक्के वाटा आकर्षित करण्यामध्ये आपले राज्य यशस्वी ठरले असून या माध्यमातून 10 लाख 21 हजार 633 कोटी रुपयांची गुंतवणूक आपल्या राज्यात होणे अपेक्षित आहे. राज्याने नवीन औद्योगिक धोरण जाहीर केले असून त्यामध्ये या सर्व बाबींचा समावेश करण्यात आला आहे. प्रामुख्याने राज्यातील उद्योग धंद्यांना प्रोत्साहन दिले गेले आहे. या आर्थिक वर्षात एप्रिल महिन्यात आणखी 10 विशाल प्रकल्पांना मान्यता देण्यात आली आहे. त्या माध्यमातूनही 2702 कोटी 69 लक्ष रुपये एवढी गुंतवणूक अपेक्षित आहे. मघाशी सन्माननीय विरोधी पक्षनेते म्हणाले की, राज्यात जॉबलेस लोक भरपूर आहेत. परंतु, मी हे लक्षात आणून देऊ इच्छितो की, एप्रिलपर्यंतच्या अपेक्षित गुंतवणुकीतून 5809 लोकांना रोजगाराची संधी उपलब्ध होणार आहे. मागील वर्षीचे बजेट बघितले तर 413 विशाल प्रकल्पांना मान्यता देण्यात आली असून त्यापैकी 114 प्रकल्पांमधून उत्पादनही सुरु झाले आहे, या गोष्टीकडे आपल्याला कानाडोळा करून चालणार नाही. राज्यात उपलब्ध होणारा रोजगार आपण लक्षात घेतला तर विरोधी पक्षाकडून फॅक्ट अँड फिगर मांडले जातात का, असा प्रश्न निर्माण होतो. विरोधी पक्ष आपले काम करीत आहे, हे जरी खरे असले तरी वस्तुस्थिती सभागृहासमोर आणणे गरजेचे आहे. सभापती महोदय, मोठ्या उद्योगांना आकर्षित करीत असताना सूक्ष्म आणि लघुउद्योगांना चालना देण्यासाठी शासन पुरेपूर प्रयत्न करीत आहे. एमआयडीसीकडून काही ठिकाणी भूसंपादनाचे काम सुरु आहे, काही ठिकाणच्या जमिनीही संपादित केल्या गेल्या आहेत तर काही ठिकाणी भूसंपादनाची प्रक्रिया सुरु आहे. याचा अर्थ, अशा प्रकारे वेगवेगळे प्रकल्प राज्यात येत आहेत.

...2....

श्री.किरण पावसकर.....

सभापती महोदय, आपल्या सर्वांसाठी अभिमानाचा ठरेल असा प्रकल्पही सरकारने राज्यात सुरु केला आहे. आपण परदेशात गेल्यानंतर असे म्हणत असतो की, दिल्ली किंवा मुंबई विमानतळाची कार्गो किंवा प्रवासी क्षमता परदेशातील विमानतळांएवढी नाही. या राज्याचा औद्योगिक आणि आर्थिक विकास लक्षात घेऊन आणि मुंबईच्या हवाई वाहतुकीची वाढती मागणी विचारात घेऊन केंद्र शासनाने नवी मुंबई येथे ग्रिनफिल्ड विमानतळ उभारण्याच्या प्रकल्पास तत्त्वतः परवानगी दिलेली आहे. चार टप्प्यात विस्तारलेल्या या प्रकल्पाची मूळ किंमत 14574 कोटी रुपये आहे. आज आपण या अर्थसंकल्पावर बोलत असताना राज्याचे सरकार कशा पध्दतीने ध्येयधोरणे तयार करून वाटचाल करीत आहे, याकडेही लक्ष दिले पाहिजे. ज्या दिवशी हे विमानतळ सुरु होईल त्या दिवशी राज्याची प्रगती झाली आहे, असे आपण निश्चितपणे मान्य करणार आहात, याबद्दल मला विश्वास आहे. हे विमानतळ चार टप्प्यात होणार असले तरी सर्व परवानग्या आल्यानंतर ते देशासाठी आणि या राज्यासाठी भूषण ठरल्याशिवाय राहणार नाही. या विमानतळाची कार्गो आणि पॅसेंजर क्षमता लक्षात घेतली तर ती एक मोठी पायाभूत चळवळ ठरेल. उद्योग धंदे मोठ्या प्रमाणावर येण्यासाठी, परकीय गुंतवणूक होण्यासाठी, आंतरराष्ट्रीय कंपन्या राज्यात येण्यासाठी पायाभूत सुविधा हा भाग महत्त्वाचा असतो. त्याच दृष्टीकोनातून या विमानतळाचे काम सरकारने हाती घेतले आहे, याबद्दल माझ्या मनात शंका नाही.

सभापती महोदय, नवी मुंबई विमानतळासाठी करावयाचे भूसंपादन हा एक महत्त्वाचा भाग आहे. प्रकल्पबाधितांशी चर्चा करून त्यांना आकर्षक पॅकेज देण्याचा निर्णयही शासनाने घेतला आहे व सिडकोकडून मोठ्या प्रमाणावर भूसंपादनाचे कामही सुरु झाले आहे. केवळ अर्थसंकल्पामध्ये घोषित केले आणि काम थांबून राहिले, असे झालेले नाही.

सभापती महोदय, या ठिकाणी काही सन्माननीय सदस्यांची भाषणे ऐकल्यानंतर असे वाटले की, आपण कोठे तरी फॅक्ट आणि फिगरपासून लांब जात आहोत. भविष्यातील राज्याचे स्वप्न बघताना चांगली बंदरे आणि विमानतळे उभारण्याला अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. हे प्रकल्प केवळ

...3....

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

LL-3

SRR/ D/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

17:30

श्री.किरण पावसकर.....

सन 2020 साठी नाही तर सन 2025, सन 2035 मध्ये कशाची गरज आहे, त्यावेळी लोकसंख्या किती असेल, जगामध्ये कशा प्रकारचे प्रकल्प उभारले जातील, याचा विचार करून उभारावे लागणार आहेत. त्यामुळे या प्रकल्पांना चालना दिली तरच महाराष्ट्राची प्रगती होऊ शकेल, हे माननीय अर्थमंत्री, माननीय मुख्यमंत्री यांनी दृष्टीपथात आणले आणि त्यादृष्टीनेच नियोजन केले आहे.

सभापती महोदय, राज्य सरकारने क्रीडा परिषदेचीही स्थापना केली आहे. राज्यातील क्रीडा विकासासाठी कार्यरत असलेल्या संबंधित खेळांच्या नोंदणीकृत जिल्हा, राज्य क्रीडा संघटना, क्रीडा मंडळे आणि इतर कार्यक्रमाबरोबर क्रीडा विकासाची कामे करणाऱ्या संस्थांना महाराष्ट्र राज्य क्रीडा परिषदेच्या निधीतून आर्थिक सहाय्य दिले जाते. मी मुख्यमंत्री आणि उप मुख्यमंत्री महोदयांचे अभिनंदन करीन. सभागृहात माननीय क्रीडा मंत्री उपस्थित आहेत. त्यांचेही मी अभिनंदन करीन. मागील वेळी कबड्डीसाठी 3 मुलींना प्रत्येकी 1 कोटी रुपयांचे बक्षीस शासनाने दिले. केवळ आर्थिक बक्षीस दिले नाही तर त्यांच्या शैक्षणिक पात्रतेनुसार त्यांना नोकऱ्याही देऊ केल्या आहेत. काही ठिकाणी आपण शरीर सौष्टव स्पर्धामधील खेळाडूंनाही नोकरीत सामावून घेतले आहे.

सभापती महोदय, मी या निमित्ताने क्रीडा मंत्री महोदयांच्या एक बाब लक्षात आणून देऊ इच्छितो की, आपल्या वानखेडे स्टेडिअमच्या बाजूला हॉकीचे एक स्टेडिअम आहे. मधल्या काळात तेथे लाईट व इतर व्यवस्था नव्हती. त्यासाठी आपण 3 कोटी रुपये देऊन ही व्यवस्था करून घेतली आहे. तेथील हॉकी संघटनेची 30 वर्षांची लिज संपुष्टात येऊन आता दीड वर्ष लोटले आहे. तरी देखील ती जागा आपण अद्याप ताब्यात घेतलेली नाही. धनराज पिल्ले सारख्या चार वेळा ऑलिंपिक खेळलेल्या खेळाडूकडून या खेळासाठी काही नवीन प्रकल्प होऊ शकतो, यासाठी ही जमीन त्यांना देण्याचा प्रस्ताव होता. तथापि, आजपर्यंत त्या संस्थेकडून जागा ताब्यात घेण्यामध्ये आपण कमी पडलो आहेत. त्यासाठी न्यायालयीन लढाई सुरु आहे. सरकारने ही जागा ताब्यात घेऊन ती पुन्हा हॉकीसाठी वापरण्याचा प्रयत्न करण्याची गरज आहे.

...4....

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

LL-4

SRR/ D/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

17:30

श्री.किरण पावसकर.....

सभापती महोदय, न्यायालयांकरिता पायाभूत सुविधा निर्माण करण्याची आवश्यकता आहे. राज्यात अनेक ठिकाणी न्यायालयीन इमारती, न्यायाधीशांची निवासस्थाने यासाठी शासनाकडून निधीची उपलब्धता केली जाते. सन 2014-2015 या वित्तीय वर्षात 413.60 लक्ष रुपयांचा नियतव्यय मंजूर करण्यात आला आहे. दिलेला 413 कोटी रुपयांचा निधी कमी आहे. आता एक नवीन पध्दत रूढ झाली आहे. मंत्रालयातून कामे करून घेण्याऐवजी प्रत्येक गोष्टीसाठी लोक न्यायालयात जातात. परंतु, न्यायालयात अपुरी असलेली व्यवस्था, पायाभूत सुविधा, इमारती, संगणक, यामुळे अनेक प्रकरणे प्रलंबित राहतात. त्यासाठी दिलेला निधी अपुरा आहे. शासनाने जास्तीत जास्त निधी न्यायालयीन व्यवस्था सुदृढ करण्यासाठी द्यावा, अशा प्रकारची मी विनंती करतो.

यानंतर श्री.खंदारे.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नही

श्री.किरण पावसकर....

गृह विभागाच्या खात्यावर बोलताना मी व अनेक सन्माननीय सदस्यांनी अनेकदा पोलिसांच्या घरांचा प्रश्न मांडलेला आहे. गोरेगाव येथील शास्त्रीनगरमधील पोलिसांच्या धोकादायक इमारती पाडण्यात आल्या आहेत. तेथे नवीन बांधकाम करण्यासाठी शासनाने परवानगी दिलेली नाही. त्याचे खाजगीकरण होऊ नये. बिल्डर आपला उद्देश साध्य करतील म्हणून तेथे इमारती बांधण्यासाठी परवानगी देत नाही अशी त्यांनी भूमिका घेतली आहे. पण आता जास्त काळ निघून गेला आहे. तेथे इमारती झाल्या असत्या तर पोलिसांना जास्तीत जास्त घरे देता आली असती. वरळीतील पोलीस क्वार्टरमध्ये ज्या परिस्थितीत पोलीस राहत आहेत त्याबाबत मी या सभागृहात तारांकित प्रश्नाच्या माध्यमातून, लक्षवेधी सूचनेच्या माध्यमातून वारंवार शासनाचे लक्ष वेधलेले आहे. पोलिसांच्या घरांची समस्या सोडविण्यासाठी ठोस उपाययोजना व भरीव तरतूद या अर्थसंकल्पामध्ये करण्याची गरज आहे.

महिलांचे सक्षमीकरण करण्यासाठी व महिलांवर होत असलेल्या अन्यायासाठी शासनाने नवीन वेबसाईट सुरु केल्याचा माननीय अर्थमंत्र्यांच्या भाषणात उल्लेख आलेला आहे. त्यापेक्षाही मी मुंबईचे पोलीस आयुक्त श्री.राकेश मारिया यांचे अभिनंदन करीन. महाराष्ट्रातील महिलांवर होणारे अन्याय व अत्याचारासाठी असे लिहिले आहे की, जसा 100 नंबर फिरविला तर कोणालाही पोलिसांची मदत मिळू शकते तसेच महिला एकट्या असताना त्यांना कोणत्याही प्रकारचा त्रास झाला तर मुंबई पोलिसांनी दिलेला नंबर फिरविला तर मुंबई पोलीस 24 तासात तत्पर मदत करू शकतील. अशा प्रकारची योजना श्री.राकेश मारिया यांनी सुरु केली आहे त्यासाठी मी त्यांचे अभिनंदन करीन.

या अर्थसंकल्पाबाबत विरोधी पक्षातील सन्माननीय सदस्यांनी आपली भूमिका मांडलेली आहे. त्याबाबत मी सांगेन की, त्यांनी यानंतर येणारे सरकार व आताच्या लोकसभेच्या निवडणुकीच्या निकालाची तुलना न करता सन 2015 पर्यंत असलेला हा अर्थसंकल्प लोकांपर्यंत कसा पोहोचेल व दूरगामी स्वस्मात विचार करून त्याचा महाराष्ट्रासाठी कसा उपयोग होऊ शकेल यावर भर दिला पाहिजे. सरकार कोणचेही येवो हा विषय नाही. या अर्थसंकल्पाचा फायदा राज्यातील जनतेला

2....

श्री.किरण पावसकर....

किती होईल याचाही विचार करण्याची गरज आहे. तो विचार करण्यासाठी आपल्यालाही दूरदृष्टी ठेवावी लागेल. जसा हा अर्थसंकल्प माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी मांडला तशीच आपणही दूरदृष्टी ठेवली तर आपल्यालाही चांगले दिसू शकेल. (अडथळा) या सरकारने दूरदृष्टी ठेवल्यामुळेच काल आपण मेट्रो रेल्वेतून फिरलो आहोत, मोनो रेल्वेतून फिरलो आहोत. नवी मुंबईचे विमानतळ होणार आहे. अशा असंख्य गोष्टी आहेत. शासनाने दूरदृष्टी ठेवली नसती तर हे होऊ शकले नसते. या वर्षासाठी काय आहे असे न म्हणता आपण इतर राज्यांची तुलना करून मोठमोठ्या गोष्टी बोलतो. फक्त येणाऱ्या निवडणुका डोळ्यासमोर ठेवून नाराजी व्यक्त केल्यावर त्याचा फायदा मीडिया घेते व लोकांकडे चुकीचा संदेश जातो असे मला वाटते. म्हणून मघाशी माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी जे भाषण केले आहे त्यामध्ये काहीच तथ्य नसून आलेल्या लाटेवर फक्त आरूढ होऊन जनतेसमोर जाण्यापेक्षा ती लाट उलट फिरली तर खाली पाडून देईल. एवढेच त्यांनी लक्षात ठेवावे असे सांगून मी माझे भाषण संपवितो.

NTK/ ST/ D/

श्री.पांडुरंग फुंडकर (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, माननीय अर्थमंत्र्यांनी सन 2014-15 या वर्षासाठी मांडलेल्या अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेत भाग घेण्यासाठी मी या ठिकाणी उभा आहे.

सभापती महोदय, निवडणुकीच्या तोंडावर मांडलेला या सरकारचा हा शेवटचा अर्थसंकल्प आहे. या अर्थसंकल्पाबाबत आम्हाला काही अपेक्षा होत्या. आम्हाला असे वाटले होते की, काही महिन्यांनी विधानसभेच्या निवडणुका असल्यामुळे घोषणांचा पाऊस पडेल. या अर्थसंकल्पाद्वारे हे सरकार जनतेला संदेश देण्याचा प्रयत्न करील. ज्यावेळी अर्थसंकल्प मांडण्यात आला त्यावेळी या अर्थसंकल्पात काय आहे हे आम्ही शोधण्याचा प्रयत्न केला असता अत्यंत निराशाजनक मनःस्थितीत सरकारने हा अर्थसंकल्प मांडल्याचे दिसून आले. महाराष्ट्रातील शेतकरी, बेरोजगार युवकांच्या तोंडाला पाने पुसणारा हा अर्थसंकल्प आहे. माननीय अर्थमंत्र्यांनी आपल्या भाषणात असे म्हटले आहे की, "अंतरिम अर्थसंकल्पाच्या तुलनेत योजनांतर्गत व योजनेतर महसुली खर्चामध्ये नवीन बाबींद्वारे अनुक्रमे 9 हजार 86 कोटी 75 लाख रुपये आणि 11 कोटी 70 लाख रुपये अशी एकूण 9 हजार 98 कोटी 45 लाख रुपये इतकी वाढ झालेली आहे. योजनांतर्गत खर्चामध्ये वाढ ही प्रामुख्याने केंद्र शासनाकडून या वर्षापासून थेट प्राप्त होणाऱ्या निधीसाठी केलेली प्रतिबिंबित तरतूद आहे. सन 2014-15 च्या अर्थसंकल्पामध्ये महसुली जमा 1 लाख 80 हजार 320 कोटी 15 लाख रुपये व महसुली खर्च 1 लाख 84 हजार 423 कोटी 28 लाख रुपये अंदाजित केलेला आहे. महसुली तूट 4 हजार 103 कोटी 13 लाख रुपये इतकी राहिल." म्हणजे जाणाऱ्या सरकारने तुटीचा अर्थसंकल्प मांडलेला आहे.

या सभागृहात मघाशी राज्य सहकारी बँकेबाबत चर्चा झाली आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत पाटील यांनी चांगल्या प्रकारे खुलासा केलेला आहे त्याची मी पुनरावृत्ती करणार नाही. 5 वर्षांच्या कालखंडामध्ये मी फक्त एक वर्ष त्या सहकारी बँकेचा संचालक होतो. त्यानंतर ती सहकारी बँक बरखास्त झाली. शेवटच्या एक वर्षामध्ये कोणतेही साखर कारखाने विकले नव्हते. त्यापूर्वीच कारखाने विकण्यात आले होते. परंतु कलम 83 नुसार होणाऱ्या चौकशीमध्ये सर्वच संचालकांचा उल्लेख करण्यात आला आहे. कलम 83 नंतर आता त्या बँकेची चौकशी सुरु

4...

श्री.पांडुरंग फुंडकर....

झालेली आहे. मी एवढेच सांगेन की, सरकारने निःपक्षपातीपणाने या बँकेची चौकशी करावी. जे दोषी आढळतील त्यांच्यावर सरकारने कारवाई करावी यापेक्षा मी अधिक भाष्य करणार नाही.

सभापती महोदय, विदर्भातील नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, वर्धा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक व बुलढाणा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक या तीन बँका अवसायनात निघाल्या आहेत. या बँकांचे रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाने परवाने रद्द करून गेल्या दोन वर्षांपासून तेथे प्रशासकांची नेमणूक केलेली आहे. त्यामुळे काही लोक हायकोर्टात गेल्यावर या निर्णयाला 15 दिवसांची स्थगिती मिळालेली आहे. यापूर्वीही राज्यातील काही जिल्हा मध्यवर्ती बँका अडचणीमध्ये आल्या आहेत. त्यामध्ये नांदेडच्या जिल्हा मध्यवर्ती बँकेचा समावेश आहे. त्या बँकेला याच सरकारने 150 कोटी रुपये देऊन पुनरुज्जीवित केले आहे. त्यानंतर 7 बँका अडचणीत आल्या होत्या. त्यापैकी धुळे, नंदुरबार व इतर बँकांना सरकारने मदत केली आहे. विदर्भातील तीन बँकांना 200 कोटी रुपयांची मदत केली असती तर ज्या बँकांमधून लाखो शेतकऱ्यांना पीक कर्जाचा पुरवठा होतो त्या बँका वाचल्या असत्या. हायकोर्टाचा स्टे मिळालेला असल्यामुळे आजही त्यांना बँका वाचतील अशी आशा आहे. या संदर्भात माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या दालनात बैठका झाल्या, माननीय सहकार मंत्र्यांच्या दालनात बैठका झाल्या. या बँकांना राज्य सरकार मदत करील असा आशेचा किरण दाखविण्यात आला. या बँकांचे परवाने रद्द करेपर्यंत अशी आशा होती की, किमान या अधिवेशनापूर्वी महाराष्ट्राचे माननीय मुख्यमंत्री या बँकांसाठी मदत जाहीर करतील, परंतु आमची निराशा झाली. त्यांना मदत जाहीर झालीच नाही. निदान या अर्थसंकल्पात त्यासाठी तरतूद करून या बँका वाचविल्या जातील अशी अपेक्षा होती. त्या जिल्ह्यांमधील लाखो शेतकरी या बँकांवर अवलंबून आहेत. आता पेरणीचे दिवस आलेले आहेत. तरीही शेतकऱ्यांना कर्जाचा पुरवठा झालेला नाही. त्या बँकांमधून केला जाणारा पीक कर्ज पुरवठा आता थांबलेला आहे.

यानंतर श्री.शिगम....

MSS/ D/ ST/ ST/ D/ पूर्वी श्री. खंदारे

17:50

श्री. पांडुरंग फुंडकर....

राष्ट्रीयकृत बँका शेतकऱ्यांना कर्ज पुरवठा करण्यास तयार नाहीत. राज्य सहकारी बँकांना सहाय्य करण्यासाठी या अर्थसंकल्पामध्ये 200 कोटी रुपयाची तरतूद केली जाईल अशी आमची अपेक्षा होती. परंतु येथे देखील राजकारण करण्यात आले. आघाडी सरकारमधील दोन घटक पक्ष एकमेकांवर कुरघोडी करण्याचा प्रयत्न करीत आहेत. राज्य सहकारी बँका राष्ट्रवादी पक्षाच्या ताब्यात असल्यामुळे त्या बँकांना मदत केली जात नाही अशा प्रकारचा संदेश विदर्भातील लोकांमध्ये गेलेला आहे. विदर्भातील या बँका वाचल्या नाहीत तर विदर्भातील शेतकरी पेरण्या करू शकणार नाहीत. ज्या विदर्भामध्ये 13 हजारापेक्षा जास्त शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केलेल्या आहेत त्या विदर्भामध्ये आत्महत्या वाढल्या शिवाय राहाणार नाहीत. या अर्थसंकल्पामध्ये कोरडवाहू शेतीसाठी प्रति हेक्टर 10 हजार रुपये, ओलिताखालील शेतीसाठी प्रति हेक्टर 15 हजार रुपये आणि बहुवार्षिक पीक शेतीसाठी 25 हजार रुपये मदत देण्यात आलेली आहे. कालपासून या सदनामध्ये गारपीटग्रस्त शेतकऱ्यांच्या संदर्भात चर्चा सुरु आहे. काही शेतकऱ्यांना मदत मिळाली. परंतु ब-याच शेतकऱ्यांना अजूनही मदत मिळालेली नाही. त्यामुळे शेतकरी हवालदिल झालेला आहे. पहिल्या टप्प्यामध्ये काही मदत मिळेल, दुस-या टप्प्यामध्ये काही मदत मिळेल, तिसऱ्या टप्प्यामध्ये काही मदत मिळेल या आशेवर शेतकरी आहे. परंतु अजूनही बऱ्याचशा गारपीटग्रस्त गावातील शेतकऱ्यांना मदत मिळालेली नाही. एका बाजूला ही मदत मिळालेली नाही तर दुसऱ्या बाजूला तो पूर्णपणे उद्ध्वस्त झालेला आहे. राज्यातील 237 गारपीटग्रस्त शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केलेल्या आहेत. नागपूर, वर्धा आणि बुलढाणा या जिल्ह्यातील शेतकरी या हंगामामध्ये पेरणीसाठी कर्ज मिळावे यासाठी जिल्हा सहकारी बँकेकडे खेटे घालत आहेत. पण त्या बँकेला सरकारने मदत केली नाही, त्या बँकेच्या लायसन्सचे रिझर्व्ह बँकेने नूतनीकरण केले नाही म्हणून शेतकऱ्याला कर्ज मिळू शकले नाही. पेरणीचे दिवस जवळ आलेले आहेत. या शेतकऱ्याला कर्ज न मिळाल्यामुळे खते घेता येणार नाहीत, बियाणे घेता येणार नाहीत. अशा परिस्थितीत हा शेतकरी उद्ध्वस्त झाल्या शिवाय राहाणार नाही आणि पुन्हा एकदा विदर्भामध्ये आत्महत्येचे सत्र सुरु होईल. या तीन बँकांना राज्य शासनाने मदत केली नाही तर शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येचे सत्र वाढल्या शिवाय राहाणार नाही. हे या सरकारचे शेवटचे बजेट आहे. लोकसभेच्या निवडणुकांमध्ये नागपूर, वर्धा आणि बुलढाणा

..2..

श्री. पांडुरंग फुंडकर....

या तीन जिल्ह्यामध्ये आघाडी सरकारला जिल्हा सहकारी बँकामुळे सेटबँक बसला. या बँका शेतकऱ्यांनी बुडविलेल्या नाहीत. या बँकांनी बिगर शेती कर्ज वाटले. जिल्ह्यातील उद्योग वाढावेत, जिल्ह्यात लिफ्ट इरिगेशन सोसायट्या व्हाव्यात, सहकारी सूत गिरण्या, सहकारी साखर कारखाने उभारले जावेत यासाठी या बँकांनी कर्जे दिली. ही कर्जे थकीत राहिली. शेतकऱ्यांनी या बँका बुडविलेल्या नाहीत. थकीत कर्जाचे प्रमाण वाढल्यामुळे या बँका अवसायनात निघाल्या आणि त्यामुळे रिझर्व्ह बँकेने या बँकाचे लायसन्स रद्द केले. ज्यांचा दोष असेल त्यांच्यावर शासनाने जरूर कारवाई करावी. परंतु या शेतकऱ्यांच्या बँका सरकारने मरु देता कामा नये. हा महाराष्ट्र सहकारावरच जगलेला आहे. सावकारी कर्ज बंद व्हावे म्हणून स्व. वसंतदादा पाटील यांनी विविध कार्यकारी सोसायट्या काढून, त्यांच्या जिल्हा बँका करून शेतकऱ्यांना कर्ज पुरविण्याचे धोरण महाराष्ट्रात आणले तेव्हा पासून हा महाराष्ट्र सहकारावर उभा राहिलेला आहे. या बँका राष्ट्रवादीच्या असल्यामुळे त्यांना मदत मिळणार नसेल तर माननीय वित्त मंत्र्यांनी यामध्ये पुढाकार घेऊन या बँकांना मदत करावी. या बँकांना केवळ 200 कोटी रुपयाची मदत करण्याची आवश्यकता आहे. या 200 कोटी रुपयामध्ये लाखो शेतकऱ्यांचे जीवन फुलणार आहे. शेतकऱ्यांवर आत्महत्या करण्याची पाळी येऊ नये म्हणून या तीन जिल्हा बँकांना 200 कोटी रुपयाची मदत करावी अशी मी या निमित्ताने मागणी करीत आहे.

सभापती महोदय, एका गोष्टी बाबत मी शासनाचे अभिनंदन करतो. मी केवळ विरोधासाठी विरोध करीत नाही. मी कापूस पिकणाऱ्या भागातील कार्यकर्ता आहे. आमच्या विदर्भातील प्रमुख पीक कापूस हे आहे. या कापसावर 5 टक्के कर होता. कापसापासून सरकी निघते. सरकीतून निघणाऱ्या तेलावर कर आहे, सूतावर कर आहे. तेलातून निघणाऱ्या ढेपीवर कर आहे. एकाच वस्तूपासून निघणाऱ्या विविध उत्पादनावर 5 वेळा कर आकारला जातो. कापसावरील कर 3 टक्क्यावरून 2 टक्क्यावर आणला गेला. आता रूईवर कर लागणार नाही असे अर्थसंकल्पामध्ये म्हटलेले आहे. कापसावर आता फक्त 2 टक्के कर लागणार आहे. या कराचा भुर्दंड शेतकऱ्याला भोगावा लागत होता. हा कापसावरील कर कमी केल्यामुळे मी सरकारचे अभिनंदन केलेले आहे.

...3..

श्री. पांडुरंग फुंडकर...

सभापती महोदय, सावकारी कर्जाबाबत अनेक वेळा या सभागृहामध्ये चर्चा झालेली आहे. 2004 सालापासून सावकारी विरोधी कायदा करण्यासाठी आम्ही या सदनमध्ये सरकारशी झगडत आहोत. या सावकारी कायद्यामुळे महाराष्ट्रावर बंदनामीची पाळी आलेली आहे. सन 2004मध्ये माझ्या जिल्ह्यातील सावकारी कायद्याच्या संदर्भातील एक प्रकरण मी या सदनमध्ये मांडले. त्याची सरकारने दखल घेतली नाही म्हणून आम्ही उच्च न्यायालयात गेलो. उच्च न्यायालयाने आमच्या दाव्याची दखल घेऊन महाराष्ट्र सरकारला 10 लाख रुपयाचा दंड केला. उच्च न्यायालयाच्या निर्णया विरुद्ध सरकार सर्वोच्च न्यायालयात गेले. सर्वोच्च न्यायालयात देखील आम्ही केस लढलो आणि सर्वोच्च न्यायालयाने उच्च न्यायालयाने दिलेला निर्णय कायम केला. परिणामी महाराष्ट्र सरकारवर खाली मान घालण्याची लांछनास्पद अशी वेळ आली. त्यातून या सावकारी कायद्याचा उगम झाला. त्यावेळी स्व. विलासराव देशमुख हे राज्याचे मुख्यमंत्री होते. त्यावेळी गृहमंत्री श्री. आर.आर.पाटील हे सभागृहामध्ये असे म्हणाले होते की, जो कोणी सावकारी करील त्याला कोपरापासून ढोपरा पर्यंत सोलून काढण्यात येईल. सरकारने सावकारी विरोधी कायदा केला. परंतु तो कायदा केन्द्र स्तरावर अडकून पडला. त्यामध्ये मोठे राजकारण होते. या महाराष्ट्रातील मोठा सावकार माझ्या गावात रहातो. त्या मोठ्या सावकाराला सरकारचे कवच होते. हा कायदा केन्द्रामध्ये रोखून धरण्याची ताकद त्या सावकारामध्ये होती. खरे म्हणजे त्यावेळचे मुख्यमंत्री आता हयात नाहीत. त्यामुळे त्यांच्या बाबतीत बोलणे इष्ट नाही. त्यांनी त्या सावकाराला अभय देण्यासाठी केन्द्रामध्ये हा कायदा रोखून धरला अशी आमची माहिती आहे. त्या कायद्यासंबंधी मागणी लावून धरल्यामुळे तो कायदा सरकारने आणला, त्यामध्ये सरकारने दुरुस्त्या केल्या. तरीही एक मेख मारून ठेवलेली आहे आणि ती म्हणजे त्या कायद्याला पाच वर्षांपूर्वीचा इफेक्ट दिलेला आहे. जेव्हा पासून हा कायदा आला तेव्हा पासून सावकाराने जमिनीचे व्यवहार बंद केले. या 5 वर्षात सावकाराने एकही व्यवहार केलेला नाही. जे व्यवहार केलेले आहेत ते 10 ते 15 वर्षांपूर्वीचे आहेत. या कायद्याला 2000 सालापासून म्हणजे 15 वर्षांपूर्वीचा इफेक्ट द्यावा अशी आम्ही मागणी केली होती. कामकाज सल्लागार समितीमध्ये याबाबतीत चर्चा झाली. माननीय मुख्यमंत्री आणि माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी 15 वर्षांचा इफेक्ट देऊन या अधिवेशनामध्ये हे बिल आणले जाईल असे आश्वासन

..4..

श्री. पांडुरंग फुंडकर....

दिले होते. आता अधिवेशनाचे 4-5 दिवस राहिलेले आहेत. त्यामुळे हे बिल येईल की नाही याबाबत माझ्या मनात शंका आहे. महाराष्ट्रातील शेतकऱ्याला वाचवायचे असेल तर हे बिल सरकारने तातडीने आणावे अशी आग्रहाची मागणी मी या निमित्ताने करीत आहे.

सभापती महोदय, सरकारने वस्त्रोद्योग धोरण आणले. या वस्त्रोद्योगाबाबत आम्ही मागणी केली होती की, ज्या मराठवाडयामध्ये कापूस पिकतो त्या ठिकाणी कापसावर प्रक्रिया करणारी कारखानदारी निर्माण करावी आणि तेथील शेतकऱ्याच्या मालाला अधिक भाव या धोरणाच्या माध्यमातून द्यावा.

तालिका सभापती : सभागृहाची वेळ कामकाज संपेपर्यंत वाढविण्यात येत आहे.

...नंतर श्री.भोगले...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.पांडुरंग फुंडकर : या वस्त्रोद्योग धोरणाचा विदर्भ आणि मराठवाड्यात कापूस पिकविणाऱ्या शेतकऱ्यांना फायदा व्हावा अशा प्रकारची भूमिका आम्ही त्यावेळी मांडली होती. परंतु तीन वर्षांचा काळ लोटून गेला. विदर्भात अद्याप एकही प्रकल्प उभा राहिलेला नाही. फक्त कापूस पिकविणाऱ्या शेतकऱ्यांना गाजर दाखविण्याचे काम केले गेले. वस्त्रोद्योग धोरणाच्या नावाखाली महाराष्ट्रभर दिंडोरा पिटला गेला.

सभापती महोदय, आज नागरीकरण अतिशय वेगाने वाढत असून हा चिंतेचा विषय बनला आहे. प्रत्येक गाव, प्रत्येक शहर झपाट्याने वाढत चालले आहे. प्रत्येक गावाच्या बाजूची 5 ते 10 कि.मी.उपजाऊ जमीन अकृषिक होत आहे. तालुक्याचे ठिकाण असेल तेथे 10 कि.मी.चा परिसर व छोट्या गावाच्या ठिकाणी 1 कि.मी.चा परिसर नागरीकरणाखाली व्यापला जात आहे. मोठे गाव असेल त्या ठिकाणी 3 कि.मी.चा परिसर व्यापून नागरीकरण पुढे पुढे सरकत आहे. उपजाऊ जमिनीचे क्षेत्र दिवसेंदिवस कमी होत आहे. शेतीचे उत्पादन घटण्यामागील एक कारण नागरीकरण हे आहे. शेत जमिनीचे क्षेत्रफळ कमी होत चालले आहे. मोठ्या प्रमाणात शेत जमीन नागरीकरणाखाली जात आहे. ज्या जमिनीतून शेतीचे उत्पादन होते अशी जमीन कमी होत चालली आहे. अशाच प्रकारे नागरीकरण वाढत चालले आणि उपजाऊ जमिनीचे क्षेत्र कमी कमी होत गेले तर महाराष्ट्राचे अन्नधान्याचे उत्पादन झपाट्याने घटणार आहे. महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी या अहवालामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे महाराष्ट्र राज्याचे कृषी उत्पादन घटत चालले आहे ही वस्तुस्थिती आहे. महाराष्ट्र राज्यातील उपजाऊ जमीन किती कमी व्हावी याचा गांभीर्याने विचार केला पाहिजे. या प्रश्नाबाबत धोरणात्मक मार्ग स्वीकारला पाहिजे.

सभापती महोदय, मंत्री महोदयांनी रस्त्यांसाठी 2000 कोटी रुपयांची तरतूद केली आहे. मराठवाडा आणि विदर्भाला जोडणारा जालना-खामगाव रस्ता चौपदरी करण्यास राज्य शासनाने 2008 मध्ये मान्यता दिली. करार करण्यात आला. ठेकेदाराजवळ पैसे नव्हते म्हणून राज्य सरकारने इंदौर येथील स्टेट बँकेची गॅरंटी घेऊन 200 कोटी रुपये त्या बँकेमार्फत ठेकेदाराला दिले. व्हीजीएफ फंडातील 90 टक्के निधी त्या ठेकेदाराला देण्यात आला आणि रस्त्याचे फक्त 30 टक्के काम पूर्ण करून ठेकेदाराने काम बंद केले. गेली 6 वर्षे या रस्त्याचे काम रखडले आहे. रस्ता पूर्णपणे खोदून ठेवला असल्यामुळे आतापर्यंत या मार्गावर 800 अपघात झाले आहेत. सभागृहात या अनुषंगाने 4 वेळा लक्षवेधी सूचना, 4 तारांकित प्रश्न उपस्थित झाले होते. आम्ही

श्री.पाडुरंग फुंडकर....

सातत्याने मागणी केली की, ठेकेदार काम करण्यास तयार नसेल तर नवीन ठेकेदाराची नियुक्ती करण्यात यावी आणि महाराष्ट्राचे 200 कोटी रुपये घेऊन गेल्याबद्दल त्या ठेकेदारावर फौजदारी कारवाई करावी. त्या ठेकेदाराला काळ्या यादीत टाकण्याची आम्ही मागणी केली होती. तीन-तीन वेळा मागणी करूनही सरकार त्या ठेकेदाराला काळ्या यादीत टाकण्यास तयार नव्हते. नंतर त्याला काळ्या यादीत टाकण्यात आले. या ठेकेदाराला ताबडतोब काळ्या यादीमध्ये टाकण्यात यावे असे पत्र विभागाच्या मुख्य अभियंत्यांनी सरकारला लिहिले, त्या पत्राची प्रत माझ्याकडे उपलब्ध आहे.

सभापती महोदय, सभागृहात प्रश्न उपस्थित झाल्यानंतर माननीय सार्वजनिक बांधकाम मंत्री श्री.छगन भुजबळ यांनी उत्तर दिले की, दोन दिवसात ठेकेदाराला काळ्या यादीत टाकण्यात येईल. परंतु तीन महिन्यापर्यंत त्याला काळ्या यादीत टाकले नव्हते. त्या ठेकेदाराने महाराष्ट्रात इतर ठिकाणी कामे घेतली. महाराष्ट्र सरकारचे 200 कोटी रुपये त्याने घेतले त्याला जबाबदार कोण? त्या 200 कोटी रुपयांचे काय झाले? महाराष्ट्र सरकारच्या तिजोरीतील 200 कोटी रुपये हडप करणाऱ्या ठेकेदाराला सहजासहजी सोडत असाल तर माझी मागणी आहे की, त्याला फक्त काळ्या यादीत न टाकता त्याच्याविष्वद फौजदारी कारवाई करावी आणि जनतेच्या करातून दिलेली रक्कम त्याच्याकडून वसूल करावी. त्याने काम बंद केल्यानंतर दुसरा ठेकेदार नेमला त्यानेही काम सोडले. आता महाराष्ट्र सरकारला स्वतःच्या खर्चाने एकपदरी रस्ता करावा लागत आहे. ज्या ठेकेदाराने 200 कोटी रुपये घेतले तो काम सोडून निघून गेला. त्याला काळ्या यादीत टाकले. मात्र त्याच्याविष्वद फौजदारी कारवाई केली नाही. पैसे वसूल करण्याबाबत त्याला नोटीस दिली नाही. आता महाराष्ट्र सरकार स्वतःच्या खर्चाने एकपदरी रस्ता करीत आहे. आज महाराष्ट्र राज्यात रस्त्यांच्या कामामध्ये मोठ्या प्रमाणात भ्रष्टाचार सुरु आहे. या संदर्भात चौकशी केली पाहिजे. खामगाव-जालना मार्गाचे 200 कोटी रुपये घेऊन जाणा-या ठेकेदाराला हे शासन मोकळे सोडणार असेल, त्याला संरक्षण देत असेल तर त्यामध्ये कोणाचा तरी हात आहे, कोठे तरी पाणी मुरत आहे हे सिध्द झाल्याशिवाय राहणार नाही. त्या ठेकेदाराविष्वद फौजदारी गुन्हा दाखल करून त्याच्याकडून 200 कोटी रुपये वसूल करण्यात यावेत.

श्री.पांडुरंग फुंडकर.....

सभापती महोदय, महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनीबद्दल माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी सकारात्मक मुद्दा मांडला आहे. आज राज्यात जनतेची दिशाभूल सुरु आहे असे मला वाटते. "मला सांगण्यास आनंद होतो की, आज राज्यात मागणी येईल तेवढी वीज पुरविण्याची क्षमता निर्माण झालेले आहे असे त्यांनी म्हटले आहे", हे खरे नाही. राज्य वीज वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे की, आमच्याकडे 5000 मे.वॅट विजेचा तुटवडा आहे. मी सभागृहात गेली 12 वर्षे सदस्य म्हणून काम करित आहे. गेली पाच वर्षे आम्ही हेच एकत आलो की, पुढील वर्षी भारनियमन बंद होईल, पुढील वर्षी भारनियमन बंद होईल. दोन वर्षापूर्वी माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी म्हटले होते की, श्री.शरद पवार यांच्या वाढदिवशी म्हणजे 12.12.2012 रोजी महाराष्ट्र राज्य भारनियमनातून मुक्त झालेला असेल. परंतु तसे झालेले नाही.

सभापती महोदय, आम्ही लोकप्रतिनिधी ग्रामीण भागात फिरत असतो. मागील चार महिन्यात आम्हाला जे फोन आलेले आहेत त्यापैकी बहुतांश डीपी जळाल्याच्या संदर्भातील आहेत. जळालेली डीपी बदलून दिली जात नाही. सदोष डीपी पुरविली जात आहे. मी सभागृहाचा विरोधी पक्षनेता असताना मागणी केली होती की, कोल्हापूर येथील कंपनीकडून पुरविण्यात येणाऱ्या डीपी सदोष आहेत. या कंपनीकडून खरेदी केलेल्या डीपी प्रकरणाची चौकशी केली पाहिजे. त्याबाबत काहीही कारवाई झालेली नाही. आज ग्रामीण भागात डीपी जळाली तर दुसरी डीपी आणण्यास गेल्यानंतर विजेच्या थकित बिलाबाबत अडविले जाते. थकित बिलाची 50 टक्के रक्कम भरल्याशिवाय डीपी बदलून दिली जात नाही. एका बाजूला गारपीट, अतिवृष्टी आणि दुष्काळ यामध्ये शेतकरी सापडलेला असताना तो आपल्या पिकाला पाणी देण्याचा प्रयत्न करतो. परंतु विजेअभावी त्याला शेतीला पाणी देणे शक्य होत नाही.

सभापती महोदय, माझ्या मतदारसंघातील पळशी गावातील सरपंच हा काँग्रेस पक्षाचा आहे. तेथील शेतकऱ्यांने गहू पेरला होता. तेथील डीपी जळाली म्हणून तो वीज वितरण कंपनीच्या कार्यालयात गेला असता त्याला नवीन डीपी देण्यात आली. ती डीपी जोडल्याबरोबर जळलेली असल्याचे आढळून आले. म्हणून तो पुन्हा डीपी बदलून मिळण्यासाठी वीज वितरण कंपनीच्या कार्यालयात गेला असता त्याला दुसरी डीपी देण्यात आली ती सुध्दा जळलेली निघाली. त्यानंतर तिसरी डीपी देण्यात आली ती देखील जळलेली निघाली. मग त्याने मला फोन केला. म्हणाला,

...4...

श्री.पांडुरंग फुंडकर.....

भाऊसाहेब मी काँग्रेस पक्षाचा कार्यकर्ता आहे. परंतु माझ्या गावाशी वीज कंपनीने खेळ चालविला आहे. तुम्ही मला मदत करा. मग मी वीज वितरण कंपनीच्या कार्यालयात गेलो आणि संबंधित अधिकाऱ्यांची कडक शब्दात कानउघाडणी केली. शेतकऱ्यांची थड्डा चालविली आहे का? त्यानंतर जी चौथी डीपी देण्यात आली ती सुरु असल्याचे आढळून आले.

नंतर श्री.भारवि....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.पांडुरंग फुंडकर...

अशी थट्टा चालविली असेल तर ते चुकीचे आहे. आज राज्यात मागणी येईल तेवढी वीज पुरविण्याची क्षमता निर्माण झाली असल्याचा उल्लेख देखील अर्थसंकल्पीय भाषणात केला आहे. 60 लाख नव्या वीज जोडण्या देणे शक्य झाल्याचा देखील अर्थसंकल्पिय भाषणात उल्लेख करण्यात आलेला आहे. त्यामध्ये 10 लाख कृषी पंप, 4 लाख वाणिज्यिक आणि 80 हजार औद्योगिक जोडण्यांचा समावेश आहे. आपण 10 लाख कृषी पंपाचा उल्लेख केला असला तरी अजून देखील शेतकऱ्यांची मागणी पूर्ण झालेली नाही. महाराष्ट्रामध्ये विजेच्या बाबतीत आलबेल आहे असे जर आपण लिहून दिशाभूल करणार असाल तर ते चुकीचे आहे. आपण येथे कितीही लिहिले तरी ग्रामीण भागामध्ये भार नियमनासंबंधी, डी.पी.संबंधी शेतकऱ्यांचा जो असंतोष खदखदत आहे तो कधीही बाहेर येऊ शकतो. अजूनही ग्रामीण भागामध्ये 15-15 तास भारनियमन आहे. असे असताना आपण विजेची गरज पूर्ण झाली आहे हे लिहित आहात. आपण दिशाभूल करणारे असे काही लिहू नका. वस्तुस्थिती लिहिली असती तर कदाचित खेड्यातील शेतकऱ्यांनी समजून घेतले असते की, महाराष्ट्रात वीज नाही म्हणून ती मिळत नाही. वीज जर असेल तर ती शेतकऱ्यांना का मिळत नाही असा प्रश्न उपस्थित होतो. औद्योगिक वसाहतीमध्ये देखील वीज पुरवठा होत नाही. मी आजच सकाळी आमच्या खामगाव एमआयडीसीला फोन केला होता. त्यांनी सांगितले की, आठवड्यातील 7 दिवस सुद्धा वीज पुरवठा होत नाही. मग आपण कशासाठी हे लिहित आहात ? वीज पुरवठा होत नसेल तर किमान दिशाभूल तरी करू नका अशी माझी आग्रहाची विनंती आहे.

सभापती महोदय, येथे नवीन कृषी संजीवनी योजनेचे देखील गाजर दाखवण्यात आले आहे. महावितरण कंपनी कडून विजेची तांत्रिक आणि वाणिज्यिक हानी कमी करण्याचे कसोशीने प्रयत्न करण्यात येत आहेत. तथापि, मला जाणीव आहे की, अलीकडे आलेल्या सततच्या नैसर्गिक आपत्तीमुळे शेतकऱ्यांना वेळेवर वीज देयके भरण्यात अडचण येत आहे. अशा शेतकऱ्यांसाठी मी नवीन कृषी संजीवनी योजना सुरू करणार आहे. याचा तपशील मी अलहिदा जाहीर करीन. यासाठी किती दिवस वाट पहायची आहे ? माझी मागणी आहे की, आपण अर्थसंकल्पात या योजनेचा उल्लेख केला असल्यामुळे अर्थसंकल्पीय अधिवेशन संपल्यानंतर ती लगेच लागू झाली पाहिजे, तरच खऱ्या अर्थाने आपल्या शब्दाला अर्थ राहिल. अन्यथा त्याला काहीही अर्थ राहणार नाही.

श्री.पांडुरंग फुंडकर..

सभापती महोदय, मी सिंचनाच्या अवस्थेबद्दलच दोनच मुद्दे मांडणार आहे. सिंचनासंबंधी अनेक गोडवे गायले गेले आहेत. सिंचनासंबंधी अनेक वाद झाले. सिंचनातील 70 हजार कोटी स्त्रयांचा घोटाळा बाहेर आला. यात भ्रष्टाचार झाल्याचे समर्थन माननीय मुख्यमंत्र्यांनी केले आहे. फक्त 0.1 टक्केच सिंचन झाले. आमच्या विदर्भातील सर्वात मोठा महत्त्वाकांक्षी जीगाव प्रकल्प आहे. या प्रकल्पाला प्रशासकीय मान्यता मिळाली तेव्हा तो फक्त 365 कोटी स्त्रयांचा होता. गेल्या 8 ते 9 वर्षांमध्ये या प्रकल्पाची किंमत 4650 स्त्रये कोटी इतकी झाली. या प्रकल्पाची किंमत एवढी कशी काय वाढली ? या प्रकल्पामुळे 84 गावे बाधित होणार असून अजून पर्यंत एकाही गावाचे पुनर्वसन झाले नाही. धरणाचे काम देखील पूर्ण झाले नाही. धरणाची भिंत पूर्ण झाली नाही. पाणी अडविले गेले नाही. पुनर्वसन झाले नाही. मात्र लिफ्ट इरिगेशनवर पैसा खर्च झाला. पाणी नसताना देखील लिफ्ट इरिगेशनसाठी पाईप खरेदी करण्यात आले. यासाठी सरकारने एक हजार कोटी स्त्रये अॅडव्हान्समध्येच कंत्राटारांना देऊन टाकले. त्यामुळेच आम्ही या सर्व प्रकाराची चौकशी करण्याची मागणी केली. तेव्हा माननीय मंत्री श्री.सुनील तटकरे यांनी याची चौकशी करतो असे सांगितले. पण अजून पर्यंत चौकशी झाली नाही. त्या चौकशीचा अहवाल बाहेर आलेला नाही. जीगाव प्रकल्प हा विदर्भातील सर्वात मोठा महत्त्वाकांक्षी प्रकल्प आहे. या प्रकल्पासाठी आपण फक्त 100 कोटी स्त्रयांची तरतूद ठेवली आहे. आपण अशा प्रकारे तरतूद करणार असाल तर विदर्भातील आत्महत्येचे प्रमाण हे वाढल्या शिवाय राहणार नाही. आता तर 13 हजारापर्यंत आकडा गेला आहे. अशा कारणांमुळेच विदर्भातील जनतेच्या मनामध्ये स्वतंत्र विदर्भाची भावना पसरते. दहा प्रकल्प कार्यान्वित होणार आहेत असे आपण सांगितले आहे. त्यात विदर्भातील एक तरी प्रकल्प आहे काय ? अशा प्रकारे या शासनाची विदर्भासंबंधात उपेक्षा सुरू आहे.

मी येथे शेगाव विकास आराखड्या संबंधातील एकच मुद्दा मांडणार आहे. शेगाव ही संत नगरी आहे. विदर्भाची पंढरी आहे. जन्मशताब्दी वर्ष असताना तत्कालीन मुख्यमंत्री श्री.अशोक चव्हाण यांना नागपूर अधिवेशनामध्ये मी विनंती केली होती की, नांदेडसाठी जसा विकास आराखडा

तयार करण्यात आला तसा विकास आराखडा येथे करण्यात यावा. जन्मशताब्दी वर्षासाठी दहा लाख भाविक येणार आहेत त्यामुळे काही तरी निधीची तरतूद करण्यात यावी. मग सरकारने तत्वतः ही गोष्ट मान्य केली. या कामी मला माननीय सभापती यांनी चांगले सहकार्य केले. त्यावेळी त्यांनी सांगितले की, भाऊसाहेब सांगतात ती गोष्ट खरी आहे. सरकार, नगरपालिका आणि संस्थेच्या सहभागातून 360 कोटी रकमांचा आराखडा मंजूर झाला. त्यापैकी फक्त 250 कोटी रकमे दिले गेले. पण यंत्रणा ठप्प झाली. आम्ही यासाठी प्राधिकरण करावे अशी मागणी केली होती. पण शासनाने तसे काही केले नाही. माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली एक शिखर समिती केली. पालक मंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली एक जिल्हा समिती केली. जिल्हा समितीच्या माध्यमातून त्या विकास आराखड्याचा कारभार चालेल असे सांगण्यात आले. यासाठी मी अनेक वेळा पत्रव्यवहार केला. पण त्यास कुठल्याही प्रकारचा प्रतिसाद मिळाला नाही. मी शेवटचे पत्र दिनांक 2 मार्च 2014 रोजी माननीय वित्त मंत्री श्री.अजित पवार यांना लिहिले. कारण शेगाव हे माझ्या मतदार संघातील गाव आहे. दोन रस्ते सोडले तर आराखड्या पैकी कुठलेही काम झालेले नाही. 260 कोटी रकमांपैकी फक्त 98 कोटी रकमे खर्च करण्यात आले आहेत. आता पर्यंत फक्त 30 टक्केच काम झालेले आहे. कुठलेही काम पुढे जात नाही. विभागीय आयुक्तांकडे चौकशी केली तर ते म्हणतात की, प्रकल्पाच्या कामाला मंजूरीच मिळत नाही. प्रस्ताव आम्ही पाठवतो. ही बाब मी वित्त मंत्र्यांच्या कानावर घातली. त्यांनी बैठक बोलावून दोन दिवसात त्रुटी पूर्ण करून कामाला सुरुवात करावी असे सांगितले. मंदिराच्या दोन एकराच्या परिसरामध्ये एक झोपडपट्टी आहे. ती हटविण्याचे प्रस्तावामध्ये आहे. म्हाडाने त्या लोकांना घरे द्यावीत असे देखील ठरले आहे. पण म्हाडा पुढे जायला तयार नाही. 4 वर्षे म्हाडा ठप्प आहे. शेगाव रेल्व स्टेशनला दोन प्लॅटफॉर्म आहेत. येथे खूप गर्दी होत असल्याचे आम्ही सांगितले. दर दिवशी तेथे 20 हजार लोक येतात. सर्व लांब पल्ल्याच्या गाड्या

येथे थांबतात. येथे फक्त एकच पादचारी पूल आहे. आम्ही सांगितले की, आणखी दोन प्लॅटफॉर्म करून पादचारी पूल रुंद करण्यात यावा. त्यासाठी पाच कोटी रकमेची तरतूद देखील करण्यात आली. पण आता सांगितले जाते की, सदर बाब रेल्वेच्या अखत्यारितील असल्यामुळे रेल्वे त्यासाठी तरतूद करील. मग पाच कोटी रकमेची तरतूद करून अट टाकण्याची गरज काय आहे ? अशा अनेक अटी त्यामध्ये टाकल्या गेल्या. वाहनतळ दहा एकरामध्ये विकसित करावयाचे होते. एखाद-दुसऱ्या शेतकऱ्याने जमीन दिली नाही म्हणून वाहनतळाचे काम रखडले आहे. भुयारी गटार योजनेचे काम एक टक्का देखील पुढे गेलेले नाही. हा 260 कोटी रकमेचा प्रकल्प जशाचातसा पडून आहे. सरकारी मशीनरी अशी शांत बसली असेल तर पैसे देऊन उपयोग काय ? जन्मशताब्दी वर्षाला आता चार वर्षे पूर्ण होत आहेत. तरी देखील काम पूर्ण होत नाही. आता पर्यंत फक्त 98 कोटी रकमे एवढाच निधी खर्च झाला आहे. ही शेगाव विकास आराखड्याची दुर्दशा आहे. शेगाव विदर्भाची पंढरी आहे. आज येथे भक्तांचा ओढा वाढतो आहे. भक्तांसाठी सोयी सवलती आपण केल्या नाहीत तर आपले काही खरे नाही. मी मागच्या वेळी देखील सांगितले होते की, श्री गजानन महाराजांचा शाप लागेल. हे एक जागृत संस्थान आहे. श्री गजानन महाराजांनी जिवंत समाधी घेतलेली आहे. तेव्हा श्री गजानन महाराजांशी कृपा करून असा खेळ करू नका. भूसंपादनाचे अडथळे आले असतील तर एसडीओ दोन दिवसात दूर करण्यास तयार आहेत. विकास आराखड्याचे प्रस्तावच सरकारी स्तरावर मंजूर होत नसतील तर ते ताबडतोब मंजूर करून या विकास आराखड्याला गती देण्याचा प्रयत्न झाला पाहिजे अशा प्रकारची मागणी मी या निमित्ताने करतो.

यानंतर श्री.जुन्नरे...

श्री. पांडुरंग फुंडकर

सभापती महोदय, मराठा आरक्षणाच्या विषयासंदर्भात या बजेटमध्ये काही तरी निर्णय होईल असे वाटले होते. खरे म्हणजे लोकसभेच्या निवडणुकीच्या अगोदर मराठा आरक्षणाचा विषय जाहीर व्हावयास पाहिजे होता. मराठा आरक्षणाच्या संदर्भात सन्माननीय मंत्री श्री. नारायण राणे यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती नेमली गेली, त्या समितीने शासनाला यासंदर्भात रिपोर्ट दिला असताना सुध्दा शासनाने मराठा आरक्षण जाहीर केले नाही. आम्हाला वाटले हे आरक्षण आचारसंहितेमुळे जाहीर होणार नसेल परंतु आता निवडणुका संपल्या आहेत. विधानसभेची आचारसंहिता लागू होण्याच्या पूर्वी मराठा आरक्षण लागू होईल की, नाही असा संशय महाराष्ट्रातील 55 टक्के मराठ्यांच्या मनात आहे. या शासनाने मराठा आरक्षणाचा विषय घेतला नाही तर येणाऱ्या विधानसभेच्या निवडणुकीमध्ये तुम्हाला त्याचे परिणाम भोगावे लागतील.

सभापती महोदय, व्यापारी दोन वर्षांपासून एलबीटीच्या संदर्भात मागणी करीत आहेत. परंतु या शासनाने आपल्या अर्थसंकल्पात एलबीटीचाही उल्लेख केलेला नाही. मराठा आरक्षण तसेच टोलच्या संदर्भात तातडीने निर्णय घेण्याची आवश्यकता आहे. खरे म्हणजे या विषयावर आम्ही गप्प बसावयास पाहिजे. येणाऱ्या निवडणुकीपर्यंत हा विषय शासनाने घेतला नाही तर ते आमच्या पथ्यावरच पडेल. परंतु जनतेच्या हिताच्या गोष्टी आपण जाता-जाता तरी करून गेले पाहिजे अशी आमची अपेक्षा आहे.

सभापती महोदय, शेगाव विकास आराखडयामध्ये रस्त्यांचे काम अतिशय निकृष्ट झालेले आहे. शेगाव विकास आराखडयाच्या संदर्भात आम्ही लक्षवेधी सूचना दिली होती परंतु ती लक्षवेधी सूचना लागू शकली नाही. त्यामुळे शेगाव विकास आराखडयातील निकृष्ट रस्त्यांची चौकशी शासनाने करण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, एलबीटी, मराठा आरक्षण व टोल मुक्तीच्या संदर्भातील चांगले निर्णय या शासनाने जाता जाता घ्यावेत. एलबीटी, मराठा आरक्षण व टोल मुक्तीच्या संदर्भात आता जरी निर्णय घेतला तरी मागच्या लोकसभेच्या निवडणुकीत जेवढ्या प्रचंड मताने पराभव झाला त्यापेक्षा थोड्या कमी मताने आपला पराभव होईल.

श्री. पांडुरंग फुंडकर

सभापती महोदय, शेतकऱ्यांसाठी चांगली पीक विमा योजना लागू करण्याची आवश्यकता आहे. त्यामुळे जाता जाता शेतकऱ्यांना, व्यापाऱ्यांना तसेच टोलच्या बाबतीत दिलासा दिला तर आपला कमी प्रमाणात दाखण पराभव होईल. आपला पराभव नक्की होणार आहे. लोकसभेच्या पराभवाचे कारण शोधले तर त्यामध्ये सर्वात मोठे कारण विजेचे कारण होते एवढे सांगून मी माझे दोन शब्द पूर्ण करतो. धन्यवाद.

...3...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. भाई जगताप (मुंबई स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदय, राज्याचा सन 2014-2015 चा अर्थसंकल्प या ठिकाणी मांडला गेला. सन 2014-2015 च्या अर्थसंकल्पाची या ठिकाणी चर्चा करित असतांना आमच्या विरोधी पक्षातील अनेक मित्रांनी तरतुदी कशा प्रकारे झाल्या नाहीत यासंदर्भात सांगण्याचा प्रयत्न केला. काही अंशी त्या खऱ्याही असतील. परंतु एक गोष्ट मी सांगू इच्छितो की, अर्थसंकल्पाच्या निमित्ताने मागे जी काही कामे झाली असतील किंवा पुढे जी काही कामे होणार आहेत त्यासंदर्भातील ऊहापोह अर्थसंकल्पात असतो असा माझा समज आहे. कोणत्याही अर्थसंकल्पात सर्व विभागांना 100 टक्के न्याय दिला असे होत नसते. कारण सरकार ही निरंतर प्रक्रिया आहे. आपण मागे वळून पाहिले तर गेल्या वर्षभरामध्ये विशेषतः शेतकऱ्यांच्या संदर्भात, महिला धोरणाच्या संदर्भात, कापसाच्या संदर्भात या शासनाने खऱ्या अर्थाने क्रांतिकारक निर्णय घेतल्यामुळे मी सरकारचे अभिनंदन करतो.

सभापती महोदय, अर्थसंकल्पात आपण 100 टक्के उद्दिष्ट साध्य करू शकत नाही. आपला स्वप्न येतो कसा व स्वप्न जातो कसा याचे सुद्धा विश्लेषण माननीय वित्त मंत्र्यांनी आपल्या भाषणात सुस्पष्टपणे केलेले आहे. "अंथरुण बघून पाय पसरवावे" अशी मराठीत एक म्हण आहे. पाय पसरवित असतांना आम्ही आतापर्यंत केलेले काम आणि भविष्यामध्ये करू घातलेले काम याचे संपूर्ण विश्लेषण केले तर या राज्याला एका विजयाच्या दिशेने नेणारा हा अर्थसंकल्प आहे असे म्हटले तर ते वावगे होणार नाही. लोकशाहीमध्ये एखाद्या गोष्टीबद्दल अपेक्षा करणे, स्वप्न बाळगणे चुकीचे नाही. त्यामुळे तुम्ही स्वप्न बघत रहा. 15 वर्षांपासून आपण स्वप्न बाळगत आहात त्यामध्ये अजून 5/10 वर्षांची भर पडेल. शासनाने केलेल्या कामाच्या, आकडेवारीच्या संदर्भात तुम्ही विरोधी बाकावरून कितीही भाषणे केली तरी जनता त्याला भुलणार नाही.

सभापती महोदय, आपल्या सारखे ज्येष्ठ सदस्य काळ्या जादूचा उल्लेख करतात ते बरोबर नाही. आज एका पित्याने 8 महिन्यांच्या मुलीचा गुप्त धनासाठी बळी दिला आहे. याचसाठी या शासनाने क्रांतिकारक कायदा केलेला आहे. जादूटोणा विरोधी कायद्याला विरोधी पक्षाने फार मोठ्या प्रमाणात विरोध केला होता. जादूटोणा विरोधी कायद्यामुळे आतापर्यंत 56 गुन्हे नोंदवले

श्री. भाई जगताप आहेत.....

गेले आहेत. या कायद्यामुळे सत्यनारायणाची पूजा करता येणार नाही, आरती करता येणार नाही, पूजा अर्चा करता येणार नाही असे सांगितले गेले परंतु आता तशी परिस्थिती आहे काय ? आता आरत्या, सत्य नारायणाच्या पूजा या कायद्यामुळे बंद झाल्या का ? परंतु जादूटोणा विरोधी कायद्याच्या संदर्भात विरोधी पक्षाने वेगळ्या प्रकारचे चित्र त्यावेळी निर्माण केले होते.

श्री. रामदास कदम : सभापती महोदय, माझा हरकतीचा मुद्दा आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. भाई जगताप अतिशय चांगल्या प्रकारे विचार मांडत आहेत. त्यांच्या भाषणात मला अजिबात व्यत्यय आणावयाचा नाही. जादूटोणा विरोधी कायदा सुखातीला आणला केला होता तेव्हा एकंदर किती कलमे होती ? नंतर या कायद्यातील किती कलमे कमी झाली ? जी कलमे कमी केली गेली त्या कलमासह हा कायदा पास केला असता तर काय झाले असते ? मातोश्री बंगल्यावर या कायद्याच्या संदर्भात आमच्या बैठका झाल्या होत्या. ज्यांनी हा कायदा आणला त्यांच्या समवेत माझ्या बैठका झालेल्या आहेत. त्या बैठकांमध्ये जे जे विषय चुकीचे होते ते काढून टाकण्यात आले होते.

यानंतर श्री. अजित....

(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)

श्री.रामदास कदम...

जी चुकीची कलमे वाटत होती ती काढून टाका अशी आमची चर्चा झाली होती. आज आदरणीय शिवसेना प्रमुख हयात नाहीत. आदरणीय श्री.उद्धव ठाकरे, मी आणि कायदे आणणारे यांच्यासोबत आमच्या पाच-सहा बैठका झाल्या होत्या. आम्ही प्रत्येक कलमावर सखोल चर्चा केली. जी कलमे अडचणीची होती ती काढून टाकण्यात आली. त्यामध्ये सत्यनारायण पूजेचा समावेश होता. या कायद्यामध्ये हिंदूच्या कोणत्याही ट्रस्टची चौकशी करण्याचे अधिकार देण्यात आले होते. ही कलमे काढली नसती तर फार अडचणीचे झाले असते. आता आपल्यासमोर अंधश्रद्धा निर्मूलनाच्या कायद्यासंबंधीचा विषय नाही. आपण या कायद्यातील सर्व कलमे वाचली असती तर कदाचित आपण येथे हे बोलला नसता असे मला वाटते.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, या पुरोगामी महाराष्ट्राने जे पथदर्शी कायदे बनविले त्याचा आम्ही उल्लेख करायचा नाही काय ? दुर्दैवाने जी घटना घडली त्याची माहिती याठिकाणी दिली. आपण हा कायदा केल्यानंतर तो कायम स्वस्थी तसाच राहिल असे म्हणण्याचे काही कारण नाही. आपण त्यामध्ये सुधारणा करू शकतो. पण हा कायदा होऊच नये अशी भूमिका याच बाकावरून काळे कपडे घालून करण्यात आली होती. त्यांनी कृपया असे बोलण्याचा प्रयत्न करू नये. या कायद्याची निर्मितीच होऊ नये अशी त्यांची भूमिका होती. मला एका गोष्टीचा आनंद वाटतो की, झालेल्या कायद्याचे ते स्वागत करित आहेत. आपणास भविष्यामध्ये अधिक सुधारणा आणता येतील.

सभापती महोदय, सिंचनावर बरेच बोलले गेले. आम्ही सिंचनाच्या बाबतीत, कष्टकऱ्यांच्या बाबतीत बोललो नाही तर आम्ही काय बोलायचे ? सिंचनाच्या संदर्भातील आकडेवारी आपल्यासमोर आहे. मागील तीन वर्षात राज्याला नैसर्गिक आपत्तीला तोंड द्यावे लागले. यातून कोणता मार्ग काढावा याचा आपण ऊहापोह करणार नाही काय ? बळीराजाचे जे अतोनात नुकसान झाले त्यासाठी 9 हजार कोटी स्प्रयांचे पॅकेज देण्यात आले. दोन वर्षापूर्वी पडलेल्या दुष्काळाची बरोबरी आपण 1972 मध्ये पडलेल्या दुष्काळाबरोबर केली होती. त्यानंतरच्या वर्षात लगेच

श्री.भाई जगताप...

अतिवृष्टी झाली. त्यातून आपण बाहेर पडतो न पडतो तोच गारपीट झाली. अशा अडचणीत सापडलेल्या बळीराजाला मदत करण्यासाठी 9 हजार कोटी रुपयांचे पॅकेज दिले.

सभापती महोदय, आपण या नैसर्गिक आपत्तीतून काय शिकलो तर आपण जवळपास 1500 सिमेंट बंधारे बांधले. आपण हा क्रांतिकारी निर्णय घेतला. आज अजूनही पावसाचा मागमूस नाही. परंतु 1500 सिमेंट बंधारे बांधल्यामुळे पाण्याची स्थिती समाधानकारक आहे असे मी म्हणणार नाही. पण या बंधान्यांमुळे बळीराजाला थोडासा दिलासा मिळालेला आहे. हेच काम पुढे घेऊन जाण्यासाठी सन 2014-2015 मध्ये 267 कोटी रुपयांची तरतूद केलेली आहे. जो प्रयोग एका भागामध्ये यशस्वी झालेला आहे तोच प्रयोग संपूर्ण राज्यामध्ये करता येईल. कोकणामध्ये वेगळ्या पद्धतीने करता येईल. आपली मानसिकता पाणी अडविण्याची असली पाहिजे.

सभापती महोदय, आरोग्याचा प्रश्न असेल, रोजगाराचा प्रश्न असेल, ही गोष्ट खरी आहे की, आपण औद्योगिक धोरणाचा स्वीकार केला. सर्वात जास्त गुंतवणूक आपल्या राज्यात आलेली आहे ही बाब आपणास मान्य करावी लागेल. ही आकडेवारी आपण असत्य ठरवीत असाल तर तो तुमचा प्रश्न आहे. उद्योग आल्याशिवाय कष्टकऱ्यांच्या हाताला काम मिळणार नाही. त्यादृष्टीने अर्थसंकल्पामध्ये केलेल्या तरतुदी पाहिल्या आणि त्यातून निर्माण झालेला रोजगार पाहिला तर आम्ही समाधान व्यक्त करणार नाही का ? गेल्या वर्षी 21 हजार 350 रोजगार निर्माण केले.

सभापती महोदय, अर्थसंकल्पामध्ये अभिनंदन करण्यासारखे काय आहे असे नेहमी म्हटले जाते. आपण एलबीटीवर वारंवार बोलत आहात. तो चर्चेचा विषय होऊ शकेल. व्यवसाय कराचा सर्वात जास्त फायदा कष्टकऱ्यांना झाला आहे. व्यवसाय कराची वेतनमर्यादा 5 हजार रुपये पर्यंत होती ती साडेसात हजार रुपयांवर गेली आहे. कोट्यवधी कष्टकऱ्यांना त्यातून दिलासा मिळालेला आहे. आपणास ही गोष्ट नाकारता येणार नाही. आपणास या गोष्टीचे स्वागत करता येणार नाही काय ? ज्येष्ठ सन्माननीय सदस्य श्री.पांडुरंग फुंडकर यांनी कापसावरील कर 5 टक्केवरून 2 टक्केवर आणला आहे असे सांगितले. बळीराजाला मदत करण्याचे काम खऱ्या अर्थाने या सरकारने

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

RR-3

AJIT/ D/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे..

18:30

श्री.भाई जगताप...

केलेले आहे. या गोष्टीचे आपण स्वागत करणार नाही काय ? व्यापाऱ्यांच्या बाबतीत बोलायचे झाले तर 10 लाख स्मयांची उलाढाल असणाऱ्या व्यापाऱ्यांना नोंदणीतून सूट दिलेली आहे. पूर्वी ही सूट नव्हती. व्यापाऱ्यांनी सांगितले तसे सरकारने करावे असे आपणास करता येत नाही. इकडे महसुली तूट येते. आपल्याला राज्याचा महसूल वाढवावा लागेल म्हणून एलबीटी लागू करा असे मी म्हणणार नाही. महसूल वाढीचे अनेक स्रोत आहेत. परंतु आपण त्यांना इतर सोईसवलती दिलेल्या आहेत त्या आपणास नाकारता येणार नाहीत. अशा गोष्टीचे कौतुक करणार नाही तर कोणत्या गोष्टी कौतुक करणार ? आपण कौतुक करा असे मी म्हणणार नाही किमान त्याचा उल्लेख तरी करावा.

यानंतर श्री.बोर्डे...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.भाई जगताप....

महोदय, या अर्थसंकल्पाच्या माध्यमातून सर्वसामान्य लोकांच्या दाढवा आणि फुटाणा यावरील कर माफ करण्यात आलेला आहे. या अर्थसंकल्पाच्या माध्यमातून व्यापाऱ्यांना व अन्य घटकांना विविध सवलती देण्याचा चांगला प्रयत्न करण्यात आलेला आहे. सध्या एल.बी.टी. हा विषय मी बाजूला ठेवतो. त्यावर नंतर चर्चा होऊ शकते. कामगार, कष्टकरी, शेतकरी यांना न्याय देण्याचा प्रयत्न या अर्थसंकल्पातून करण्यात आलेला आहे. एवढेच नव्हे तर बेरोजगारांना रोजगार देण्याचा सुध्दा प्रयत्न करण्यात आला आहे.

महोदय, नैसर्गिक आपत्तीला कोणीही पूर्णपणे तोंड देऊ शकत नाही. राज्यात झालेल्या गारपिटीमुळे सर्व डी.पी. जमीनदोस्त झाल्या आहेत. त्या उभ्या करण्यासाठी सरकारने प्राधान्याने प्रयत्न केले पाहिजेत, याबद्दल दुमत नाही. ज्या विभागात गारपिटीमुळे डी.पी. चे नुकसान झाले त्या भागापर्यंत वीज पोहोचू शकत नाही. त्यामुळे त्या भागात भारनियमनाचे प्रमाण वाढलेले आहे. ही गोष्ट कोणालाही नाकारता येणार नाही आणि आम्ही सुध्दा ती नाकारलेली नाही.

महोदय, मेट्रो रेल्वे प्रकल्पाचे श्रेय लाटण्यामध्ये अनेकांची धडपड चालली होती. काही जण स्वतःहून घोषणा करित होते की, मेट्रो रेल्वे प्रकल्प हा आम्ही स्वतःच सुरु करू महोदय, मी कामगार क्षेत्रात काम करतो. टाण्यामध्ये राहणाऱ्या माणसाची कंपनी अंधेरीमध्ये असेल तर त्याला ये-जा करण्यासाठी चार-पाच तासांचा वेळ लागत होता. परंतु आज मेट्रो रेल्वे प्रकल्पामुळे तो माणूस घाटकोपरहून अंधेरीला केवळ 21 मिनिटांत पोहचणार आहे. या प्रकल्पाच्या कामाला थोडा उशीर झाला हे मी मान्य करतो. आपण सांगितले की, "अच्छे दिन आएंगे, देखेंगे. अब तो शुस्वात हुई है. चार-पांच साल का समय है, थोड़ा इंतजार करेंगे." हम भी इंतजार कर रहे हैं कि अच्छे दिन हम भी देखें, सारी जनता देखें, हिंदुस्तान की जनता देखें, हम सभी देखेंगे. परंतु एखादा प्रकल्प करित असताना राज्याच्या दृष्टीने, देशाच्या दृष्टीने आपण ज्यावेळी विचार करतो त्यावेळी सरकारच्या हेतूबद्दल संशय का घेतला जातो हे कळत नाही. मेट्रो रेल्वेच्या तिकीट दराचा विषय न्यायालयात प्रलंबित असल्यामुळे मी त्यावर वक्तव्य करणार नाही.

महोदय, मुंबई, पुणे, नागपूर या सारख्या शहरातील वाढता प्रभाव लक्षात घेता तेथील नागरिकांना दिलासा देण्याचा प्रयत्न या अर्थसंकल्पाच्या माध्यमातून झालेला आहे. तसेच शेतकरी,

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

SS-2

SJB/ D/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

18:40

श्री.भाई जगताप....

कष्टकरी, कामगार यांना दिलासा देण्याचा प्रयत्न सुध्दा या अर्थसंकल्पातून करण्यात आलेला आहे. या निमित्ताने मी सांगू इच्छितो की, राज्य सरकारने विकासाचा वेग कायम ठेवला आहे. या सर्व गोष्टींचा विकास झाला नसता तर आज महाराष्ट्राचे दरडोई उत्पन्न 1.5 लाख रुपयांवर गेले असते का ? नाही. दरडोई उत्पन्नाच्या बाबतीत जर कोणाच्या काही शंका असतील तर त्यावर आपण वेगळी चर्चा करू

महोदय, या अर्थसंकल्पाच्या बाबतीत शासनाचे अभिनंदन करित असताना 2014-15 मध्ये शेतकरी, कष्टकरी, वीज, सिंचन इत्यादींच्या बाबतीत राज्य सरकारने जो वसा हाती घेतला आहे त्याला गती देणारा असाच हा अर्थसंकल्प आहे. एवढेच या निमित्ताने सांगतो व शासनाचे अभिनंदन करून येथेच थांबतो.

..3..

श्री.नरेंद्र पाटील (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, सन 2014-15 च्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी आपण संधी दिल्याबद्दल मी आपले धन्यवाद मानतो.

महोदय, सभागृहाचे नेते आणि राज्याचे उप मुख्यमंत्री श्री.अजितदादा पवार यांनी दिनांक 5 जून, 2014 रोजी राज्याचा अर्थसंकल्प मांडला. या अर्थसंकल्पाला पाठिंबा देत असताना सभागृहात असणाऱ्या काही सदस्यांची भूमिका अर्थसंकल्पाच्या थोडीशी विरोधात असली तरी हा अर्थसंकल्प राज्याच्या आणि जनतेच्या हिताचा आहे हे मी प्रांजळपणे सांगतो.

महोदय, अर्थसंकल्पात विविध विभागांच्या बाबतीत उल्लेख करण्यात आलेला आहे. त्यातील कामगार विभागावर मी प्राधान्याने बोलत आहे. राज्याने बांधकाम व्यवसायामध्ये काम करणाऱ्या कामगारांसाठी खूप चांगली योजना लागू केली आहे. शिवाय घरेलू कामगारांसाठी सुध्दा चांगली योजना केली आहे. परंतु खंत अशी वाटते की, राज्य सरकार या विभागासाठी पुरेसा अधिकारी/कर्मचारी वर्ग उपलब्ध करून देऊ शकलेले नाही. सरकारने कामगार विभागाच्या दोन्ही कामगार कल्याण मंडळांसाठी अपुरा निधी दिल्यामुळे त्या ठिकाणी कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करता आली नाही. उक्त दोन्ही मंडळात काम करणाऱ्या कामगारांना जास्तीत जास्त संरक्षण मिळावयास पाहिजे होते. परंतु दुर्दैवाने ते मिळाले नाही. या निमित्ताने मी मागणी करतो की, या दोन्ही कामगार मंडळातील कर्मचाऱ्यांसाठी व विविध कामांसाठी कामगार विभागास जास्तीत जास्त निधी उपलब्ध करून द्यावा.

महोदय, कामगारांसाठी किमान वेतन कायदा हा राज्याच्या दृष्टीने अतिशय महत्त्वाचा विषय आहे. कामगारांसाठी किमान वेतन कायदा लागू आहे. किमान वेतन कायदा अस्तित्वात असला तरी त्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी पुरेशी कर्मचारी संख्या नाही. त्यामुळे कर्मचाऱ्यांची संख्या वाढविली तर कामगार कायद्यापासून जे कामगार वंचित राहिले आहेत त्यांना न्याय मिळू शकतो.

महोदय, राज्यात विविध माथाडी मंडळे आहेत. माथाडी मंडळाच्या कर्मचाऱ्यांकडून घरेलू बांधकाम आणि बांधकाम कामगारांची व्हिजीट केली जाते. परंतु त्यांना माथाडी कामगारांचे काम करण्यास वेळ मिळत नाही. त्यामुळे त्या कामगारांची संख्या वाढविण्यास परवानगी द्यावी, अशी मी विनंती करतो.

श्री.नरेंद्र पाटील.....

महोदय, गृह विभागाचे सुध्दा अनेक प्रश्न आहेत. राज्यात गृह विभागाच्या माध्यमातून आधुनिकीकरण होत आहे. गृह विभागाच्या माध्यमातून अनेक भरती प्रक्रिया राबविल्या गेल्या. त्यामुळे पोलिसांची संख्या वाढली. या निमित्ताने मी विनंती करतो की, वाढलेल्या संख्येच्या तुलनेत पोलीस अधिकाऱ्यांसाठी घरकुल योजना लवकरात लवकर लागू करावयास पाहिजे.

महोदय, आपण ठाणे शहरातील प्रश्न कित्येक दिवसांपासून मांडत आहात. त्या ठिकाणी नवीन पोलीस अधिकारी/कर्मचाऱ्यांसाठी घराची योजना नाही. नवी मुंबईत सुध्दा तीच परिस्थिती आहे. ज्या ज्या ठिकाणी नवीन भरती करण्यात आलेली आहे त्या ठिकाणी अधिकाऱ्यांना राहण्यासाठी घरे नाहीत. नाईलाजाने त्यांना जादा किंमतीच्या भाड्याच्या घरात राहावे लागत आहे. परंतु अपुऱ्या पगारामुळे त्यांना ते परवडत नाही. या निमित्ताने मी सुचवू इच्छितो की, एक तर त्या अधिकाऱ्यांच्या पगारात वाढ करावी किंवा त्यांच्यासाठी घरकुल योजना लागू करावी. जेणेकरून ते त्या घरांमध्ये राहू शकतील.

महोदय, नवी मुंबईतील तुर्भे पोलीस स्टेशन हे गटारावर वसलेले आहे. त्या पोलीस स्टेशनच्या आत चौकी नाही. चोर पकडले तर त्यांना ठेवण्यासाठी कोठडी नाही. तुर्भे पोलीस स्टेशनची स्वतःच्या मालकीची जमीन असताना सुध्दा गृह विभागाने बांधकामासाठी निधीची व्यवस्था न केल्यामुळे त्या ठिकाणी पोलीस स्टेशन बांधता येत नाही. या निमित्ताने मी मागणी करतो की, तुर्भे पोलीस स्टेशनच्या बांधकामासाठी पुरेसा निधी उपलब्ध करून द्यावा.

महोदय, राज्यात कारागृहांचा प्रश्न सुध्दा गंभीर झालेला आहे. राज्यात कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न निर्माण झाला आहे. दिवसेंदिवस वेगवेगळ्या प्रकारच्या गुन्ह्यांमध्ये वाढ होत आहे. दहशतवादी हल्ले, बलात्कार, लैंगिक शोषण इत्यादी गुन्ह्यांतील गुन्हेगारांची संख्या वाढत असल्यामुळे त्यांना ठेवण्यासाठी कारागृहे कमी पडत आहेत. परिणामी, तालुक्याच्या लोकसंख्येच्या तुलनेत वेगळे कारागृह देण्याची व्यवस्था करावी, अशी मी मागणी करतो.

महोदय, आता मी व्हीडीओ कॉन्फरन्सिंगच्या बाबतीत बोलतो. कैद्यांना वेगवेगळ्या कारागृहातून न्यायालयात आणण्यासाठी राज्य सरकार मोठ्या प्रमाणावर निधी खर्च करीत असते.

नंतर श्री.कांबळे....

श्री. नरेंद्र पाटील

राज्य शासनाने थोडीशी काटकसर केली आणि मोठ्या कैद्यांना जेलमधूनच कोर्टातील जज्जशी बोलण्यासाठी व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंगची योजना लागू केली तर कैदी पळून जाणार नाहीत. काही प्रमाणात ते असले तरी त्याचा वापर होत नाही. आजही आर्थर रोड जेलच्या बाहेर कैद्यांना कोर्टात घेऊन जाण्यासाठी गाड्या लागलेल्या असतात. त्यामुळे गृह विभागासाठी अधिकचा निधी वाढविण्याचे काम केले पाहिजे असे मला वाटते.

सभापती महोदय, सार्वजनिक बांधकामाचा विषय मोठ्या प्रमाणात आहे. राज्यामध्ये पश्चिम महाराष्ट्र, सातारा या ठिकाणी मोठ्या प्रमाणात डोंगरी भाग आहे. 1 कोटी स्त्र्यांमुळे डोंगरी विकास निधी फक्त एका तालुक्यापुरता दिला जातो. एक कोटी स्त्र्यांमुळे काहीही परिणाम होणार नाही. डोंगरी परिसरातील गावांचा विकास करायचा असेल, रस्त्यांचा विकास करायचा असेल आणि इतर विकास करायचा असेल तर एका जिल्ह्याला कमीत कमी 50 कोटी स्त्र्यांचा निधी राज्य शासनाने उपलब्ध करून दिला पाहिजे. डोंगरी परिसरातील आमदारांचा फंड न वापरता शासकीय फंडाच्या माध्यमातून डोंगरी परिसरात राहणाऱ्या लोकांचा प्रश्न सुटेल असे मला वाटते.

सभापती महोदय, राज्यात मोठ्या प्रमाणात महाराष्ट्र राज्य विकास महामंडळे आहेत. विकास महामंडळांच्या माध्यमातून हायवे, रस्ते यांची बांधकामे करण्यात आली आहेत. हायवे बांधकामासाठी काही बँकांकडून किंवा केंद्र शासनाकडून निधी घ्यावा लागतो. त्यामुळे रस्त्यावरचे टोल महत्त्वाचे आहेत. टोल हा विषयच महत्त्वाचा आहे. मघाशी अनेक सन्माननीय सदस्यांनी या संदर्भात भूमिका मांडली. आम्ही टीव्हीवर पाहिले, वर्तमानपत्रात वाचले. सरकारची भूमिका राज्य टोलमुक्त करण्याची आहे. मध्यंतरी माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या माध्यमातून काही टोल मुक्त झाले. टोल मुक्त करण्याचे कारण त्या ठिकाणी टोलवाल्यांनी टोल स्वस्त्रात अधिक निधी वसूल केला आहे. आपण अधिकचा जमा झालेला निधी दुसऱ्या टोलमध्ये फिरवू शकतो का जेणेकरून तेथील टोल लवकर मुक्त होतील आणि नागरिकांना फायदा होईल या बदलही आपण थोडेसे जातीने लक्ष द्यावे ही विनंती आहे.

श्री. नरेंद्र पाटील

सभापती महोदय, मुंबई आणि न्हावाशेवा सागरी पूल या संदर्भात देखील महत्त्वाचा विषय आहे. अर्थसंकल्पात मोठ्या प्रमाणात बंदरे विकसित करण्याचा निर्णय माननीय अर्थमंत्र्यांनी घेतला आहे. माझ्या माहितीप्रमाणे शिवडी ते न्हावाशेवा या पुलाचे टेंडर 2-3 वर्षापूर्वी निघाले होते. पण त्याला रिस्पॉन्स आला नाही. त्याचे पुढे काय झाले याची अजूनही कल्पना नाही. राज्य सरकारने जातीने याकडे लक्ष द्यावे. त्यासाठी अजून काही निधीची उपलब्धता केली तर बरे होईल. शासनाने शिवडी ते न्हावाशेवा या ठिकाणी मोठा ऐतिहासिक पूल बांधला तर वाहने मोठ्या प्रमाणात जेएनपीटीहून मुंबई पोर्ट ट्रस्टला येतील आणि तेथून पुन्हा जातील.

सभापती महोदय, नगरविकासासंबंधी अतिशय गंभीर विषय निर्माण झाला आहे. 28 तारखेला माथाडीच्या घरकुल योजनेबद्दल आंदोलन केले. 2 तारखेला नवी मुंबईचे आमदार संदीप नाईक व महापौर संजीव नाईक, आम्ही सर्वांनी आंदोलन केले. नगरविकासाच्या माध्यमातून तेथील स्थानिक ग्रामस्थांच्या जमिनी संपादित केल्या. परंतु, स्थानिकांना अजूनही साडे बारा टक्के जमिनीचा मोबदला मिळालेला नाही. काही गावठाणांमध्ये गरजू ग्रामस्थांनी आपली घरे वाढविली असतील तर ती नियमित करण्याच्या संदर्भात विनंती आहे.

सभापती महोदय, माथाडी कामगारांच्या घरकुलाचे प्रश्न सातत्याने 3 वर्षांपासून प्रलंबित आहेत. परंतु, ते मार्गी लागत नाही. माझी सरकारला विनंती आहे की, आपण यामध्ये थोडेसे लक्ष घालावे आणि हा प्रश्न लवकरात लवकर मार्गी लावावा. नवी मुंबईमध्ये झोपडीत राहणाऱ्यांचा प्रश्न मोठा आहे. राहण्यास घरे नसल्यामुळे तेथील माणसे स्थलांतरित झाली आहेत. मुंबईत झोपडपट्टी वाढली तशी नवी मुंबईत मोठ्या प्रमाणात झोपडपट्टी वाढली आहे. त्यामुळे तेथे झोपडपट्टीत राहणाऱ्या लोकांचे आपण पुनर्वसन करावे अशी माझी विनंती आहे.

सभापती महोदय, 32-33 वर्षापूर्वी सिडकोने घरकुल योजना लागू केली होती. आज त्या 5-6 माळ्यांच्या इमारती पडायला आल्या आहेत. माझ्या माहितीप्रमाणे माननीय मंत्री श्री. सुनील तटकरे यांनी मंत्री असताना एकदा तेथे भेट दिली होती. परंतु, त्यानंतर अद्यापही त्या इमारतींचा पुनर्विकास करण्याबाबत विभागाकडून कोणत्याही प्रकारच्या हालचाली होत नाहीत. वरच्या माळ्यावर

श्री. नरेंद्र पाटील

राहणाऱ्या रहिवाशांनी घरे मोकळी केली आहेत. कारण कोणत्याही पावसाळ्यामध्ये घर कोसळून जीवितहानी होऊ शकते. त्या ठिकाणी अशी परिस्थिती असतानाही त्याकडे गांभीर्याने पाहिले जात नाही याची मला काळजी वाटते.

सभापती महोदय, मुंबई शहरात बेकायदेशीरपणे राहणाऱ्या झोपडपट्टीतील रहिवाशांसाठी सरकारने झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना लागू केली परंतु, आजही मुंबईतील खरा रहिवासी गिरणी कामगार, डबेवाला, माथाडी कामगार, इतर उद्योगधंद्यात कष्ट करणारा कामगार आहे. शासन त्यांना नॉमिनल चार्ज लावून घर देत नाही याबाबत मला खंत वाटते. इतर राज्यातून आलेल्या आणि झोपडपट्टीत राहणाऱ्या लोकांना फुकटची घरे देत असाल आणि ज्यांनी मुंबई घडविली, जो गोदीचा कामगार आहे त्यांना पैसे देऊनही सरकार घरकुल योजना लागू करीत नसेल तर तर हे योग्य नाही. सरकारच्या बाबतीत लोकांमध्ये चुकीचा मेसेज जाईल याकडेही सरकारने थोडेसे लक्ष द्यावे अशी माझी विनंती आहे.

सभापती महोदय, राज्यात गेल्या दीड वर्षांपासून एलबीटीचा प्रश्न फार मोठ्या प्रमाणात निर्माण झाला आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. भाई जगताप यांनी या संदर्भात मांडले आहे. हा मुद्दा फार कळीचा आहे. एलबीटीच्या संदर्भातील चर्चा 2 तारखेला घेण्यात आली होती. परंतु, काही कारणास्तव ती चर्चा पुढे ढकलण्यात आली. आपण एलबीटीच्या चर्चेच्या संदर्भात एखादे पंचांग पहा आणि निकाल लावून टाका. आज मोठ्या प्रमाणात एलबीटीचा मुद्दा गाजत आहे. सामान्य व्यापारी 15-20 दिवस संप करतो याचा अर्थ नक्कीच एलबीटीच्या कायद्यामध्ये काही तरी त्रुटी असतील आणि म्हणून हा व्यापारी त्याचा विरोध करीत आहे. माझी राज्याच्या प्रमुखांना विनंती आहे की, आपण जातीने लक्ष घालून अधिवेशन संपेपर्यंत एलबीटीचा मुद्दा निकाली काढावा. राज्यातील व्यापाऱ्यांना वेगवेगळ्या कराच्या माध्यमातून सवलती दिल्या आहेत. त्या सवलती त्यांनी मागितलेल्या नाहीत. आपण त्यांनी जे मागितले नाही ते देत आहात आणि जे मागत आहेत ते देत नाही हे बरोबर नाही. आपण त्यांना ते जे मागत आहेत ते द्यावे अशी माझी आपल्याला विनंती आहे.

सभापती महोदय, राज्यामध्ये मुंबई आणि उपनगर परिसरात दोन नवीन पुल बांधले आहेत. स्व. विलासराव देशमुख साहेब असताना त्यांनी चेंबूर ते मशिद बंदर पर्यंत फ्री वे

श्री. नरेंद्र पाटील

बांधण्याचा फार धोरणात्मक निर्णय घेतला. आम्ही त्या पुलावरून प्रवास करतो तेव्हा मुंबईमध्ये येण्यासाठी लागणारा वेळ कमी झाला हे लक्षात येते. परंतु, आजही त्या पुलावर कोणत्याही प्रकारची सुरक्षितता नाही. मी गेल्या वेळी प्रश्नोत्तराच्या वेळी विनंती केली होती की, आपण तेथे सीसीटीव्ही कॅमेरे लावा. एखादी गाडी बिघडली तर ती गाडी उतरविण्याची एंट्री व एक्झिट ही दोनच स्थाने आहेत. बऱ्याच वेळा दुर्घटना घडत आहेत. टोल फ्री नंबर नसल्यामुळे अडचण निर्माण होते. मी संध्याकाळी जात असताना त्या पुलावर एक मास्ती 800 गाडी बंद पडली. वयोवृद्ध नवरा बायको गाडीला धक्का मारत होते. आम्हाला वाहतूक पोलिसाला फोन करून बोलवावे लागले. मग त्याने टोचन करून ती गाडी नेली. पुलावर कोणत्याही प्रकारे टोल फ्री नंबर न लावल्यामुळे नागरिकांना त्रास होत आहे. आपण त्यामध्ये लक्ष घालावे. सांताक्रुज ते अंधेरी लिंक रोड हा नवीन पूल सुरू झाला आहे, जो गोवंडी-चेंबूरला कनेक्ट होतो. या पुलावरही अशाच प्रकारच्या योजना केल्या तर नागरिकांना मोठ्या प्रमाणात त्याचा फायदा होईल.

सभापती महोदय, सभागृहातील काही सन्माननीय सदस्यांनी कोयना धरणाचा उल्लेख केला. कोयना धरण बांधताना तेथील शेतकऱ्यांनी जमिनी दिल्या. परंतु, त्यांचे पुनर्वसन झाले नाही हे दुर्भाग्य आहे. तेथील काही लोक कोकणात गेले, काही लोक महाडला गेले, काही लोक ठाण्याला आले तर कोणी आजूबाजूच्या वेगवेगळ्या जिल्ह्यात गेले. अजूनही त्यातील काही लोकांचे पुनर्वसन झालेले नाही. आपल्या कायद्यामध्ये तरतूद आहे की, 7/12 वर कमीत कमी 2 पिढ्यांच्या पुढे पुनर्वसनाचा स्टॅम्प लावला जातो. तिसरी पिढी आली तर तिला पुनर्वसनाचा कोणताही फायदा मिळत नाही. माझे म्हणणे असे आहे की, शासनाने पुनर्वसन न झालेले लोक शोधून काढावेत. पुनर्वसनाचा प्रश्न सुटला पाहिजे. त्यांच्या 7/12 वर किंवा प्रमाणपत्रावर तसे शिक्के मारले तर सरकारने त्यांच्या पुनर्वसनाच्या संदर्भात फार मोठा दिलासा दिला असे होईल.

(नंतर श्री. रोझेकर

श्री.नरेंद्र पाटील.....

सभापती महोदय, पणन विभागाच्या संदर्भात मला एक मुद्दा उपस्थित करावयाचा आहे. राज्य सरकारने शहरी भागातील लोकांसाठी स्वस्त भाजी केंद्रांची स्थापना केली. नवी मुंबईच्या कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये जे दर आहेत, तेच दर या स्वस्त भाजी केंद्रात ठेवण्यात आले. यासाठी राज्य सरकारचे अभिनंदन करित असताना मी पणन मंत्री महोदयांना अशी विनंती करतो की, छोट्या छोट्या उद्योगांना मोठे करण्यासाठी शासनाने प्राधान्य द्यावे. आज अशी परिस्थिती आहे की, भाजीपाल्याच्या व्यवसायात मोठमोठ्या उद्योजकांनी शिरकाव केला आहे. ते उद्योजक परस्पर आपल्याकडून परवानगी घेतात आणि थेट मुंबईमध्ये स्वतःच्या जागेत भाजीपाल्याची साठवणूक करतात. परिणामी छोटा व्यापार करणाऱ्या व्यापाऱ्यांच्या पोटावर पाय येणे स्वाभाविक आहे. त्यामुळे राज्य सरकारने याबाबतचा निर्णय घेत असताना छोट्या व्यापाऱ्यांचा विचार करावा, अशी माझी विनंती आहे. कृषी उत्पन्न बाजार समितीमधून होलसेल मार्केट काढून घेऊ नये. सत्ताधारी पक्षाला एलबीटीमुळे मतदान पडले नाही, अशी वृत्ते वर्तमानपत्रात प्रसिध्द झाली आहेत. गुजराती, मराठी, मुसलमान या समाजाच्या व्यापाऱ्यांनी वेगळ्या पध्दतीने सरकारचा निर्णय कसा चुकीचा आहे, हे मतदानातून दाखवून दिले आहे. येत्या निवडणुकीचा विचार करावयाचा असेल तर सरकारने कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांकडे दुर्लक्ष करता कामा नये. उलट, या बाजार समित्यांना ताकद देण्याचे काम करावे.

सभापती महोदय, नवी मुंबई कृषी उत्पन्न बाजार समितीमधून परदेशात माल पाठविला जातो. आता नवीन नियम लागू झाला आहे. ज्या मालावर ऑर्गॅनिक फुडचा शिक्का असेल असाच माल एक्सपोर्ट होऊ शकतो. त्यामुळे सेंद्रिय खतावर आधारित पिके घेण्याबाबत राज्यातील शेतकऱ्यांना शासनाने प्रोत्साहन दिले पाहिजे. केमिकल खते वापरून उत्पादन वाढविता येत असले तरी ते नागरिकांच्या आरोग्याच्या दृष्टीकोनातून धोकादायक आहे.

सभापती महोदय, वीज निर्मितीच्या माध्यमातून शासनाने 22 हजार लोकांना कामावर घेतले होते. त्या माध्यमातून काम करणाऱ्या कामगारांचा प्रश्न एवढा भयानक झाला आहे की, किमान वेतन कायद्याप्रमाणे 330 रुपये प्रति दिवस एवढे वेतन मिळणे अपेक्षित असताना त्यांना फक्त प्रति

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

UU-2

SRR/ D/ D/ ST/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

19:00

श्री.नरेंद्र पाटील.....

दिवस 155 स्पये मिळतात. मी याबाबत वरिष्ठ अधिकाऱ्यांबरोबर चर्चा केली आणि आपल्या राज्यात अशा प्रकारे काही चुकीचे होत असेल तर सुधारले पाहिजे, अशी विनंतीही केली. परंतु, काही फरक पडला नाही. त्यासाठी त्या कामगारांनी आंदोलने केली, उपोषण केले, सत्याग्रह केला. त्यांच्या मागणीचा विचार करण्याऐवजी त्यामधील काही कामगारांना कामावरून काढून टाकण्यात आले. या अर्थसंकल्पाच्या माध्यमातून किंवा सरकारच्या तिजोरीतून त्यांना आपण काही देऊ नका, पण धनादेशाद्वारे किमान वेतन तरी द्या, एवढीच विनंती आहे. त्यांची ही विनंती मान्य केली तर दुष्काळी भागातून आलेले हे 22 ते 23 हजार कामगार राज्य सरकारला धन्यवाद दिल्याशिवाय राहणार नाहीत. अशा प्रकारचे निर्णय या अर्थसंकल्पाच्या माध्यमातून झाले तर निश्चितपणे राज्याची जनता या सत्तारूढ पक्षाला पुन्हा एकदा चांगल्या मताधिक्याने निवडून आणिल, असा मला विश्वास आहे.

सभापती महोदय, छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या स्मारकाबाबत भरपूर चर्चा झाली आहे. चार वर्षांचा विलंब झाला, हे आम्ही मान्य करतो. यापूर्वी सन्माननीय सदस्य श्री.विनायक मेटे किंवा अन्य सन्माननीय सदस्यांनी याबाबतची मागणी केली आहे. या राज्याचे ग्राम विकास मंत्री व मुंबईचे पालकमंत्री श्री.जयंत पाटील यांच्या नेतृत्वाखाली एका समितीचे गठन करण्यात आले आहे. समुद्रात खडक लागला तरच त्या ठिकाणी स्मारक उभारता येणार आहे. पाण्यावर स्मारक उभारता येणार नाही. हे स्मारक समुद्रात बांधले जाणार असल्यामुळे विविध खात्यांकडून परवानग्या मिळणे आवश्यक आहे. राज्यातील किंवा परदेशातील काही संस्थांकडून याबाबतचा सल्ला घेण्यात आला होता, त्यास विलंब झाला. परंतु, एक चांगल्या प्रकारचे स्मारक बांधले जावे, असा राज्य सरकारचा मनोदय आहे. राज्य सरकारचे मी यासाठीही अभिनंदन करीन की, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे इंदू मिलच्या परिसरात स्मारक बांधण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. छत्रपती शाहू महाराजांचे एक चांगले स्मारक राज्य सरकार बांधणार आहे. या सर्व गोष्टींसाठी मी राज्य सरकारचे अभिनंदन करतो, आणखी चांगल्या योजना राज्य सरकारने सुरु कराव्यात, अशी विनंती करतो आणि थांबतो.

जय हिंद.

...3....

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

UU-3

SRR/ D/ D/ ST/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

19:00

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती श्री.शरद रणपिसे)

डॉ.दीपक सावंत (मुंबई विभाग पदवीधर) : सभापती महोदय, सन 2014-2015 च्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेत भाग घेण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, हा अर्थसंकल्प कसा निराशाजनक आहे, हे काही मुद्दे मांडून मी सरकारच्या निदर्शनास आणून देणार आहे.

सभापती महोदय, सुशिक्षित बेरोजगारांना रोजगार उपलब्ध करून दिला जाईल, अशी घोषणा या सरकारने केली होती. सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांनीही हा मुद्दा आपल्या भाषणात मांडला होता. त्यांनी असे सांगितले की, 21350 उमेदवारांना रोजगार उपलब्ध करणार आहेत, हे लक्षणीय आहे. परंतु, 21350 लोकांना रोजगार उपलब्ध झालेला नाही, ही वस्तुस्थिती आहे. सुशिक्षित बेरोजगारांना खाजगी क्षेत्रात नोकरीची योग्य संधी प्राप्त व्हावी, असा एक मुद्दा आहे. आपण असे म्हटले आहे की, सन 2014 च्या रोजगार मेळव्यातून 1 लाख 2 हजार 814 लोकांना नोकरीची संधी प्राप्त झाली आहे. या नोकरीच्या संधी नेमक्या कशा प्रकारच्या आहेत ? या तृतीय श्रेणीतील, चतुर्थ श्रेणीतील किंवा फिटर, मॅकेनिक अशा स्वऱ्पाच्या आहेत का ? शासनाचा हा दावा कसा असतय आहे, हे मी आपल्याला सांगतो. या 1 लाख 2 हजार 814 उमेदवारांपैकी नेमके किती उमेदवार नोकरीत रुजू झाले, याबद्दल असोचेमने एक अहवाल प्रसिध्द केला आहे. ग्रॅज्युएट उमेदवारांपैकी 48 टक्के उमेदवार परदेशी कंपन्यांमध्ये काम करण्यास सुयोग्य नाहीत, असे या अहवाल नमूद केले आहे. मग आपण परदेशी गुंतवणूक म्हणतो, परदेशी कंपन्यांच्या माध्यमातून उपलब्ध होणारा रोजगार म्हणतो, तशा प्रकारचा दावा करतो, तो कोणत्या आधारावर आहे, हे मला जाणून घ्यावयाचे आहे.

सभापती महोदय, रोजगार प्रोत्साहन कार्यक्रमांतर्गत 6 महिन्यांचे ऑन दि जॉब प्रशिक्षण दिले जाते. या माध्यमातून 1 लाख 73 हजार 255 उमेदवारांना प्रशिक्षण देण्यात आले. त्यापैकी किती लोकांना कायम स्वऱ्पी नोकरी मिळाली ? फक्त 15 हजार उमेदवारांना कायम स्वऱ्पी नोकरी मिळाली आहे. अन्य, उमेदवारांना 6 महिन्यांसाठी कंत्राटी पध्दतीने सेवेत घेण्यात आले आहे, ही दुर्दैवाची गोष्ट आहे. त्यामुळे 'ऑन दि जॉब ट्रेनिंग', ही राज्य सरकारची योजना विफल ठरली आहे.

...4....

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

UU-4

SRR/ D/ D/ ST/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

19:00

डॉ.दिपक सावंत.....

सभापती महोदय, या राज्यात 'ब्लड ऑन कॉल', ही योजना राज्य सरकारने राबविली. राज्यातील 820 रुग्णालयांनी या योजनेचा लाभ घेण्यासाठी जिल्हास्तरीय रक्त पेढीमध्ये नोंदणी केली असून गरजू रुग्णांना आतापर्यंत एकूण 3617 रक्त पिशव्यांचे वितरण झाले आहे, असे अर्थसंकल्पीय भाषणात नमूद केले आहे.

यानंतर श्री.खंदारे.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

डॉ.दीपक सावंत....

म्हणजे 820 रुग्णालयांना प्रत्येक 4 रक्त पिशव्यांचे वितरण करण्यात आले आहे. ब्लड ऑन कॉल योजनेनुसार रक्ताची किती गरज आहे ? एप्रिल व मे या महिन्यांना ड्राय सिझन म्हणतात. या काळात रक्तदान शिबिरे आयोजित केली जात नाहीत. त्या काळात रक्ताचा तुटवडा असतो. त्यानंतर जून व जुलै महिन्यात मलेरिया, डेंग्यू सारखे आजार झाल्यामुळे प्लेटलेट्स कमी झाल्यानंतर त्यावेळी रक्ताचा तुटवडा जाणवतो. प्रत्येक रुग्णालयांनी चारच रक्त पिशव्या मागितल्या असतील तर ब्लड ऑन कॉल चा दावा कसा काय केला जातो, चारच रुग्णालयांतील पेशंट्सना एका महिन्यात रक्ताची गरज भासली का ? म्हणजे मेजर सर्जरीच झाल्या नाहीत असा त्याचा अर्थ होतो. सरकारचे हे दावे कसे असत्य आहेत ते मी 2-4 मुद्यांच्या आधारावर सांगणार आहे.

सभापती महोदय, माननीय अर्थमंत्र्यांनी वैद्यकीय शिक्षणाच्या संदर्भात असा उल्लेख केला आहे की, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांमध्ये प्रत्येकी 50 अशी एकूण 500 विद्यार्थ्यांची प्रवेश क्षमता वाढविलेली आहे. आजच वर्तमानपत्रामध्ये अशी बातमी आली आहे की, 4 शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांनी एमसीआयचे निकष पूर्ण केले नसल्यामुळे त्यांची मान्यता रद्द केलेली आहे. जर शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांची अशी परिस्थिती असेल तर खाजगी व अभिमत महाविद्यालयांची काय परिस्थिती असेल याची कल्पना केलेली बरी. त्यामुळे शासनाने केलेला दावा फोल आहे. त्याबाबत शासनाला स्पष्टीकरण द्यावे लागेल. एमसीआयकडे प्रत्येक डीनने प्रतिज्ञापत्र दिले असले तरी आता ते त्यांचे ऐकत नाहीत. सचिवांचे प्रतिज्ञापत्र मान्य केलेले नाही, मुख्य सचिवांचेही प्रतिज्ञापत्र मान्य केलेले नाही. या विद्यार्थ्यांच्या भवितव्याचे काय ?

नीटच्या धर्तीवर शासनाने सीईटीची परीक्षा घेतली आहे. त्यामुळे महाराष्ट्रातील विद्यार्थी मागे पडत आहेत. यावेळी पात्र विद्यार्थी मिळणे कठीण झालेले आहे. कारण पहिला विद्यार्थी 85 ते 87 टक्क्याचा पात्र ठरत आहे. नीटच्या धर्तीवर 720 गुणांची प्रवेश परीक्षा घेतली आहे. दहावीमध्ये 720 गुणांची परीक्षा घेतली जाते. त्याप्रमाणे नीटच्या धर्तीवर 720 गुणांची परीक्षा घेतली आहे. त्यामुळे राज्यातील कमी विद्यार्थी उत्तीर्ण झालेले आहेत. त्यामुळे याबाबत मोठा प्रश्न आहे.

2....

डॉ.दीपक सावंत....

आरोग्य सेवेचा विस्तार व गुणवत्ता वाढवावयाची असेल तर कुशल मनुष्यबळ व सुविधा महत्वाची आहे. म्हणून प्रधानमंत्री स्वास्थ्य सुरक्षा योजना सुरु केलेली आहे. कुशल मनुष्यबळ म्हणजे कंत्राटी पध्दतीने लोकांची नेमणूक केली जाणार आहे काय, कंत्राटी कर्मचाऱ्यांच्या माध्यमातून औरंगाबाद, लातूर, अकोला आणि यवतमाळ जिल्ह्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांमध्ये ही योजना चालू ठेवणार आहात काय, हा मोठा प्रश्न येतो.

महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी अहवालामध्ये शासनाने दोन दावे केलेले आहेत. जननी सुरक्षा योजना व नवसंजीवनी योजना राज्यात चांगल्या प्रकारे चालू असल्याचे नमूद केलेले आहे. त्यामुळे राज्याला पारितोषिके मिळाली आहेत. या योजनेमुळे माता मृत्यू दर, बाल मृत्यू दर, अर्भक मृत्यू दर कमी करण्यामध्ये प्रचंड यश मिळाले आहे. ही पारितोषिके कशी मिळतात याचे सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते यांनी उत्तम उदाहरण दिलेले आहे. कागदावर हातचलाखी करणे फार सोपे आहे. गर्भार मातांची नोंदणीच केली जात नाही. आपल्याला पाहिजे तेवढीच नोंदणी केली जाते. सन 2013-14 मध्ये जननी सुरक्षा योजनेच्या 2.41 लाख महिला लाभार्थी आहेत. त्यावर डिसेंबरअखेर 28.66 लाख रुपये इतका खर्च झाला आहे. सन 2009 ते सन 2013 पर्यंत प्रत्येक वर्षामध्ये सरासरी 3.54 लाख किंवा 3.70 लाख रुपये खर्च झाला आहे. त्या योजनेमध्ये ग्रामीण भागात प्रसूती झाली असेल तर तिला 700 रुपये व शहरी भागात, नागरी भागामध्ये 600 रुपये दिले जातात. दुसरी मातृत्व अनुदान योजना आहे. दोन्ही योजना सारख्याच आहे. पण ही योजना आदिवासी व ग्रामीण भागामध्ये राबविली जाते. तेथील लाभार्थ्यांची संख्या फक्त 19,134 इतकी आहे. एका ठिकाणी लाभार्थ्यांची संख्या 2 लाख व दुसऱ्या ठिकाणी फक्त 19 हजार लाभार्थी असल्याचे नमूद केले आहे. जननी सुरक्षा योजनेचा लाभ ग्रामीण व शहरी भागातील महिला घेतात. मातृत्व अनुदान योजनेच्या लाभार्थी ग्रामीण व आदिवासी भागातील आहेत. मग हा इतका फरक का ? या योजनेवर 7.65 लाख रुपये खर्च झालेला आहे. या दोन योजनांबाबत करण्यात आलेला दावा पोकळ आहे असे यावरून दिसते.

3...

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

VV-3

NTK/ ST/ D/

डॉ.दीपक सावंत....

सभापती महोदय, ॲम्ब्युलन्सबाबत तीच परिस्थिती आहे. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी मोठी घोषणा करून ही सेवा सुरु केली. पण ही सेवा फक्त मेट्रोसिटीमध्ये सुरु केलेली आहे. मुंबई, नागपूर, संभाजीनगर येथे ही सेवा सुरु झाली आहे. मात्र गडचिरोली, चंद्रपूर, सिंधुदुर्ग, ठाणे जिल्ह्यातील वाडा, मोखाडा येथे ही सेवा दिलेली नाही. या भागामध्ये अत्याधुनिक ॲम्ब्युलन्सची सेवा देणे गरजेचे आहे. ब्लड ऑन कॉल योजनेचे झाले असेच या सेवेचे झालेले आहे. या सेवेचे नेमके काय झाले आहे ?

सभापती महोदय, या अर्थसंकल्पावरील चर्चेच्या निमित्ताने मी तिसरी गोष्ट सांगू इच्छितो. आपल्यापैकी अनेकजण शाळा व कॉलेज चालवितात. मुंबई व मेट्रोपोलिटन सिटीमध्ये कॉलेजमध्ये 75 टक्के उपस्थिती अनिवार्य केलेली आहे. शासनाकडून उच्च व शालेय शिक्षणावर करोडो रुपये खर्च केला जातो. तशीच खरेदी देखील केली जाते. आज महाराष्ट्रामध्ये विशेषतः मुंबईत असे अनेक क्लासेस आहेत जे मेडिकल व इंजिनिअरिंगचे क्लासेस चालवितात. दहावीत विद्यार्थी गेल्यानंतर 10 वी ते 12 वी पर्यंतची जबाबदारी आमची आहे असे सांगतात. मग गणिताचा क्लास असेल, फिजिक्सचा असेल, बायालॉजीचा असेल, यासाठी पॅनल तयार केले जाते. 75 टक्के अटेंडन्स हे क्लासेस वेव करू शकतात. स्पारेल, पार्ला कॉलेज, मिठीबाई कॉलेज या कॉलेजमध्ये प्रवेश घेण्याचे लोक टाळतात. कारण असे असते की, त्यांचा विद्यार्थी या कॉलेजमध्ये 75 टक्के उपस्थित राहू शकणार नाही. कॉलेज शिकवित नाही. फक्त क्लासेस शिकवितात. हे मोठे स्कॅण्डल आहे. या क्लासेसची सर्व विषयांची फी 2 लाख रुपयांपेक्षा जास्त असते. त्याशिवाय विद्यार्थ्यांची उपस्थिती मॅनेज करण्यासाठी 30 हजार रुपये वेगळे घेतात. शासनाने मान्यता दिलेली मुंबईतील पार्ल्यात, भांडुप, बोरीवली व दहिसर येथे अशा प्रकारची छोटी छोटी कॉलेजेस तयार झालेली आहेत. परवाच मी माझ्या डॉक्टर मित्राला असे विचारले की, तुझ्या मुलाला चांगले मार्क्स मिळालेले आहेत. तुझ्या मुलाने कोठे प्रवेश घेतला आहे ? त्याने मी पार्ल्याच्या अल्फा कॉलेजमध्ये घातले आहे असे सांगितले. त्याला मी विचारले की, तुझ्या मुलाला चांगले मार्क्स मिळालेले होते. तुझ्या मुलाला पार्ला कॉलेजमध्ये किंवा मिठीबाईमध्ये सहज प्रवेश मिळाला असता...

4...

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

VV-4

NTK/ ST/ D/

डॉ.दीपक सावंत....

त्यावर त्यांनी मला असे सांगितले की, तेथे उपस्थितीचा प्रश्न येत नाही, ते सर्व मॅनेज करून देतात. अशा प्रकारे कॉलेज ही संज्ञा नामशेष होऊ लागली आहे, त्याकडे सर्वांनी लक्ष द्यावे अशी विनंती करतो आणि येथेच थांबतो. धन्यवाद.

यानंतर श्री.शिगम....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. प्रकाश बिनसाळे (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, माननीय वित्त राज्यमंत्र्यांनी या सभागृहामध्ये जो उर्वरित अर्थसंकल्प सादर केला त्यावर माझे विचार मांडण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, मी या अर्थसंकल्पाचे स्वागत करतो. मी या सदन्यातील अनेक सन्माननीय सदस्यांची भाषणे ऐकली आहेत. त्यांनी एक मुद्दा वारंवार सांगितला की, किमान येणाऱ्या निवडणुका डोळ्यासमोर ठेवून घाषणांचा पाऊस या सरकारने पाडायला पाहिजे होता. परंतु तशा प्रकारे घाषणांचा पाऊस या सरकारने पाडलेला नाही. याचा अर्थ स्पष्ट आहे की, वस्तुस्थितीचे भान ठेवून महाराष्ट्राला प्रगतीच्या वाटेवर घेऊन जाणारा हा अर्थसंकल्प आहे. केवळ निवडणुका डोळ्यासमोर ठेवून सवंग घाषणा करणारा हा अर्थसंकल्प नाही. म्हणून माननीय उप मुख्यमंत्री श्री. अजित पवार आणि माननीय वित्त राज्यमंत्री श्री. राजेंद्र मुळक या दोघांचेही मी अभिनंदन करतो. या अर्थसंकल्पामध्ये अनेक मुद्दे मांडलेले आहेत. परकीय गुंतवणुकीचा मुद्दा आहे. महाराष्ट्रातील रोजगार वाढत नाही अशी सरकारवर विरोधी पक्षाच्या सन्माननीय सदस्यांनी टीका केली. परंतु प्रत्यक्षात चित्र वेगळे आहे. आपल्या देशामध्ये जी काही परकीय गुंतवणूक झाली त्यातील 18 टक्के गुंतवणूक केवळ महाराष्ट्रामध्ये झालेली आहे. ही परकीय गुंतवणूक खेचून घेण्यामध्ये महाराष्ट्र हे देशामध्ये पहिल्या क्रमांकाचे राज्य आहे. उद्योगधंद्यासाठी पोषक अशा प्रकारचे वातावरण या राज्यामध्ये आहे यापेक्षा दुसरी मोठी गोष्ट कोणती असू शकत नाही.

सरकारने औद्योगिक धोरण आणले, सामूहिक प्रोत्साहन योजना आणली. त्या खोलात मी जाऊ इच्छित नाही. या ठिकाणी मला अपारंपरिक ऊर्जेचा प्रामुख्याने उल्लेख करावयाचा आहे. भारत हेव्ही इलेक्ट्रीकल्स बरोबर करार करून सुमारे 2631 कोटी रुपयाची भांडवली गुंतवणूक असलेला सौर ऊर्जा प्रकल्प राज्यामध्ये आणला. अॅटोमिक एनर्जीच्या माध्यमातून वीज निर्माण करण्याचा प्रयत्न झाला तर त्यासाठी विरोध केला जातो, कोळशाच्या माध्यमातून वीज निर्माण केली तर प्रदूषणाचा प्रश्न निर्माण होतो, पर्यावरणाचा समतोल बिघडतो. पुनर्वसनाच्या प्रश्नामुळे नवीन धरणे बांधता येत नाहीत. त्यामुळे अपारंपरिक ऊर्जेचा नवीन प्रयोग करून संपूर्ण देशाला दिशा देण्याचे काम राज्य सरकारने केलेले आहे. अपारंपरिक ऊर्जेचा जो मोठा डोलारा उभा करीत

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

WW-2

MSS/ D/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

19:20

श्री. प्रकाश बिनसाळे...

आहोत त्याचे स्वागत प्रत्येकाने केले पाहिजे. वीज वितरणाचे बळकटीकरण करण्यात आले. मी या ठिकाणी मुख्यत्वे कोकणाचा उल्लेख करू इच्छितो. कोकणामध्ये दाट झाडीमधून विजेच्या तारा गेलेल्या आहेत. या दाट झाडीतील विजेच्या तारा तुटल्यामुळे वीज खंडित होते. अर्थ राज्यमंत्री हे ऊर्जा राज्यमंत्री देखील आहेत. मी त्यांना विनंती करू इच्छितो की, जेथून या विजेच्या तारा गेलेल्या आहेत तेथील झाडांची छाटणी करावी लागेल. पावसापूर्वी ही छाटणी केली जाते, परंतु ती मॅन्युअली केली जाते. ही छाटणी मॅन्युअली करण्याऐवजी त्यासाठी हॅड्रोलिक लिफ्टची व्यवस्था केली तर झाडांची योग्य प्रकारे छाटणी होईल आणि कोकणातील जनतेला नियमित वीज मिळेल. कोकणातील जनता शंभर टक्के वीज बिल भरते, त्यांना खऱ्या अर्थाने भारनियमन मुक्त करता येईल.

सभापती महोदय, रस्ते विकासासाठी हजारो कोटी खर्च करण्यात येतात. जिल्हा परिषदेच्या रस्त्यासाठी 56.55 कोटी खर्चाची तरतूद अर्थसंकल्पामध्ये केलेली आहे. ग्रामीण भागातील रस्ते चांगल्या दर्जाचे होत नाहीत. या रस्त्याची कामे सुरु असताना अधिकारी जात नाहीत. त्यामुळे कामे निकृष्ट दर्जाची होतात. मला या निमित्ताने शासनाला विनंती करावयाची आहे की, रस्त्याची कामे सुरु असताना अधिकाऱ्यांनी रस्त्यांची पाहणी करावी, यासाठी सरपंचाकडे एक डायरी ठेवावी आणि त्या डायरीमध्ये अधिकाऱ्याने कामाच्या केलेल्या पाहणीचा दिनांक व वेळ नमूद करावा आणि त्याच वेळी सरपंच किंवा ग्रामस्थाची देखील त्या ठिकाणी सही घेण्याची पध्दत सुरु केली तर अधिकारी जागेवर जाऊन रस्त्याची तपासणी करतो की नाही हे समजू शकेल. रस्त्याच्या कामांची पाहणी करण्याबाबत अधिकाऱ्यांवर काही तरी बंधन ठेवले तर रस्त्याची कामे निश्चितपणे चांगल्या दर्जाची होतील. रस्त्याच्या कामासाठी करण्यात आलेली 456 कोटी खर्चाची तरतूद अत्यंत अल्प आहे. राज्यामध्ये 10 हजार खेडी आहेत. महाराष्ट्राच्या ग्रामीण भागातील अनेक रस्ते नादुरुस्त झालेले आहेत. राज्य सरकारने हायवेवर लक्ष केंद्रित केलेले आहे. कोकणातील महामार्ग चौपदरीकरणाचे काम अत्यंत संथ गतीने सुरु आहे. त्यामध्ये येणाऱ्या भूसंपादनाच्या किंवा पर्यावरणाच्या अडचणीवर मात करून कोकणातील रस्त्याच्या चौपदरीकरणाचे काम केले पाहिजे.

...3..

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

WW-3

MSS/ D/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

19:20

श्री. प्रकाश बिनसाळे...

कोकणातील रस्त्याच्या चौपदरीकरणाचा कार्यक्रम हा केन्द्र शासनाच्या माध्यमातून करित आहोत. मी विरोधी पक्षातील सन्माननीय सदस्यांना विनंती करु इच्छितो की, केन्द्रामध्ये त्यांचे सरकार आलेले असल्यामुळे कोकणातील रस्त्याच्या चौपदरीकरणाच्या कामासाठी आपण एकमेकांना सहकार्य केले तर हे काम गतीने आणि चांगल्या दर्जाचे होऊ शकेल.

सभापती महोदय, राज्यातील अनेक बंदरांचा आपण बीओटी तत्वावर विकास करण्याचा प्रयत्न करित आहोत. आपण रस्त्यांचा विकास केला, मेट्रोरेल आणली, मोनोरेल आणली. विकासाची अनेक कामे या महाराष्ट्रामध्ये झालेली आहेत. हे जरी सर्व असले तरी वॉटर ट्रान्सपोर्ट देखील अतिशय महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्याला 720 कि.मी. समुद्र किनारा लाभलेला आहे. आम्ही लहान असताना चौगुले शिपिंगच्या बोटीने कोकणामध्ये प्रवास केलेला आहे. ही वॉटर ट्रान्सपोर्ट आपण दुर्लक्षित करित आहोत की काय असे मला वाटत आहे.

सभापती महोदय, रूरल सर्व्हिसेससाठी निविदा मागविल्या त्याचा उल्लेख या अर्थसंकल्पामध्ये नाही. शिवडी न्हावाशेवा प्रकल्पाच्या निविदा काढण्यात आल्या. परंतु त्या निविदांना प्रतिसाद मिळाला नाही. खाजगीकरणातून प्रकल्पाला प्रतिसाद मिळत नसेल तर ज्याप्रमाणे मुंबई-पुणे हायवे केला त्याप्रमाणे शिवडी न्हावाशेवा आणि रेवस कारंजा प्रकल्प एकत्रितपणे सरकारच्या माध्यमातून केले तर या सागरी महामार्गामुळे मुंबईतून कोकणामध्ये जाण्याकरिता दोन तास कमी वेळ लागेल. आता अलिबागला जाणाऱ्या प्रवासी बोटी बंद झालेल्या आहेत. या बोटी बंद झाल्यामुळे अलिबाग, मुरुड- जंजिरा या भागामध्ये जाण्यासाठी तीन ते साडेतीन तास लागतात. बोट सुरु असेल तर आपण एका तासात त्या ठिकाणी पोहोचू शकतो. म्हणून ही सागरी वाहतूक अत्यंत महत्वाची आहे. ही सागरी वाहतूक लवकरात लवकर सुरु करून ती 365 दिवस कशी सुरु राहिल असा प्रयत्न सरकारने केला पाहिजे. त्यासाठी ब्रेक वॉटर वॉल उभाराव्या लागतील, आधुनिक जेटी उभाराव्या लागतील. मागील अर्थसंकल्पाच्या वेळी माननीय उप मुख्यमंत्री श्री. अजितदादा पवार यांनी सांगितले की, ब्रेक वॉटर वॉल करण्यासाठी तरतूद करण्यात येईल. परंतु त्यासाठी अधिकाऱ्यांनी पुढाकार घेतला पाहिजे. मुंबई शहराच्या किनारी ब्रेक वॉटर वॉल लागेल, मरीना लागेल, मांडव्याच्या बाजूला मरीना लागेल, मुरुड-जंजिराच्या बाजूला मरीना लागेल. सागरी

..4..

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

WW-4

MSS/ D/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

19:20

श्री. प्रकाश बिनसाळे...

वाहतूक आपण सुरु केली तरच खाजगी उद्योजक त्यामध्ये पुढाकार घेतील.

सभापती महोदय, बांधकाम क्षेत्रावर आपण काही कर आकारला. त्यामाध्यमातून 1600 कोटी रुपये उभे राहिलेले आहेत. कामगार विभागाकडे हा निधी आहे. या निधीचा उपयोग योग्य प्रकारे करण्याची गरज आहे.

...नंतर श्री. भोगले....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.प्रकाश बिनसाळे.....

आज बांधकाम क्षेत्रात काम करणारे कामगार हे बिहार आणि पश्चिम बंगाल येथून आलेले आहेत. महाराष्ट्रात प्लास्टर करणारे अनेक कारागीर आहेत. परंतु त्यांना त्या कामाच्या दृष्टीने प्रशिक्षण दिले पाहिजे. या बांधकाम क्षेत्रातील अकुशल कारागीर आहेत त्यांना कुशल बनविण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे. टीका करणे सोपे असते. रोजगार पुरविला जात नाही, बेरोजगारी वाढत आहे अशी टीका केली जाते. केवळ व्हाईट कॉलर जॉब निर्माण करून बेकारी दूर होणार नाही. जे अधिक शिकले आहेत त्यांनी व्हाईट कॉलर जॉब करावा. परंतु कमी शिकले आहेत ते बांधकाम क्षेत्रातील छोटे छोटे जॉब करू शकतील. आज या क्षेत्रातून जो 1600 कोटी खर्चाचा महसूल गोळा झाला आहे त्यातून चांगल्या दर्जाची प्रशिक्षण केंद्रे सुरु करून बांधकाम क्षेत्रात कुशल कारागीर तयार होतील यासाठी प्रयत्न केला पाहिजे.

सभापती महोदय, राज्य शासनाने क्रीडा धोरण जाहीर केले. क्रीडा क्षेत्रात अनेक खेळाडू नैपुण्य मिळवित आहेत. यापूर्वी कबड्डी व नेमबाजी खेळामध्ये पदक मिळविणा-या खेळाडूंचा शासनातर्फे एक-एक कोटी खर्च देऊन गौरव करण्यात आला. वेगवेगळ्या खेळांना प्रोत्साहन देण्याची गरज आहे. शासनाने जी पावले उचलली आहेत त्याची अंमलबजावणी होते की नाही हे पाहणे गरजेचे आहे. महिला, अनुसूचित जाती-जमाती, आदिवासी या सर्वांसाठी वेगवेगळ्या योजना तयार केल्या आहेत, परंतु या योजनांची अंमलबजावणी होते की नाही हे मॉनिटरिंग करणारी यंत्रणा उभी करण्याची गरज निर्माण झाली आहे. राज्य सरकार योजना तयार करते परंतु मॉनिटरिंग योग्य प्रकारे होत नाही. प्रश्नोत्तराच्या माध्यमातून आपल्याला पहावयास मिळते की, अधिकारी जी उत्तरे तयार करून देतात त्यातून काही प्रतिबिंबित होत नाही.

शासनाने छत्रपती शिवाजी महाराजांचे स्मारक उभारण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्याचबरोबर कोल्हापूर येथे शाहू महाराजांचे स्मारक आणि दादर येथील इंदू मिलमध्ये डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचे स्मारक उभारण्याचे निश्चित केले आहे. ही स्मारके उभारण्यामुळे सर्वसामान्य माणसांना स्फूर्ती मिळून त्यातून त्यांनी उभारी घ्यावी हा हेतू आहे. छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे अरबी समुद्रात स्मारक उभारावयाचे असेल तर नरिमन पॉईंट येथे मरिना जेट्टीची गरज आहे. मध्यंतरी महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळाने टेंडर काढले होते. परंतु कुठे माशी शिकली माहिती नाही. ते टेंडर रद्द करण्यात आले. जर मरिना जेट्टीची उभारणी केली नाही तर

समुद्रामधील स्मारकाच्या ठिकाणी जाण्यासाठी लागणाऱ्या बोटी कुठे उभ्या करणार, पर्यटकांना

..2..

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

XX.2

SGB/ D/ ST/

19:30

श्री.प्रकाश बिनसाळे....

घेऊन जायचे असेल तर त्याकरिता बोटी उभ्या करून प्रवाशांना बोटीमध्ये चढण्यासाठी मरिना जेट्टीची आवश्यकता आहे. शासनाने धरसोड वृत्ती बाळगून चालणार नाही. निर्णय हे ताकदीने घ्यावे लागतील.

सभापती महोदय, विरोधी बाकावरील काही सदस्यांनी टीका केली की, तुमचे हे शेवटचे अधिवेशन आहे. तुम्ही जायला निघाले आहात. लोकसभेच्या सार्वत्रिक निवडणुकीबरोबर अकोला जिल्हयातील रिसोड विधानसभा मतदारसंघाची पोटनिवडणूक झाली. त्या निवडणुकीत काय झाले? अकोला लोकसभा मतदारसंघात विरोधी पक्षाचा खासदार निवडून आलेला असला तरी विधानसभेच्या पोटनिवडणुकीत 12 हजार मताधिक्याने काँग्रेस पक्षाचा उमेदवार निवडून आला आहे. त्या मतदारसंघात लोकसभा निवडणुकीमध्ये काँग्रेस पक्षाला 40 हजार मतांचे डेफिसिट आले. दोन्ही ठिकाणी मतदारांनी सूझपणे काय हवे काय नको याचा विचार करून मतदान केले. मी विरोधी पक्षाच्या मंडळींना सांगू इच्छितो की, तुम्ही काळजी करू नका. महाराष्ट्राची जनता निश्चितपणे विकासाच्या दिशेने आपल्याला कोण घेऊन जाऊ शकतो, महाराष्ट्राचे हित कोण पाहू शकतो हे पाहूनच मतदान करणार आहे.

सभापती महोदय, मुंबई शहरामध्ये इस्टर्न फ्री वे, सांताक्रूझ-चेंबूर लिंक रोड, वेस्टर्न एक्सप्रेस व इस्टर्न एक्सप्रेस हायवेचे रुंदीकरणाचे काम एमएमआरडीएच्या माध्यमातून करण्यात आले. मोनो रेल, मेट्रो रेल्वेची उभारणी करण्यात आल्यामुळे रस्त्यावरील रहदारीची गती वाढली आहे. आज प्रती तास 7 ते 8 कि.मी.गती आहे ती प्रती तास 1 कि.मी.वर आली असती. त्यामुळे विरोधी पक्षाकडून विकास झाला नाही असे बोलले जात आहे, हे म्हणजे खोटे बोला पण रेटून बोला असा प्रकार आहे. राज्य सरकारने निश्चितपणे चांगला विकास केलेला आहे.

सभापती महोदय, एलबीटी या कराबाबत लवकर निर्णय होणे आवश्यक आहे. मी स्वतः व्यापाऱ्यांशी चर्चा केली आहे. या कराबाबतचे पुस्तक वाचले आहे. जे फॉर्मस आहेत ते पाहिल्यानंतर व्यापाऱ्यांचा छळ सुरु आहे. त्यांचा कर भरण्यास विरोध नाही. लाल फित थांबविण्यात यावी अशी त्यांची मागणी आहे. हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी एलबीटी संदर्भात व्यापाऱ्यांशी चर्चा करून योग्य पध्दतीचा निर्णय घ्यावा असे माझे आणि माझ्या पक्षाचे मत आहे. त्या दृष्टीने या

विषयाकडे मंत्री महोदयांनी लक्ष द्यावे एवढे बोलून माझे भाषण पूर्ण करतो. जय हिंद, जय महाराष्ट्र.

....3..

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

XX.3

SGB/ D/ ST/

19:30

श्रीमती शोभा फडणवीस (विधानसभेने निवडलेल्या) : सभापती महोदय, सन 2014-2015 च्या अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेमध्ये भाग घेण्यासाठी आणि त्यावर माझे विचार मांडण्यासाठी मी या ठिकाणी उभी आहे.

सभापती महोदय, मुंबई शहरामध्ये मेट्रो रेल्वे, मोनो रेल्वे सुरु करण्यात आली. नवी मुंबईमध्ये विमानतळ होऊ घातला आहे. परदेशी पर्यटकांसाठी लवासा सिटी उभारण्यात आली आहे. परंतु राज्यात शेतकऱ्यांची लोकसंख्या 70 टक्के असताना आणि 14 हजार शेतकऱ्यांनी आत्महत्या करूनही त्याकडे कोणाचे लक्ष नाही. आतापर्यंत प्रतिवर्षी मुख्यमंत्री सर्व मंत्र्यांना सोबत घेऊन विभागामध्ये खरीपाचा आढावा घेण्यासाठी बैठक घेत होते. त्या माध्यमातून शेतकऱ्यांनी नेमके काय केले पाहिजे, बियाणे कोणते प्राप्त केले पाहिजे, मागील वर्षी काय झाले, या वर्षी काय हवे आहे याची स्पष्टता निश्चित केली जात होती. परंतु गेल्या 10 वर्षांत अशा प्रकारचा आढावा घेणे बंद झाले आहे. विभागामध्ये महसूल मंत्री खरीपाचा आढावा घेत होते. आता महसूल मंत्र्यांऐवजी जिल्हाधिकारी आणि पालकमंत्री आढावा घेत आहेत. शेतकऱ्यांना न्याय द्यायचा असेल तर खरीपाची आढावा बैठक माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सर्व मंत्र्यांसह घ्यावी. ही पध्दत बंद झालेली असल्यामुळे शासनाचे शेतकऱ्यांकडे दुर्लक्ष झाले आहे असे मला खेदाने नमूद करावेसे वाटते.

सभापती महोदय, महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी या पुस्तिकेमध्ये नमूद केल्यानुसार राज्याचा स्थूल उत्पन्नाचा आढावा पाहिला तर 2011-12 मध्ये उणे 1.3 टक्के, 2012-13 मध्ये उणे 2.5 टक्के, 2013-14 मध्ये अधिक 3.8 टक्के असल्याचे नमूद केले आहे. दोन वर्षे नापिकी आणि एक वर्ष पीक येणार असेल तर शेतकऱ्यांना कितपत लाभ होणार? दोन वर्षे नापिकी झाल्यानंतर तिसऱ्या वर्षी पीक आल्यानंतर शेतकरी स्वतःच्या पायावर उभा राहू शकत नाही. तो कर्जाच्या ओझ्याखाली दिवस काढतो. 1960 मध्ये महाराष्ट्र राज्य स्वतंत्र होऊनही शेतकरी निसर्गावर अवलंबून आहे. पाऊस आला तर पीक येणार आणि पाऊस आला नाही तर पीक येणार नाही अशी व्यवस्था आहे हे शेतकऱ्यांचे दुर्दैव आहे. माननीय राज्यपालांच्या अभिभाषणामध्ये राज्याने दोन वर्षे तांदळाचे विक्रमी

उत्पादन केल्याबद्दल राज्याला केंद्राकडून गौरव पुरस्कार मिळाल्याचे नमूद केले आहे. ती दोन वर्षे कोणती आहेत? मी स्वतः भात पिकविणाऱ्या भागाचे प्रतिनिधित्व करते. त्या

..4..

09-06-2014 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

XX.4

SGB/ D/ ST/

19:30

श्रीमती शोभा फडणवीस.....

भागातील मागील दोन वर्षात भात पिकाचे उत्पादन वाढल्याचा प्रश्नच उद्भवत नाही. महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी या पुस्तिकेतील तक्ता क्रमांक 7.4 मध्ये स्पष्टपणे म्हटले आहे की, खरीपाचे क्षेत्र आणि तांदळाचे उत्पादन यामध्ये 2011-12 मध्ये उणे 5 टक्के, 2013-14 मध्ये उणे 4 टक्के असल्याचे पाहिल्यानंतर तांदळाचे उत्पादन मोठ्या प्रमाणात वाढल्याबद्दल राज्य सरकारला गौरव पुरस्कार मिळण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

नंतर श्री.भारवि...

श्रीमती शोभा फडणवीस...

2 वर्ष नापिकी आणि 1 वर्ष पीक अशी आमची अवस्था आहे. ज्वारीचे पीक -37 टक्के आहे. 1337 वरून 887 हेक्टरवर ज्वारी पिकाचे उत्पादने आलेले आहे. जीवनावश्यक बाबी मध्ये आपण आता मायनस मध्ये जातो. हे विकासाच्या दृष्टीने बरोबर नाही असे खेदाने नमूद करावेसे वाटते. आपण शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या थांबविण्यासाठी काय करणार आहात याचा कुठेही उल्लेख झालेला नाही. नेमेची येतो मग पावसाळा अशी आमची स्थिती झालेली आहे. शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या कमी करण्यासाठी आम्हाला कधीच उत्तर मिळालेले नाही. मोले घातले रडाय़ा अशाच पद्धतीची स्थिती आहे. अतिवृष्टी झाल्यामुळे आमच्या येथील माजी मालगुजारी तलाव फुटले. त्यांच्या दुस्स्तीसाठी 50 कोटी रूये देण्याचे माननीय मुख्यमंत्र्यांनी मान्य केले होते. त्यासाठी यादी तयार केली. त्यासाठी तलाव दुस्स्तीचा कार्यक्रम घेतला. परंतु, शासनाकडून अजून पर्यंत एकही पैसा आलेला नाही. त्यामुळे या वर्षी आमच्याकडे पीक होईल अशी स्थिती नाही. विदर्भामध्ये 13 टक्के सिंचन असून 87 टक्के कोरडवाहू शेती आहे. विदर्भ आणि कोकण हे भाताचे क्षेत्र आहे. असे असताना आमच्या येथे नुकसान भरपाईचा एकही पैसा आलेला नाही ही वस्तुस्थिती आहे. दुष्काळी आणि दारिद्र्य रेषेखालील लोकांना न्याय देण्याची भूमिका या शासनाची नाही. आणेवारी काढताना पीक विमा मिळाला पाहिजे अशी आमची मागणी होती. राष्ट्रीय पीक विमा संबंधी देखील आम्ही सांगितले. माननीय महसूल मंत्री श्री.बाळासाहेब थोरात यांनी देखील आणेवारीसाठी बैठक घेऊ आणि विचार करू असे सांगितले. त्यास देखील दोन वर्षे झाली. माननीय कृषी मंत्री श्री.राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी देखील आणेवारीवर विचार करू असे सांगितले. त्यावर देखील अजून विचार झालेला नाही. 26 वर्षांमध्ये आणेवारीसंबंधी कुठलाच विचार करण्यात आलेला नाही. पीक विमा योजना आम्हाला कधीच मिळालेली नाही. हवामानावर आधारित पीक विमा योजना आपण सुरू केली. तेव्हा पासून आम्हाला एकही विम्याचा पैसा मिळालेला नाही. यापूर्वी आम्हाला विमा मिळायचा. पण नवीन धोरणामध्ये आम्हाला कुठल्याही प्रकारचा विमा मिळालेला नाही. याचे कारण उंबरठा उत्पन्न काढण्याची पद्धतीच चुकीची आहे. आमच्या येथे दोन वर्षे नापिकी व एक वर्ष पीक अशी स्थिती असते. आमच्या येथे 10 वर्षांचे सरासरी उत्पन्न धरून मदत दिली जाते.

श्रीमती शोभा फडणवीस...

त्यातील तीन वर्षे जे चांगले पीक आलेले असते त्याची सरासरी काढून त्यावर आमचे उंबरठा उत्पन्न ठरविले जाते. दारिद्र्याचे जीवन जगणाऱ्या माणसाकडे गेल्यावर फाटक्या कपड्याशिवाय दुसरे काय दिसणार आहे. आमच्याच कपड्यांवरून आमची इज्जत ठरविणार असाल, आणेवारी ठरवणार असाल तर आम्हाला आयुष्यभर न्याय देऊ शकत नाही. हवामान विम्याला विदर्भातील सर्व लोकांनी विरोध केला. त्यावेळी आम्ही उंबरठा उत्पन्न ठरवावे अशी देखील मागणी केली. 10-12-15 किंवा 10 ठरवावे असे देखील सांगितले. त्यावरून आपण पीक विमा आणि आणेवारी ठरवावी असे सांगितले. पण अद्याप पर्यंत आम्हाला न्याय मिळालेला नाही. आमच्याकडे दुष्काळ पडला, अतिवृष्टी झाली. आम्ही 10X10 चा फळा रोवतो. तेव्हा एक एकरमध्ये रि-प्लॅन्टेशन करतो. हे आम्ही माननीय मुख्यमंत्री, उप मुख्यमंत्री, पुनर्वसन मंत्री या सर्वांना सांगितले. ते त्यांना आम्ही पटवून देखील सांगितले. नुकसान भरपाई शासन देते आणि नंतर मग केंद्र शासनाकडून मागते. आमच्या दुष्काळाच्या बाबतीत मात्र केंद्र शासन निर्णय देते. तेथील लोकांना आमच्या शेतकऱ्यांची काय अवस्था आहे हे कुठे माहित आहे. दिल्लीचे अधिकारी येथे येतात आणि 10 आरचेच नुकसान दिले पाहिजे असे सांगतात. आमच्या शेतकऱ्यांचे एक एकराचे नुकसान झाले असेल आणि त्यास 10 आर इतकी नुकसान भरपाई देत असाल तर ती आमची फसवणूक आहे. आम्हाला एवढी कमी नुकसान भरपाई देऊन आपण अभिमानाने सांगतात की, एवढी मदत केली. आपण पाच एकराची नुकसान भरपाई देण्याचे देखील ठरविले होते. प्रत्येक हेक्टर मागे साडे सात हजार रुपये देण्याचे ठरविले. 15 हजार रुपांच्याची सोय करण्या ऐवजी प्रत्येक शेतकऱ्याला दोन ते अडीच हजार रुपये देऊन आमच्या जखमेवर मीठ चोळण्याचे काम केले आहे. आपणाला शेतकऱ्यांचे कौतुक नाही. शेतकऱ्यांना वाचविण्याची आपली दानत नाही. शेतकऱ्यांना मारण्याचे प्रकार पाहिल्यानंतर या राज्यामध्ये आम्ही जिवंत राहू किंवा नाही अशी भावना आमच्या मनामध्ये निर्माण होते.

श्रीमती शोभा फडणवीस...

दरडोई उत्पन्न हे राहणीमान मोजण्याचे साधन असून मानव विकासाच्या परिमाणांपैकी एक आहे. राज्याचे दरडोई उत्पन्न 13.8 टक्क्यांनी वाढत आहे. प्रमुख राज्यांमध्ये महाराष्ट्र राज्याचा दुसरा क्रमांक आहे. मुंबईचे दरडोई उत्पन्न 167636 स्त्रये आहे. ठाण्याचे दरडोई उत्पन्न 157377 स्त्रये आहे. रायगडचे दरडोई उत्पन्न 132607 स्त्रये आहे. पुण्याचे दरडोई उत्पन्न 150969 स्त्रये आहे. कोल्हापूरचे दरडोई उत्पन्न 101622 स्त्रये इतके आहे. नागपूरचे दरडोई उत्पन्न 1,11,860 स्त्रये आहे. जेथे औद्योगिक विकास झालेला आहे तेथील हे उत्पन्न आहे. गडचिरोली, धुळे, नंदूरबार, अमरावती, गोंदिया, चंद्रपूर या मागासलेल्या जिल्ह्यांसाठी आपण कोणता विचार करणार आहोत ? हे सगळे आदिवासी जिल्हे आहेत. मी आदिवासी जिल्ह्यांचे उत्पन्न बघितले तेव्हा माझ्या असे लक्षात आले की, 0 ते 2000 स्त्रये उत्पन्न असलेल्या कुटुंबाची संख्या 26944 इतकी आहे. 7000 ते 11000 स्त्रये पर्यंत उत्पन्न असलेली एकूण 577130 कुटुंबे आहेत. आदिवासींचे एक कुटुंब पाच जणांचे आहे असे गृहीत धरले तर 25 लाख लोकांचे उत्पन्न 100 ते 400 स्त्रयांपर्यंत आहे. अशाने माणूस कसा काय जगणार ? सरासरी काढताना आपण श्रीमंतांच्या उत्पन्नावर गरिबांचे मोजमाप करता. सूटाबुटावर जर फाटक्या कपड्यातील माणसाची किंमत ठरवणार असाल तर आपण आम्हाला कधीच न्याय देऊ शकत नाही. आदिवासींची आर्थिक परिस्थिती खेड्यातील, लोकांची आर्थिक परिस्थिती, ग्रामीण भागात मागासलेल्या लोकांची आर्थिक परिस्थिती यांना किमान विकसनशील जिल्ह्यांमध्ये न धरता आम्हाला न्याय द्यावा अशा प्रकारची मी विनंती करते. आज नक्षलवादी आदिवासींना दिवसाढवळ्या का मारत आहेत ? येथे आल्यानंतर आम्हाला फक्त सांगण्यात येते की, दोन लाख स्त्रये, तीन लाख स्त्रये दिले. माणसाच्या मृत्यूची किंमत 3 लाख स्त्रये असेल तर उघड्यावर पडलेल्या मुलांकडे कोण बघणार. त्याचा उघड्यावर पडलेला संसार कोण सांभाळणार आहे ? आपल्या दोन लाख, तीन लाख स्त्रयांच्या मदतीने कोणाला पुन्हा गेलेले आयुष्य मिळत नाही. पती गेल्यानंतर पत्नी पुन्हा पती करू शकत नाही. मुलांना सांभाळण्यासाठी कोणी वाली मिळत नाही. अल्पशा रकमेवर आपण समाधान करत असाल तर ती अत्यंत दुःखाची बाब आहे. या महाराष्ट्रामध्ये गरिबांना जगणे आपण कठीण करून टाकले आहे.

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

YY 4

BGO/ ST/ D/

भोगले..

19:40

श्रीमती शोभा फडणवीस...

सन 2005 मध्ये आदिवासींना वन जमिनींचे पट्टे देण्याचा कायदा करण्यात आला. 1978 पर्यंतचे जे अतिक्रमण आहे त्यांचे पट्टे दिले. पण 2005 पर्यंतचे पट्टे अद्याप पर्यंत मिळालेले नाहीत. आपण जे पट्टे दिले आहेत त्यावर आम्हाला स्पष्ट असे अधिकार नाहीत. आपण आम्हाला ते पट्टे वापरण्याचे अधिकार दिलेले आहेत. आम्हाला मालकी हक्काचा अधिकार नाही. उद्या नुकसान झाले आणि बँकेत गेलो तर त्यावर आम्हाला कोणीही नुकसान भरपाई देणार नाही. सरकार देखील नुकसान भरपाई देणार नाही. आम्हाला नुकसान भरपाई दिली आहे असे भासवून उघड्यावर टाकण्याचे काम आपण करणार आहात. ही जी नीती आहे ती चुकीची आहे. आपण गरिबांना न्याय देण्याची प्रवृत्ती स्वीकारली पाहिजे.

यानंतर मी उद्योगावर बोलणार आहे. आर्थिक पाहणीमध्ये मी उद्योगावर एक ओळ वाचली. ऑगस्ट 1991 ते मार्च 2012 म्हणजे तब्बल 21 वर्षे या राज्यात 97699 कोटी रूपयाच्या थेट विदेशी गुंतवणुकीच्या 4246 प्रकल्पांना मान्यता देण्यात आली आहे.

यानंतर श्री.जुन्नरे...

श्रीमती शोभा फडणवीस

त्यातील 45 प्रकल्प 21 वर्षात पूर्ण झाले व 10 प्रकल्पांची अंमलबजावणी सन 2014 पर्यंत करण्यात येणार आहे. 21 वर्षात आम्ही 45 टक्क्यावर आहोत तरी सुध्दा आमचा औद्योगिक विकास झालेला आहे असे शासन म्हणते. फुकटच्या गोष्टी करण्यापेक्षा प्रत्यक्षात आम्हाला काय मिळणार आहे हे आम्हाला कळले तर ते केव्हाही चांगले राहील.

सभापती महोदय, अमरावती एमआयडीसीमध्ये 2012 मध्ये 1,00,671 व सन 2013 मध्ये 1,00,810 एवढी रोजगार निर्मिती करण्याचे ठरविण्यात आले. परंतु अमरावतीमध्ये सन 2012 मध्ये केवळ 23,000 व सन 2013 मध्ये 24,000 रोजगार निर्मिती झाली. परंतु या ठिकाणी प्रत्यक्षात 73.4 टक्के भूखंड देण्यात आले. या विषयाच्या संदर्भात मी वर्धा येथे चार वेळा तक्रार केली. वर्धा येथे या भूखंडावर बंगले बांधले गेले परंतु एक सुध्दा उद्योग त्या ठिकाणी उभा केला गेला नाहीत. या विषयाच्या संदर्भात सभागृहात 4 वेळा प्रश्न उपस्थित केले परंतु अजून पर्यंत बंगले उठले नाही किंवा त्या जागेवर प्रकल्प उभे राहू शकले नाहीत.

सभापती महोदय, नागपूर येथे 85.3 टक्के भूखंड देण्यात आले परंतु या ठिकाणचे भूखंड आजही रिकामे आहेत. या ठिकाणी उद्योग का उभारले जात नाही असा प्रश्न या लोकांना केला असता त्या लोकांनी सांगितले की, आम्हाला बीज, पाणी मिळत नसल्यामुळे आम्ही उद्योग उभे करू शकत नाही. विदर्भातील अडचणीची सोडवणूक करून विदर्भातील एमआयडीसीचे प्रकल्प उभे रहावेत यासाठी शासनाने प्रयत्न करण्याची गरज आहे.

सभापती महोदय, 67,000 व 69,000 रोजगार उपलब्ध होणार असतील तर आपण 30 लाख बेरोजगारांना कोटून काम देऊ शकणार आहात ? 17 लाख नोकऱ्या दिल्या जातील असे आम्हाला मागच्या वर्षी सांगण्यात आले होते परंतु त्या कॅटेगरीजचे लोक मिळत नसल्यामुळे आम्ही त्या जागा भरू शकत नाही असे आम्हाला सांगण्यात आले. या बेरोजगारांना नोकरी मिळेल अशा प्रकारचे शिक्षण दिले तर या ठिकाणच्या बेरोजगारांना नोकऱ्या मिळू शकतील. शेवटी एका बाजूने बेरोजगारी वाढत आहे तर दुसरीकडे नोकऱ्यासाठी लोक मरत आहेत. परंतु रिक्त पदांची संख्या

श्रीमती शोभा फडणवीस

प्रचंड मोठया प्रमाणात वाढत आहे. या दरीमुळे बेरोजगार तरुण विध्वंसक कार्याकडे ओढला जाऊ शकतो. राज्याला व देशाला सुरक्षित ठेवायचे असेल तर बेरोजगारांना नोकऱ्या देणे अत्यंत आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, वर्धा नदीवर एकंदर 9 पॉवर प्रोजेक्ट आलेले आहेत. आज हे 9 प्रकल्प पाणी नसल्यामुळे बंद पडलेले आहेत. वर्धा नदीवर मुळात पाणी कमी असताना 9 प्रकल्पांना कशी काय मान्यता दिली गेली ? एक मेगावॉट वीज तयार करण्यासाठी किती पाणी लागते याची माहिती शासनाकडे नाही काय ? या पध्दतीने हिशोब करून त्या प्रमाणात आपण प्रकल्प उभे केले का ? केवळ प्रकल्पाला मंजूरी द्यावयाची परंतु हे प्रकल्प सुरु होतील की नाही याची तमा न बाळगता प्रकल्प उभे केले जात असतील तर ते योग्य नाही. आम्ही एवढे प्रकल्प उभे करणार, एवढी वीज निर्माण करणार एवढे सांगण्यासाठी प्रकल्प उभे करावयाचे नसतात तर प्रकल्पाचा फायदा जनतेला होण्यासाठी ते उभे करावयाचे असतात. आम्ही दोन किलो गहू पेरला तर सरकारचे पेपर रंगतात की, आता 2 किंवल गहू होणार, पिकांचे विक्रमी उत्पादन होणार आणि पाऊस पडला की, आम्ही जमीनदोस्त होणार अशी परिस्थिती आहे.

सभापती महोदय, आमची अशा पध्दतीने फसवणूक करण्यापेक्षा शेतकऱ्याचे जीवन चांगले व्हावे, आदिवासी चांगल्या प्रकारे जगावा आणि शेतकऱ्याला न्याय देण्यासाठी खरिपाच्या हंगामाची बैठकीची जी पध्दत पूर्वी होती ती पुन्हा सुरु करावी, पीक विमा योजनेचा फेरविचार करावा आणि आणेवारी काढण्याची पध्दत दुरुस्त करावी एवढी मागणी करते व माझे दोन शब्द पूर्ण करते. धन्यवाद.

...3..

डॉ. नीलम गोन्हे (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, अर्थसंकल्पावर अभ्यास करून विचार मांडण्यासाठी मी पहाटे पाच वाजताच उठले होते. अर्थसंकल्पावर बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल मी प्रथमतः आपले आभार मानते. संपूर्ण अर्थसंकल्पात सर्वात महत्वाचा मुद्दा हा देशाच्या पंचवार्षिक योजना 2007 ते 2012 चा आहे. बारावी पंचवार्षिक योजना 2.75 लक्ष हजार कोटी रुपयांची होती. देशाच्या पंचवार्षिक योजनेमध्ये ही सर्व माहिती दिली जाणार आहे. सन 2012 ते सन 2013 या मधील योजना 45 हजार कोटी रुपयांची होती. सन 2013 ते सन 2014 ही योजना 46 हजार कोटी रुपयांची होती. सन 2014 ते 2015 ही योजना 1,31,840 हजार कोटी रुपयांची असून ती आपल्याला दोन वर्षात पूर्ण करावी लागणार आहे. प्रत्येक वर्षी 15 ते 16 हजार कोटी रुपयांचे उद्दिष्ट गाठताना आपण नियोजनामध्ये कमी पडतो आहोत ही वस्तुस्थिती आहे. प्रत्येक वेळेला पंचवार्षिक योजना व राज्याचा अर्थसंकल्पाचा समन्वय हा का होत नाही असा प्रश्न मला उपस्थित करावासा वाटतो.

सभापती महोदय, कॅगच्या सन 2011-2012 च्या अहवालानुसार तिसऱ्या वित्त योजनेचा अहवाल जून, 2006 मध्ये सादर होऊन सुध्दा तो विधिमंडळात सादर करण्यात आलेला नाही. त्याच बरोबर ऊर्जा विभागाने 2013-2014 मध्ये 12,779 कृषी पंपाचे उद्दिष्ट ठेवले होते परंतु प्रत्यक्षात मात्र 3,741 पंपाचे म्हणजे 29 टक्के उद्दिष्ट साध्य करण्यात आले. विशेषतः सौर ऊर्जेचा वापर करून कृषी पंप विद्युतीकरणाचा अभ्यास करण्यास माननीय राज्यपाल महोदयांनी सांगितले होते परंतु विभागाने असा अभ्यास हाती न घेतल्याबद्दल चिंता व्यक्त करण्यात आलेली आहे. विषमता आणि विकासाची उलटया दिशेची आकडेवारी पाहिली तर आपल्याला दिसून येईल की, परवानाधारक सावकारांची संख्या सन 2008-2009 मध्ये 6,863 होती, 2012-2013 मध्ये ती 11,445 च्या वर गेलेली आहे परंतु कर्जदाराचे प्रमाण 1.2 टक्क्याने घटलेले आहे. परंतु खाजगी सावकारांमध्ये 17.1 टक्क्याने वाढ झालेली आहे. थोडक्यात खाजगी सावकारी फायद्याची ठरत असल्यामुळे सावकारांची संख्या वाढते आहे हे राज्याच्या सहकार विभागाचे भेदक भाष्य आहे असे मला सांगावेसे वाटते.

सभापती महोदय, सभागृहात सन्माननीय कृषी मंत्री श्री. राधाकृष्ण विखे-पाटील उपस्थित आहेत. कोरडवाहू जमीन विकासासाठी 5 वर्षात 200 कोटी रुपये दिले जाणार होते परंतु

डॉ. नीलम गोन्हे.....

प्रत्यक्षात त्यातील केवळ 150 कोटी स्पयेच मिळाले असून ते किती जिल्हयांना पुरणार आहेत ? पश्चिम महाराष्ट्र, विदर्भ, मराठवाडा यांचा जर विचार केला तर ते समजून येईल. डॉ. थोरातांच्या अध्यक्षतेखाली एक हायपॉवर कमिटी नेमण्यात आली होती. त्या कमिटीतून नेमके काय साध्य झाले याची माहिती सभागृहाला देण्याची आवश्यकता आहे. ड्रायलॅंड मिशनसाठी तरतूद करून घेण्यासाठी दोन्ही सभागृहाच्या आमदारांना विश्वासात घेतले गेले नाही ही फार गंभीर बाब आहे असे मला या ठिकाणी सांगावेसे वाटते. अर्थसंकल्पाचा विचार केला तर शालेय शिक्षणावर केवळ 2 टक्के खर्च झालेला आहे. कोठारी आयोगाने शिक्षणावर 7 टक्के खर्च झाला पाहिजे अशी शिफारस केली होती. प्राथमिक शाळांची संख्या एक लाख दोन हजारावरून वाढली परंतु पटसंख्या 68 हजाराने कमी झालेली आहे. एकूण शाळांपैकी 23 टक्के शाळांमध्ये स्वतंत्र शौचालये नाहीत. 15 टक्के शाळांमध्ये विजेची सोय नाही. 13.3 टक्के शाळांमध्ये अपंग विद्यार्थ्यांना रॅम्पची सोय नाही. कुंपणाची भिंत नसलेल्या शाळांची संख्या 31.7 आहे. या सगळ्या परिस्थितीमध्ये शिक्षणाच्या संदर्भात खूप मोठे प्रश्न तयार झाल्याचे दिसून येते.

सभापती महोदय, बालगृहांच्या संदर्भात अनेक जिल्हयातून तक्रारी येत आहेत. महाराष्ट्रात आपल्याला ठिकाणी अनधिकृत बालगृहे दिसून येत आहेत. भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचा अहवाल क्रमांक 3, सन 2013 मध्ये आला परंतु तो महिला बाल विकास विभागाने वाचलेला दिसत नाही.

यानंतर श्री. अजित....

डॉ.नीलम गोन्हे..

वित्त विभागाने त्यावर अंमलबजावणी केलेली दिसत नाही. त्यामध्ये नमूद केलेले आहे की, 35 पैकी फक्त 3 जिल्ह्यांमध्ये बालगृहे होती. 151 तालुक्यांमध्ये मुलांसाठी आणि 309 तालुक्यांमध्ये मुलींसाठी बालगृहे नव्हती. 139 तालुक्यांमध्ये कोणासाठीच बालगृहे नव्हती. या बालगृहांच्या तपासणीची यंत्रणा पूर्णतः कमकुवत होती. या सर्व गोष्टींची पाहणी करण्यासाठी ज्या पदांची आवश्यकता होती ती पदेच अस्तित्वात नव्हती. अशाप्रकारे या बालगृहांचे गैरव्यवस्थापन झालेले आहे. कॅगच्या अहवालावर वित्त विभागाने काय कारवाई केली असा मला प्रश्न विचारावयाचा आहे.

सभापती महोदय, कुपोषणाच्या बाबतीत बोलायचे झाले तर सन 2007 ते 2012 पर्यंत 8 हजार 440 कोटी रुपयांपैकी 1 हजार 112 कोटी रुपये अखर्चित राहिले. आपणास ही बचत आहे असे म्हणता येणार नाही. काही जिल्हापरिषदांनी 5 कोटी 83 लाख रुपयांचे अनुदान जून 2012 पर्यंत परत केल्याचे दिसत नाही.

सभापती महोदय, या सरकारचा हा अखेरचा अर्थसंकल्प आहे. शासनाने वेळोवेळी काही योजना जाहीर केल्या. त्या योजनांची अंमलबजावणी झाली की नाही त्याची माहिती सन 2014 च्या अर्थसंकल्पामध्ये किंवा त्या अगोदरच्या स्वरूपामध्ये आढळली नाही. अशा अनेक योजना आहेत परंतु त्यातील सात योजनांचा मी येथे उल्लेख करते. दूरदर्शनवर आपण यांना पाहिलत का असा एक कार्यक्रम आहे. तशा या योजना कुठे आहेत हे स्पष्ट होत नाहीत. सन 2011-2012 मध्ये ग्राम विकास विभागाला पर्यावरण संतुलन ग्राम विकास योजनेसाठी 200 कोटी रुपये दिले. हा निधी किती गावांमध्ये खर्च झाला याची उत्तरामध्ये माहिती मिळणे आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, विमुक्त जाती व भटक्या जमातीच्या लोकांसाठी "यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत योजना" जाहीर केली. दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्तींना जमीन उपलब्ध करून घरे बांधून देण्यासाठी शासनाने 20 कोटी रुपये प्रस्तावित केले होते. विमुक्त जाती व भटक्या जमातीच्या किती लोकांना घरे मिळाली याचे उत्तर मिळणे आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, शासनाने नवीन वस्त्रोद्योग धोरण जाहीर करून त्यासाठी 100 कोटी रुपये प्रस्तावित केले होते. तर यंत्रमाग उद्योगासाठी 500 कोटी रुपये प्रस्तावित केले होते, त्याचे काय झाले हे स्पष्ट होणे आवश्यक आहे.

डॉ.नीलम गोन्हे..

सभापती महोदय, अष्टविनायक या तीर्थक्षेत्रासाठी 10 कोटी निधीची तरतूद करण्यात आली. मी पंधरा दिवसांपूर्वी अष्टविनायकला जाऊन आले. ओझर, रांजणगाव, सिध्दटेक या ठिकाणी रस्त्यांची आणि स्वच्छतागृहांची व्यवस्था बरी आहे. परंतु ओझर, लेण्याद्री, सिध्दटेक,महड आणि पाली येथील रस्ते अतिशय खराब आहेत. त्या ठिकाणी स्वच्छतागृहे देखील बेताचीच आहेत. शासनाने 10 कोटी रस्त्यांची तरतूद केलेली आहे ती अतिशय तुटपुंजी आहे. त्यासाठी भरीव निधी देण्याची आवश्यकता आहे. त्या ठिकाणी डॉक्टरांची व्यवस्था नाही.

सभापती महोदय, सन 2012 च्या अर्थसंकल्पात यशवंतराव चव्हाण ग्रामसडक योजनेमध्ये 500 लोकसंख्या असलेल्या वस्तीवरील रस्त्यांसाठी 500 कोटी रस्त्यां जाहीर केले होते. महाराष्ट्रातील किती गावांना 500 कोटी रस्त्यांतून रस्ते मिळाले याचे विवरण मिळाले तर बरे होईल.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.प्रकाश बिनसाळे यांनी अभ्यासपूर्ण भाषण केले. त्यांनी सांगितले की, मरीन आणावे लागेल, तमुक आणावे लागेल. त्यांचे भाषण ऐकताना मला त्यांचे भाषण ओळखीचे आहे असे वाटू लागले. त्याचे कारण असे की, सन 2012-2013 मध्ये 56 क्रमांकाच्या मुद्यात नमूद केल्याप्रमाणे नरीमन पॉईंट ते बोरिवली किनारा मार्ग यासाठी 750 कोटी रस्त्यां अपेक्षित होता. एमएमआरडीए आणि शहर औद्योगिक विकास महामंडळ यांच्यावतीने नेरळ ते दक्षिण मुंबई पुढे मांडवा (जिल्हा रायगड) हे दोन्ही मार्ग जून 2014 पर्यंत पूर्ण होणार होते. आता सन 2014 सुरु आहे. आपण तेच भाषण किती वेळा बोलायचे ? त्यामुळे ते साहजिकच पाठ होणार. जून 2014 मध्ये हे काम पूर्ण होणार होते, परंतु त्या कामाचा कुठेच पत्ता नाही म्हणून मी म्हणते, कर्हाँ गये वो लोग यांना आपण पाहिलत का ? ही जी आश्वासने दिली त्याची पूर्तता केव्हा झाली हे विचारण्याची वेळ आलेली आहे.

सभापती महोदय, भारतरत्न स्व.भीमसेन जोशी यांच्या नावाने संगीत महोत्सवासाठी 1 कोटी 18 लाख रस्त्यांचा निधी जाहीर केला होता. या महोत्सवाचे काय झाले ? आपणास औरंगजेबाची तुलना केली तर राग येईल. भीमसेन जोशीसारख्या प्रख्यात गायकाच्या नावाने संगीत

..3..

डॉ.नीलम गोन्हे...

महोत्सव साजरा करण्यात येईल असे आपण जाहीर करता, पहिल्या वर्षानंतर संगीत महोत्सव न करण्याचा निर्णय घेतला असेल तर तो का घेण्यात आला ?

सभापती महोदय, आर्थिक, सामाजिक, शैक्षणिक, पायाभूत सुविधा व संगीत प्रत्येक क्षेत्रामध्ये नकारघंटा वाजविणारा हा अर्थसंकल्प आहे. संपूर्ण राजकीय परिवर्तन झाल्याखेरीज हा जो कोरडेपणा दिसत आहे त्यास कुठलेही उत्तर मिळणार नाही. तेव्हा या शासनाची जी जुनी आश्वासने आहेत त्यांची निवडणुकीच्या अगोदर उजळणी करून आपण कोठपर्यंत पोहोचलो आहोत ते पहावे म्हणजे तुम्हालाच त्याचा फायदा होईल. यामध्ये जी चांगली परिपूर्ण आश्वासने आहेत त्याची पूर्तता करणे ही आमची जबाबदारी मानते. एवढे बोलून माझे भाषण पूर्ण करते.

...3A-4..

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

अॅड.जयदेव गायकवाड (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी सन 2014-2015 च्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पावर बोलण्यासाठी उभा आहे.

सभापती महोदय, मी अतिशय थोडक्यात माझे विचार मांडणार आहे. माननीय उप मुख्यमंत्री यांनी विधानसभेत आणि माननीय वित्त राज्यमंत्री श्री.राजेंद्र मुळक यांनी विधानपरिषदेत अर्थसंकल्प मांडला.

सभापती महोदय, या अर्थसंकल्पावर विरोधकांनी कितीही टीका केली असली तरी निवडणुका जवळ आल्यामुळे त्यांनी आक्रोश केलाच पाहिजे.

सभापती महोदय, शाहू-फुले-आंबेडकरांचा महाराष्ट्र सामाजिक न्यायाच्या तत्वाने चालतो की नाही हे मी बारकाईने पाहत होतो. अर्थसंकल्पामध्ये सामाजिक न्यायाच्या ज्या तरतुदी आहेत त्याकडे मी लक्ष वेधतो.

सभापती महोदय, या अर्थसंकल्पामध्ये महिलांच्या सुरक्षिततेसाठी, अत्याचाराची प्रकरणे त्वरित निकाली काढण्यासाठी 25 जलद गती न्यायालये काढण्याचा संकल्प शासनाने केलेला आहे. सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गो-हे यांनी त्या संदर्भात अभिनंदन करावयास पाहिजे होते. आपल्याला कल्पना आहे की, सध्या समाजामध्ये विकृत प्रदर्शन सातत्याने व वेळोवेळी पहावयास मिळत आहे. महिलांवर हीणकस स्वस्पाचे अत्याचार व बलात्काराच्या घटना घडत आहेत. अशा प्रकारच्या घटना घडल्यानंतर प्रचंड आक्रोश होतो. या गोष्टीची दखल घेऊन या शासनाने जलद गती न्यायालये स्थापन करण्याची घोषणा केली आहे.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गो-हे यांनी नेहमी महिलांवरील अत्याचाराच्या संदर्भात मोर्चा आणि आंदोलने केलेली आहेत. महिलांवरील अत्याचार रोखण्यासाठी काही कारवाई केली पाहिजे. न्यायालयाने तातडीने निकाल देऊन गुन्हेगारांचा बंदोबस्त केला पाहिजे. भविष्यात अशी गोष्टी करण्यास कोणाची हिंमत होता कामा नये अशी मागणी होत होती. त्या दृष्टीने सरकारने 25 जलद गती न्यायालये स्थापन करण्याची घोषणा केली आहे त्याबद्दल मी शासनाने अभिनंदन करतो.

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3A-5

AJIT/ D/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे..

20:00

अॅड.जयदेव गायकवाड....

सभापती महोदय, मला येथे सांगण्यास दुःख होते की, महाराष्ट्रामध्ये दलितांवर देखील अशाच स्वस्माच्या क्रूर व अत्याचाराच्या घटना घडत आहेत. त्यांच्या हत्येच्या घटना घडत आहेत. त्यावर आपण स्वतंत्रपणे बोलणार आहोत. अशाप्रकारच्या घटनांमध्ये गुन्हेगारांना ताबडतोब शिक्षा द्याली पाहिजे,त्यांना अटकाव झाला पाहिजे.

यानंतर श्री.बोर्डे...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

अॅड.जयदेव गायकवाड....

माननीय अर्थमंत्र्यांनी मागासवर्गीयांवरील अत्याचाराच्या प्रकरणांचा निपटारा करण्यासाठी सहा विशेष न्यायालये स्थापन करण्याची घोषणा केली आहे. या बदल सुध्दा मी त्यांचे मनापासून अभिनंदन करतो.

महोदय, मतिमंद व्यक्तींचा व्यवसाय कर संपूर्ण माफ करणे, इच्छित स्थळी रक्त पुरवठा करणारी जीवन अमृत सेवा योजना सुरु करणे, ऑनलाईन वीज जोडणी देणे इत्यादी अनेक बाबी या अर्थसंकल्पात नमूद केलेल्या आहेत. रमाई आवास योजनेतर्गत दुर्बल घटकांना घरकुल बांधकामासाठीची अनुदान मर्यादा 1 लाख रुपयांपर्यंत करण्यात आली, हे अतिशय महत्त्वपूर्ण वाटते. या बदल सुध्दा मी माननीय अर्थमंत्र्यांचे अभिनंदन करतो.

महोदय, अलीकडच्या काळात मोठ्या प्रमाणावर गारपीट झाली. या विषयावर सभागृहात प्रस्तावाच्या माध्यमातून स्वतंत्रपणे चर्चा सुरु आहे. गारपीटग्रस्तांच्या प्रश्नाकडे अर्थसंकल्पात विशेष न्यायाचा विचार केला आहे. ज्या शेतकऱ्यांनी कृषी कर्ज घेतले आहे ते या परिस्थितीत कर्ज फेडू शकत नाहीत. त्यामुळे अशा शेतकऱ्यांना कर्ज आणि कर्जावरील व्याजाच्या बाबतीत सवलती दिल्या आहेत.

महोदय, या अर्थसंकल्पाच्या माध्यमातून आदिवासी, अनुसूचित जातीच्या बेरोजगारांना प्रशिक्षण देण्याची संकल्पना मांडण्यात आली असून ती अतिशय महत्त्वाची वाटते. या संकल्पनांची अंमलबजावणी झाली पाहिजे अशी मी अपेक्षा व्यक्त करतो.

महोदय, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, अल्पसंख्याक यांचा विकास झाला पाहिजे या दृष्टिकोनातून अर्थसंकल्पात तरतूद केली आहे. अनुसूचित जाती प्रवर्गाच्या वस्त्यांची सुधारणा झाली पाहिजे यासाठी अर्थसंकल्पात तरतूद केली आहे. रमाई आवास योजना, मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या वसतिगृहांचा प्रश्न इत्यादी अनेक बाबतीत अर्थसंकल्पात तरतूद केली आहे.

महोदय, छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे भव्य आंतरराष्ट्रीय स्मारक बांधण्यासाठी राज्याच्या अर्थसंकल्पात 100 कोटी रुपयांची तरतूद केल्याबद्दल मी माननीय अर्थमंत्र्यांचे मनापासून अभिनंदन करतो. या कामाला गती देऊन, हे काम योग्य पध्दतीने पुढे नेले पाहिजे अशी मी अपेक्षा व्यक्त करतो.

..2..

अॅड.जयदेव गायकवाड....

महोदय, डॉ.आंबेडकरी चळवळीची सुस्वात 1920 मध्ये माणगांव येथून झाली होती. त्या काळात अनेक राजे होऊन गेले. त्यापैकी एक छत्रपती शाहू महाराज होत. छत्रपती शाहू महाराज हे दूरदर्शी होते. त्यांनी माणगांव येथे अस्पृश्य लोकांची परिषद भरविली होती. त्या परिषदेच्या माध्यमातून त्यांचा प्रत्यय पहावयास मिळतो. सभापती महोदय, आपला सुध्दा डॉ.आंबेडकरी चळवळीबाबत अभ्यास आहे. 1920 मध्ये छत्रपती शाहू महाराजांनी माणगांव येथे अस्पृश्यांची परिषद बोलाविली होती. त्यामध्ये डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांना पाचारण करण्यात आले होते. त्यावेळी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर हे नुकतेच निरनिराळ्या पदव्या घेऊन भारतात परतले होते. त्या वेळी ते पुढारी नव्हते. त्या परिषदेत छत्रपती शाहू महाराजांना डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांच्या बाबतीत असे वाटले की, हे व्यक्तिमत्त्व या देशासाठी काही तरी करू शकते. त्या काळात छत्रपती शाहू महाराजांनी भविष्य सांगितले होते की, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर हे व्यक्तिमत्त्व या देशातील अस्पृश्यांचा खरा उध्दार करील आणि देशातून अस्पृश्यता नष्ट करील. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांची संपूर्ण वाटचाल पाहिली तर असे लक्षात येईल की, त्यांनी शाहू महाराजांनी सांगितल्यानुसार पुढील आयुष्यात इतिहास घडविला. शाहू महाराजांनी सांगितले होते की, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर हे केवळ अस्पृश्यांचे राहणार नसून ते देशाची सेवा करतील. आपणा सर्वांना माहित आहे की, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी आपल्याला राज्यघटना दिली. त्यांनी अशा किती तरी क्रांतिकारक गोष्टी केल्या. या देशात त्यांनी समग्र परिवर्तनाची चळवळ केली. लोकशाहीला दिग्दर्शन करणारा भारतीय राज्यघटनेसारखा दीपस्तंभ दिला. महोदय, या निमित्ताने मी मागणी करतो की, छत्रपती शाहू महाराजांनी वर्तविलेल्या भविष्याची जपणूक करण्यासाठी माणगांव येथे डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे स्मारक झाले पाहिजे. म्हणूनच मी वरील सर्व भाष्य विस्ताराने केले. वास्तविक पाहता माणगांव येथे डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे स्मारक करण्याची अनेक वर्षांपासूनची मागणी आहे. माननीय श्री.दिलीप वळसे-पाटील हे अर्थ मंत्री असताना त्यांनी या कामासाठी तरतूद केली होती. परंतु त्या दृष्टिकोनातून प्रत्यक्षात अंमलबजावणी झाली नाही. या निमित्ताने मी विद्यमान माननीय अर्थमंत्री यांना विनंती करतो की, त्यांनी माणगांव येथील स्मारकासाठी अर्थसंकल्पात तरतूद करून, ते स्मारक लवकरात लवकर पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करावेत.

..3..

अॅड.जयदेव गायकवाड....

महोदय, मुंबईमध्ये डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे आंतरराष्ट्रीय स्मारक उभारण्यासाठी इंदू मिलची जागा ताब्यात घेतलेली आहे. या संदर्भात कायदा केंद्रामध्ये होण्याच्या स्थितीत आहे. केंद्र सरकारने या प्रकरणी ताबडतोब कायदा केला आणि चालू अर्थसंकल्पात या कामी पुढील आर्थिक तरतूद केली नाही तर कायदा होऊनही आर्थिक तरतुदीसाठी पुढील अर्थसंकल्पाची वाट पहावी लागेल. माझी माननीय अर्थमंत्र्यांना विनंती आहे की, सदरहू कायदा मंजूर होणार असे गृहीत धरून या अर्थसंकल्पात इंदू मिलच्या जागेवर डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांच्या आंतरराष्ट्रीय स्मारकासाठी तरतूद करावी.

महोदय, राज्यात वेळोवेळी नैसर्गिक आपत्ती येत असते. निसर्गाचा आपल्याला कधी फटका बसेल याची कोणालाही कल्पना नाही. परंतु नैसर्गिक आपत्तीमध्ये मदत करण्याच्या ज्या तरतुदी आहेत त्यांचे नॉर्म्स अतिशय जुने झालेले आहेत. ते नॉर्म्स बदलून पीडित आणि आपद्ग्रस्तांना चांगल्या प्रकारची मदत मिळण्यासाठी नवीन नॉर्म्स तयार करून त्यासाठी आर्थिक तरतूद करावयास पाहिजे, एवढेच या निमित्ताने सांगतो.

महोदय, आपण मला बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल आपले मनापासून आभार मानतो व माझे भाषण पूर्ण करतो.

अॅड.आशिष शेलार (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, सन 2014-15 च्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभा आहे. महोदय, आपण सर्वच सन्माननीय सदस्यांना बोलण्यासाठी संधी देत असल्याबद्दल मी आपल्याला धन्यवाद देतो.

महोदय, अतिरिक्त अर्थसंकल्पावर आपण गेल्या काही तासापासून चर्चा करीत आहोत. वास्तविक पाहता अर्थसंकल्पावरील चर्चेला शनिवारी सुखात होणार होती. परंतु ती होऊ शकली नाही. दोन्ही बाजूचे सन्माननीय सदस्य अर्थसंकल्पाच्या बाबतीत पॉझिटीव्ह आणि निगेटीव्ह बाबी मांडत आहेत. स्वाभाविकपणे सत्ताधारी बाजूची मंडळी मनापासून असो किंवा नसो, परंतु हा अर्थसंकल्प राज्याला कशाप्रकारे पुढे नेणारा आहे हे मांडण्याचा प्रयत्न करीत आहेत. या अर्थसंकल्पाचे विश्लेषण करण्याची ही वेळ नसली तरी चार महिन्यांनंतर विधानसभेच्या निवडणुका होणार आहेत.

महोदय, या सभागृहात माननीय अर्थ राज्यमंत्री श्री.राजेंद्र मुळक यांनी अतिरिक्त अर्थसंकल्प मांडला. अतिरिक्त अर्थसंकल्प मांडत असताना ते वारंवार सांगत होते की, राज्याला दिशादर्शन करणारा हा अर्थसंकल्प आहे. पूर्ण अर्थसंकल्प वाचल्यानंतर या अर्थसंकल्पात दिशा कुठली आणि दर्शन कुठले या बद्दल नक्की प्रश्नचिन्ह निर्माण व्हावा अशी स्थिती आहे. म्हणून माझ यासारख्याच्या मनात येते की, हा अर्थसंकल्प निराशावादी असून तो न्यायिक भावनेने तयार केलेला नाही. हा अर्थसंकल्प केवळ भूलथापा मारून राज्याला योग्य दिशेने न नेणारा आहे. माझ्या सारख्या कार्यकर्त्याला वाटते की, या अर्थसंकल्पाचा पाया झूठ, फरेब आणि भ्रष्टाचार यावर कोठे तरी पायाभूत आहे. या सरकारने मांडलेला अर्थसंकल्प हा आशावादी नाही. यामध्ये सत्यता वाटण्याचे काही कारणच नाही. या बाबतचे पहिले उदाहरण द्यायचे झाले तर प्रत्येक निवडणुकीच्या वेळी प्रत्यक्षात अर्थसंकल्प मांडला काय आणि प्रत्यक्षात झाले काय, याचे एका वाक्यात उत्तर द्यावयाचे झाले तर 2009 मध्ये विधानसभेच्या निवडणुकीच्या वेळी असे सांगण्यात आले होते की,

नंतर श्री.कांबळे....

ॲड. आशिष शेलार

महसुली जमा 7 टक्यांनी वाढणार आहे. मात्र खर्चातील वाढ 25 टक्यांनी झाली आहे. येणारे पैसे आणि खर्च करणारे पैसे यात 7 टक्के येणे आहे आणि 25 टक्के खर्च आहे. म्हणजेच याचा अर्थ निवडणुका डोळ्यांसमोर ठेवून सन 2009 ला आपण काम केले. हा पूर्व इतिहास आहे. परिणाम असा झाला की, सन 2009 मध्ये 8006 कोटी स्त्रयांची महसुली तूट अपेक्षित केली. पण निवडणुकांमुळे खर्च इतका वारेमाप केला की, राजकोषिय तूट 8006 कोटी स्त्रयांच्या महसुली तुटीच्या ऐवजी 25156 कोटी स्त्रयांची झाली. आपण राज्य योग्य दिशेने नेले असे सन 2009 लाही म्हटले. माझी चिंता सन 2009 ची नाही. मी पूर्व इतिहास मांडत आहे. माझी चिंता सन 2014 ची आहे. आपण या अर्थसंकल्पत 4103 कोटी स्त्रयांची तूट मांडली. आता याची राजकोषिय तूट किती होऊ शकते ? 8006 कोटी स्त्रयांची 25000 कोटी स्त्रये झाली तर 4156 कोटी स्त्रयांची 16-17 हजार कोटी पर्यंत जाईल. तेवढ्या तुटीचा पाया असलेला हा अर्थसंकल्प आहे. दुर्दैवाने आहे की सुदैवाने आहे हे माहित नाही. पण अशा स्थितीत सोडून सरकार येथील लोकांना तुटीतील अर्थसंकल्प आणि राज्य देणार आहे.

मी अर्थसंकल्प निराशावादी आहे असे म्हणतो. मी या संदर्भात 3-4 मुद्दे सांगणार आहे. राज्यात संपूर्ण अर्थसंकल्पात आरोग्य व कुटुंबकल्याण यासाठी अर्थसंकल्पाच्या तुलनेत केलेली तरतूद 4.30 टक्के म्हणजे साडे चार टक्के सुध्दा नाही. आरोग्य व कुटुंबकल्याणाची ही स्थिती आहे. पाणीपुरवठा व स्वच्छता, गृहनिर्माण क्षेत्र यासाठी अर्थसंकल्पाच्या तुलनेत केलेली तरतूद 3.83 टक्के म्हणजे चार टक्केसुध्दा नाही. कामगार कल्याणासाठी अर्थसंकल्पाच्या तुलनेत केलेली तरतूद 1 हजार कोटी स्त्रयांची आहे. टक्केवारीत सांगायचे झाले तर ती तरतूद 0.47 टक्के आहे म्हणजे एक टक्का पण नाही. सभापती महोदय, तीच अवस्था समाजकल्याण व पोषण आहारासंबंधी आहे. टक्केवारीतच सांगायचे झाले तर समाजकल्याण व पोषण आहारासाठी फक्त 3.9 टक्के तरतूद आहे म्हणजे चार टक्केसुध्दा नाही. राज्यातील दलित, इतर मागासवर्गीय, महिला, बालकल्याण अशांसाठी खर्च होणाऱ्या निधीचे प्रमाण 3 ते 4 टक्के आहे. अर्थसंकल्प निराशावादी का वाटत आहे हे आपल्याला आता समजेल. आरोग्य व कुटुंबकल्याण, पाणीपुरवठा, अनुसूचित जाती-जमाती, कामगार कल्याण, दलित, इतर

अॅड. आशिष शेलार

मागासवर्गीय, महिला या सर्वांना त्यांच्या खात्यातील 5 टक्के सुध्दा निधी अर्थसंकल्पात ठेवलेला नाही. हा अर्थसंकल्प आशावादी होऊ कसा शकतो, अर्थसंकल्पातून आशावाद कशाप्रकारे निर्माण होऊ शकतो ?

माननीय मुख्यमंत्री वारंवार ढोल पिटत आहेत की, आम्ही राज्यात उद्योग आणले आहेत. आपण त्या उद्योगांची स्थिती पहा. गेल्या 10 वर्षांत अनेक उद्योगांचे स्थलांतरण झाले आहे. राज्याच्या औद्योगिक उत्पन्नापैकी 22 टक्के उत्पन्न केमिकल इंडस्ट्रीतून येते. आज स्थिती अशी आहे की, केमिकल इंडस्ट्री कर्नाटक, आंध्रप्रदेश येथे शिफ्ट झाली आहे. मात्र गुजरात त्या इंडस्ट्रीमध्ये साडे सात टक्के रोजगार निर्मिती करते आणि आंध्रप्रदेश अडीच टक्के रोजगार निर्मिती करते. पूर्वी महाराष्ट्र लिडिंगला होते, ते आता 0.2 टक्के रोजगार निर्मिती करते म्हणजे एक टक्का सुध्दा नाही. राज्यात अशा पध्दतीची परिस्थिती आहे. त्यामुळे उद्योगांना प्रोत्साहन देण्याची गरज आहे. माझ्या हातात प्रोग्रेसिव्ह महाराष्ट्र 2014 हा रिपोर्ट आहे. सुदैवाने याचे प्रकाशन माननीय मुख्यमंत्र्यांनी केले आहे. फिक्की, केअर अशा वेगवेगळ्या संस्थांनी राज्यातील औद्योगिक व्यावसायिकांना काय वाटते, त्यांच्या अडचणी काय आहेत, त्यांचे प्रमाण टक्केवारीमध्ये किती आहे याचा सर्व्हे केला त्यावेळी आश्चर्यकारक आकडे आपल्यासमोर आले. राज्यात बिझनेस करणाऱ्या लोकांचे म्हणणे असे आहे की, जमीन संपादनाची समस्या 97 टक्के लोकांना भेडसावत आहे. त्यामुळे उद्योग उभे होत नाहीत. बांधकामाच्या परवानग्यांची समस्या 94 टक्के लोकांना भेडसावत आहे. त्यांना परवानग्या मिळत नाहीत त्यामुळे ते धंदा करू शकत नाहीत. रेंट चार्जेस साडे पंचावन्न टक्के लोकांना जास्त वाटतात. त्यामुळे धंदे बाहेर जात आहेत.

सभापती महोदय, अॅव्हेलेबल इन्फ्रास्ट्रक्चरच्या स्थितीबाबतचा रिपोर्ट माननीय मुख्यमंत्र्यांनी घोषित केला. पाण्याची सोय 28 टक्के आहे. इलेक्ट्रिसिटीची सोय 28 टक्के आहे. कनेक्टिव्हिटी ऑफ रोडची सोय 30 टक्के आहे. कनेक्टिव्हिटी ऑफ ट्रेनची सोय 30 टक्के आहे. राज्यामध्ये 70 टक्के लोकांना पाणी, वीज, रस्ते मिळत नाही असे वाटत असेल तर दुदैवाने राज्यात उद्योग कसे येतील ? टॅक्सेसबद्दल देखील तीच परिस्थिती आहे. बिझनेस कम्युनिटी, व्यावसायिक यांना असे वाटते की, या राज्यातील स्टॅम्प ड्युटी महाग आहे. असे वाटणारे लोक साडे बहात्तर टक्के आहेत. ओव्हरऑल टॅक्स रेट साडे बासस्ट टक्के लोकांना जास्त वाटतो. सभापती महोदय,

अॅड. आशिष शेलार

राज्यातील व्यवसाय यामुळे दुर्दैवाने येथून बाहेर जाताना दिसत आहेत. राज्य शासन कोणासाठी हे सर्व करीत आहे, हे समजत नाही. काही गोष्टी चांगल्या असतील त्या मानल्याच पाहिजेत. ज्या गोष्टी चांगल्या झाल्या नाहीत त्या मोकळेपणे सरकारने मान्य केल्या पाहिजेत. मी कालपासून वर्तमानपत्रात वाचत आहे आणि येथेही काही सन्माननीय सदस्य बोलले की, मेट्रो रेल आली. मेट्रो रेल ही मुंबईची आवश्यकता नव्हती आहे. मुंबईत ती वेळेत आवश्यक होती.

मी आज एक विधान धाडसाने करतो. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी केलेले विधान हे मला आज या पध्दतीचे विधान करण्यास उद्युक्त करीत आहे. मी माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या खात्याच्या संदर्भात प्रश्न उपस्थित केले. मात्र गेल्या 2 वर्षात त्यांनी एकाही प्रश्नाचे उत्तर दिले नाही. आजही ते देणार नाहीत. पहिल्या अधिवेशनात नगरविकास विभागाने जागा आरक्षण बदल, न्यू हाऊसिंग पॉलिसीमध्ये 600 कोटी स्त्रयांच्या वर निधी कसा पक्षासाठी उभा केला हे मी मांडले, त्याचेही उत्तर दिले नाही. आज मी मेट्रो रेलचा घोटाळा मांडणार आहे. त्याचेही उत्तर ते देतील असे मला वाटत नाही. पण तरीही विरोधी पक्षात बसून मुंबईकर जनतेचे काम करणे, त्यांना न्याय देणे, जनतेसमोर सत्य आणणे हे माझे काम आहे म्हणून मी थोडक्यात हे मांडू इच्छितो. माझा एका वाक्यातील आरोप हा आहे की, माननीय मुख्यमंत्री श्री. पृथ्वीराज चव्हाण साहेबांचे राज्य सरकार आणि अनिल अंबानी यांची रिलायन्स यांची मॅचफिक्सिंग झाली आहे. सन 2006 ला टेंडर निघाले. प्रकल्पासाठी अपेक्षित खर्च किती आहे हे स्वतः एमएमआरडीने मांडले. अपेक्षित खर्च 1600 कोटी स्त्रयांच्या दरम्यान होईल असे सांगण्यात आले. परंतु, तरीही विलंब, केंद्र सरकारकडून येणारा व्हीजीएफ विचारात घेऊन टेंडर प्राईज कोट करण्यात यावी, असे शासनाकडून बिडरला सांगितले गेले. बिड करणाऱ्या अनिल अंबानीच्या रिलायन्सने 2356 कोटी स्त्रयांची प्राईज कोट केली. आपण ती मान्य केली. कारण एस्केलेशन, महागाई, दिरंगाई हे सर्व अँगल पाहून 1600 कोटी स्त्रयांच्यावर 756 कोटी गेले तरी चालतील असे आपल्याला वाटले आणि ती मुंबईची आवश्यकता होती. अपेक्षेपेक्षा 756 कोटी स्त्रयांनी जास्त असलेल्या प्रोजेक्टला आपण मान्यता दिली.

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3C.4

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्डे

20:20

अॅड. आशिष शेलार

सभापती महोदय, आज रिलायन्स कंपनी उल्लेख करित आहे की, दिरंगाई झाली. राईट ऑफ वे मिळाला नाही त्यामुळे आम्हाला तिकिटांचे दर वाढवावे लागत आहे. आपण याचा विचार केला तर 756 कोटी स्त्रयांचे फेव्हर आपल्याकडून झाले की काय असा प्रश्न आज निर्माण होतो. त्यावेळचा प्रोजेक्ट इंडियन ट्राम्स अॅक्टखाली घेतला. मी स्वतः रेकॉर्डवर बोलत आहे. मी त्यावेळी एमएमआरडीएचा सदस्य होतो. आम्ही म्हणत होतो की, इंडियन ट्राम्स अॅक्ट आऊटडेटेड अॅक्ट आहे. आपण त्याच्या ऐवजी नवीन अॅक्ट खाली ही योजना आणा. सन 2006 ला 756 कोटी स्त्रयांचा फेव्हर झाला. सन 2007 मध्ये कन्सेशनल अॅग्रीमेंट झाले.

(नंतर श्री. रोझेकर

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

अॅड.आशिष शेलार.....

एमएमआरडीअे आणि रिलायन्स ही एक कंपनी झाली. त्यामध्ये 26 टक्के सरकारचे आणि उर्वरित रिलायन्सचे अशी टक्केवारी देखील ठरली. कन्सेशनर अॅग्रिमेंटमध्ये दरही ठरले. जे तिकिटाचे दर आज चॅलेंज केले जात आहेत आणि ज्याबाबत मुख्यमंत्री महोदय आवेशाने असे म्हणत आहेत की, आम्हाला हे दर मान्य नाहीत. त्या दराबाबत ही वस्तुस्थिती आहे की, टेंडरमध्ये सुध्दा तिकिटाचा तोच दर होता, कन्सेशनर अॅग्रिमेंटमध्ये रिलायन्सने देखील तोच दर मान्य केला होता. ज्यामध्ये लाईव्ह सायकल कॉस्ट पासून ऑपरेशन, मॅटेनन्स वगैरे सर्व बाबींचा विचार रिलायन्सने केला होता. आज अनिल अंबानींची रिलायन्स त्या टेंडर कंडिशनचे, कन्सेशनर अॅग्रिमेंटचे व्हायोलेशन करीत आहे. एका अर्थाने मॅच फिक्सिंग करूनही मुख्यमंत्री महोदय हे प्रकरण कोर्टात नेत आहेत. नगरविकास विभागाने अद्याप टेंडर कॅन्सल करू , अशा आशयाची एकही नोटीस दिलेली नाही. आम्हाला हे कारण जाणून घ्यायचे आहे की, 756 कोटी रूपांच्याची एक्स्ट्रा टेंडरची फेवर का केली ? त्या माध्यमातून या सर्व गोष्टी समोर आल्या पाहिजेत.

सभापती महोदय, आता मुख्यमंत्री महोदयांनी असा प्रश्न उपस्थित केला आहे की, नवीन सरकारमुळे दादागिरी करून रिलायन्स निगोशिएट करण्यासाठी पुढे आलेली आहे. पण सत्य परिस्थिती काय आहे ? सत्य परिस्थिती ही आहे की, सन 2009 ला नवीन कायदा आला. सन 2009 च्या अगोदर मेट्रो रेल्वे कन्स्ट्रक्शन वर्क अॅक्ट 1978 आणि दिल्ली मेट्रो रेल्वेज ऑपरेशन अॅण्ड मॅटेनन्स अॅक्ट, 2002 हे दोन कायदे मेट्रो रेल्वेसाठी अस्तित्वात होते. पहिला 1978 चा कायदा कलकत्ता मेट्रोला लागू होता आणि दुसरा दिल्ली मेट्रो रेल्वेला लागू होता. हे दोन्ही कायदे असताना सुध्दा महाराष्ट्र सरकारने इंडियन ट्रान्स अॅक्टखाली कायदा केला. मी हे म्हटले तर कदाचित आमच्या मित्रांना आवडणार नाही. पण ज्यावेळी दिल्लीत कॉमन वेल्थ गेम्स झाले त्यावेळी जी वेगवेगळी भ्रष्टाचाराची प्रकरणे समोर आली त्यामधील एका कामामुळे आजच्या या सरकारला, महाराष्ट्राला आणि मुंबईला हे सर्व भोगावे लागत आहे. तेव्हा तत्कालीन केंद्र सरकार काँग्रेस पक्षाचे होते. पण मुख्यमंत्री महोदय आता आलेल्या सरकारवर आरोप करीत आहेत. त्या सरकारने हे दोन्ही कायदे अॅमेंड करून नवीन मेट्रो रेल्वेज अॅमेंडमेंड अॅक्ट, 2009 हा कायदा

...2....

अॅड.आशिष शेलार.....

केला. कारण काय तर कॉमन वेल्थ गेमला लागणारी मेट्रो रेल ही गुडगाव पर्यंत न्यायची होती. कायदा करण्याची आवश्यकता असेल त्यामुळे केला असेल. पण त्याचा परिणाम असा झाला की, सन 2009 च्या कायद्याचा रेट्रोस्पेक्टिव्ह इफेक्ट आपल्या राज्य सरकारने मान्य केला. आपले अॅग्रिमेंट आणि आपले टेंडर सन 2006 मध्ये झाले होते. आपले कन्सेशनर अॅग्रिमेंट ज्यामध्ये दर ठरले होते, ते सन 2007 मध्ये झाले होते. जो कायदा सन 2009 मध्ये आला, त्यावर या राज्य सरकारने केंद्र सरकारसमोर एकही शब्द न उच्चारता केवळ आणि केवळ अनिल अंबानींच्या रिलायन्सला फायदा व्हावा म्हणून रेट्रोस्पेक्टिव्हने त्याला मान्यता दिली आणि त्या कन्सेशनर अॅग्रिमेंटची व्हॅल्यू संपली.

सभापती महोदय, आज रिलायन्स का चॅलेंज करीत आहे ? मोदी सरकारमुळे नाही तर तत्कालीन श्रीमती सोनिया गांधी, डॉ.मनमोहन सिंग सरकारमुळे आणि येथे बसलेल्या श्री.पृथ्वीराज चव्हाणांच्या सरकारमुळे करीत आहे. सन 2009 च्या कायद्यातील कलम 6 असे सांगते की, प्रत्येक राज्य सरकारने केंद्राशी निगोशिएट करावे. पण या राज्य सरकारमधील कुणीही आमची मेट्रो ही आधीची आहे, आम्हाला हा कायदा बाध्य नाही, आमचे रेट ठरले आहेत, आमचा कॉन्ट्रॅक्टर ठरला आहे, आज नवीन कायदा आणला तर सर्व गणित नव्याने होईल, हे आम्हाला मान्य नाही, असे म्हटले नाही. कारण फायदा अनिल अंबानींच्या रिलायन्सला होता आणि मग आज जो प्रकार झाला त्याचे कारण नवीन सन 2009 च्या कायद्यामुळे मेट्रो ट्रॅन्झिट अॅडमिनिस्ट्रेशन स्थापन झाले, ज्यामध्ये मेजॉरिटीने रिलायन्स आहे आणि त्यांनी सांगितले की आम्ही 10 ते 40 रुपये दर करणार आहोत, आम्हाला कन्सेशनर अॅग्रिमेंट मान्य नाही. त्यामुळे या पापाचे धनी केवळ आणि केवळ नवीन अॅक्टबाबत केंद्र सरकारशी निगोशिएट न करणारे पृथ्वीराज बाबांचे सरकार आहे. त्यामुळे कन्सेशनर अॅग्रिमेंटची व्हॅल्यू संपली आणि रिलायन्सची दादागिरी वाढली. आपली चूक दुसऱ्यावर ढकलायची, हा राजकारणाचा भाग असू शकतो. पण ती अपेक्षा माननीय मुख्यमंत्री पृथ्वीराज चव्हाण यांच्याकडून नव्हती.

सभापती महोदय, त्याच काळामध्ये आपल्या एमएमआरडीअेच्या अधिकाऱ्यांनी नवीन कायदा तयार करण्याचा प्रयत्न केला. ज्याला गटस् अॅक्ट म्हणजे गायडेड अर्बन ट्रान्स्पोर्ट अॅक्ट

...3....

अॅड.आशिष शेलार.....

असे म्हटले जाते. त्यात नवीन कायदा करून ही मेट्रो त्याप्रमाणे चालविण्यात येणार होती. पण पृथ्वीराज बाबांच्या सरकारने नवीन कायदा करण्यास मान्यता दिली नाही. त्यामुळे ज्या केंद्र सरकारने निगोशिएट केले नाही, ज्या केंद्र सरकारमुळे रेट्रोस्पेक्टिव्ह इफेक्ट आला, त्यामुळे आज मुंबई मेट्रोची ही स्थिती झाली आहे.

सभापती महोदय, मेट्रो रेल्वेचा खर्च 2356 कोटी रुपये होता. वन फाईन डे रिलायन्सने पत्र दिले की, आमचा खर्च आता 4300 कोटी रुपये झाला आहे. कॉस्ट एस्कलेशन किती ? 1600 वरून 2356 आणि 2356 वरून पूर्ण होताना त्यांनी कॉस्ट एस्कलेशन 4300 कोटी रुपये म्हणजे वाढ 1944 कोटी रुपयांची झाली आणि ही वाढ टक्केवारीमध्ये सांगावयाची झाली तर टेंडर कॉस्टच्या 82 टक्के एवढी होती. माझा मुख्यमंत्री महोदयांना प्रश्न आहे की, आपण वाढलेल्या कॉस्ट एस्कलेशनचे ऑब्जेक्शन का घेतले नाही ? तुम्ही ऑब्जेक्शन न घेण्याने रिलायन्सला फायदा आहे की नाही ? आम्ही वारंवार थर्ड पार्टी ऑडिटची मागणी केली. पण तेही करायला सरकार तयार नाही. रिलायन्सने पत्र लिहिले, तुम्ही ते मान्य केले, तिकिट दराचा निर्णय कोर्टावर सोडला आणि मुंबईकरांचे प्राण कोर्टाच्या जीवावर सोडले. 82.50 टक्क्यांचे एस्कलेशन महाराष्ट्राच्या इतिहासात पहिल्यांदा झाले आहे. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी थर्ड पार्टी अॅग्रिमेंट सुध्दा केले नाही. सन 2014 मध्ये सुप्रीम कोर्टाच्या के.एस.राधाकृष्णन आणि विक्रमजीत सेन यांच्या बॅचने टेलिकॉम कंपनीला जर पीपीपी मॉडेल असेल तर बुटवर काम करणाऱ्या एजन्सीचे बँक अकाउंट आणि अकाउंट बुक्स कॅगने ऑडिट केले पाहिजे, अशी ऑर्डर दिली. आम्ही मुख्यमंत्री महोदयांकडे मागणी केली की, रिलायन्स खोटे बोलत आहे, आपण एक आदेश काढावा. कॅग त्यांच्या बुक्सचे ऑडिट करील. आम्हाला अजूनही प्रश्न पडला आहे की, आपण एस्कलेशनबाबत प्रश्न विचारत नाही, आपण कायदा बदलला, त्याबाबत प्रश्न विचारत नाही, आपण कॅगकडून ऑडिट सुध्दा करायला तयार नाही. हा फेवर कशासाठी आहे ? तुमच्या सरकारने फेवर करायचा, रिलायन्सने फायदा घ्यायचा आणि आरोप मात्र आजच्या मोदी सरकारवर टाकायचे ? त्यामुळे माझा असा आरोप आहे की, 1900 कोटी रुपयांची आताची वाढ आणि अगोदरची 700

....4....

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3D-4

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

20:30

अॅड.आशिष शेलार.....

कोटी स्मयांची वाढ, अशा प्रकारे 2500 कोटी स्मयांची वाढ तुमच्या सरकारने करून दिली, त्यावर कॅगचा रिपोर्ट सुध्दा घेतला नाही आणि म्हणून मुंबईकरांची आज ही स्थिती झाली आहे. अशाप्रकारे जे सरकार झूठ आणि भूलथापांवर चालते, त्याबद्दलचे विश्लेषण करण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, अंतिम मुद्दा मला मांडावयाचा आहे. उप मुख्यमंत्री महोदय म्हणाले की, मी सुध्दा मागे राहणार नाही. तत्कालीन प्रधानमंत्री महोदयांनी सन 2008 मध्ये नॅशनल सोलार मिशन स्थापन केले. त्यामध्ये 15 टक्के विजेची निर्मिती ही नॉन कन्व्हेंशनल फोर्सने झाली पाहिजे, ज्यामध्ये सौर ऊर्जा सुध्दा असली पाहिजे आणि त्या पध्दतीने राज्य सरकारने काम केले पाहिजे, असे सांगितले गेले. मी एवढ्यासाठी हे सांगतो आहे की, वित्त राज्यमंत्री महोदयांनी बजेट प्रेझेंट करताना सांगितले की, आम्ही आता सौर ऊर्जेच्या प्रकल्पाला अतिविशाल करणार आहोत, त्यामधून राज्याचे भले करणार आहोत. या टेंडरमध्ये सुध्दा घोटाळा झाला आहे. जो अतिविशाल प्रोजेक्ट करणार आहेत, त्यामध्ये जो सर्वात कमी रेटने वीज देईल, त्याच्याशी करार करणे अपेक्षित होते. चार राज्यांनी एकत्र टेंडर काढले. गुजरात, राजस्थान, ओरिसा आणि तामिळनाडू एका बाजूला आणि महाराष्ट्र एका बाजूला. सर्वांना केंद्र सरकारचे पैसे आले. गुजरात, राजस्थान, ओरिसा, तामिळनाडू यांनी स्वतःचे पैसे न वापरता पीपीपी मॉडेलवर सौर ऊर्जा प्रकल्पाला परवानगी दिली. आपल्या सरकारने 380 कोटी स्मयांचे टेंडर काढून एका पृथ्वी नावाच्या कंपनीला कॉन्ट्रॅक्ट दिले आणि परिस्थिती अशी झाली की, ज्या कंपनीला कॉन्ट्रॅक्ट दिले, त्या पृथ्वी नावाच्या कंपनीला सोलार एनर्जीच्या कामाचा अनुभवच नाही.

यानंतर श्री.खंदारे.....

ॲड.आशिष शेलार....

त्या कंपनीवर तत्कालीन केंद्र सरकारचे आरोप आहेत. त्या कंपनीविष्वद डीआरआयने चौकशी सुरु केली होती. कारण त्या कंपनीने टेलिकम्युनिकेशनच्या एका कामात घोटाळा केला होता. त्या कंपनीविष्वद सीबीआयने चौकशी सुरु केली होती. कारण त्यांनी जापनीज कंपनीचे 200 कोटी रुपये परस्पर फिरविले होते. अशा पृथ्वी कंपनीला शासनाने काम दिले ? त्या पृथ्वी कंपनीचे ऑडिट करण्यासाठी 5 ऑडिटर आले होते. पण 2013 पर्यंत कोणीही साईन केले नव्हते. अशा ब्लॅक लिस्टेड कंपनीला काम दिले होते. त्याचा परिणाम असा झाला की, राजस्थानमधील सौर ऊर्जेचा 5.97 पैसे इतका दर होता. तामिळनाडूतील सौर ऊर्जेचा दर 8 रुपये होता. पण महाराष्ट्राला 11.57 पैसे या दराने सौर ऊर्जा मिळाली. त्यांनी सरकारचे पैसे वापरून वीज तयार केली ती वीज सरकारने महागात विकत घेतली आहे. अन्य राज्यांनी खाजगी बिडर्सकडून गुंतवणूक करून वीज निर्माण करून स्वस्तात मिळविली. महाराष्ट्र सरकारने आयटी कंपनीला काम दिले होते, त्या कंपनीला या क्षेत्राचा अनुभव नाही, ज्यांचे ऑडिट साईन केलेले नाही, ज्या कंपनीविष्वद डीआरआयची चौकशी सुरु झाली त्या पृथ्वी कंपनीला पुन्हा मोठे करण्याचे काम पृथ्वीराज चव्हाण सरकार करीत आहे. त्यामुळे या दोन्ही प्रकरणांची उत्तरे सरकार देणार आहे काय हा खरा प्रश्न आहे.

सभापती महोदय, ज्या पध्दतीने या महाराष्ट्रामध्ये वेगवेगळ्या प्रकारची आव्हाने आपल्यासमोर उभी आहेत. यामध्ये कल्पना ही आहे की, राज्य हे आर्थिक धोरणानुसार नीट चालले पाहिजे. पण स्थिती काय आहे ? केंद्र सरकारने असे सांगितले आहे की, वित्तीय वर्ष अखेरीस जास्त खर्च करणे ही गोष्ट महाराष्ट्राला भूषणावह नाही, पण आपण ती करत आहोत. सीएजीने सांगितले आहे की, राज्यातील 426 अपूर्ण पाटबंधारे प्रकल्पांना अंदाजित कालावधी पेक्षा 40 वर्षांचा कालावधी अधिक लागला आहे. त्यातील 242 प्रकल्पांची किंमत 7215 कोटी रुपयांवरून 33800 कोटी रुपयांवर गेली. राजकोषीय उत्तरदायित्व अर्थसंकल्पीय व्यवस्थापन यांनी काय म्हटले आहे ? या सरकारची आर्थिक बेशिस्त कोठपर्यंत गेली आहे ते नमूद केले आहे. सन

2....

अॅड.आशिष शेलार....

2014-15 च्या अर्थसंकल्पातील थोक तरतुदीचा उल्लेख माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी केला आहे. तो चुकीचा आहे. त्याच्या पुढे जाऊन त्यांनी म्हटले आहे की, 1 हेक्टर सिंचन निर्मितीसाठी 10 लाख रुपये खर्च करणारे देशातील एकमेव राज्य आहे. 1 कि.मी.रस्त्याच्या सिमेंट कॉंक्रीटकरणसाठी 2.5 कोटी रुपये खर्च करणारे महाग राज्य आहे. 1 कि.मी.रस्त्याच्या डांबरीकरणसाठी 45 लाख रुपये खर्च करणारे हे महागडे राज्य आहे. हे आरोप सीएजींनी केले आहेत.

सभापती महोदय, राज्यपालांनी देखील असेच म्हटलेले आहे. माननीय राज्यपाल दिलेल्या निर्देशामध्ये असे म्हणत आहेत की, सन 2013-14 मध्ये 12789 कृषी पंपांचे विद्युतीकरण करण्याचे ठरविले होते. पण प्रत्यक्षात 3741 म्हणजे केवळ 29 टक्केच कृषी पंपांचे विद्युतीकरण या सरकारने केले आहे. राज्यपालांचे हे ताशेरे आहेत. सौर ऊर्जेबाबत असे नमूद केले आहे की, दिनांक 1 एप्रिल, 2000 रोजी सार्वजनिक आरोग्य क्षेत्रामध्ये 1353 कोटी रुपयांचा अनुशेष होता. 2014 पर्यंत केवळ 492 कोटी रुपयेच खर्च केले आहेत. 14 वर्षांमध्ये अनुशेषाची रक्कम खर्च केली नाही. ज्या अर्थसंकल्पात आशावाद नाही. ज्या अर्थसंकल्पातून निर्माण होणाऱ्या कामाचा पाया भ्रष्टाचारावर उभा राहिलेला आहे, ज्या अर्थसंकल्पावर केंद्राच्या सीएजींनी, राजकोषीय उत्तरदायित्व अर्थसंकल्पीय व्यवस्थापन व राज्यपालांनी ताशेरे ओढले आहेत अशा अर्थसंकल्पातून राज्याचे भले होईल असे वाटण्याचे काही कारण नाही, म्हणून मी या राज्य सरकारचा निषेध करून मी येथेच थांबतो. धन्यवाद.

NTK/ ST/

श्री.हेमंत टकले (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, राज्याचे माननीय उप मुख्यमंत्री श्री.अजित पवार यांनी तसेच माननीय अर्थ राज्यमंत्री श्री.राजेंद्र मुळकजी या दोघांच्या समन्वयातून सन 2014-15 या वर्षाचा अर्थसंकल्प सादर झालेला आहे. या सभागृहात जवळजवळ 2.30 वाजल्यापासून सखोल चर्चा झालेली आहे. मला या सर्व मुद्यांना स्पर्श करणे शक्य नाही. पण या भाषणांमध्ये कोठे तरी आपल्याला सहभागी होऊन काही सांगता येईल काय असा प्रयत्न करावयाचा असतो. त्यामुळे मी बोलण्यासाठी उभा राहिलो आहे.

सर्व प्रथम पुण्याचे सन्माननीय सदस्य अॅड.जयदेव गायकवाड यांनी 1920 साली डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर बॅरिस्टर होऊन परत आल्यानंतर माणगावमध्ये शाहू महाराजांनी त्यांचा सत्कार केला होता त्याचा व परिषदेचा विषय मांडला होता. शाहू महाराजांनी भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या संदर्भात जी भविष्यवाणी वर्तविली होती तो इतिहास आपल्यासमोर घडल्याचे आपण सर्वांनी पाहिलेला आहे. म्हणून माणगाव जि.कोल्हापूरमध्ये या सत्काराच्या व परिषदेच्या निमित्ताने एक स्मारक व्हावे अशी कल्पना होती. त्यासाठी सरकारने काही वर्षापूर्वी अर्थसंकल्पात तरतूद केली होती. या स्मारकासाठी यंदाच्या अर्थसंकल्पात भरीव तरतूद करण्यात यावी अशी महत्वाची मागणी अर्थसंकल्पाच्या निमित्ताने करता येईल.

सभापती महोदय, आपण रोज वर्तमानपत्र वाचतो. वर्तमानपत्र हातात घेतल्यावर आपल्या आवडीच्या पानाकडे आपण वळतो. अर्थसंकल्पाचे छापील भाषण आमच्या पानात पडते तेव्हा सुखातीपासून न वाचता आमच्या आवडीचा विषय असेल मग तो मराठी भाषेचा असेल तो विषय शेवटच्या पानावर सापडतो. तेथपासून सुखात केली तर त्यात नेमके काय छापले आहे याचा विचार करतो तेव्हा पान क्र.17 वरील मराठी भाषेचा विकास व प्रचार या 52 व्या कलमामध्ये असे नमूद केले आहे की, "महाराष्ट्रातील संतांच्या वचनांचे इतर भाषांमधून अनुवाद, मराठी युनिकोड टंकासाठी" म्हणजे काय व "टंकासाठी लागणारे अक्षराकार" म्हणजे काय ? मला मराठी चांगले येते. सर्वांना चांगली मराठी येते. हे शासन नेमके काय करणार आहे याचा मला उलगाडा होईना. त्यामुळे मी इंग्रजी छापील भाषणाकडे वळलो. त्यातही असे नमूद केले आहे की, "Development and promotion of Marathi language".. असे या कलमाचे नाव ठेवलेले

NTK/ ST/

श्री.हेमंत टकले....

आहे. त्यामध्ये "Along with these we have taken important projects like exhibition books,..." सरकारला काय म्हणावयाचे आहे ते समजत नाही. मराठी कळले नाही पण इंग्रजी भाषण पाहिले, पण ते तर अजिबातच कळत नाही. "...translation of thoughts of Maharashtra Saints into other languages, font for Marathi Unicode." म्हणजे फॉण्ट हा शब्द शोधू लागलो तेव्हा मला उलगाडा झाला. मराठी युनिकोडसाठी टंक म्हणण्याऐवजी फॉण्ट म्हटले असते तर अधिक मराठी चांगले झाले असते असे मला वाटते. शासन या छापील पुस्तकांबाबत खरोखरच गंभीर आहे काय ? त्यामुळे असा प्रश्न निर्माण होतो की, मराठी भाषा या विभागाकडे शासन गंभीर्याने बघणार आहे काय ? इतर तुलनात्मक विभागांचा विचार करता सिंचनासाठी, शिक्षणासाठी, आरोग्यासाठी, इन्फ्रास्ट्रक्चरसाठी कोट्यवधी रुपये तरतूद केली जाते.

यानंतर श्री.शिगम....

आमच्या राज्याच्या मराठी भाषेच्या संदर्भात इतक्या सहजतेने किंवा निष्काळजीपणे उल्लेख होत असेल तर ते काही बरोबर नाही. आपले अधिकारी या गोष्टी कशा करतात हे एकदा तपासून पाहिले पाहिजे. त्यानंतरचा भाग इंग्रजीमध्ये आलेला आहे. The Government has always consider the just demand of its employees sympathetically. अधिकारी महासंघाच्या कल्याण केंद्रासाठी 10 कोटी रुपयाची तरतूद केलेली आहे. ही चांगली तरतूद आहे. गॅझेटेड ऑफिसर्स फेडरेशनसाठी जी तरतूद केलेली आहे त्याबाबतीत बाजूच्या समासामध्ये Development and promotion of Marathi language असा उल्लेख करण्यात आलेला आहे. त्याचा या तरतुदीशी काही संबंध नाही. सन 2014-15च्या प्रतिबंधित तरतुदी बाबत इंग्रजीमध्ये "शॅडो प्रोव्हीजन" असे म्हटलेले आहे. प्रतिबंध आणि शॅडो या शब्दांच्या अर्थामध्ये खूप फरक आहे. प्रतिबंध या शब्दाला इंग्रजीमध्ये रिफ्लेक्शन असा शब्द वापरणे आवश्यक होते. समासामध्ये असा उल्लेख केलेला आहे की, "Assistance to recreation centre of Officers Federation". सर्वात महत्वाचा भाग असलेल्या तरतुदीचे हेडिंग अशा प्रकारे करणार असला तर हे खरोखरच रिक्रिएटीव्ह काम चालले आहे की काय अशी शंका निर्माण होते.

या अर्थसंकल्पामध्ये अनेक विषय मांडलेले आहेत. सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी आणि अन्य सहकाऱ्यांनी अतिशय अभ्यासपूर्ण पध्दतीने अर्थसंकल्पाचे विश्लेषण केलेले आहे. या अर्थसंकल्पाकडे बघताना त्यांची अशी अपेक्षा असावी की, या अर्थसंकल्पामध्ये वेगवेगळ्या सवलतींचा पारुस पाडला जाईल जेणेकरून पुढच्या निवडणुकीला सामोरे जाणे सोपे होईल. सन्माननीय सदस्य अॅड. आशिष शेलार यांनी सांगितल्या प्रमाणे तूट किती मोठ्या प्रमाणावर वाढेल याचा विचार न करता अविचारी पध्दतीने हा अर्थसंकल्प तयार करण्यात आलेला आहे काय असे वाटते. पण मला खात्री आहे की, वास्तवतेचे भान ठेवून, पाय जमिनीवर ठेवून राज्यावर येणाऱ्या सगळ्या नैसर्गिक संकटांचा विचार करून आणि राज्यातील सर्वसामान्य जनतेला दिलासा मिळावा हे उद्दिष्ट नजरेसमोर ठेवून या अर्थसंकल्पाची रचना केलेली आहे आणि ते प्रत्येक तरतुदीमधून निश्चितपणे जाणवत आहे.

..2..

श्री. हेमंत टकले...

सन्माननीय विरोधी पक्षनेते यांचे नाव विनोद तावडे असे आहे म्हणून नाही तर विनोद या अर्थाने मी सांगू इच्छितो की, या ठिकाणी कुरमुरे फुटाण्यांना करामध्ये जी सवलत दिलेली आहे त्याचा उल्लेख करण्यात आला. कुरमुऱ्यांना दिलेल्या सवलतीचा उल्लेख वेगळ्या पध्दतीने करण्याचे विरोधी पक्ष नेत्यांना काही कारण नव्हते. आपण आजही गावाकडे जातो त्यावेळी ज्याला भेळभत्ता म्हणतात त्यातील मुख्य भाग कुरमुरे हाच असतो. हे कुरमुरे बनविणारे गावातील अतिशय सर्वसामान्य माणसे असतात, त्यांच्या भट्ट्या असतात. त्यामध्ये ते कुरमुरे तयार करतात. म्हणून ही तरतूद छोटी वाटत असली तरी शेवटच्या माणसाला न्याय देण्यासाठी केलेली तरतूद असल्यामुळे सामाजिक न्यायाच्या दृष्टीने ती अतिशय महत्वाची आहे असे मला वाटते.

सभापती महोदय, टोल, एलबीटी याबाबतीत कुणाला तरी श्रेय जाईल या भावनेतून ते विषय या ठिकाणी मांडले गेले नाहीत असे काही सन्माननीय सदस्यांनी सांगितले. ही अतिशय चुकीच्या पध्दतीने विचार करण्याची प्रवृत्ती आहे असे मला नमूद करावेसे वाटते. कारण हा कुणाच्या श्रेयाचा विषय नाही. दोन पक्ष एकत्र येऊन सातत्याने 14 वर्षे सरकार चालवित आहेत. आपण देखील विरोधी पक्षामध्ये युती म्हणून बसला आहात. त्यामुळे आपल्यामध्ये देखील सगळे काही आलबेल आहे असे म्हणण्याचे धारिष्ट आपल्या दोन्ही पक्षाचे लोक करणार नाहीत. मतभेद होत असतात. कुरबुरी होत असतात, काही वेळा वाद देखील होत असतात. विदर्भाबाबत युतीतील एका पक्ष वेगळी भूमिका मांडतो आणि दुसरा पक्ष वेगळी भूमिका मांडतो. जैतापूर बाबत देखील आपण एकमेकांच्या विरुद्ध दिशेने पहात आहात. अशा गोष्टी होत असतात. ते साहजिकच आहे. त्याबाबतीत फार मोठा वादविवाद करायला पाहिजे अशातला भाग नाही. सभापती महोदय, कुणाकडेही राज्याची सूत्रे आली आणि राज्याचा कारभार करण्याची संधी मिळाली तर क्रिएशन ऑफ वेल्थ आपण किती प्रमाणात करू शकलो हे पाहिले तर आपणाला निश्चित जाणवेल की, हे राज्य समृद्ध करण्यामध्ये आपण यशस्वी झालो आहोत. मेट्रोरेल, मोनारेल, रस्ते या सर्वांचा सामुदायिक विचार करित असताना ही कामे दीर्घकालीन गरजा लक्षात घेऊन तशा पध्दतीची आखणी करून, तशा पध्दतीची अर्थसंकल्पामध्ये तरतूद करून, त्याची अंमलबजावणी करणे आपणाला शक्य झाले म्हणून हे राज्य अनेक आघाड्यावर आपण प्रथम क्रमांकावर ठेवू शकलो.

..3..

सभापती महोदय, सर्वच सन्माननीय सदस्य आर्थिक पाहणी अहवालाचा आधार घेत असतात. 0.1 टक्के जलसिंचन झाले की जास्त झाले यावर ऊहापोह केला जातो. ही आकडेवारी शासनाच्याच पुस्तकामध्ये दिलेली असल्यामुळे शासन ते कसे काय नाकारू शकते अशा पध्दतीचा प्रश्न उपस्थित केला जातो. मग राज्याच्या दरडोई उत्पन्नामध्ये झालेल्या वाढीचा त्याच अहवालातील आकडा विरोधी पक्षातील सन्माननीय सदस्य का मान्य करीत नाहीत ? तो आकडा आम्ही काढलेला नाही. जो अहवाला आपल्याला मान्य आहे त्यामध्येच ते आकडे आलेले आहेत. त्यामुळे त्याच मुद्यावर पुन्हा बोलत असताना एका वेळी एक भूमिका घ्यायची आणि दुसऱ्या वेळी दुसरी भूमिका घ्यायची अशा पध्दतीने या अर्थसंकल्पाकडे आपण बघू नये असे मला वाटते.

सभापती महोदय, या अर्थसंकल्पावर चर्चा करीत असताना विरोधी पक्षाच्या सन्माननीय सदस्यांकडून जे एक विधान करण्यात आले त्याबाबतीत गांभीर्याने विचार करण्याची आवश्यकता आहे असे मला वाटते. सन्माननीय सदस्य डॉ. दीपक सावंत यांनी ते विधान केलेले आहे. सन्माननीय सदस्य अॅड. आशिष शेलार यांनी शिक्षणाच्या संदर्भातील टक्केवारी सांगितली. सन्माननीय सदस्य डॉ. दीपक सावंत यांनी आपल्या राज्यातील महाविद्यालयीन शिक्षणाची आजची अवस्था, महाविद्यालयीन शिक्षणासाठी प्रवेश घेण्यासाठी होणारी धडपड यामधून वेगळाच प्रकार नजरेला आणलेला आहे. मोठ्या आणि प्रतिष्ठित महाविद्यालयात प्रवेश मिळविण्या ऐवजी जेथे विद्यार्थ्यांची हजेरी मॅनेज केली जाते अशा महाविद्यालयात प्रवेश मिळविण्याची पालकांची धडपड अधिक सुरु आहे. कारण ते मॅनेज करतात. असा प्रकार या राज्यामध्ये घडत असेल तर त्याबाबतीत उपाययोजना करण्याची आवश्यकता आहे. महाविद्यालयातील शिक्षणाचा दर्जा कसा आहे, महाविद्यालयातून प्राध्यापक जे शिकवितात त्याचा विद्यार्थ्यांना फायदा होतो का हे पाहिले तर निकालानंतर यशस्वी विद्यार्थ्यांच्या ज्या मुलाखती घेतल्या जातात त्यामध्ये घरच्या बरोबर क्लासेसना क्रेडिट देण्याची प्रथा सुरु झालेली आहे. शिक्षणाच्या बाजारीकरणाची प्रक्रिया सुरु झालेली आहे. विद्यापीठाच्या अंतर्गत ज्या मूलभूत संस्था येतात त्यांच्या बरोबर घुसलेल्या अपप्रवृत्तीचा सामना करण्यासाठी निश्चित अशी उपाययोजना करावी लागेल.

...नंतर श्री. भोगले...

श्री.हेमंत टकले.....

एकूण सिंचनाबाबत असेल, शेतकरी किंवा कृषी क्षेत्राबद्दलच्या तरतुदी असतील, मोठ्या प्रमाणावर प्रयत्न झालेले आहेत. मागणी येईल तेवढी वीज पुरविण्याची क्षमता आपल्या राज्यात निर्माण झालेली आहे ही वस्तुस्थिती असल्याशिवाय अर्थसंकल्पात ही बाब घेणार नाही. वस्तुस्थितीचा विपर्यास करून त्याबद्दलचा काही तरी चुकीचा अर्थ आपण लावावयास लागलो तर ते योग्य होणार नाही. निश्चितपणे वितरण व्यवस्थेमध्ये ज्या ठिकाणी वीज चोरी किंवा वीज गळती कमीतकमी आहे त्या भागात लोड शेडिंग नाही. आता राज्य सरकारने विभागवार ए,बी,सी आणि डी अशी श्रेणी केली आहे. नैसर्गिक आपत्तीमुळे अस्मानी संकट येते त्यावेळेला विपरीत परिस्थिती असते. ती अचानक उद्भवलेली असते. शेतकऱ्यांचे नुकसान होईल अशा पध्दतीची असते. त्यामुळे येत्या काही दिवसात हवामान खात्याने व्यक्त केलेल्या अंदाजामुळे पाऊस लांबला तर शेतकऱ्यांची परिस्थिती अधिक गंभीर होण्याची परिस्थिती असल्यामुळे आपण या प्रश्नाकडे लक्ष द्यावे आणि अखंड वीज पुरवठा शेतकऱ्यांना मिळेल यासाठी प्रयत्न करावेत अशी विनंती करावीशी वाटते.

सभापती महोदय, सौर ऊर्जेला जे महत्व आहे ते लक्षात घेता सौर ऊर्जेसाठी भेल कंपनीच्या भंडारा जिल्हयातील साकोली तालुक्यातील सोलर पी व्ही सेल्स व सोलर पी व्ही मोड्यूलस आणि सोलर वेफर लाईन या सोलर फोटो होल्टाईक प्रॉडक्ट उत्पादनाच्या प्रस्तावित प्रकल्पाला अतिविशाल प्रकल्पाचा दर्जा दिला आहे. ऊर्जेच्या संकटावर मात करण्यासाठी राज्याच्या दृष्टीने जैतापूर अणूऊर्जा प्रकल्पाइतकाच हा महत्वपूर्ण प्रकल्प आहे. हे दोन्ही प्रकल्प पूर्ण केले तर उद्योग, शेती, शहर आणि ग्रामीण भागासाठी निश्चितपणे पुरेशी वीज उपलब्ध होईल.

सभापती महोदय, महिलांची सुरक्षितता, नागरी पायाभूत सुविधा, जल स्रोतांची दुरुस्ती आणि नूतनीकरण यासारखे अनेक विषय या ठिकाणी अंतर्भूत आहेत. अर्थसंकल्प सादर करतानाच त्यामागील भूमिका, प्रामाणिकता आणि सचोटी या गोष्टी योग्य असल्या तरी अंमलबजावणी करताना योग्य ती दक्षता घेणे आवश्यक आहे. अन्यथा अन्न सुरक्षा योजनेची अंमलबजावणी असो वा जीवनदायी आरोग्य योजनेची अंमलबजावणी असो, यंत्रणांमध्ये वेगवेगळ्या स्तरावर त्रुटी राहिल्याचे आपल्या लक्षात येते. ॲम्ब्युलन्स सेवा, ब्लड ऑन कॉल सेवा ही संकल्पना चांगली असली तरी प्रत्यक्षात योजना राबविताना शासन यंत्रणांमध्ये किंवा वेगवेगळ्या शासकीय विभागातील जबाबदार

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3G.2

SGB/ ST/ ST/

21:00

श्री.हेमंत टकले.....

अधिकाऱ्यांबद्दल उत्तरदायित्वाची भूमिका जोपर्यंत निश्चित केली जाणार नाही तोपर्यंत छोट्या छोट्या त्रुटी आपल्याला आढळून येतील. त्यावर दंडात्मक उपाययोजना केल्याशिवाय गत्यंतर नाही.

सभापती महोदय, गोरगरीब लोकांच्या दृष्टीने कल्याणकारी योजना, शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या योजना, आदिवासींच्या कल्याणाच्या योजना चांगल्याप्रकारे त्यांच्यापर्यंत पोहोचतील आणि या राज्यातील सर्वसामान्य माणसाला आर्थिक स्तर उंचावताना सामाजिक सलोख्याच्या वातावरणातून निर्भयपणे जगता येईल अशा प्रकारची मांडणी केली आहे. भरमसाठ आश्वासने न देता वास्तवतेला धरून लोकांच्या आकांक्षाची पूर्ती करण्यासाठी चांगला लोकोपयोगी, लोक कल्याणकारी अर्थसंकल्प सादर केला आहे. मी या अर्थसंकल्पाचे स्वागत करतो आणि याच्या पूर्ततेसाठी शासनाला शुभेच्छा देऊन माझे दोन शब्द संपवितो.

..3..

डॉ.रणजित पाटील (अमरावती विभाग पदवीधर) : सभापती महोदय, सन 2014-15 या वर्षाच्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पावर माझे मत मांडण्यासाठी मी या ठिकाणी उभा आहे.

सभापती महोदय, मुद्दा क्रमांक 6 बाबत सांगू इच्छितो की, दोन वर्षापूर्वी राज्य सरकारने गाजावाजा करून वस्त्रोद्योग धोरण जाहीर केले. या धोरणानुसार राज्यात काही प्रकल्प सुरु झाले. परंतु दोन वर्षांनंतर राज्य शासनाला उपरती झाली. युआयडी अंतर्गत ज्या प्रकल्पांची नोंदणी झालेली नाही त्या प्रकल्पांना केंद्र शासनाच्या सवलतीपासून वंचित रहावे लागणार आहे. विदर्भातील आत्महत्याग्रस्त जिल्हयांमध्ये वस्त्रोद्योगाचा एकही टस्क प्रकल्प कार्यान्वित झालेला नाही. शेतकऱ्यांसाठी दिलासा देणारे टस्क प्रकल्प विदर्भातील शेतकऱ्यांसाठी उपयोगी येतील असे वाटत नाही.

सभापती महोदय, 12.12.12 पर्यंत राज्य भारनियमन मुक्त करू असा गवगवा करणारे सरकार आजही राज्यातील कोणतेही गाव भारनियमन मुक्त करू शकले नाही ही वस्तुस्थिती आहे. गेल्या आठवड्यात अकोला जिल्हयामध्ये एक लाक्षणिक उपोषण झाले. त्याचे कारण म्हणजे गेल्या दोन तीन वर्षात कृषी पंपांना वीज कनेक्शन जोडले गेले नाही. विरोधाभास इतका की शेजारच्या जिल्हयामध्ये तीन महिन्याची प्रतीक्षा यादी असताना अकोला जिल्हयामध्ये तालुक्याची प्रतीक्षा यादी तीन वर्षाची आहे. याचे कारण अद्याप कळून आले नाही. आम्ही अधिकाऱ्यांसमवेत बैठक घेऊन चर्चा केली तेव्हा लक्षात आले की, एका एका कनेक्शनसाठी 7 ते 10 लाख रुपये खर्च येतो. यापूर्वी एवढी प्रतीक्षा यादी असताना कोणत्याही प्रकारचे प्रस्ताव किंवा फीड बॅक अधिकाऱ्यांकडून वरच्या पातळीवर पाठविण्यात आला नाही. ही प्रतीक्षा यादी कशी कमी होईल हे पाहिले पाहिजे. सलाईन ट्रॅकवर प्रोटेक्शन केले जाते. एखाद्या पाण्याने पीक वाचवा एवढीच अपेक्षा कास्तकारांची असते. त्यांच्या कृषी पंपांच्या कनेक्शनकरिता तीन-तीन वर्षाची प्रतीक्षा यादी आहे. त्यांनी पैसे भरले, नोट ऑर्डर केली असूनही कनेक्शन दिले जात नाही.

सभापती महोदय, राज्यात 2014 अखेर 1,02,814 उमेदवारांना नोकरी मिळाल्याची माहिती रोजगार व स्वयंरोजगार विभागाकडून देण्यात आली. मी सप्टेंबर, 2013 मध्ये अमरावती विभागातील पाचही जिल्हयांची विभागाकडून माहिती मागितली असता तीन महिन्यात 2013-14 ची

..4..

डॉ.रणजित पाटील.....

माहिती प्राप्त झाली नाही. त्यानंतर जी माहिती देण्यात आली ती अत्यंत धक्कादायक आहे. विद्यापीठांमध्ये समुपदेशन केंद्र चालविले जाते. त्यानंतर त्यांचे लक्ष्य निश्चित केले जाते. जी काही नोंदणी होते त्यांचे पुनर्वसन करण्यासाठी त्यांना नोकरीच्या संधीची माहिती दिली जाते. अमरावती जिल्हयाची 2010 ते 2013 पर्यंतची जी माहिती प्राप्त झाली त्यामध्ये नोंदणी झालेल्यांची संख्या, सार्वजनिक व खाजगी नोकरी लागलेल्या उमेदवारांची संख्या, तेथे घेतलेल्या मेळाव्यांची संख्या, मंजूर झालेला आणि मिळालेला निधी व प्रत्यक्ष झालेला खर्च याचा अंतर्भाव आहे. 2010 मध्ये नोंदणी झालेली संख्या 1950 इतकी होती. त्यानंतर ती संख्या 1500 वर आली. 2013 मध्ये ती 550 वर आली आणि आता काही जिल्हयांमध्ये ती दोन अंकी संख्येवर म्हणजे 10, 15 किंवा 20 इतकी संख्या झाली आहे. म्हणजे कामच झालेले नाही अशी परिस्थिती आहे. जिल्हयातील मेळाव्यांची संख्या 7, 5, 3, 2 आणि निरंक अशी आहे. मंजूर झालेला निधी एका जिल्हयाला 3 लाख, एका जिल्हयाला 5 लाख रुपये असा असताना खर्च मात्र 50 हजार, 25 हजार रुपये इतका झालेला आहे. खऱ्या अर्थाने रोजगार व स्वयंरोजगार कार्यालये काम करतात का असा प्रश्न निर्माण झालेला आहे.

नंतर श्री.भारवि...

डॉ.रणजित पाटील...

झालेला खर्च आणि मंजूर झालेला निधी यामध्ये देखील मोठी तफावत आहे. ही कार्यालये खरोखर काम करीत आहेत काय ? रोजगार, स्वयंरोजगार संबंधात आपण 4 ते 5 लाखांचे आकडे दिलेले आहेत. ही आकडेवारी खरोखरच खरी आहे काय हे तपासून पाहण्याची वेळ आलेली आहे.

सभापती महोदय, महाराष्ट्र जलक्षेत्र सुधार प्रकल्पांतर्गत जागतिक बँककडून आपल्याला मोठ्या प्रमाणावर निधी प्राप्त झाला आहे. अकोला येथे काटेपूर्णा प्रकल्प असून त्याच्या कामासाठी दोन वर्षापूर्वी 32 कोटी स्त्रये मंजूर झाले आहेत. त्यापैकी मागच्या वर्षी 16 कोटी स्त्रये खर्च झाले आहेत. या वर्षी काम पूर्ण न करताच देयके देण्यात आली अशी तक्रार होती. मी स्वतः काम झाले किंवा नाही हे पाहिलेले आहे. आज तेथे काम झालेले नाही. त्यामुळे त्यांची देयके थांबवावीत अशी आम्ही विनंती केली होती. तरीही सगळी देयके अदा करण्यात आली आहेत अशी माझी माहिती आहे. काम पूर्ण झाले असे सांगण्यात आले आहे. प्रत्यक्षात पाटच्यांमध्ये बाभळी उगवलेली आहे. त्याची शासनाने नोंद घेऊन खरोखर हा पैसा कुठे खर्च होतो याची माहिती घ्यावी.

पाणी वापर संस्थेला आपण एका हेक्टरच्या मागे 750 स्त्रये देतो. एका पाणी वापर संस्थेचा 70 ते 150 हेक्टर पर्यंत प्रपंच चालतो. त्यांना वर्षाकाठी 60 ते 70 हजार स्त्रये एवढे उत्पन्न मिळते. यापूर्वी आपण हे काम विभागाकडून करत होतो. त्यावेळी देखील आपला भरमसाठ खर्च होत होता. आता तो खर्च आपण 60 ते 70 हजारावर आणला आहे. या पाणी वाटप संस्थेने एक माणूस नोकरीवर ठेवला तर त्या पगारामध्ये त्याचा प्रपंच देखील चालणार नाही. या पाणी वाटप संस्थेला टिकवायचे असेल, त्यांच्याकडून खरोखर काम करून घ्यायचे असेल तर त्यांना मदत केली पाहिजे. पाणी वाटप संस्था सुरु झाल्यामुळे तंटे-भांडणे यांचे प्रमाण कमी झाले. त्यामुळे त्यांना अधिक सक्षम करणे आवश्यक आहे. तसेच, त्यांचा प्रपंच कसा चालेल याचा देखील विचार करावा लागेल.

ग्रामीण भागात जीवनदायी योजने अंतर्गत बहुतांशी लाभधारकांना योजनेचा लाभ देण्यात येतो. 15 कोटी जनतेपैकी जवळपास 3 कोटी लोकांकडे पिवळी आणि केशरी रेशनकार्ड आहेत. त्या सगळ्यांची कार्डे जुनी, जीर्ण झालेली आहेत. त्यावर तहसीलदारांनी शिक्का मारलेला आहे. पण कुठल्याही कार्डवर तारीख नमूद केलेली नाही. आता आपण तारीख असलेली कार्डेच योजनेसाठी स्वीकारतो.

डॉ.रणजित पाटील....

तो रूग्ण भरती झाल्यानंतर 3-4 दिवस उलटून गेल्यानंतर देखील सोसायटी अॅप्रुव्हल येत नाही. जास्त केसेस रिजेक्ट करणे हे प्रत्येक विमा कंपनीचे धोरण असते. तेच धोरण ते येथे देखील अंमलात आणत आहेत. असे होऊ नये या साठी आपण कॅम्प घ्यावेत. आता आपण आरोग्य कार्ड देणार आहात. त्याचे काय झाले ? आता आपण पुन्हा रेशनकार्डवर आलो आहोत. या आरोग्य कार्डावर अधिकाऱ्यांनी शिक्का मारला असून तो देखील तारीख नमूद करायला विसरून गेलेला आहे किंवा त्याने त्या गोष्टीला महत्त्व दिलेले नाही. यात तारखेचे बंधन असेल आणि आपल्या जबाबदार अधिकाऱ्याने तारीख नमूद केली नसेल आणि त्यापासून एखादा लाभार्थी वंचित राहत असेल तर ती सर्वस्वी जबाबदारी शासनाची आहे. आता आपण कंपन्यांकडे काम दिलेले आहे. तेव्हा एक ड्राईव्ह घेऊन आरोग्य कार्डासंबंधी जरूर विचार करावा. रूग्ण भरती झाल्यानंतर बिल कोणाकडून घ्यायचे हा देखील प्रश्न निर्माण होतो. बरेच आजार असे आहेत की, त्यावर जिल्ह्यातील प्रायव्हेट डॉक्टरांकडे उपचार उपलब्ध आहेत. गर्भपिशवीचे ऑपरेशन, मणक्याचे ऑपरेशन फक्त शासकीय रुग्णालयांमध्ये करण्याचा निर्णय आपण घेतलेला आहे. जेथे एमआरआयची सुविधा उपलब्ध नाही तेथे आपण शस्त्रक्रिया कशी काय करणार आहात ? अमरावती हा एकमेव विभाग आहे की, जेथे शासनाच्या रुग्णालयात एमआरआयची सुविधा कुठेच उपलब्ध नाही. तपासणीच जर होणार नसेल तर मग तेथे शस्त्रक्रिया कशा काय होतील ? ज्या जिल्ह्यांमध्ये अशा प्रकारची सुविधा नाही तथापि, ज्या जिल्ह्यांमधील खासगी रुग्णालये शासनाच्या यादीवर असतील तर त्यांना तेथे शस्त्रक्रिया करण्याची सोय करावी.

दुसरे असे की, अमरावती हा एकमेव विभाग आहे की, येथील कोणत्याही शासकीय रुग्णालयात कर्करोगावर उपचार करण्यात येत नाहीत. एवढेच नव्हे तर कोणत्याही शासकीय रुग्णालयामध्ये रुग्णांना आंतररूग्ण म्हणून दाखल करून घेतले जात नाही. तेव्हा अशा रुग्णांसाठी आपण काही शिथिलता देणार आहात काय ?

डॉ.रणजित पाटील....

यानंतर मी वैद्यकीय शिक्षण या विषयावर बोलणार आहे. आता आपण गवगवा करून 5 हजार सिट्स वाढविल्याचे सांगितले आहे. जेथे मेडिकल कॉलेजेस आहेत तेथे आपण दीड पटीने प्रवेश क्षमता केली आहे. यंदाचे तिसरे वर्ष आहे की, विभागाचा सचिव कोर्टापुढे प्रतिज्ञापत्र देतो की, आम्ही वैद्यकीय महाविद्यालयांच्या सोयीसुविधा वाढवू, आम्हाला एससीआयची मान्यता द्यावी. आपण त्या त्या वर्षापुरती हंगामी परवानगी घेतो आणि दुसऱ्या वर्षी येरे माझ्या मागल्या सुरु होते. माझी अशी माहिती आहे की, या वर्षी सचिव देखील प्रतिज्ञापत्र देण्यास तयार नाहीत. मी आपल्याला अकोल्याचे उदाहरण देणार आहे. अकोला येथे गेल्या दोन वर्षांपासून 40 कोटी रुपये येऊन पडलेले आहेत. प्रशासकीय मान्यता, आराखडा, संकल्पचित्र, जागा उपलब्ध नाही यामुळे हा निधी पडून आहे. अकोला जिल्ह्यामध्ये कॅन्सर व टीबी रुग्णालयासाठी पैसे आलेले आहेत. अकोला जिल्ह्यातील सामान्य रुग्णालयासाठी बजेट प्रोव्हिजन आहे. पण कोठेही जागा उपलब्ध नसल्यामुळे ही सुविधा रखडलेली आहे. तेव्हा शासन जागा उपलब्ध करून देण्यासाठी काय करावे लागेल अशी विचारणा जिल्हाधिकार्याकडे करणार आहे काय ? पैसे येऊन देखील तीन-तीन वर्षे काम होत नसेल तर त्याचा फायदा सामान्य लोकांपर्यंत पोहोचणार नाही.

शिक्षण क्षेत्रासाठी आपण सन 2009 चा अधिनियम केला. एका वर्षापूर्वी आपण कला-क्रीडा शिक्षक नेमले. एक वर्ष ते काम करीत होते. ते साडेतीन हजार रुपये दरमहा वेतन घेत होते. गेल्या वर्षी त्यांना आपण नेमणुकाच दिल्या नाहीत. आजूबाजूच्या राज्यांमधील अशा प्रकारच्या शिक्षकांना 14 हजार रुपये वेतन देण्यात येते. आपल्या राज्याने या शिक्षकांना गेल्या वर्षी नेमणुका दिलेल्या नाहीत. आपण सक्तीचा व मोफत शिक्षणाचा कायदा केला आहे. त्यामुळे यावर्षी देखील

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3H 4

BGO/ ST/

भोगले..

21:10

डॉ.रणजित पाटील....

त्यांच्या नेमणुका केल्या पाहिजेत. आपण आरोग्य आणि शिक्षणासाठी केवळ तीन ते साडेतीन टक्केच तरतूद केलेली आहे. आजूबाजूची राज्ये शिक्षण व आरोग्यावर एकूण बजेटच्या 4 ते 5 टक्के एवढी तरतूद करीत आहेत. हौदातच नसेल तर बाहेर कुठून येईल. बजेटमध्येच जर तरतूद केली नसेल तर त्याचा लाभ लोकांना मिळणार तरी कसा ? यंदाचा अर्थसंकल्प हा सामान्य जनतेसाठी पूरक नसल्यामुळे निषेध व्यक्त करून मी येथेच थांबतो. धन्यवाद.

....

..5

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3H 5

BGO/ ST/

भोगले..

21:10

श्री.भाई गिरकर (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी सन 2014-15 च्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पावर बोलण्यासाठी उभा आहे.

आताच माननीय सदस्य अॅड.आशिष शेलार यांनी रिलायन्स कंपनी संबंधातील मुद्दा उपस्थित केला आहे. माजी सार्वजनिक बांधकाम मंत्री आणि विद्यमान केंद्रीय मंत्री श्री.नितीनजी गडकरी यांनी मुंबई-महाराष्ट्रामध्ये अनेक पुलांची निर्मिती केली. त्यांनी माननीय श्री.बाळासाहेब ठाकरे आणि माननीय श्री.प्रमोदजी महाजन यांचे मुंबई-पुणे प्रवास सुखकर होण्यासाठीचे स्वप्न मुंबई-पुणे एक्सप्रेस-वे बांधून पूर्ण केले. सदर काम करण्यासाठी वेगवेगळ्या कंपन्यांकडून निविदा भरण्यात आल्या होत्या. या कामासाठी रिलायन्स कंपनीने 3800 कोटी रकमेचे इतक्या रकमेचे टेंडर भरले होते. त्यावेळी सदर खर्च जास्त आहे असे त्यांच्या लक्षात आले.

यानंतर श्री.जुन्नरे....

श्री. भाई गिरकर

परंतु या मुंबई पुणे एक्सप्रेसवेचे काम एमएसआरडीसी कडून केवळ 1600 कोटी स्पर्शामध्ये पूर्ण करून घेण्यात आले. मुंबई-पुणे एक्सप्रेसवेचे सुखातीचे आलेले 3800 कोटी स्पर्शामध्ये टेंडर रद्द करून ते 1600 कोटी स्पर्शामध्ये पूर्ण करण्यात आले. आता मुंबईमध्ये जी मेट्रो रेल्वे सुरु झाली आहे त्याचे टेंडर 1600 कोटी स्पर्शामध्ये होते परंतु या कामासाठी 4000 कोटी स्पर्शाना मान्यता देण्यात आली आहे. इच्छाशक्ती असेल तर मार्ग सापडतो असे माननीय श्री. नितीनजी गडकरी म्हणत असत. त्यांनी आपल्याला जो मार्ग दाखवला होता त्याच्या विपरीत रिलायन्स आणि आघाडी शासनाचे साटेलोटे आहे की, काय असे वाटते. काल पासून मेट्रो रेल्वेच्या संदर्भातील माननीय मुख्यमंत्र्यांचे स्टेटमेंट आम्ही ऐकतो आहोत. भारतीय जनता पार्टी आणि रिलायन्सचे साटेलोटे आहे असे माननीय मुख्यमंत्री दोन दिवसापासून सांगत सुटले आहेत. परंतु आपण मेट्रोसाठी 1600 कोटी स्पर्शामध्ये काम 4 हजार कोटी स्पर्शामध्ये देत आहात यावरून कोणाचे रिलायन्सशी साटेलोटे आहे हे दिसून येते.

सभापती महोदय, रस्ते विकासाच्या संदर्भात मी माझे विचार मांडणार आहे. मुंबई-गोवा महामार्गासाठी विशेष तरतूद करण्याची आवश्यकता आहे. या महामार्गावर आज मोठ्या प्रमाणात अपघात होत आहेत. मुंबई-गोवा महामार्ग हा मृत्यूचा सापळा झालेला आहे. या महामार्गाला पर्याय म्हणून जो सागरी महामार्ग होता त्यासाठीची तरतूद या अर्थसंकल्पात कोठेही दिसत नाही. ज्यावेळी युती शासन होते त्यावेळी युती शासनाने खाड्यांवर ब्रिजेस बांधण्याचे काम हाती घेतले होते परंतु ही सर्व कामे त्यावेळी पूर्ण होऊ शकली नाही. सागरी महामार्गाचे काम या सरकारने 15 वर्षात पूर्ण केले असते तर अजून एक मार्ग तयार झाला असता व आज मुंबई-गोवा महामार्ग जो मृत्यूचा महामार्ग झाला आहे त्यामध्ये हजारो लोकांचे प्राण वाचले असते. हे सरकार कोकणाकडे नेहमी दुजाभावाने पाहत असते. आज माननीय राणे साहेबांचे महत्व या सरकारने कमी केलेले आहे. सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील चीपी विमानतळाचा गेल्या अर्थसंकल्पात उल्लेख करण्यात आला होता परंतु या अर्थसंकल्पात चीपी विमानतळाचा काही सुध्दा उल्लेख करण्यात आलेला नाही. सीवर्ल्ड जागतिक दर्जाचे होणार होते त्याचाही या अर्थसंकल्पात उल्लेख करण्यात आलेला नाही.

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

31-2

SGJ/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

21:20

श्री. भाई गिरकर

माजी सन्माननीय सदस्य श्री. सुभाष चव्हाण साहेब चीपी विमानतळाचा तसेच सीवर्ल्डचा नेहमी उल्लेख करून शासनाची स्तुती करीत असत आता तेही सदस्य नाहीत आणि चीपी विमानतळाचा तसेच सीवर्ल्डचाही विषय निघून गेलेला आहे असे मला वाटते. कोकणाबद्दलचा दुजाभाव या सरकारने या अर्थसंकल्पात केलेला आहे.

सभापती महोदय, कोकणातील बंदरांचा विकास केला गेला तर जलवाहतूक चांगल्या प्रकारे सुरु होऊ शकेल. विजयदुर्ग बंदर हे मुंबई बंदरापेक्षा चांगले बंदर आहे. या ठिकाणी बाराही महिने माल वाहतुक होऊ शकते. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या काळात विजयदुर्ग येथे आरमारी तळ होते परंतु या बंदरासाठी या अर्थसंकल्पात कोठेही तरतूद केल्याचे दिसून येत नाही.

सभापती महोदय, 1 जानेवारी, 2014 रोजी सुकन्या योजना सुरु करण्यात आली. या योजनेमध्ये आजपर्यंत किती कन्यांना लाभ देण्यात आलेला आहे याची माहिती माननीय मंत्री महोदयांनी देण्याची आवश्यकता आहे. कन्यांना लाभ देण्याचे बाजूलाच राहिले परंतु या खात्यामध्ये कोणी तरी पत्रक काढून नोकर भरती सुरु केली. 21,600 रुपये पगार दिला जाईल असे सांगण्यात आल्यामुळे गोव्यातील तऱ्णांना महिला बाल विकास खात्यांतर्गत नोकरी देतो असे सांगून हजारो बेरोजगार तऱ्णांची फसवणूक करण्यात आली आहे. सुकन्या योजनेअंतर्गत आता पर्यंत किती स्त्रीभ्रूणहत्या थांबवली गेली याची माहिती माननीय मंत्री महोदयांनी द्यावी अशी विनंती आहे.

सभापती महोदय, आदिवासी तऱ्णांना हवाई सुंदरी बनविले जाईल असे सांगून या योजनेचा ऊदोऊदो करण्यात आला. जवळ जवळ 4 कोटी रुपये या योजनेसाठी खर्च करण्यात आले परंतु एकाही आदिवासी मुलीला सरकारी किंवा खाजगी विमानात हवाई सुंदरीचे काम दिले गेले नाही. ही योजना सुरु करून आता अनेक वर्षे झालेली आहेत त्यामुळे आतापर्यंत किती आदिवासी मुलींना लाभ दिला गेला याची माहिती माननीय मंत्री महोदयांनी देण्याची आवश्यकता आहे.

..3..

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

31-3

SGJ/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

21:20

श्री. भाई गिरकर

सभापती महोदय, गेल्या साडेचार वर्षात महिलांचे सबलीकरण करण्यात आले अशी माहिती देण्यात आली.परंतु गेल्या साडेचार वर्षात जवळ जवळ 1.5 हजार महिलांचे बळी गेलेले आहेत. महिलांच्या अत्याचारांच्या प्रमाणात मोठया प्रमाणात भर पडलेली आहे. मुंबईतील उपनगरी रेल्वेतून प्रवास करणाऱ्या महिलांच्या गुन्ह्यात 80 टक्क्याने वाढ झालेली आहे. त्यामुळे या राज्यामध्ये आता महिलाही सुरक्षित राहिलेल्या नाहीत.

सभापती महोदय, आदिवासी भागामध्ये समाजकल्याण विभागांतर्गत औषधांचा साठा मुदतबाहय असतो. आश्रमशाळेच्या इमारती तोडून त्या ठिकाणी नवीन इमारती बांधण्याचे काम या शासनाने सुरु केले. परंतु आता निधी नसल्यामुळे आश्रमशाळेच्या इमारतीची कामेही ठप्प झालेली आहेत. आदिवासींच्या कल्याणासाठी कोणत्याही प्रकारचा निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला नाही. आदिवासी आश्रमशाळेतील वस्तू खरेदीमध्ये मोठया प्रमाणात भ्रष्टाचार झालेला आहे. या भ्रष्टाचाराच्या संदर्भात कोर्टानेही ताशेरे मारलेले आहेत. या विषयाच्या संदर्भात कालच माननीय सभापती महोदयांनी आश्रमशाळेतील वस्तू खरेदीच्या संदर्भात सीआयडी मार्फत चौकशी करण्याचे आदेश दिलेले आहेत. आदिवासी माणसाची मोठया प्रमाणात फसवणूक करण्यात आलेली आहे.

सभापती महोदय, फुले, आंबेडकर व शाहू महाराजांचे नाव घेऊन हे आघाडी सरकार पोळी भाजण्याचे काम करीत असते. अरबी समुद्रात छत्रपती शिवाजी महाराजांचे स्मारक उभे करण्याच्या संदर्भात 5 वर्षांनंतर रेखाचित्र तयार करण्यात आलेले आहे. या स्मारकासाठी प्रत्येक वर्षीच्या अर्थसंकल्पात 100 कोटी खर्चाची तरतूद केली जाते परंतु हे स्मारक कशा प्रकारे राहणार आहे, हे स्मारक कधी पूर्ण होणार आहे याची माहिती न देता केवळ रेखाचित्र दाखवण्यात आलेले आहे.

सभापती महोदय, पूजनीय डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांच्या स्मारकाची दर सहा डिसेंबरला घोषणा केली जाते. या सहा डिसेंबर रोजी पूजनीय डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या स्मारकाला सुस्वात केली जाईल असे सांगण्यात आले होते. परंतु या स्मारकासाठी कोणत्याही प्रकारची तरतूद करण्यात आलेली नाही. केंद्र सरकार हे स्मारक हस्तांतरित करणार होते परंतु ते सुध्दा काम

09-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

31-4

SGJ/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

21:20

श्री. भाई गिरकर

झालेले नाही. दलितांच्या भावनिक विषयाच्या संदर्भात, दलितांच्या आर्थिक विषयाच्या संदर्भात या अर्थसंकल्पात कोणत्याही प्रकारची तरतूद नसल्यामुळे या अर्थसंकल्पाचा निषेध करून मी माझे दोन शब्द पूर्ण करतो.जय हिंद, जय महाराष्ट्र.

...5..

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. रामनाथ मोते (कोकण विभाग शिक्षक) : सभापती महोदय,अर्थसंकल्पावर विचार मांडण्याची संधी दिल्याबद्दल आपले प्रथमतः आभार मानतो. आज सकाळी सभागृह सुरु झाल्यापासून मी सभागृहात उपस्थित आहे. या सभागृहात ज्या आमदारांचा शिक्षणाशी संबंध आहे, जे सदस्य शिक्षण विभागाचे प्रतिनिधित्व करतात अशा सन्माननीय सदस्यांना या सभागृहात सर्वात शेवटी बोलण्याची संधी मिळते यावरून शासनाची मानसिकता कशी आहे, शासनाची शिक्षणाबद्दलची प्रायोरिटी काय आहे हे दिसून येते.

सभापती महोदय, पुरवणी अर्थसंकल्पावर माझे विचार मी थोडक्यात मांडणार आहे. शासनमान्य अनुदानित प्राथमिक शाळा, माध्यमिक शाळा किंवा उच्च माध्यमिक शाळांना अनुदान देण्याच्या संदर्भातील प्रस्ताव शालेय शिक्षण विभागाकडून वित्त विभागाकडे येत असते. वित्त विभागाकडे प्रस्ताव आल्यानंतर त्यामध्ये वेगवेगळ्या त्रुटी काढून हे प्रस्ताव फेटाळले जातात. वित्त विभागाने हरकत घेतल्यामुळे किंवा वित्त विभागाने त्रुटी काढल्यामुळे शाळांना, संस्थांना, तुकड्यांना अनुदान मिळू शकत नाही. राज्यातील 574 प्राथमिक शाळा आणि 58 माध्यमिक शाळा या शासनाच्या निकषानुसार मूल्यांकनास पात्र ठरलेल्या आहेत.

यानंतर श्री. अजित....

श्री.रामनाथ मोते.....

या शाळा पात्र ठरल्या म्हणून शासनाने आदेश काढले. या शाळा अनुदानपात्र आहेत म्हणून घोषित केले. परंतु त्या संदर्भातील कोणतीही तरतूद या अर्थसंकल्पामध्ये केलेली दिसत नाही. पुरवणी मागण्या सादर होतील त्यावेळी आम्हाला नक्की काय ते समजेल. 574 प्राथमिक शाळांचा आणि 58 माध्यमिक शाळांच्या अनुदानाचा प्रश्न गांभीर्याने घेऊन सोडविण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, 3 हजार 26 प्राथमिक शाळांमधील तुकड्या आणि 174 माध्यमिक शाळातील वर्ग तुकड्या अनुदानास पात्र ठरल्या आहेत. शासनाने याची यादी घोषित केलेली आहे. परंतु वित्त विभागाने मंजूरी न दिल्यामुळे, अर्थसंकल्पामध्ये कोणतीही तरतूद न केल्यामुळे अनुदान मिळालेले नाही. या तुकड्यास अनुदान मिळण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, सन 2001-2002 पासून शासनाने मूळ पदांमध्ये वाढ झाल्यास त्या पदांना शासन मान्यता मिळाल्याशिवाय संबंधित शिक्षकांना वेतन देऊ नये असे आदेश काढले आहेत. या पायाभूत पदांना वित्त विभागाची मान्यता मिळाल्याशिवाय शिक्षण विभाग मान्यता देऊ शकत नाही. यास होणारा विलंब वित्त विभागाच्या स्तरावर होत आहे. मला खेदाने नमूद करावेसे वाटते की, सन 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014 असे सहा वर्षांचे प्रस्ताव प्रलंबित आहेत. दोन महिन्यांपूर्वी तीन वर्षांचे प्रस्ताव मान्य केलेले आहेत. जवळपास 895 पदे आहेत. सन 2008 पासून 895 शिक्षक काम करीत आहेत. त्या पदांना शासनाने मंजूरी दिली. पण वेतन देण्याच्या संदर्भात शासनाने कोणतीही तरतूद केलेली नाही. ती तरतूद करण्याची आवश्यकता आहे. ही तरतूद होत नसेल तर ती पुरवणी मागण्यांद्वारे किंवा अन्य मार्गाने करावी. पायाभूतपेक्षा वाढीव पदांना प्रथम दिनांकांच्या नेमणुकीपासून मान्यता द्यावी. जेव्हा पासून हे शिक्षक काम करीत आहेत तेव्हापासून आपण या पदांना मान्यता द्यावी. कारण ते अनुदानित कनिष्ठ महाविद्यालयात काम करीत असल्यामुळे त्यांचा तो अधिकार आहे. तेव्हा या सर्व शिक्षकांना मूळ दिनांकांच्या नेमणुकीपासून मान्यता देण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, राज्य शासनाच्या कर्मचाऱ्यांना कालबद्ध पदोन्नती मिळते. शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना कालबद्ध पदोन्नती देण्याचा विषय वित्त विभागाकडे प्रलंबित आहे. या कालबद्ध पदोन्नतीच्या संदर्भात अर्थसंकल्पामध्ये कोणत्याही प्रकारची तरतूद केलेली नाही.

..2..

श्री.रामनाथ मोते.....

सभापती महोदय, दैनिक सामना मध्ये नेटसेटग्रस्त प्राध्यापकांच्या संदर्भात एक बातमी आली आहे. प्राध्यापक नेटसेट झाले नाहीत म्हणून त्यांची थकबाकी देण्याचे शासनाने टाळले आहे. तेव्हा वित्त विभागाने नेटसेट प्राध्यापकांचे थकीत वेतन देण्याचा विचार करावा.

सभापती महोदय, राज्य शासनाने मध्यंतरी एक धोरणात्मक निर्णय घेतला की, यापुढे शिक्षण क्षेत्रामध्ये शिक्षकांची नियुक्ती होईल त्यामध्ये 50 टक्के महिला शिक्षिका असल्या पाहिजेत. शासनाने खूप चांगला निर्णय घेतलेला आहे. आमच्या महिला भगिनी अत्यंत प्रामाणिकपणे काम करतात. त्यांना शिक्षण क्षेत्रामध्ये 50 टक्के संधी मिळाली पाहिजे. त्या अनुषंगाने बीएड आणि डीएड कॉलेजेसमध्ये 50 टक्के महिलांसाठी प्रवेशाची अट घातली पाहिजे.

सभापती महोदय, या ठिकाणी आयटीआयच्या संदर्भात उल्लेख करण्यात आला. आयटीआयमध्ये शिक्षण घेणारे विद्यार्थी हे अत्यंत हलाखीचे जीवन जगणारे असतात. या विद्यार्थ्यांनी आयटीआयचे प्रशिक्षण घेतल्यानंतर त्यांना खऱ्या अर्थाने रोजगार उपलब्ध झाला पाहिजे. तेव्हा त्या विद्यार्थ्यांना ज्या क्षेत्रामध्ये संधी मिळणार आहे अशा नावीन्यपूर्ण रोजगाराचे ट्रेड आयटीआयमध्ये सुरु करणे आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, वित्त विभागामार्फत शिक्षण विभागाला अनुदान दिले जाते. शिक्षण विभागाने एक नवा आदेश काढलेला आहे.त्यानुसार संपूर्ण शिक्षणक्षेत्र आयुक्तांच्या हातामध्ये जाणार आहे. शिक्षण विभागाचे एकूण 8 संचालक आहेत. शासनाने एक धोरणात्मक निर्णय घेऊन या सर्वांचे अधिकार काढून ते आयुक्तांकडे दिलेले आहेत. मुंबईतील शिक्षण विभागाची कार्यालये पुणे येथे हलविण्याचा निर्णय घेतलेला आहे. गेल्या तीन महिन्यात मी पुण्याला चार वेळा जाऊन आलो.

सभापती महोदय, शाळेतील मुख्याध्यापकांना बसण्यासाठी मोठी केबीन असते, परंतु आमच्या शिक्षण संचालकांना मोठी केबीन सोडा त्यांना बसण्यासाठी खुराड्याएवढी जागा दिलेली आहे. चार महिन्यात तो निर्णय बदलेल हा भाग निराळा. शिक्षणक्षेत्र एका व्यक्तीच्या ताब्यात देणे बरोबर नाही त्याचा फेरविचार करण्याची आवश्यकता आहे.

श्री.रामनाथ मोते.....

सभापती महोदय, या ठिकाणी माननीय राज्यमंत्री श्री.राजेंद्र मुळक उपस्थित आहेत. महिलांच्या संदर्भात शासनाने काही चांगले निर्णय घेतले आहेत. महिलांची प्रसूती रजा 90 दिवसांची होती ती 180 दिवसांची केली. दत्तक मूल घेणाऱ्या महिलांना सुध्दा 90 दिवसांची प्रसूती रजा देय केलेली आहे. परंतु 90 दिवसांऐवजी 180 दिवसांची रजा देण्याचा धोरणात्मक निर्णय दत्तक मूल घेणाऱ्या महिलांना लागू केलेला नाही.

श्री.दिवाकर रावते : दत्तक मूल किती वर्षांचे असावे यावर ते अवलंबून आहे.

श्री.रामनाथ मोते : सभापती महोदय, मुलाचे संगोपन करण्यासाठी प्रसूती रजे इतकी रजा दत्तक घेणाऱ्या महिलेला मिळावी असा निर्णय घ्यावा अशी विनंती आहे.

सभापती महोदय, माननीय वित्त राज्यमंत्री श्री.राजेंद्र मुळक यांचेकडून मला काल एक पत्र मिळाले. त्यामध्ये नमूद केलेले आहे की, दत्तक घेणाऱ्या महिलेने मुलाला जन्म दिलेला नसल्यामुळे त्या मुलाच्या संगोपनाची जबाबदारी त्यांच्यावर नसते म्हणून मूल दत्तक घेणाऱ्या महिलांना अशी रजा देता येत नाही. या संदर्भात फेरविचार करण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, आता शिक्षण हक्क विधेयक लागू झालेले आहे. कला आणि क्रीडा शिक्षकांना खूप महत्व प्राप्त झाले आहे. ते अंशकालीन असले तरी ते शिक्षक महत्वाचे आहेत. तेव्हा त्यांच्या नेमणुका होणे, त्यांना वेळेवर पगार मिळणे, वेळेवर मानधन मिळणे आवश्यक आहे. तसेच इतर राज्यांमध्ये अशा शिक्षकांच्या मानधनात वाढ होते त्याप्रमाणे येथेही वाढ होणे आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, मी शेवटचा अतिशय गंभीर विषय येथे मांडत आहे. आपण शाळांना आणि संस्थांना अनुदान देतो. परंतु संस्थाचालक महिला शिक्षिकांचा छळ करतात, त्यांच्यावर अन्याय करतात. त्याची दखल हे शासन अजिबात घेत नाही. मी हा विषय शालेय शिक्षण राज्यमंत्री प्रा.फौजिया खान यांच्याकडे मांडला. ही गोष्ट सांगावी की नाही असा गंभीर प्रश्न माझ्या समोर आहे. पण मला तो सांगितला पाहिजे. ठाणे जिल्ह्यामध्ये एक शाळा आहे. त्या शाळेचे संस्थाचालक शाळेतील शिक्षिकांना केबीनमध्ये बोलावून त्यांना उघड्या नागड्या नाचवितो. माननीय शालेय शिक्षण राज्यमंत्री प्रा.फौजिया खान यांच्याकडे सहा महिन्यांपूर्वी मी हा विषय मांडला होता. त्यांनी तातडीने चौकशी करून अहवाल देण्यास सांगितले होते. परंतु अद्यापही पान हललेले नाही.

यानंतर श्री.बोर्डे....

श्री.रामनाथ मोते....

या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, आपण कशासाठी अशा शाळा सुरु ठेवल्या, कशासाठी अशा संस्था चालकांना अनुदान देता ?

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी सांगितल्यानुसार या घटनेला खरोखरच सहा महिने झाले असतील तर ती लाजिरवाणी बाब आहे. उद्या संध्याकाळपर्यंत या संदर्भातील वास्तव सभागृहाला समजण्यासाठी शासनाला निवेदन करण्याबाबत निदेश द्यावेत.

तालिका सभापती : हे प्रकरण गंभीर असून या बाबत सभागृहात निवेदन झाले पाहिजे. परंतु वेळेचे बंधन असता कामा नये. मी माननीय सभापतींशी बोलून वेळ निश्चित करतो व सांगतो.

श्री.रामनाथ मोते : महोदय, त्या शाळेमध्ये 17 शिक्षिका आहेत. हे प्रकरण जर त्या शिक्षिकांच्या घरी समजले तर त्यांचे जीवन उद्ध्वस्त होईल. या सर्व शिक्षिकांना मी अतिशय गोपनीयतेने घेऊन माननीय शिक्षण मंत्री, माननीय शिक्षण राज्यमंत्री यांची भेट घेतली आणि त्यांना लेखी निवेदन दिले. माननीय मंत्री महोदयांनी सहा महिन्यांपूर्वी आदेश देऊन सुध्दा शिक्षण संचालक व शिक्षण उप संचालक यांनी त्या आदेशाची कसल्याही प्रकारे दखल घेतली नाही. महिलांचे शोषण करणाऱ्या अशा संस्था चालकांना पाठीशी घातले जात असेल तर ते योग्य नाही. या निमित्ताने एवढेच विचारु इच्छितो की, ज्या शाळांमध्ये असे प्रकार घडतात त्या शाळा आणि त्यांचे अनुदान शासन बंद का करीत नाही ?

महोदय, आपण मला बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल आपले आभार मानतो व माझे भाषण पूर्ण करतो.

तालिका सभापती : आता माननीय वित्त राज्यमंत्र्यांनी उत्तरास सुस्वात करावी.

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, विधानसभा सभागृहात टोलच्या संदर्भात काही तरी घोषणा करण्यात आल्याचे आम्हाला टी.व्ही. चॅनेलवरून कळाले. कदाचित माननीय श्री.अजितदादा पवार हे राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे असल्यामुळे त्यांनी टोलची घोषणा केली असेल. माननीय श्री.राजेंद्र मुळक साहेब, आपण काँग्रेस पक्षाचे असल्यामुळे आपण एल.बी.टी. च्या संदर्भात घोषणा केली पाहिजे. अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेला उत्तर देताना आपण अगोदर एल.बी.टी.च्या बाबतीत बोलले पाहिजे.

श्री.दिवाकर रावते : महोदय, विधानसभा सभागृहात जशी टोलच्या बाबतीत घोषणा झाली तशीच घोषणा या सभागृहात एल.बी.टी.च्या बाबतीत झाली पाहिजे.

श्री.राजेंद्र मुळक : महोदय, माझे उत्तर पूर्ण झाल्यानंतर सन्माननीय सदस्यांना जे काही विचारावयाचे असेल ते त्यांनी विचारावे.

श्री.विनोद तावडे : महोदय, माननीय राज्यमंत्री श्री.राजेंद्र मुळक हे पाणी पीत पीत मांडत असणारा अर्थसंकल्प आम्ही ऐकला आहे. मी पुन्हा एकदा सांगतो की, खालच्या सभागृहात टोलच्या बाबतीत घोषणा झालेली आहे. माननीय राज्यमंत्री अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेला उत्तर देण्यापूर्वी एल.बी.टी.च्या बाबतीत बोलणार असतील तरच आम्हाला त्यांचे उत्तर ऐकायचे आहे, अन्यथा आम्हाला त्यांचे उत्तर ऐकायचे नाही. कारण एल.बी.टी. हा विषय आमच्या दृष्टीने अतिशय महत्त्वाचा आहे.

तालिका सभापती : मी सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देतो की, अतिरिक्त अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेवर अनेक सन्माननीय सदस्यांनी आपापली मते मांडली आहेत. त्यांनी मांडलेल्या मुद्द्यांचे गांभीर्य लक्षात घेऊन माननीय राज्यमंत्री या चर्चेला उत्तर देणार आहेत. ज्या सन्माननीय सदस्यांनी निरनिराळे प्रश्न उपस्थित केले आहेत ते महत्त्वाचे नाहीत काय ?

(विरोधी पक्षाचे सन्माननीय सदस्य उभे राहू एकत्रित बोलतात.)

तालिका सभापती : मी सन्माननीय सदस्यांना सांगू इच्छितो की, आपण खाली बसावे. मी सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभा फडणवीस यांना 19 मिनिटे, डॉ.नीलम गोऱ्हे यांना 11 मिनिटे, सन्माननीय सदस्य अॅड.आशिष शेलार यांना 27 मिनिटे, डॉ.रणजित पाटील यांना 14 मिनिटे बोलण्याची संधी दिली. तसेच सन्माननीय सदस्य श्री.भाई गिरकर यांना सुध्दा पुरेसा वेळ दिला

तालिका सभापती.....

आहे. मी पुन्हा एकदा सांगतो की, कृपया सन्माननीय सदस्यांनी आपापल्या जागेवर बसावे.

श्री.हेमंत टकले : सभापती महोदय, सभागृहामध्ये जो अतिरिक्त अर्थसंकल्प मांडण्यात आला होता त्यावर दोन्ही बाजूच्या अनेक सन्माननीय सदस्यांनी आपल्या भावना व्यक्त केलेल्या आहेत. आता माननीय वित्त राज्यमंत्री या चर्चेला उत्तर देणार आहेत. त्यांनी उत्तर कसे द्यावे हा सर्वस्वी त्यांचा अधिकार आहे. परंतु माननीय वित्त राज्यमंत्र्यांचे उत्तर ऐकून न घेता, एका विशिष्ट मुद्द्याने उत्तराची सुखात केली तरच आम्ही ऐकू अशी हटवादी भूमिका घेण्याचे काहीच कारण नाही. या अर्थसंकल्पावरील चर्चेला माननीय अर्थ राज्यमंत्र्यांनी दिलेले उत्तर संपूर्णपणे ऐकल्यानंतर जर सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते किंवा सन्माननीय सदस्यांना काही आक्षेप असेल तर तो त्यांना नोंदविता येईल.

श्री.विनोद तावडे : महोदय, अनेक महिन्यांपासून आम्ही एल.बी.टी. च्या बाबतीत बोलत आहोत. माननीय श्री.शरद पवार साहेबांनी सुध्दा बैठकीत एल.बी.टी. बाबत जाहीरपणे वक्तव्य केलेले आहे. माननीय राज्यमंत्र्यांनी उत्तराच्या भाषणाची सुखात एल.बी.टी. पासून करावी. जर त्यांना या विषयावर भाष्य करावयाचे नसेल तर आम्हाला त्यांचे भाषण ऐकायचे नाही.

तालिका सभापती : मी सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देतो की, माननीय राज्यमंत्र्यांनी अतिरिक्त अर्थसंकल्पावरील संपूर्ण चर्चा ऐकलेली आहे. सन्माननीय सदस्यांनी उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांवर त्यांना उत्तर द्यावयाचे आहे. एल.बी.टी. हा विषय सुध्दा महत्त्वाचा आहे. माननीय राज्यमंत्री या विषयी बोलतील. त्यांनी कशावर बोलावे आणि कशावर बोलू नये हे मी सांगू शकत नाही. आता सन्माननीय सदस्यांनी खाली बसावे. माननीय वित्त राज्यमंत्र्यांनी आपल्या भाषणास सुखात करावी.

श्री.राजेंद्र मुळक (वित्त राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, 2014-15 च्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पावरील चर्चेच्या वेळी अनेक सन्माननीय सदस्यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले.

महोदय, माननीय विरोधी पक्ष नेते आज फॉर्ममध्ये आहेत. ते मला डिक्टेट करीत आहेत. मी त्यांचा फार फार मान ठेवतो. माझी विनंती आहे की, त्यांनी माझे उत्तर एकावे.

महोदय, अतिरिक्त अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेमध्ये सन्माननीय सदस्य सर्वश्री अॅड.निरंजन डावखरे, रामदास कदम, हरिसिंग राठोड, दिवाकर रावते, किरण पावसकर, भाऊसाहेब फुंडकर, भाई जगताप, नरेंद्र पाटील, डॉ.दीपक सावंत, प्रकाश बिनसाळे, श्रीमती शोभा फडणवीस, डॉ.नीलम गोन्हे, अॅड.जयदेव गायकवाड, अॅड.आशिष शेलार, हेमंत टकले, डॉ.रणजित पाटील, भाई गिरकर यांनी आपापली मते मांडली. सर्वच सन्माननीय सदस्यांनी या चर्चेच्या माध्यमातून अनेक सूचना केल्या.

महोदय, दिनांक 5 जून, 2014 रोजी राज्याचा अतिरिक्त अर्थसंकल्प सभागृहात मांडण्यात आला. या अर्थसंकल्पामुळे संपूर्ण राज्यात अत्यंत मोठा आत्मविश्वास निर्माण झाला. पुढील कालखंडात राज्यामध्ये कशाप्रकारे आमूलाग्र बदल होऊ शकतो असा विश्वास राज्यातील जनतेला त्यातून....

(विरोधी पक्षाचे सन्माननीय सदस्य घोषणा देतात.)

तालिका सभापती : मी सन्माननीय सदस्यांना सांगू इच्छितो की, कृपया त्यांनी आपापल्या जागेवर बसावे.

नंतर श्री.कांबळे....

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, मी विरोधी पक्षाची भूमिका स्पष्ट करतो. विरोधी पक्षाचीच नाही तर राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाच्या नेत्यांचीही हीच भूमिका आहे. राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाची भूमिका मला माहित नाही. एलबीटी रद्द झाला पाहिजे ही राज्यातील तमाम 11 कोटी जनतेची मागणी आहे. माननीय मंत्री सुस्त्रातीलाच या मागणीच्या विषयी बोलणार असतील तर ठीक आहे. ते फार गोल गोल बोलतात. ते या संदर्भात बोलणार असतील तरच आम्ही थांबतो नाही तर थांबत नाही. आम्हाला त्यांचे भाषण ऐकायचे नाही.

श्री. राजेंद्र मुळक : सभापती महोदय, अर्थसंकल्पावरील चर्चेत जवळपास 18 सन्माननीय सदस्यांनी आपले मनोगत, भूमिका व्यक्त केली आहे, सूचना केल्या आहेत. आता अमुक उत्तर द्या, अशीच सुस्त्रात करा हे सांगणे बरोबर नाही. जनतेच्या भावना फक्त विरोधी पक्षालाच माहित आहेत का ? जनतेच्या भावनांची अत्यंत चांगल्या पध्दतीने जाणीव असणारी मंडळी आम्ही आहोत. विनोदजी, आपले नाव 'व्ही' वस्त्र सुरू होते. 'व्ही' फॉर 'विरोधी पक्षनेता' व 'आर' फॉर 'राजेंद्र' म्हणजे 'राज्यकर्ते' आणि हे कायम राहणार आहे हे लक्षात ठेवा. मला फक्त याच बाकावरच्या सदस्यांच्या प्रश्नांना उत्तर द्यायचे नाही. मी संपूर्ण सभागृहाने व्यक्त केलेल्या भावनांचा आदर करून उत्तर देणार आहे. त्यामुळे सन्माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी राईट टू रिप्लाय मध्ये विचारावे. मी त्यांच्या सर्व प्रश्नांना उत्तर देईन.

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, माननीय मंत्र्यांनी माझे नाव घेतले आहे. त्यामुळे मी बोलू इच्छितो. 'व्ही' फॉर 'विनोद' आहे, 'व्ही' फॉर 'अन्यायाच्या विरोधात विरोध आहे', 'व्ही' फॉर 'व्हिक्टरी' आहे आणि 'आर' फॉर 'रफूचक्कर' आहे. आता तुम्हाला रफूचक्कर व्हावे लागेल हे जनतेने दाखविले आहे. आपण एलबीटीवर बोलावे नाही तर आम्ही बहिर्गमन करतो.

(विरोधी पक्षातील अनेक सन्माननीय सदस्य बहिर्गमन करतात.)

श्री. राजेंद्र मुळक : सभापती महोदय, हा नेहमीचाच प्रकार आहे. कारण चांगले ऐकण्याचे यांचे कानच नाहीत. असा पळपुटेपणा सभागृहाने नेहमीच पाहिला आहे.

सभापती महोदय, अनेक सन्माननीय सदस्यांनी अनेक विषयाच्या बाबतीत प्रश्न मांडले. आता जनतेमध्ये नव्याने आत्मविश्वास निर्माण झाला आहे. प्रामुख्याने तस्त्रा वर्गामध्ये अत्यंत मोठा

श्री. राजेंद्र मुळक

आत्मविश्वास आहे. मी 2 दिवसांपासून अनेक चॅनेलवर अनेक लोकांची संभाषणे ऐकत होतो, अनेक वर्तमानपत्रांच्या माध्यमातून अनेक लोकांचे अभिप्राय वाचत होतो. भविष्यात सस्टेनेबल कामकाज कसे राहिले पाहिजे, त्याला आधार असणारा अर्थसंकल्प कसा असला पाहिजे या संदर्भातील मते अनेक तज्ज्ञांनी मांडली आहेत.

सभापती महोदय, मी आपल्याला सांगू इच्छितो की, शासनाने शेतकऱ्यांना दिलासा देण्यासाठी ठिबक सिंचन योजना, कापसावरील कर 5 टक्क्यांवरून 2 टक्के करणे या संदर्भात अनेक निर्णय घेतले आहेत. सिमेंट नाला बांध संदर्भात महत्त्वाचा निर्णय घेतला आहे. औद्योगिक क्षेत्रात गुंतवणूक आणि परकीय गुंतवणूक यामध्येही आपले राज्य अग्रगण्य राहिले आहे. अनेक सन्माननीय सदस्यांनी उद्योगाच्या संदर्भात विचारणा केली. मी आपल्या माध्यमातून सभागृहाला सांगू इच्छितो की, एफडीआयची सर्वात मोठी गुंतवणूक आज आपल्या राज्यात आहे. परकीय गुंतवणुकीमध्ये आपले राज्य क्रमांक 1 वर राहिले आहे.

सभापती महोदय, शासनाने वस्त्रोद्योग धोरण, वीज वितरण व्यवस्थेचे बळकटीकरण अशा योजना घेतल्या आहेत. इन्फ्रा-1 प्रकल्प सुरू करून तो यशस्वीरित्या पूर्ण केला आहे. इन्फ्रा-2 प्रकल्प सुरू झाला आहे आणि तोही यशस्वीरित्या चालविण्यात येत आहे. फिडर सेपरेशनचा कार्यक्रम मोठ्या स्वरूपात घेतला आहे आणि त्यामध्ये इक्विटी टाकली आहे. वित्तीय संस्थांकडून पैसा उभा केला आहे. राज्यातील उद्योगांना, शेतीला, घरगुती, व्यापारी अशा सर्वांच्या बाबतीतील विजेच्या संदर्भात विचार केला आहे. आपण आपल्या राज्यात वीज निर्मिती करून वीज वितरण प्रणाली अधिक बळकट करण्याचा प्रयत्न केला आहे. काही शहरांमध्ये फ्रॅंचायजीच्या माध्यमातून वीज वितरण प्रणाली हातामध्ये घेतली आहे. मी 6 महिन्यांपूर्वी केंद्रीय ऊर्जा मंत्र्यांच्या परिषदेत गेलो होता. आपल्या महावितरणच्या वितरण प्रणालीचे रिफॉर्मस अनेक राज्यांनी आत्मसात करण्याचा प्रयत्न केला आहे. गुजरात, मध्यप्रदेश, तामिळनाडू या राज्यांनी आपल्या वीज वितरण प्रणालीची प्रशंसा केली आहे. फ्रॅंचायजी सिस्टिम, लॉसेस कव्हर करण्याची सिस्टिम, लोडशेडिंगचा कार्यक्रम संदर्भात शिस्त बांधण्याचा कार्यक्रम तयार केला असून त्या संदर्भातील

श्री. राजेंद्र मुळक

अनेक बाबींमध्ये महत्त्व प्राप्त झाले आहे. रस्ते विकासाचा कार्यक्रम आहे. मुंबई विमानतळाच्या संदर्भात 14574 कोटी स्म्ये खर्चाच्या प्रकल्पाला केंद्र शासनाने तत्त्वतः मंजुरी दिली आहे. आपण त्या संदर्भातील भू-संपादनाची कार्यवाही पूर्ण केली आहे. बंदरे विकास कार्यक्रमाला अत्यंत महत्त्वाचे स्थान या अर्थसंकल्पात दिले आहे. आरोग्य विषयक सुविधा, महिलांच्या कल्याणासाठी योजना, अल्पसंख्याक विकासासाठी अनेक कार्यक्रम मांडण्याचा प्रयत्न केला आहे. अल्पसंख्याक विकास विभागासाठी यावेळी 362 कोटी स्म्यांची तरतूद केली आहे. अनेक स्मारकांच्या संदर्भात निर्णय घेतले आहेत.

शिवाजी महाराजांच्या प्रस्तावित स्मारकासाठी अर्थसंकल्पात 100 कोटी स्म्यांची तरतूद केली आहे. राजर्षी शाहू महाराज यांच्या स्मारकासाठी साडे तीन कोटी स्म्यांची तरतूद केली आहे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे स्मारक उभारण्यासाठी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांची विशेष प्राधिकरण म्हणून नियुक्ती केली आहे. सल्लागार नियुक्त करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. मराठी भाषेच्या संदर्भात अत्यंत महत्त्वाचा निर्णय घेतला आहे. 80 कोटी 20 लाख स्म्यांचा आराखडा मंजूर केला आहे. दुर्मीळ ग्रंथांचे संगणकीकरण करण्याचे काम पूर्णत्वास आणले आहे. कर सवलतीमध्येही अनेक महत्त्वाचे निर्णय घेतले आहेत. देश पातळीवर सर्व स्तरांवर आपले राज्य क्रमांक 1 वर आले आहे. महसुली जमा, महसुली खर्च, कर्ज या संदर्भात विचार मांडण्यात आले. नियोजन आयोगाने सर्व राज्यांना कर्ज मर्यादा ठरवून दिली आहे. आपल्या जीएसडीपीनुसार आपण 23 टक्क्यांपर्यंत कर्ज घेऊ शकतो. आपण 17 टक्क्यांपर्यंत कर्ज घेतले आहे. आपण कर्ज घेण्याच्या मर्यादेच्या आत आहोत. कर्ज घेणे चुकीचे नाही. कर्ज घेतल्यावर त्याचा व्यवस्थित विनियोग करणे, व्यवस्थित कर्जाची परतफेड करणे गरजेचे असते. आपण त्याप्रमाणेच सर्व कामे करीत आहोत. राज्यात इन्फ्रास्ट्रक्चर निर्माण करण्यासाठी प्राथमिक स्वस्मात कर्ज उचलले आहे. आपली इक्विटी लागत असेल तेथे इन्फ्रास्ट्रक्चर निर्माण करण्यासाठी आपण कर्जाचा विनियोग केला आहे.

(नंतर श्री. रोझेकर

श्री.राजेंद्र मुळक.....

ओव्हरड्राफ्ट घेण्यासंबंधी काही सन्माननीय सदस्यांनी मुद्दा उपस्थित केला आहे. सन 2005 नंतर आजच्या तारखेपर्यंत एकदाही ओव्हरड्राफ्ट आपल्या राज्याने घेतलेला नाही.

सभापती महोदय, महसुली जमा व खर्च याबाबत सांगावयाचे झाले तर एकूण महसुली जमा या वर्षी 2,01,852.33 कोटी रुपयांची होती, जी अतिरिक्त अर्थसंकल्पात 2,12,378.12 कोटी रुपयांपर्यंत आणलेली आहे. जी वाढ झाली आहे, ती साधारणपणे 10525.79 कोटी रुपयांची झालेलेली आहे. दरवर्षी महसुली जमा त्या हिशेबाने वाढत गेली आहे. अतिरिक्त अर्थसंकल्पात 2,12,321.23 कोटी रुपये एवढा महसुली खर्च झालेला आहे.

सभापती महोदय, काही महत्त्वाचे निर्णय या अर्थसंकल्पीय चर्चेनंतर शासनाने घेतले आहेत. राज्याचा सामाजिक समतोल आणि राज्याला आवश्यक असतील त्या सर्व बाबी लक्षात घेऊन शासनाने काही निर्णय घेतलेले आहेत. गेल्या 4 वर्षांपासून ओबीसीची 1800 कोटी रुपयांची शिष्यवृत्ती देणे बाकी आहे, अशी माहिती अनेक सन्माननीय सदस्यांनी दिली आणि विनंती केली की, ही शिष्यवृत्ती तातडीने देण्यात यावी. मी आपल्या माध्यमातून सांगू इच्छितो की, आजच या संदर्भातील निर्णय शासनाने घेतला आहे. सन 2014-2015 या अर्थसंकल्पात मागासवर्गीय मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्तीसाठी 459.46 कोटी रुपये, मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण व परीक्षा फी योजनेअंतर्गत 121.07 कोटी रुपये आणि इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्तीसाठी 288.57 कोटी रुपये एवढा नियतव्यय उपलब्ध करून दिलेला आहे. या व्यतिरिक्त शिष्यवृत्तीसाठी वाढीव तरतूद करण्याची वेळ आली तर निश्चितपणे ती करण्यात येईल.

सभापती महोदय, अनेक सन्माननीय सदस्यांनी विनंती केली की, दिनांक 22 मार्च, 1920 मध्ये माणगाव, तालुका हातकणंगले, जिल्हा कोल्हापूर येथे राजर्षी शाहू महाराजांच्या प्रेरणेने डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या अध्यक्षतेखाली अस्पृश्यांची पहिली परिषद आयोजित करण्यात आली होती. हा दिवस, ही वेळ, हा क्षण लक्षात घेऊन आणि या सभागृहातील काही सन्माननीय सदस्यांनी, विशेषतः श्री.जयदेव गायकवाड यांनी विनंती केली होती. या परिषदेमध्ये शाहू महाराजांनी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या बाबतीत असा उल्लेख केला होता की, "तुम्ही,

श्री.राजेंद्र मुळक.....

तुमच्यासाठी खरा पुढारी शोधून काढला आहे, याबद्दल मी तुमचे अंतःकरणपूर्वक अभिनंदन करतो. माझी खात्री आहे की, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तुमचा उध्दार केल्याशिवाय राहणार नाहीत. इतकेच नव्हे तर अशी एक वेळ येईल की, ते सर्व हिंदुस्थानचे पुढारी होतील." हे राजर्षी शाहू महाराजांचे भाकीत खरे ठरले. माणगांव या ठिकाणी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे स्मारक उभे करण्यासाठी 10 कोटी रुपयांची तरतूद मी आता जाहीर करतो.

सभापती महोदय, विधानसभा आणि या सभागृहातील सन्माननीय सदस्यांची अशी विनंती होती की, विद्यमान आमदारांना त्यांचा 2 कोटी रुपये स्थानिक विकास निधी निवडणुकीपूर्वी वापरण्याची परवानगी द्यावी. या संदर्भात शासनाने निर्णय घेतला असून त्यांची विनंती मान्य केली आहे. आता ते हा निधी निवडणुकीपर्यंत वापरू शकतील.

सभापती महोदय, टोलच्या संदर्भात अनेक सन्माननीय सदस्यांनी, अनेक बाबींबाबत चर्चा केली. आज विरोधी पक्षनेतेही बोलले. सन्माननीय सदस्य श्री.नरेंद्र पाटील यांनी सुध्दा मुद्दा उपस्थित केला होता. याबाबत मी सांगू इच्छितो की, राज्यातील विविध रस्त्यातील खाजगीकरणाच्या प्रकल्पांवर राज्यात एकूण 166 पथकर स्थानके आहेत. त्यापैकी सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे 73, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाचे 53 व केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय महामार्गावरील 40 पथकर स्थानके आहेत. यापैकी सार्वजनिक बांधकाम विभागांतर्गत 31 प्रकल्पांवरील 34 पथकर स्थानके व महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाच्या 2 प्रकल्पांवरील 2 पथकर स्थानके बंद करण्यात येतील. याकरिता अंदाजे 306 कोटी रुपये परतावा रक्कम रद्द करण्यात येईल. तसेच राज्य रस्ते विकास महामंडळातर्फे केलेल्या नागपूर-घोटी-सिन्नर रस्त्यावर असलेली 8 पथकर स्थानके अशी एकूण 44 स्थानके बंद करण्यात येतील. याकरिता महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाला पथकर शुल्क वसुलीद्वारे मिळणाऱ्या वार्षिक उत्पन्नाच्या प्रमाणात अंदाजे 40 कोटी रुपये प्रति वर्ष भरपाई देण्यात येईल. रस्त्यांची देखभाल व दुरुस्ती शासनाच्या सार्वजनिक बांधकाम विभागातर्फे करण्यात येईल. या सोबतच एस.टी.महामंडळाच्या सर्व बसेसला महाराष्ट्रात सार्वजनिक बांधकाम विभागांतर्गत व महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळांतर्गत

...3....

श्री.राजेंद्र मुळक.....

महामार्ग वगळता टोल भरावा लागणार नाही. अशा प्रकारचा निर्णय आज आपण घेतला आहे.

सभापती महोदय, अनेक सन्माननीय सदस्यांनी पाणी पुरवठ्याच्या योजने संदर्भात चर्चा केली आणि पाणी पुरवठा योजनेमध्ये 10 टक्के लोकवर्गणीची अट शिथिल करण्यात यावी, अशा प्रकारची विनंती केली. राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत अंमलबजावणी होत असताना आतापर्यंत 1 लाख 4 हजार 88 गावे, वाड्या, वस्त्या मध्ये पाणी पुरवठा योजना हाती घेण्यात आलेल्या आहेत. यामध्ये एकूण 59 टक्के ग्रामीण जनतेस नळ पाणी पुरवठा योजनेंतर्गत पाणी पुरवठा केला जात आहे. या संदर्भात अनेक सन्माननीय सदस्यांनी विनंती केल्यानंतर ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेमध्ये 10 टक्के लोकवर्गणीची अट असल्याने पाणी पुरवठा योजनांच्या अंमलबजावणीमध्ये बऱ्याच अडचणी येत असल्यामुळे लोकप्रतिनिधींनी निदर्शनास आणून दिले आहे. काही ठिकाणी कंत्राटदार लोकवर्गणी भरत असल्याच्याही तक्रारी आलेल्या आहेत. तसेच काही वाड्या-वस्तींवरील योजनांचे स्रोत जास्त अंतरावर असल्यामुळे योजनेचा वाढीव खर्च व 10 टक्के लोकवर्गणी भरणे तेथील स्थानिकांना अशक्य होते. ग्रामीण भागातील जनतेची सध्याची मागणी, पाणी पुरवठा योजना राबविण्यात येत असलेल्या अडचणी लक्षात घेता ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी सध्या लागू असलेल्या लोकवर्गणीची अट पूर्णतः शिथिल करण्याचे मी जाहीर करतो.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.भाऊसाहेब फुंडकर व इतर सन्माननीय सदस्यांनी नागपूर, वर्धा आणि बुलढाणा या बँकांना भागभांडवल देत असताना अर्थसहाय्य करण्यासंबंधीची विनंती केली होती. सर्वप्रथम मी आपल्याला सांगू इच्छितो की, बँकिंग परवाना नसलेल्या नागपूर, वर्धा, बुलढाणा मध्यवर्ती सहकारी बँकांना भागभांडवल स्वस्मात शासकीय अर्थसहाय्य देण्याबाबत आम्ही मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मंजुरी दिलेली आहे. त्या अनुषंगाने नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेला 92.94 कोटी रुपये, वर्धा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेला 102.56 कोटी रुपये आणि बुलढाणा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेला 124.04 कोटी रुपये याप्रमाणे एकूण 319 कोटी रुपयांचा निधी भागभांडवल स्वस्मात शासकीय अर्थसहाय्य देण्याचा निर्णय आपण केलेला आहे. यामुळे तेथील सहकारी बँका पुन्हा सुरु होतील. सेवा सहकारी संस्था असो वा शेतकऱ्यांना पीक

...4....

श्री.राजेंद्र मुळक.....

कर्ज वा बाकीची शेतीशी संबंधित कामे असो, सहकारी चळवळीशी निगडित असणाऱ्या या बाबी पूर्णत्वाला येतील. हे करीत असताना हाही निर्णय घेतला आहे की, या तिन्ही बँकांना रिझर्व्ह बँकेमार्फत बँकिंग परवाना मिळाल्यानंतरच हा निधी देण्यात येईल.

सभापती महोदय, औद्योगिक क्षेत्रामधील गुंतवणुकीच्या बाबतीत काही सन्माननीय सदस्यांनी माहिती मागितली होती. ती मी पटलावर ठेवीन.

सभापती महोदय, या पध्दतीने आपण अर्थसंकल्पाची वाटचाल केली आहे. हा अर्थसंकल्प निश्चितपणे राज्यात एक नवीन विश्वास निर्माण करणारा आहे. शेतकरी, शेतमजूर, उद्योजक, व्यापारी आणि इतर सर्व क्षेत्रातील लोकांना मदतीचा हात देणारा आहे. त्यांची भविष्यातील स्वप्ने पूर्ण करण्याच्या कामी हा अर्थसंकल्प निश्चितपणे यशस्वी ठरेल.

यानंतर श्री.खंदारे.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्ध झालेले

श्री.राजेंद्र मुळक.....

अनेक सन्माननीय सदस्यांनी चांगल्या सूचना केल्या आहेत, त्यांना मी निश्चितपणे माहिती देईन. मी सर्व सन्माननीय सदस्यांना धन्यवाद देतो आणि येथेच थांबतो.

तालिका सभापती (श्री.शरद रणपिसे) : अतिरिक्त अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चा आता संपली आहे.

2....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

पृ.शी.: मूल्यवर्धित कर (सुधारणा) विधेयक

L. A. BILL NO. XIII OF 2014

(A BILL FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA VALUE ADDED TAX ACT, 2002.)

श्री.राजेंद्र मुळक (वित्त व नियोजन राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने विधानसभेने संमत केल्या प्रमाणे सन 2014 चे वि.स.वि.क्रमांक 13, महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, 2002 यामध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक मांडतो.

तालिका सभापती : विधेयक मांडण्यात आले आहे.

श्री.राजेंद्र मुळक : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2014 चे वि.स.वि.क्रमांक 13, महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, 2002 यामध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक विचारात घेण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

तालिका सभापती : विधेयक विचारात घेण्यात आले आहे. आता विधेयक खंडशः विचारात घेण्यात येईल.

खंड 2 व 3, विधेयकाचे भाग झाले.

खंड 1,संपूर्ण शीर्षक व हेतुवाक्य विधेयकाचे भाग झाले.

श्री.राजेंद्र मुळक : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2014 चे वि.स.वि.क्रमांक 13, संमत करण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

तालिका सभापती : सन 2014 चे वि.स.वि.क्रमांक 13 संमत झाले आहे.

सभागृहापुढील कामकाज संपलेले आहे. सभागृहाची बैठक आता स्थगित होऊन उद्या मंगळवार, दिनांक 10 जून रोजी सकाळी 10 वाजता पुन्हा भरेल. सकाळी 10 ते 11.30 वाजेपर्यंत विशेष बैठक होईल. या बैठकीमध्ये गारपीट व अवकाळी पावसामुळे शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान

3...

NTK/

तालिका सभापती.....

या विषयावरील प्रस्तावावर म.वि.स.नियम 260 अन्वये चर्चा व मंत्री महोदयांचे उत्तर घेण्यात येईल.
त्यानंतर सभागृहाची नियमित बैठक सकाळी 11.45 वाजता पुन्हा भरेल.

(सभागृहाची बैठक रात्री 10 वाजून 15 मिनिटांनी, मंगळवार, दिनांक 10 जून, 2014 रोजीच्या सकाळी 10 वाजेपर्यंत स्थगित झाली.)

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही